

RAPORT

Studium karier absolwentów

UW

Mikołaj Jasiński
Marek Bożykowski
Albert Izdebski
Joanna Konieczna-Salamatin
Tomasz Zając

Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia na UW
Warszawa, grudzień 2016 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Metodologia i charakterystyka zbiorowości.....	6
2.1. Specyfika badań opartych o rejestry	6
2.2. Zbiór danych.....	7
2.3. Kompletność danych	7
2.4. Definicje jednostki obserwacji oraz zmiennych	8
2.5. Nota metodologiczna dotycząca części jakościowej.....	11
2.6. Struktura badanej zbiorowości.....	12
Bibliografia	20
3. Główne wnioski	21
Wnioski z analizy danych pochodzących z rejestrów administracyjnych	21
Wnioski z badań jakościowych	22
4. Sytuacja absolwentów UW z perspektywy badań jakościowych	23
4.1. Oczekiwania i ich realizacja – opinie absolwentów o odbytych studiach	23
4.2. Opinie absolwentów o oczekiwaniach pracodawców.....	27
4.3. Aspiracje zawodowe i edukacyjne absolwentów	28
Bibliografia	29
5. Absolwenci Uniwersytetu Warszawskiego – charakterystyka ogólna	31
5.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	31
5.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie).....	39
6. Absolwenci studiów z dziedziny nauk humanistycznych.....	51
6.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	51
6.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	57
7. Absolwenci studiów z dziedziny nauk biologicznych.....	63
7.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	63
7.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	69
8. Absolwenci studiów z dziedziny nauk o Ziemi.....	75
8.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	75
8.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	79
9. Absolwenci studiów z dziedziny nauk ekonomicznych.....	85
9.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	85
9.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	90

10. Absolwenci studiów z dziedziny nauk prawnych.....	97
10.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	97
10.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie).....	102
11. Absolwenci studiów z dziedziny nauk społecznych.....	109
11.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	109
11.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie).....	114
12. Absolwenci studiów z dziedziny nauk chemicznych	121
12.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	121
12.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	125
13. Absolwenci studiów z dziedziny nauk fizycznych.....	131
13.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	131
13.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	136
14. Absolwenci studiów z dziedziny nauk matematycznych	141
14.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)	141
14.2. Studia magisterskie (studia II stopnia).....	146
15. Absolwenci Uniwersytetu Warszawskiego – syntetyczne zestawienie	153
ANEKS	157

1. Wprowadzenie

Oddajemy w Państwa ręce raport ze studium karier absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego, którzy ukończyli studia w 2014 roku. Badanie, które było podstawą poniższych analiz, mogło zostać przeprowadzone dzięki uruchomieniu ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA). Pomysłodawcami i twórcami tego systemu są członkowie zespołu Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim. Drugim źródłem informacji są przeprowadzone wywiady jakościowe wśród absolwentów UW. Wnioski przedstawiane w niniejszym raporcie uzupełnialiśmy rezultatami z wcześniejszych badań PEJK. Ważnym wsparciem technicznym w analitycznych pracach nad raportem byli studenci Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, którzy odbyli w PEJK staż zawodowy.

Raport otwiera prezentacja założeń metodologicznych badania. Rozdział ten zawiera, obok krótkiego przedstawienia specyfiki analizy danych administracyjnych, opis analizowanego zbioru danych oraz ogólną charakterystykę badanej zbiorowości.

W celu ułatwienia dalszej lektury w kolejnej sekcji raportu umieściliśmy główne wnioski z badania. Ich szczegółowe uzasadnienie znajduje się w dalszej części opracowania.

Kolejne rozdziały raportu zawierają wyniki analiz zebranego materiału badawczego. Najważniejsze wnioski i najwyraźniejsze zależności wykryte w trakcie analiz zostały pogrubione.

Czwarty rozdział raportu zawiera wyniki badania jakościowego. Wnioski przedstawione w tej części pozwalają lepiej zrozumieć rezultaty statystycznych analiz zawartych w dalszych rozdziałach raportu.

Piąty rozdział zawiera charakterystykę ogółu absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego.

Kolejne rozdziały poświęcone są zaś szczegółowej analizie sytuacji absolwentów poszczególnych dziedzin kształcenia. W rozdziałach tych, obok zestawienia absolwentów poszczególnych dziedzin UW prezentujemy porównania ich sytuacji na rynku pracy z sytuacją absolwentów innych uczelni.

Ostatni rozdział zawiera krótką, syntetyczną prezentację sytuacji absolwentów poszczególnych dziedzin UW wedle dwóch wymiarów: bezrobocia i wynagrodzeń z etatów.

Wszystkie prezentowane w raporcie analizy ilościowe przedstawiane są z zasady osobno dla absolwentów studiów kończonych dyplomem licencjata (studia I stopnia) i absolwentów studiów kończonych dyplomem magistra (studia II stopnia i studiów jednolitych magisterskich).

2. Metodologia i charakterystyka zbiorowości

Prezentowana w raporcie analiza sytuacji zawodowej absolwentów UW została przygotowana z wykorzystaniem danych pochodzących z ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA). Dane pochodzą z rejestrów administracyjnych Ośrodka Przetwarzania Informacji Państwowego Instytutu Badawczego (OPI) oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). OPI jest administratorem systemu POL-on, w którym przechowywane są m.in. informacje na temat studentów i absolwentów. ZUS gromadzi natomiast informacje na temat składek na ubezpieczenie społeczne, na podstawie których możliwe jest odtwarzanie historii zawodowych. Metodologia systemu ELA stanowi modyfikację rozwiązań wypracowanych przez PEJK na potrzeby monitorowania losów zawodowych absolwentów UW (Bożykowski, Dwórznik, et al., 2014; Bożykowski, Izdebski, et al., 2014).

2.1. Specyfika badań opartych o rejestry

Wdrożenie systemu ELA w Polsce było wydarzeniem przełomowym. Po raz pierwszy wykorzystane zostały na masową skalę dane z połączonych rejestrów administracyjnych dwóch instytucji, a wyniki analiz zostały udostępnione społeczeństwu. Polska wpisuje się tym samym w ogólnoeuropejski trend zapoczątkowany kilka dekad temu przez kraje nordyckie (United Nations Economic Commission for Europe, 2007). Coraz więcej krajów wykorzystuje dane administracyjne do badania sytuacji zawodowej absolwentów szkół wyższych (Gaebel, Hauschildt, Mühleck i Smidt, 2012).

Wykorzystanie danych administracyjnych w badaniach społecznych niesie ze sobą bardzo wiele korzyści, ale wiąże się także z pewnymi ograniczeniami (Wallgren i Wallgren, 2007; Jasiński, Bożykowski, Zając, Styczeń i Izdebski, 2015). Podstawową kwestią jest zakres dostępnych danych. Wciąż dominujące w Polsce badania sondażowe obejmują stosunkowo niewielką część zbiorowości będącej przedmiotem zainteresowania badaczy. Dodatkowo, w przypadku badań sondażowych, nie tylko w Polsce, znacznym wyzwaniem jest spadający drastycznie poziom realizacji badań (zob. np. Goyder i McKenzie Leiper 1985). Nawet niewielki udział braków odpowiedzi może doprowadzić do poważnego zniekształcenia wyników, a odciążanie wyników jest bardzo kosztowne i trudne do przeprowadzenia (Lissowski 1971, Jasiński 2004). Rejestry administracyjne dają możliwość badania całych populacji. W przypadku systemu ELA jest to populacja absolwentów uczelni, którzy ukończyli studia w pewnym okresie. Dostęp do danych populacyjnych daje m.in. możliwość badania małych grup, np. absolwentów określonego programu studiów, które w badaniach reprezentacyjnych nie byłyby dostatecznie reprezentowane.

W przypadku badań wykorzystujących informacje z rejestrów administracyjnych nie występuje ponadto problem odmów odpowiedzi. Zbieranie danych wynika z wypełniania zadań przez administrację, a jednostki często zobowiązane są do przekazywania danych. Ukończenie studiów rejestrowane jest przez uczelnie, a prawo wymaga przekazywania do ZUS informacji o zatrudnieniu.

Rejestry administracyjne tworzą możliwość badania dynamiki zjawisk z dużą dokładnością. Dane ZUS pozwalają na odtwarzanie sytuacji zawodowej w kolejnych miesiącach. Jest to częstotliwość pomiaru nieosiągalna w badaniach sondażowych. Na dodatek, w przypadku badań opartych na zapisach administracyjnych nie występują ograniczenia wynikające z zawodności pamięci badanych.

Poza zaletami metodologicznymi wykorzystanie danych administracyjnych niesie ze sobą znaczne oszczędności. Gromadzenie danych przebiega niezależnie od badania, więc nie ma konieczności ponoszenia związanych z tym kosztów, które stanowią nierzadko najpoważniejszą pozycję w budżetach badań.

Konsekwencją braku zaangażowania badaczy w proces zbierania danych jest brak wpływu na zakres i sposób gromadzenia informacji. Badacz nie ma możliwości definiowania zmiennych oraz kategorii używanych przez administrację. Dodanie kolejnych zmiennych przydatnych z punktu widzenia badania jest w zasadzie niemożliwe, jeśli nie będą one służyć administracji.

Należy mieć także na uwadze, że nie wszystkie rodzaje badań można prowadzić w oparciu o rejestry administracyjne. Pewne typy informacji nie są zbierane. Przykładem są opinie. W przypadku zmiennych takich jak zadowolenie ze studiów lub z podjętej pracy konieczne jest wykorzystanie innych metod zbierania danych.

2.2. Zbiór danych

Poniższa analiza losów zawodowych absolwentów została przeprowadzona w oparciu o zbiór danych przygotowany przez zespół PEJK UW na potrzeby systemu ELA. Badaniem zostali objęci absolwenci studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich, którzy uzyskali dyplom w roku 2014. Spis absolwentów został przygotowany przez OPI. Następnie zbiór został przekazany do ZUS, gdzie przygotowano dane opisujące przebieg zatrudnienia absolwentów w okresie od stycznia 2014 r. do września 2015 r. Wszystkie dane zostały zanonimizowane i przekazane do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a następnie do OPI. Członkowie zespołu PEJK odpowiedzialni byli za przygotowanie zbioru analitycznego i wygenerowanie raportów opublikowanych przez Ministerstwo. Poniższy raport wykorzystuje ten sam zbiór danych, jednak lista zmiennych i zakres analiz zostały w znacznym stopniu rozszerzone w porównaniu do raportów przygotowanych w ramach systemu ELA i dostępnych na stronie <http://absolwenci.nauka.gov.pl>.

2.3. Kompletność danych

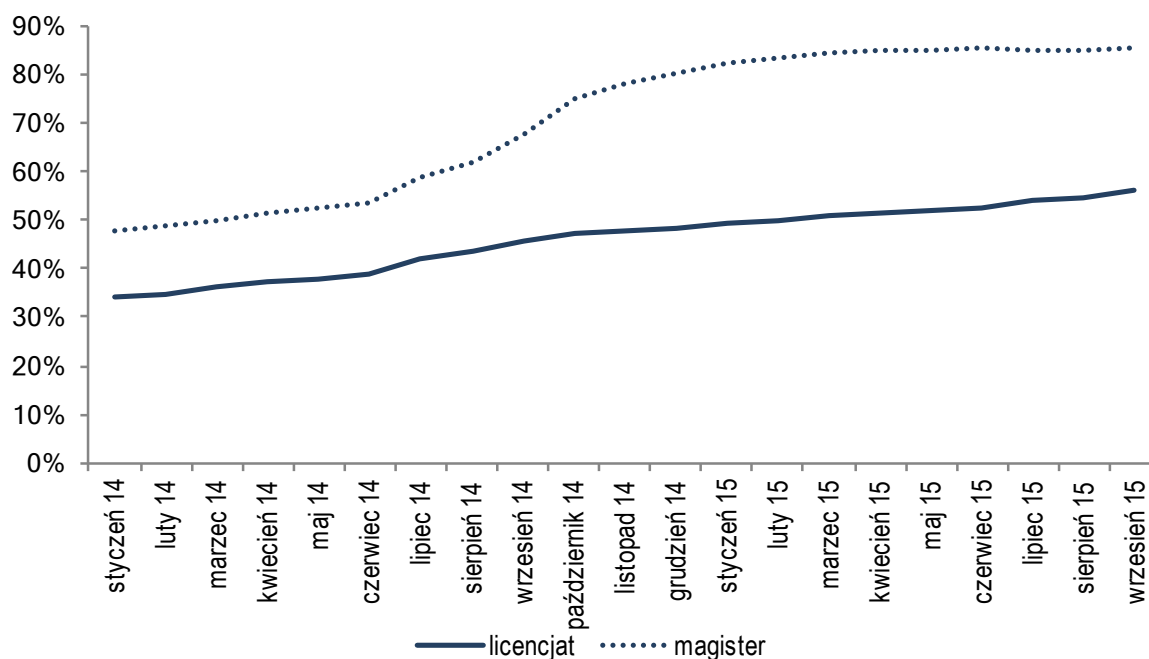
Dane ZUS mają pewne ograniczenia, jednak są one na tyle niewielkie, że nie podważają użyteczności danych ZUS dla badań losów absolwentów. Po pierwsze, ZUS nie jest jedyną instytucją odpowiedzialną za ubezpieczenia społeczne w Polsce. Równoległe z ZUS funkcjonuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). KRUS ubezpiecza jednak relatywnie niewielką część społeczeństwa. W 2015 roku było to 1,3 miliona (KRUS, 2016) w porównaniu do 15 milionów ubezpieczonych przez ZUS (ZUS, 2016). Ponadto rejestracje w systemie KRUS w bardzo niewielkim stopniu dotyczą studentów i absolwentów UW. Po drugie, ZUS nie zbiera informacji na temat nieobjętych składkami umów o dzieło. Jednak według danych GUS tego typu umowy są dość rzadkie. Tego typu umowy zawiera ok. 0,5% pracujących (GUS, 2016). Dane ZUS nie obejmują także osób wyjeżdżających do pracy za granicę.

Mimo wyżej wymienionych ograniczeń rejestry ZUS zawierają dane dotyczące przeważającej większości absolwentów w Polsce. 78% wszystkich absolwentów przynajmniej raz wystąpiło w rejestrach ZUS, przy czym widoczne są znaczne różnice pomiędzy absolwentami studiów licencjackich oraz magisterskich. Wśród osób z tytułem licencjata, wśród których znaczna część koncentruje się przede wszystkim na kontynuacji edukacji na studiach drugiego stopnia, odsetek obecnych w rejestrach ZUS wynosi 66%. Natomiast wśród osób z tytułem magistra jest on znacznie wyższy – wynosi 92%.

Rysunek 2.3.1 przedstawia odsetki osób obecnych w ZUS w kolejnych miesiącach obserwacji osobno wśród badanych kończących studia licencjackie i kończących studia magisterskie. Widać wyraźne różnice pomiędzy tymi grupami. Absolwenci studiów magisterskich masowo wchodzi na rynek pracy po ukończeniu nauki, dlatego od listopada 2014, gdy większość uzyskała już dyplom, odsetek obecny w rejestrach ZUS nie spada poniżej 80%. Wśród osób kończących studia licencjackie znaczna część decyduje się na kontynuację nauki na studiach drugiego stopnia i odłożenie wejścia na rynek pracy. W przypadku UW, potwierdzają to analizy przeprowadzone z wykorzystaniem danych

z USOS. Większość absolwentów studiów pierwszego stopnia na UW bezpośrednio po ukończeniu studiów pierwszego stopnia rozpoczyna studia II stopnia na UW. Można przypuszczać, że podobna sytuacja ma miejsce na wielu uczelniach w kraju. W efekcie odsetek osób obecnych w rejestrach ZUS, choć rośnie przez cały okres badania, to nie przekracza nigdy 60%. Znaczny odsetek osób kontynuujących naukę po ukończeniu studiów pierwszego stopnia jest jednym z głównych powodów, dlatego **nie powinno porównywać się sytuacji na rynku pracy osób z tytułem licencjata oraz osób z tytułem magistra.**

Rysunek 2.3.1 Odsetek absolwentów obecnych w rejestrach ZUS wg stopnia ukończonych studiów

2.4. Definicje jednostki obserwacji oraz zmiennych

Cechą różniącą prezentowaną analizę od typowych badań społecznych jest definicja jednostki obserwacji. Zazwyczaj jednostką obserwacji jest osoba. W przypadku monitorowania losów absolwentów jednostką obserwacji jest absolwent konkretnego kierunku, czyli kombinacja osoby oraz dyplomu. W związku z tym liczba obserwacji odpowiada liczbie dyplomów. W większości wypadków przyjęte podejście nic nie zmienia, gdyż większość osób uzyskuje dyplom tylko jednego kierunku. Osoby uzyskujące kilka dyplomów będą jednak występowały wielokrotnie w zbiorze. Historia zawodowa danej osoby zostanie przypisana do każdego z uzyskanych przez nią dyplomów.

W badaniu można wyróżnić dwie podstawowe grupy zmiennych. Pierwsza grupa dotyczy studiów. Druga natomiast przebiegu kariery zawodowej.

Do pierwszej grupy należą następujące zmienne:

- Uczelnia. Badanie poświęcone jest wprawdzie absolwentom UW, ale dodaliśmy także dwie kategorie referencyjne:

- ◆ Pozostałe uczelnie publiczne
- ◆ Uczelnie, które stanowią otoczenie konkurencyjne UW. Lista tych uczelni powstała w oparciu o wyniki ankiety prowadzonej wśród kandydatów na studia na UW. Znalazły się na niej publiczne i prywatne uczelnie, które były najczęściej wskazywane jako preferowane bardziej niż UW:
  - › Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
  - › Akademia Leona Koźmińskiego
  - › Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
  - › Politechnika Warszawska
  - › SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny
  - › Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
  - › Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
  - › Uniwersytet Gdański
  - › Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
  - › Uniwersytet Jagielloński
  - › Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
  - › Uniwersytet Łódzki
  - › Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
  - › Uniwersytet Wrocławski
  - › Warszawski Uniwersytet Medyczny
  - › Wojskowa Akademia Techniczna
- Poziom ukończonych studiów. Badani zostali podzieleni wg uzyskanego tytułu zawodowego, czyli na absolwentów studiów kończących się uzyskaniem tytułu licencjata i studiów kończących się uzyskaniem tytułu magistra.
- Kierunek ukończonych studiów.
- Forma ukończonych studiów. W systemie POL-on wyróżniane są studia stacjonarne i niestacjonarne.
- Dziedzina na podstawie rejestru POL-on. Kierunki, którym przypisano kilka dziedzin w POL-on, zostały zakwalifikowane wg dziedziny wiodącej. MNiSW wyróżnia 22 dziedziny, ale na UW oferowane są kierunki studiów należące do 9 dziedzin (niektóre tylko w ramach studiów stacjonarnych, patrz roz. 2.5.):
  - ◆ dziedzina nauk biologicznych,
  - ◆ dziedzina nauk chemicznych,
  - ◆ dziedzina nauk ekonomicznych,
  - ◆ dziedzina nauk fizycznych,
  - ◆ dziedzina nauk humanistycznych,
  - ◆ dziedzina nauk matematycznych,
  - ◆ dziedzina nauk o Ziemi,
  - ◆ dziedzina nauk prawnych,
  - ◆ dziedzina nauk społecznych.
- Miesiąc uzyskania dyplomu.

ZUS eksportuje dane dotyczące sytuacji zawodowej absolwentów w postaci listy miesięcznych składek. Na podstawie tych danych stworzyliśmy następujące zmienne:

- Sytuacja zawodowa w kolejnych miesiącach po ukończeniu studiów. Dla każdego z badanych określany jest miesiąc uzyskania dyplomu. Następnie dzięki comiesięcznej sprawozdawczości

w ZUS możliwe jest określenie statusu na rynku pracy w kolejnych miesiącach. W badaniu uwzględnianych jest 12 pierwszych miesięcy po uzyskaniu dyplomu. Wyjątek stanowią osoby należące do niewielkiej grupy uzyskujących dyplom w ostatnim kwartale 2014 roku. Dla osób broniących się w grudniu dostępne są dane dla 9 miesięcy po dyplomie.

- Kody tytułów ubezpieczenia stosowane przez ZUS odpowiadają niekiedy bardzo wąskim grupom zawodowym lub sytuacjom na rynku pracy. Dodatkowo, możliwe jest występowanie w jednym miesiącu kilku kodów składki dla jednej osoby. Dlatego stworzyliśmy zmienne dichotomiczne mówiące o tym, czy w danym miesiącu po dyplomie osoba miała określony status (po 12 zmiennych dla każdego ze statusów). Wyróżniamy następujące statusy:
  - ◆ Zatrudnieni na podstawie umowy o pracę,
  - ◆ Samozatrudnieni,
  - ◆ Wykonujący pracę najemną nie na podstawie umowy o pracę (w praktyce są to głównie osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia),
  - ◆ Pracujący, czyli posiadający przynajmniej jeden z trzech wymienionych statusów,
  - ◆ Zarejestrowani bezrobotni, czyli osoby, za które składki do ZUS odprowadza PUP.
- Zmienne charakteryzujące zatrudnialność w badanym okresie:
  - ◆ Czas poszukiwania pracy po uzyskaniu dyplomu (w miesiącach),
  - ◆ Czas poszukiwania pierwszej pracy na umowę o pracę,
  - ◆ Doświadczenie pracy w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów (bycie osobą pracującą przynajmniej w jednym miesiącu),
  - ◆ Doświadczenie pracy etatowej w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów,
  - ◆ Doświadczenie bezrobocia w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów,
  - ◆ Udział miesięcy przepracowanych w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów,
  - ◆ Udział miesięcy przepracowanych na umowę o pracę w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów,
  - ◆ Ryzyko bezrobocia – udział miesięcy bycia bezrobotnym w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów.
- Zmienne opisujące stabilność zatrudnienia (tylko dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę):
  - ◆ Liczba pracodawców w kolejnych miesiącach od zakończenia dyplomu,
  - ◆ Liczba zakończeń pracy w badanych okresie.
- Zmienne opisujące wynagrodzenia. W przypadku wynagrodzeń koncentrujemy się przede wszystkim na zarobkach związanych z pracą etatową. Wynika to z uwarunkowań rynku pracy oraz regulacji związanych z ubezpieczeniami społecznymi w Polsce. ZUS zbiera informacje o podstawach składek, a nie o faktycznych zarobkach. Osoby samozatrudnione odprowadzają zryczałtowane składki, więc w ich wypadku nie ma możliwości odtworzenia wysokości zarobków. Natomiast w przypadku osób zatrudnionych na umowy zlecenia nie jest możliwe określenie czasu trwania umowy, ani wymiaru godzinowego zatrudnienia. W efekcie nie można rozróżnić przypadków, kiedy umowa zlecenie ma charakter stały (zastępuje umowę o pracę), od przypadków pracy dorywczej. W analizie wynagrodzeń skupiamy się na średnim wynagrodzeniu z miesięcy przepracowanych po dyplomie w ciągu pierwszego roku po ukończeniu studiów.
- Zmienne opisujące branżę. Na podstawie klasyfikacji PKD określiliśmy w jakich branżach absolwenci znajdują zatrudnienie.
- Zmienne opisujące pracę przed dyplomem. Dostępne dane pozwalają na analizę sytuacji zawodowej absolwentów tuż przed uzyskaniem dyplomu. Dane z ZUS obejmują okres od stycznia

2014 r., więc dla znacznej części absolwentów (osoby uzyskujące dyplom w styczniu 2014 należą do rzadkości) dostępne są dane dotyczące sytuacji na rynku pracy tuż przed uzyskaniem dyplomu. Możliwe jest zatem sprawdzenie czy absolwenci nie weszli na rynek pracy jeszcze przed uzyskaniem dyplomu. Należy jednak pamiętać, że okres obserwacji jest krótki i nie pozwala na zarejestrowanie wszystkich przypadków pracy zawodowej w trakcie studiów.

- Wskaźniki względne. Absolwenci niekoniecznie podejmują pracę w miejscowości ukończenia studiów. Oznacza to, że funkcjonują na bardzo zróżnicowanych lokalnych rynkach pracy. Aby uwzględnić to zróżnicowanie, do opisu sytuacji zawodowej absolwentów używamy nie tylko opisanych powyżej wskaźników absolutnych, ale także wskaźników względnych, które pozwalają uwzględnić charakterystyki lokalnych rynków pracy. Na podstawie danych ZUS określany jest powiat zamieszkania absolwentów w kolejnych miesiącach. Możliwe jest zatem porównanie wskaźników sytuacji na rynku pracy wyznaczonych dla absolwentów z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dotyczącymi wynagrodzeń i bezrobocia w poszczególnych powiatach w kolejnych miesiącach.
  - ♦ Względny wskaźnik zarobków będący ilorazem zarobków absolwentów i średnich zarobków wg GUS w powiatach zamieszkania absolwentów,
  - ♦ Względny wskaźnik bezrobocia będący ilorazem ryzyka bezrobocia wśród absolwentów i stopy rejestrowanego bezrobocia wg GUS w powiatach zamieszkania absolwentów.

2.5. Nota metodologiczna dotycząca części jakościowej

Badanie jakościowe zostało zaprojektowane tak, by zdobyć informacje o absolwentach studiów pierwszego i drugiego stopnia różnych obszarów kształcenia (nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk ścisłych i przyrodniczych). Rekrutację do badania prowadzono wśród absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego, którzy ukończyli studia w roku 2015 i 2016. W ramach modułu jakościowego prowadzono wywiady indywidualne z absolwentami, uzupełnione o informacje znalezione na blogach i forach internetowych.

W toku rekrutacji okazało się, że stosunkowo niewielkim problemem było dotarcie do absolwentów studiów pierwszego stopnia, którzy kontynuują naukę na kolejnym stopniu na Uniwersytecie Warszawskim. Nie udało się natomiast przebadać nikogo, kto z dyplomem licencjata rozpoczął aktywność zawodową i nie kontynuował jednocześnie studiów. Badanie rejestrów pokazało, że takie osoby są bardzo nieliczne.

Rekrutacja absolwentów studiów II stopnia okazała się trudniejsza, gdyż ze względu na ochronę danych osobowych, nie było możliwe uzyskanie adresów mailowych absolwentów – nawet jeśli takie dane znajdowały się w zasobach różnych biur i instytucji działających na Uniwersytecie. W rezultacie rekrutacja była prowadzona za pomocą portali społecznościowych i dzięki prywatnym kontaktom.

Wywiady dotyczyły trzech głównych zagadnień, na które chcieliśmy spojrzeć oczyma absolwentów zdobywających pierwsze doświadczenia na rynku pracy:

- Opinii absolwentów o odbytych studiach na Uniwersytecie Warszawskim;
- Opinii absolwentów o oczekiwaniach pracodawców;
- Aspiracji i planów zawodowych absolwentów.

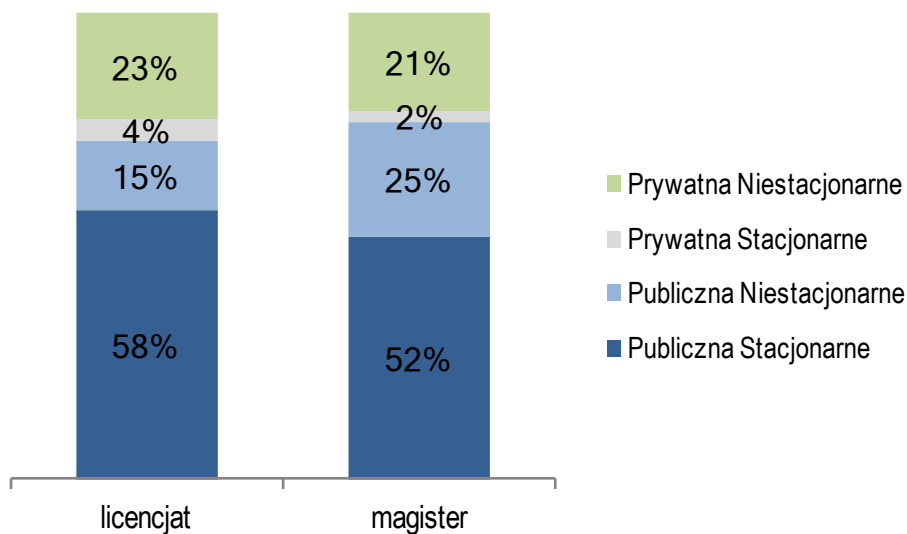
2.6. Struktura badanej zbiorowości

2.6.1. Poziom ogólnopolski

W raporcie będziemy omawiać sytuację zawodową absolwentów w grupach wyróżnionych ze względu na typ dyplomu, formę oraz dziedzinę studiów. Wybór dziedziny jako poziomu analizy podyktowany jest naszymi wnioskami z dotychczasowych badań wskazującymi na to, że kandydaci podczas wyboru studiów w zdecydowanej większości przypadków rozważają kierunki mieszczące się w pojedynczej dziedzinie nauk. Ponadto podział na dziedziny nauk pozwala na uniknięcie łączenia wniosków charakteryzujących absolwentów kierunków znacznie różniących się między sobą – jak miałyby to miejsce w przypadku obszarów nauk, np. zarówno nauki biologiczne, jak i nauki o Ziemi należą do obszaru nauk przyrodniczych, podczas gdy ich absolwenci zupełnie inaczej funkcjonują na rynku pracy. Jednocześnie poziom dziedziny wydaje się wystarczająco szczegółowy, by wnioski badawcze formułowane na tym poziomie mogły stać się podstawą konkretnych rekomendacji działań uczelni. Przy interpretacji wyników należy mieć na uwadze, że nie są to zmienne od siebie niezależne.

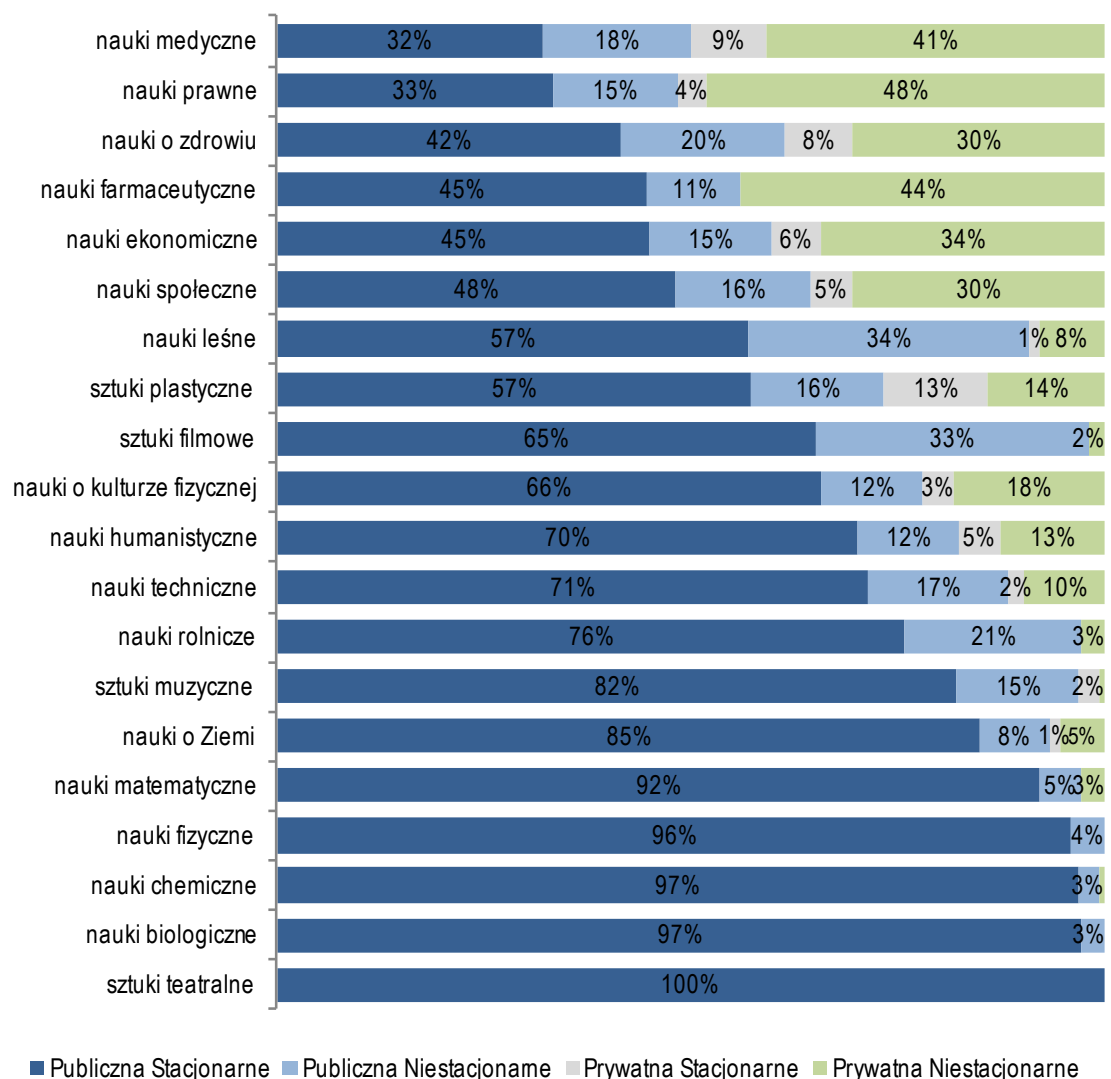
W skali kraju widać wyraźną zależność pomiędzy typem uczelni (państwowe i prywatne), formą studiów (stacjonarne i niestacjonarne) oraz dziedziną. Wspomniane zmienne nie są niezależne. Udział absolwentów uczelni prywatnych jest wyższy wśród osób z tytułem licencjata (27%) niż wśród osób z tytułem magistra (23%). Uczelnie niepubliczne, niezależnie od poziomu, kształcą przede wszystkim na studiach niestacjonarnych (84% absolwentów na studiach licencjackich i 90% na studiach magisterskich). Na uczelniach publicznych przeważają natomiast absolwenci studiów stacjonarnych, przy czym odsetek kończących studia niestacjonarne jest wyraźnie wyższy wśród absolwentów studiów magisterskich (32%) niż wśród absolwentów studiów licencjackich (21%).

Rysunek 2.6.1.1. Absolwenci wg typu uczelni i formy studiów

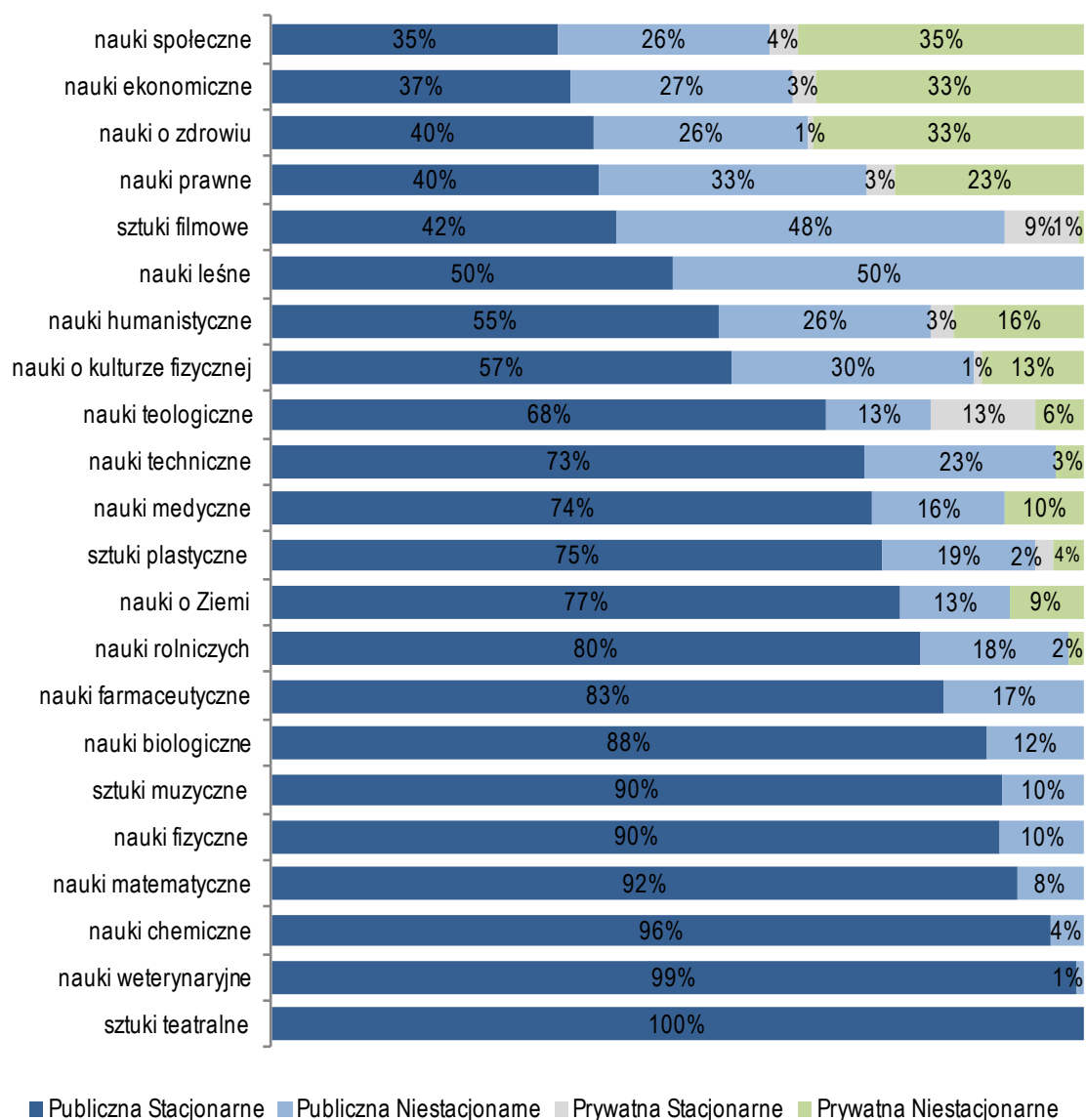

Typ uczelni oraz forma studiów są bardzo wyraźnie powiązane z dyscypliną studiów. Znaczna część dyscyplin jest zdominowana przez absolwentów uczelni publicznych, z których większość ukończyła studia stacjonarne. Prawie wszyscy absolwenci kończący studia z dziedziny nauk biologicznych, chemicznych czy fizycznych ukończyli studia stacjonarne na uczelniach publicznych. Na poziomie studiów licencjackich udział absolwentów uczelni prywatnych największy jest wśród osób, które ukończyły studia z dziedziny: nauk medycznych, nauk prawnych, nauk o zdrowiu, nauk farmaceutycznych, nauk ekonomicznych oraz nauk społecznych. Z kolei na poziomie studiów magisterskich największe udział absolwentów uczelni prywatnych można obserwować wśród osób kończących studia z dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych, nauk o zdrowiu oraz nauk prawnych.

Rysunek 2.6.1.2. Absolwenci studiów licencjackich w poszczególnych dziedzinach wg typu uczelni i formy studiów.

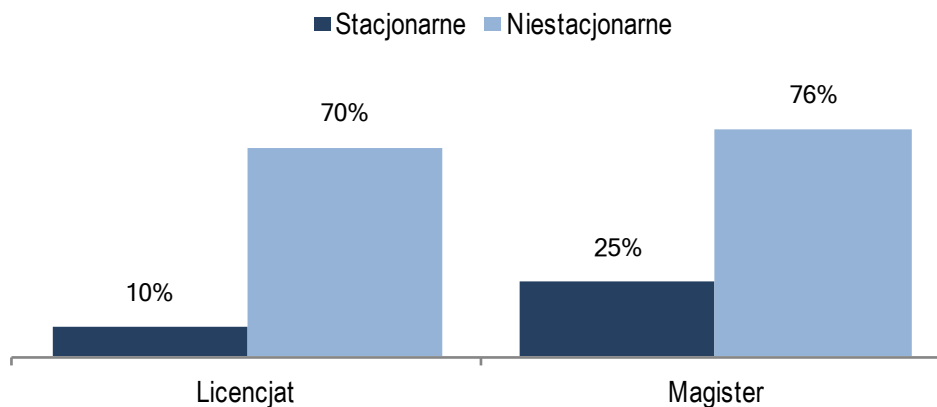

Rysunek 2.6.1.3. Absolwenci studiów magisterskich w poszczególnych dziedzinach wg typu uczelni i formy studiów.

Związki pomiędzy dziedziną oraz typem studiów mają znaczenie m.in. w związku ze zróżnicowaniem wzorów wchodzenia na rynek pracy w zależności od formy studiów. Dotychczasowe badania PEJK prowadzone wśród studentów UW pokazywały, że studenci studiów niestacjonarnych w znacznie większym stopniu pracują w trakcie studiów niż studenci studiów stacjonarnych (Izdebski i in. 2015). Dodatkowo, z ankiety prowadzonej wśród kandydatów na studia na UW wynika, że możliwość pogodzenia studiów z pracą zawodową jest zdecydowanie ważniejsza przy wyborze studiów dla osób zainteresowanych studiami niestacjonarnymi niż dla osób planujących podjęcie studiów stacjonarnych. Dostępne dane ZUS nie pozwalają wprowadzić na analizę pełnej historii zawodowej absolwentów z okresu poprzedzającego uzyskanie dyplomu, ale wystarczają do pokazania, że osoby kończące studia niestacjonarne częściej wchodzi na rynek pracy jeszcze przed ukończeniem studiów. Wśród kończących licencjackie studia niestacjonarne 70% pracowało w miesiącach poprzedzających uzyskanie dyplomu, podczas gdy wśród absolwentów studiów stacjonarnych jedynie 10%. Podobne różnice można obserwować wśród absolwentów studiów magisterskich.

Rysunek 2.6.1.4. Odsetek osób pracujących przed uzyskaniem dyplomu wg stopnia i formy studiów.

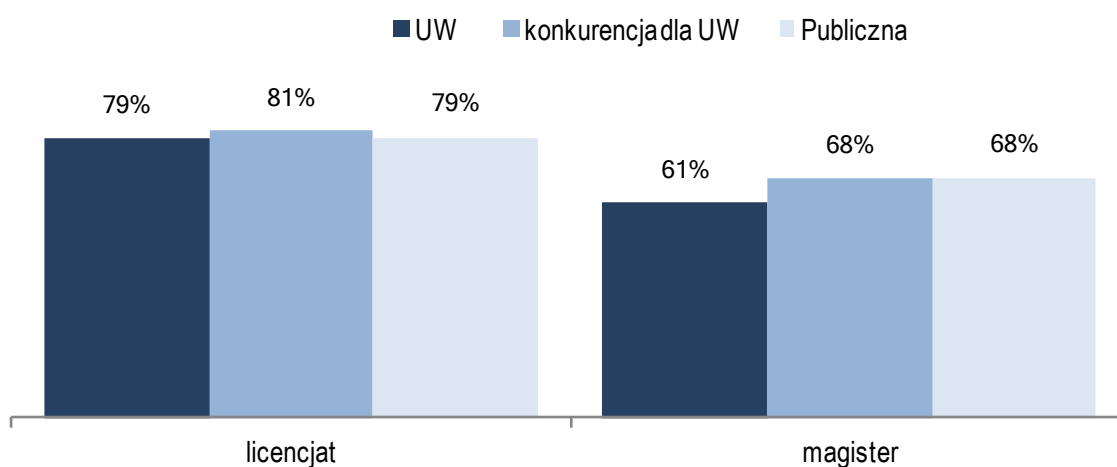

Przedstawiony powyżej wynik jest niezwykle ważny dla interpretacji wyników badania. Wczesniejsze wejście na rynek pracy, a nierzadko łączenie pracy z nauką przez cały okres studiów, ma poważne konsekwencje dla sytuacji zawodowej w okresie bezpośrednio po dyplomie. Zdecydowana większość (88%) osób pracujących zaraz przed uzyskaniem dyplomu kontynuuje pracę u tego samego pracodawcy lub w swojej firmie w przypadku osób samozatrudnionych po uzyskaniu dyplomu. Ma to wpływ na wysokie wskaźniki zatrudnialności wśród absolwentów studiów niestacjonarnych.

2.6.2. Cechy absolwentów – UW na tle innych uczelni

Jak już pisaliśmy, w analizach będziemy porównywać sytuację zawodową absolwentów UW do sytuacji zawodowej absolwentów dwóch (nierozłącznych) grup uczelni: uczelni publicznych oraz uczelni tworzących otoczenie konkurencyjne dla UW. Pod względem udziału absolwentów studiów stacjonarnych wśród absolwentów studiów licencjackich, UW nie odbiega znacząco od pozostałych grup. W przypadku studiów magisterskich na UW można obserwować niższy udział osób, które ukończyły studia stacjonarne. W tym miejscu warto także przypomnieć, że forma studiów jest powiązana z dziedziną. Wśród absolwentów UW z dziedzin takich jak nauki biologiczne, chemiczne, fizyczne, matematyczne oraz nauki o Ziemi niemal wszyscy ukończyli studia stacjonarne.

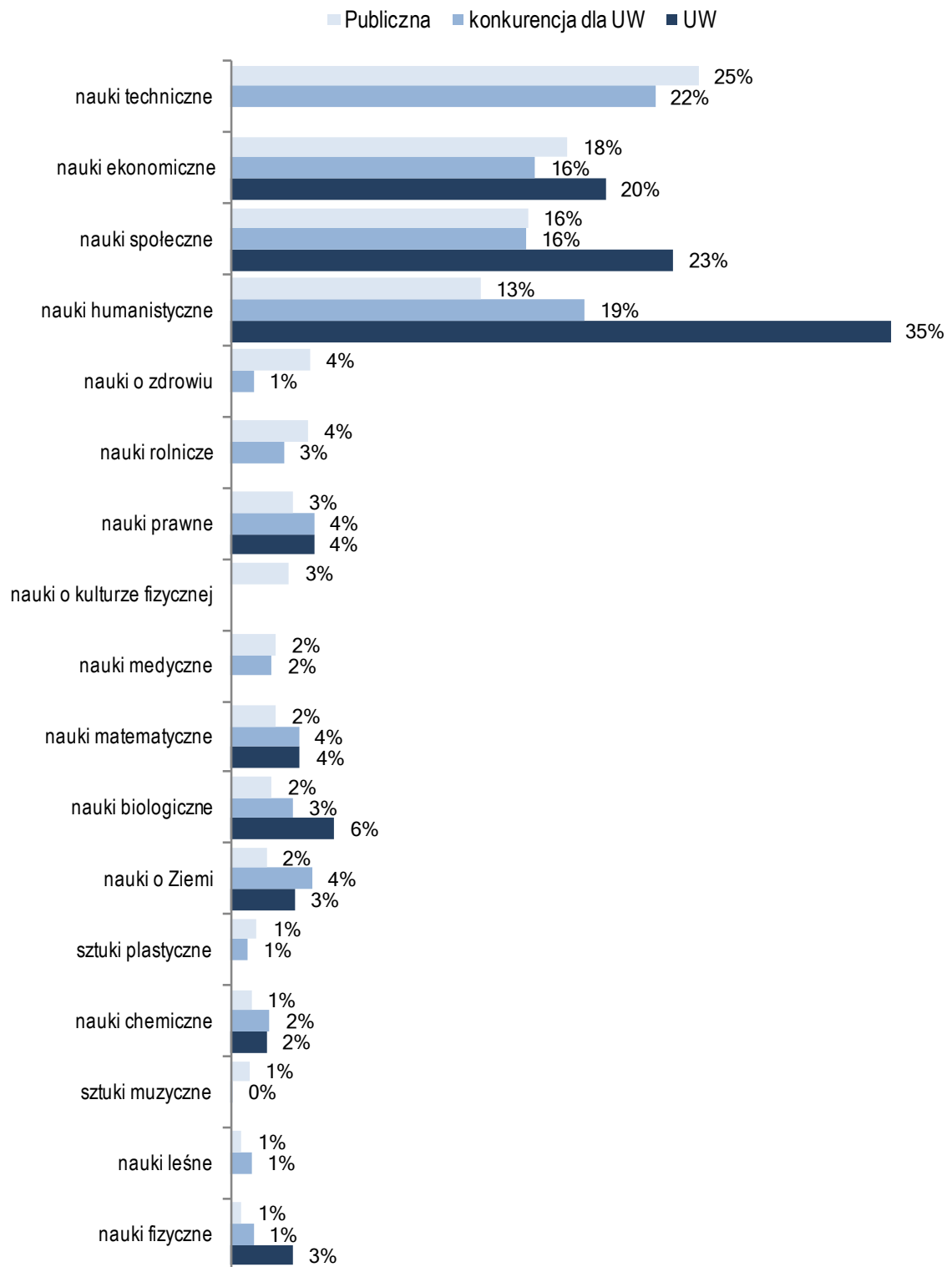
Rysunek 2.6.2.1. Odsetek absolwentów studiów stacjonarnych

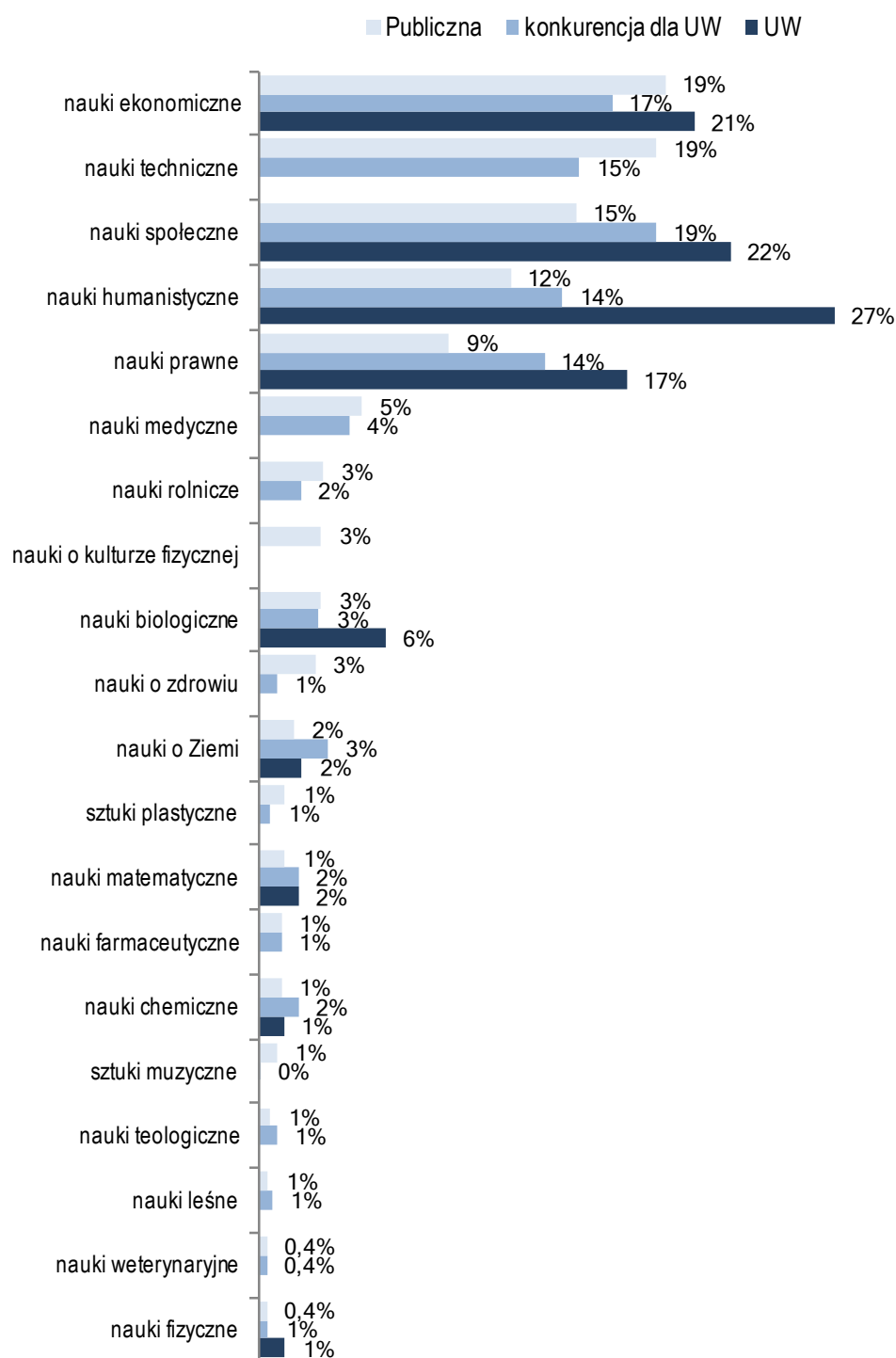
W przypadku nauczanych dziedzin nauki różnice pomiędzy UW a pozostałymi uczelniami są znacznie wyraźniejsze. UW oferuje studia należące do 9 z 22 wyróżnionych dziedzin. Spośród dziedzin nieobecnych w ofercie UW na szczególną uwagę zasługuje kategoria nauk technicznych. Osoby kończące studia techniczne stanowią jedną czwartą absolwentów studiów pierwszego stopnia i prawie jedną piątą wśród absolwentów studiów magisterskich na uczelniach publicznych. UW wyróżnia się natomiast na tle analizowanych grup wysokim udziałem osób kończących studia z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych. Opisana powyżej specyfika UW powinna być brana pod uwagę przy interpretacji wyników dotyczących sytuacji zawodowej absolwentów i porównaniach z innymi uczelniami.

Rysunek 2.6.2.2. Absolwenci z tytułem licencjata wg dziedziny

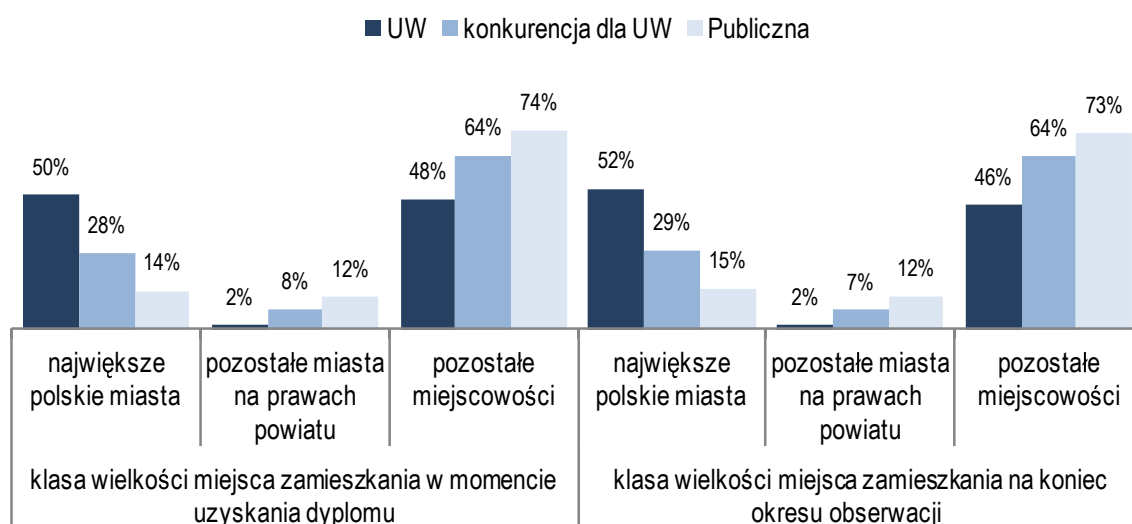
Rysunek 2.6.2.3. Absolwenci z tytułem magistra wg dziedziny

Charakterystyki socjo-demograficzne absolwentów nie są przedmiotem poniższego opracowania. Miejsce zamieszkania jest jednak wyjątkową zmienną. Jest to „cecha” jaką absolwenci nabywają, która może ulegać zmianie. Najważniejsze jest jednak to, że miejsce zamieszkania może mieć znaczenie dla powodzenia na rynku pracy. Zróżnicowanie lokalnych rynków było powodem wprowadzenia przez nas

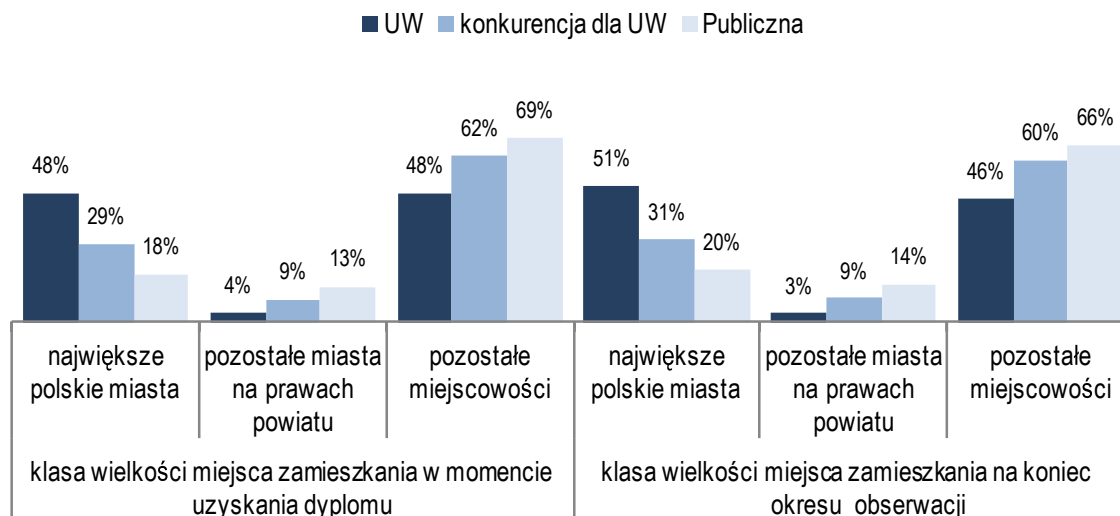
względnych miar bezrobocia oraz zarobków. Poniżej przedstawiamy rozkłady wielkości miejscowości zamieszkania wśród absolwentów UW i uczelni stanowiących grupy odniesienia. Wyróżniamy trzy kategorie miejscowości: największe polskie miasta (powyżej 500 tys. mieszkańców), pozostałe miasta na prawach powiatu, pozostałe miejscowości.¹ Poniższe wykresy przedstawiają rozkłady wielkości miejscowości wśród absolwentów wyróżnionych typów uczelni. Niezależnie od typu uzyskanego dyplomu absolwenci UW zdecydowanie częściej mieszkają w największych polskich miastach (głównie w Warszawie) niż absolwenci pozostałych uczelni. Największy odsetek osób mieszkających w mniejszych miejscowościach można obserwować wśród absolwentów szkół publicznych. Rozkłady wielkości miejscowości nie zmieniają się istotnie w czasie. Odsetek osób mieszkających w największych miastach w miesiącu uzyskania dyplomu jest podobny do obserwowanego w ostatnim miesiącu badania.

Rysunek 2.6.2.4. Absolwenci z tytułem licencjata wg klasy wielkości miejscowości zamieszkania

¹ Dane są dostępne wyłącznie dla osób, które były zarejestrowane w ZUS, a więc braki danych są znaczące. W przypadku studiów licencjackich informacja o miejscu zamieszkania w miesiącu uzyskania dyplomu dostępna jest dla 30% badanych, a informacja o miejscu zamieszkania na koniec okresu obserwacji dla 43%. W przypadku studiów magisterskich informacja o miejscu zamieszkania w miesiącu uzyskania dyplomu dostępna jest dla 45% badanych, a informacja o miejscu zamieszkania na koniec okresu obserwacji dla 66%.

Rysunek 2.6.2.5. Absolwenci z tytułem magistra wg klasy wielkości miejscowości zamieszkania

Bibliografia

- Bożykowski, M., Dwórzniak, M., Giermanowska, E., Izdebski, A., Jasiński, M., Konieczna-Sałamatin, J., Zając, T. (2014). *Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Raport końcowy*. Warszawa.
- Bożykowski, M., Izdebski, A., Jasiński, M., Konieczna-Sałamatin, J., Styczeń, M., Zając, T. (2014). Ścieżki edukacyjne i zawodowe absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego. *Edukacja*, 3(128), 5–21.
- Gaebel, M., Hauschildt, K., Mühleck, K., Smidt, H. (2012). *Tracking Learners' and Graduates' Progression Paths. TRACKIT*. Brussels: European University Association.
- Goyder, J., McKenzie Leiper, J. (1985). The Decline in Survey Response: A Social Values Interpretation. *Sociology* (19): 55 – 71.
- GUS. (2016). *Pracujący w nietypowych formach zatrudnienia*. Warszawa.
- Izdebski, A., Bożykowski, M., Jasiński, M., Konieczna-Sałamatin, J., Zając, T., Komendant-Brodowska, A. (2015). *Ogólnouniwersytecka Ankieta Oceniająca Jakość Kształcenia. Edycja 2015. Raport*. Warszawa. Uniwersytet Warszawski.
- Jasiński, M. (2004). Problem jednostek niedostępnych w badaniach statystycznych. w: T. Dziedzic (red.) *Metodologia badań turystów zagranicznych*. Warszawa. Instytut Turystyki.
- Jasiński, M., Bożykowski, M., Zając, T., Styczeń, M., Izdebski, A. (2015). Dokładniej, rzetelniej, taniej. Badania oparte na rejestrach publicznych jako szansa dla badań społecznych w Polsce. *Studia Socjologiczne*, 1(216).
- KRUS (2016) – <https://goo.gl/k6adaX>, dostęp 29.08.2016
- Lissowski, G. (1971). Problem jednostek niedostępnych w reprezentacyjnych badaniach socjologicznych. w: K. Szaniawski (red.) *Metody matematyczne a socjologia*. Wrocław. Ossolineum.
- United Nations Economic Commission for Europe. (2007). *Register-based statistics in the Nordic countries. Review of best practices with focus on population and social statistics*. Geneva: United Nations.
- Wallgren, A., Wallgren, B. (2007). *Register-based Statistics. Administrative Data for Statistical Purposes*. John Wiley & Sons.
- ZUS (2016) <https://goo.gl/AIX8F5> – pobrane 29 Sierpnia 2016.

3. Główne wnioski

Wnioski z analizy danych pochodzących z rejestrów administracyjnych

- Absolwenci studiów I stopnia masowo kontynuują naukę na kolejnych studiach i są znacznie mniej aktywni zawodowo niż absolwenci z dyplomem magistra. Obserwacja ta koresponduje z wynikami badań jakościowych, zgodnie z którymi tytuł licencjata nie jest traktowany przez pracodawców i samych absolwentów jako kompletne wykształcenie, postrzegane są jako etap edukacji, nie zaś jako studia zawodowe przygotowujące do pracy.
- Większość absolwentów studiów kończonych dyplomem magistra nie podejmuje dalszych studiów.
- Zdecydowana większość absolwentów UW, którzy uzyskali w 2014 r. dyplom magistra, znalazła po ukończeniu studiów pracę.
- Podejmowanie samozatrudnienia przez absolwentów UW jest zjawiskiem marginalnym. Wyjątkiem są absolwenci studiów magisterskich w dziedzinie nauk prawnych.
- Absolwenci studiów magisterskich osiągnęli wyraźnie wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej niż osoby, które ukończyły studia dyplomem licencjata.
- Ważnym czynnikiem różnicującym wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów okazało się doświadczenie zawodowe zdobyte przed dyplomem. W przeważającej większości przypadków okazywało się, że absolwenci, którzy mieli doświadczenie zawodowe przed dyplomem osiągnęli wyraźnie wyższe wynagrodzenia niż ich koledzy, którzy takich doświadczeń nie mieli.
- Sytuacja absolwentów studiów I stopnia na rynku pracy była w dużej mierze zależna od formy studiów. Absolwenci studiów niestacjonarnych I stopnia są aktywniejsi na rynku pracy (częściej podejmują pracę, ale i częściej rejestrują się jako bezrobotni) i rzadziej podejmują studia niż absolwenci studiów stacjonarnych I stopnia. W przypadku studiów II stopnia zależność ta jest mniej wyraźna.
- Absolwenci stacjonarnych studiów magisterskich rzadziej pracowali etatowo niż absolwenci studiów niestacjonarnych z dyplomem magistra, jednakże absolwenci studiów stacjonarnych z dyplomem magistra byli równie skuteczni w znajdowaniu **nowej** pracy etatowej co absolwenci studiów niestacjonarnych.
- W zdecydowanej większości dziedzin wskaźniki bezrobocia wśród absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego okazały się niższe niż wśród absolwentów uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych. Prawidłowość ta utrzymuje się również po wzięciu poprawki na to, iż absolwenci UW z reguły funkcjonują na rynku pracy o niskiej stopie bezrobocia.
- W większości analizowanych podzbiorowości przeciętne wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów UW poszczególnych dziedzin – zarówno w ujęciu absolutnym tj. wyrażonych w złotych, jak i ujęciu względnym tj. wyrażone w części przeciętnego wynagrodzenia z powiatu zamieszkania – w porównaniu z zarobkami etatowymi, jakie osiągały osoby, które zakończyły kształcenie na konkurencyjnych i publicznych uczelniach, były wyższe.
- Uwarunkowaniem bardzo silnie różnicującym wysokość wynagrodzeń z pracy etatowej absolwentów okazała się dziedzina studiów. Ranking wynagrodzeń z pracy etatowej absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego poszczególnych dziedzin był bardzo podobny wśród osób, które ukończyły studia licencjackie i magisterskie.
- Wśród absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego, którzy ukończyli studia stacjonarne na pierwszym miejscu w rankingu zarobków z umów o pracę zależli się absolwenci z dziedziny

nauk matematycznych – to oni osiągnęli najwyższe wynagrodzenia z pracy etatowej. Na drugiej pozycji znaleźli się absolwenci z dziedziny nauk ekonomicznych. Kolejne miejsca zajmowali, ze zbliżonym poziomem zarobków, absolwenci dziedzin nauk: fizycznych, humanistycznych, prawnych i społecznych. Natomiast najniższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwali absolwenci nauk: chemicznych, biologicznych i o Ziemi.

- W podzbiorowości absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego, którzy ukończyli studia niestacjonarne na pierwszym miejscu w rankingu wynagrodzeń z etatu znaleźli się absolwenci dziedziny nauk ekonomicznych, na drugiej pozycji znaleźli się absolwenci dziedziny nauk humanistycznych. Kolejne miejsca zajmowali absolwenci z dziedziny nauk społecznych i w końcu na ostatnim miejscu lokowali się absolwenci dziedziny nauk prawnych.
- Absolwenci dziedziny nauk fizycznych studiów II stopnia na UW okazali się mało aktywni na rynku pracy i najbardziej wśród magistrów z UW skłonni do podejmowania kolejnych studiów po uzyskaniu dyplomu magistra.
- Wśród absolwentów studiów kończonych na UW dyplomem magistra wyraźnie najniższą pozycję na rynku pracy mieli absolwenci studiów z dziedziny nauk o Ziemi.
- Wskaźniki bezrobocia dla absolwentów studiów matematycznych na UW należały do najniższych, niezależnie od poziomu studiów. Generalnie rzecz biorąc, zwraca uwagę najlepsza pozycja na rynku pracy absolwentów studiów matematycznych. Wyraźnie odróżnia to ich sytuację od sytuacji absolwentów innych studiów.

Wnioski z badań jakościowych

- Badani absolwenci są na ogół przekonani, że wyboru kierunku studiów dokonali samodzielnie i kierowali się przy tym własnymi pasjami i/lub talentami. Żaden z badanych nie twierdził, że podstawą wyboru kierunku kształcenia był zawód lub zajęcie, które jako kandydat na studenta planował dla siebie na przyszłość. W badaniach nie trafiliśmy też na absolwenta, który żałowałby podjętej przed kilkoma laty decyzji.
- Absolwenci są na ogół świadomi wyzwania czekających ich na rynku pracy. W szczególności, wielu z nich już w trakcie studiów rozumiało, że będzie im potrzebna znaczna elastyczność i że zasadniczo nie ma czegoś takiego jak „praca zgodna z kierunkiem wykształcenia”. Tak też komentują swoje wybory edukacyjne pokazując, że miały one poszerzać możliwości przyszłego zatrudnienia.
- Absolwenci studiów licencjackich traktują swój dyplom raczej jako przepustkę do dalszego kształcenia niż dokument potwierdzający jakieś istotne dla rynku pracy kwalifikacje. Uzyskanie dyplomu studiów I stopnia nie jest więc żadną cezurą zmieniającą pozycję na rynku pracy.
- Po studiach magisterskich poszukuje się już bardziej „poważnego” zatrudnienia, ale równocześnie pierwsze lata po uzyskaniu dyplomu to w oczach absolwentów ciągle okres poszukiwania i rozwoju. W tym czasie budują swoją karierę i wcale nie oczekują umów bezterminowych i wysokich wynagrodzeń. Zamiast tego wolą „sprawdzać się” w różnych miejscach i nie podejmować zobowiązań na dłużej.
- W przeprowadzonych wywiadach prawie zupełnie nie pojawiał się temat wynagrodzeń. Zachęceni do skomentowania tej kwestii absolwenci kwitowali ją zazwyczaj stwierdzeniem, że jest wystarczające. To kolejny argument na rzecz tezy, że pierwsze prace po studiach są w znacznym stopniu traktowane jako rodzaj inwestycji na przyszłość, zatem otrzymywane wynagrodzenie nie jest ich istotną cechą.
- Trudno wskazać jakiś ogólny wzór aspiracji zawodowych i edukacyjnych badanych absolwentów. Dla niektórych z nich cichym marzeniem byłaby praca naukowa na jakiejś uczelni. Sądzą jednak, że jest to marzenie nierealne – etaty uczelniane są uważane za bardzo trudno dostępne.

4. Sytuacja absolwentów UW z perspektywy badań jakościowych

4.1. Oczekiwania i ich realizacja – opinie absolwentów o odbytych studiach

Rozmowa o zakończonych właśnie studiach w każdym przypadku zaczynała się od pytania o motyw wyboru tego, a nie innego kierunku studiów, gdyż – jak wiadomo – ocena zawsze zależy od oczekiwań. Badani przypominali sobie, jak przebiegał proces decyzyjny – jakie opcje rozważali i jakiego rodzaju dylematy musieli rozstrzygnąć.

Badani absolwenci zazwyczaj spontanicznie rozpoczynali swoją opowieść od opisu doświadczeń ze szkoły średniej – bo tam zazwyczaj należało szukać źródeł przyszłych decyzji edukacyjnych, w tym wyboru kierunku dalszego kształcenia:

W szkole dobrze radziłam sobie z językami, a z matematyką i fizyką – gorzej. To było decydujące: wiedziałam, że na pewno nie politechnika... [lic, WLS]²

[biologia] to był mój ulubiony przedmiot. Jeździłam na olimpiady w podstawówce z biologii. Poszłam do klasy biologiczno-chemicznej. Potem zdawałam na studia na medycynę i na biologię. Dostałam się na medycynę i na biologię. Wybrałam biologię (...)³.

Niektórzy absolwenci kierunków przyrodniczych i ścisłych wspominali swoje sukcesy w rozmaitych olimpiadach, czy konkursach przedmiotowych. Odniesione wtedy sukcesy zachęciły ich do podjęcia kształcenia związanego tymi przedmiotami. Warto przypomnieć, że system kształcenia dość wcześnie zachęca młodzież do dokonania wyboru – już na poziomie gimnazjum można wybrać profil kształcenia⁴ (np. rozszerzony program języków obcych lub wybranych przedmiotów), a w liceum wybór profilu jest nie do uniknięcia.

Bywa i tak – i z relacji naszych rozmówców wynika, że nie jest to sytuacja rzadka – że maturzysta ma dobre wyniki ze wszystkich niemal przedmiotów, których uczył się w szkole, ma też całkiem dobre wyniki matury i naprawdę nie wie, w którym kierunku powinien się dalej kształcić. Takie osoby starają się niejako przenieść odpowiedzialność za wybór studiów na czynniki zewnętrzne – rejestrują się na kilka różnych kierunków studiów mając nadzieję, że dostaną się tylko na jeden i w ten sposób kwestia wyboru zostanie „załatwiona” za nich. Prawdziwy kłopot zaczyna się wtedy, gdy wyniki matury są na tyle dobre, że kandydat dostaje się na wszystkie albo na większość kierunków, na które aplikował.

---

² Tu i dalej posługujemy się kodami rozmówców, w których wskazany jest ich poziom studiów („lic” – licencjackie i „mgr” – drugiego stopnia lub jednolite magisterskie) i wydział (WZ – Wydział Zarządzania, WGiSR – Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, WLS – Wydział Lingwistyki Stosowanej, WF – Wydział Fizyki, WNE – Wydział Nauk Ekonomicznych)

³ Ten cytat pochodzi z wywiadu przeprowadzonego w 2012 r. w ramach projektu „Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych” (M. Bożykowski i inni, „Raport końcowy”, IBE, Warszawa 2014, <https://goo.gl/kUCcxa> – dostęp 14.12.2016). Wyniki uzyskane w tegorocznych badaniach są w znacznej mierze spójne z tymi sprzed czterech lat.

⁴ Wiele gimnazjów w dużych miastach oferuje rozmaite autorskie, eksperymentalne itp. klasy profilowane mimo, że jednym z głównych założeń reformy wprowadzającej gimnazja było przedłużenie powszechnego i jednolitego dla wszystkich uczniów programu kształcenia.

Odpowiedzi absolwentów wszystkich kierunków i obszarów kształcenia miały jedną wspólną cechę – **całkowity brak motywacji wychodzącej od rodzaju zajęcia, które kandydat na studenta chciałby w przyszłości wykonywać**: nie było więc zupełnie odpowiedzi w stylu „chciałem robić w życiu to i to, więc podjąłem studia na takim czy innym wydziale, kierunku...”. Przynajmniej tego rodzaju proces decyzyjny nie zapisał się w pamięci osób, które udzielały nam wywiadów.

Wydaje się, że perspektywa przyszłego zawodu jest dla młodych ludzi wybierających studia bardzo odległa. Obserwują także bardzo dużą mobilność pracowników, widzą, że zdobycie zatrudnienia wymaga elastyczności, dlatego starają się wybierać studia zgodnie ze swoimi pasjami i zainteresowaniami (jeśli takie mają) i/albo talentami, które odkryli w trakcie nauki w szkole. Charakterystyczne jest także to, że często **starają się dokonywać takich wyborów, żeby jak najdłużej, jak najwięcej opcji zostawiać otwartych**:

Wybrałem zarządzanie, bo to jest wykształcenie, które pozwala mi w przyszłości robić bardzo różne rzeczy i nie przywiązuje mnie do żadnej branży [mgr, WZ]

Studia językowe wydały mi się dobrą opcją – na magisterkę ciągle mogę iść w trochę inną stronę, na przykład na jakieś stosunki międzynarodowe albo na prawo [lic, WLS]

Cytowane już badania z 2012 r. również przyniosły informację o tym, że kandydaci nie wybierają studiów pod kątem przyszłego zajęcia i najczęściej w ogóle nie układają sobie tego rodzaju planów. Choć w tegorocznym badaniu kwestia świadomego planowania kariery zawodowej w trakcie studiów jednak się pojawiła, warto przypomnieć kilka wskazanych przed czterema laty przyczyn, które powodują, że w momencie wyboru kierunku studiów na ogół nie myśli się o tym, co po studiach⁵:

1. Wiek. Młodość generalnie niechętnie planuje, bo ma poczucie ciągłych zmian i chce pozostać otwarta na te zmiany.
2. Mieszkanie w stolicy (lub najbliższych jej okolicach), gdzie poziom bezrobocia jest najniższy w kraju i gdzie relatywnie łatwo o zatrudnienie – zarówno w trakcie studiów, jak i po ich zakończeniu.
3. Pochodzenie ze stosunkowo dobrze sytuowanych rodzin. W takich rodzinach nie ma potrzeby martwić się o „zapewnienie sobie przyszłości”.

Absolwenci studiów licencjackich nie uważają, że proces kształcenia został zakończony po uzyskaniu dyplomu. Statystyki pokazują, że większość z nich podejmuje studia na drugim stopniu, a dzięki rozmowom z absolwentami dowiadujemy się, że nawet ci, którzy nie rozpoczynają kolejnych studiów natychmiast po ukończeniu pierwszego stopnia – nie zamierzają zatrzymać się na poziomie licencjatu. Zazwyczaj określają swoją sytuację w ten sposób, że na jakiś czas robią sobie przerwę w studiowaniu – na przykład po to, żeby zdobyć jakieś doświadczenie zawodowe, albo żeby lepiej „rozejrzeć się” w ofercie studiów drugiego stopnia i bardziej świadomie wybrać kierunek studiów.

Dążenie do uzyskania dyplomu magistra jest racjonalne, jeśli weźmiemy pod uwagę wyniki badania pracodawców prowadzone przez PEJK w ubiegłych latach, którzy zgodnie twierdzili, że z ich perspektywy osoba z wykształceniem wyższym, to magister. W tym duchu są też formułowane wymagania formalne na różne stanowiska pracy⁶.

---

⁵ M. Bożykowski i in. *op.cit.* s. 62–63.

⁶ Jest to wniosek z wywiadów indywidualnych z pracodawcami, przeprowadzonych w ramach cytowanego już projektu „Monitorowanie losów absolwentów...”.

4.1.1. Przydatność zdobywanych umiejętności i wiedzy na rynku pracy

Mimo pojawiających się co jakiś czas doniesień prasowych o tym, że „uczelnie kształcą bezrobotnych”⁷ lub, że oferowane przez nie wykształcenie jest zanadto teoretyczne i absolwenci nie są przygotowani do wejścia na rynek pracy – uczestnicy naszego badania oceniali swoje przygotowanie raczej optymistycznie. Zadane wprost pytanie, czy dobrze odnaleźli się w pracy i czy wykorzystują wiedzę zdobytą na studiach, prowokowało wielu z nich do polemiki z tymi, jak je określali, „obiegowymi sędami o niepraktyczności studiów”. **Okazało się wówczas, że wcale nie oczekiwali tego, że uczelnia „włoży im do ręki” konkretne umiejętności i zapewni „świetlaną przyszłość” – studiowali dla rozwinięcia swoich zainteresowań, realizacji swoich pasji.**

Z wypowiedzi badanych absolwentów różnych kierunków studiów na UW wynika, że dzięki studiom uzyskali:

- Umiejętność myślenia i uczenia się – stawiania pytań, analizowania i rozwiązywania problemów, a także samodzielnego poszukiwania wiedzy i informacji (na ten element wskazywali zarówno absolwenci nauk przyrodniczych i ścisłych jak humaniści);
- Poszerzenie „horyzontów myślowych”, zrozumienie procesów i sytuacji społecznej, w której się żyje na co dzień (przede wszystkim dotyczy to absolwentów studiów z zakresu nauk społecznych i humanistycznych);
- Kontakty z wykładowcami, którzy niejednokrotnie są najlepszymi w kraju specjalistami w studiowanej dziedzinie, a także kontakty z kolegami, dzięki którym tworzy się sieć przydatna później w życiu zawodowym.

Uniwersytet jako źródło cennych kontaktów wskazywali niemal wszyscy badani. Kontakty te przydawały się zarówno w sytuacji poszukiwania jakiejś dorywczej pracy w czasie studiów, jak później, kiedy poszukiwali już bardziej trwałego i „poważnego” zatrudnienia.

Studia na naszym wydziale [zarządzania] nie raz otwierały mi drzwi. Nawet ostatnio – jak tylko szef się dowiedział, że jestem po „wuzecie”, od razu zdecydował, że mnie bierze. On też był po zarządzaniu, wiedział czego się spodziewać! [mgr, WZ]

Wśród naszych rozmówców wielu wskazywało też na konkretną wiedzę i umiejętności, które przydają im się w pracy. Jeden z badanych (absolwent geografii) mówił, że na studiach robił rzeczy bardziej złożone i trudniejsze niż to, czego się od niego oczekuje w pracy – nie chodziło mu jednak o to, że uczył się rzeczy niepotrzebnych, lecz raczej o podkreślenie, że jest naprawdę dobrze przygotowany do zawodu, który wykonuje.

4.1.2. Aktywność zawodowa w trakcie studiów

Prowadzone w ostatnich latach badania nad absolwentami uczelni wskazują, że zdobywanie doświadczenia zawodowego w trakcie studiów znacznie zwiększa szanse uzyskania satysfakcjonującego zatrudnienia po studiach – świadczą o tym m.in. cytowane już badania przeprowadzone w ramach projektu „Monitorowanie losów absolwentów...”. Uczestnicy omawianych w niniejszym raporcie wywiadów doskonale to rozumieją. W ich opinii na studiach magisterskich praktycznie nie ma osoby, która nie miałaby za sobą jakiegoś rodzaju doświadczenia pracy.

⁷ <https://goo.gl/KptJsg> (Dziennik Gazeta Prawna, publikacja z 19.01.2015, dostęp 14.12.2016)

Z drugiej strony wiadomo, że nie każde studia pozwalają na podjęcie regularnej aktywności zawodowej – i o tym też nasi rozmówcy wspominali. Nawet na studiach drugiego stopnia zajęć bywa na tyle dużo i tak rozłożone, że łączenie studiów z pracą staje się niewykonalne: tak jest na przykład – zdaniem naszych badanych – na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych i na Wydziale Fizyki. W takiej sytuacji studenci starają się pracować w czasie wolnym od nauki (na przykład podczas wakacji lub w weekendy), ewentualnie podejmują nieregularne prace dorywcze, które nie wymagają dyscypliny czasowej i pojawiania się w określonym miejscu w zwyczajowych godzinach pracy (np. programowanie, prace graficzne, udzielanie licealistom korepetycji z różnych przedmiotów przed ważnymi sprawdzianami czy egzaminami, itp.)

Na Wydziale Zarządzania z kolei, rozkład zajęć na studiach drugiego stopnia jest świadomie tak konstruowany, żeby umożliwić studentom aktywność zawodową – i niemal wszyscy z tego korzystają.

Elementem aktywności zawodowej w trakcie studiów są praktyki studenckie. Nie wszystkie jednostki wymagają od studentów odbycia praktyk, nie wszystkie też oferują im jakąkolwiek pomoc w znalezieniu odpowiednich praktyk.

Wszyscy badani przez nas absolwenci byli zdania, że idea praktyk zawodowych w trakcie studiów jest bardzo dobra, i że praktyki takie powinny być obowiązkowe we wszystkich jednostkach. Były podzielone opinie co do tego, w jakim stopniu uczelnia powinna organizować studentom praktyki, jednak nie było wątpliwości, że są one korzystne.

Jeden z argumentów na rzecz organizowania praktyk przez jednostkę, a nie samodzielnie przez studenta był taki, że można wtedy sprofilować je tak, żeby student miał możliwość sprawdzenia się w różnorodnych potencjalnych rolach zawodowych, w których może w przyszłości poszukiwać pracy.

Jedna z rozmówczyń (*mgr, WLS*) posłużyła się własnym przykładem opowiadając, że dzięki praktykom w szkole zrozumiała, że nie podoba jej się praca w charakterze nauczycielki z dziećmi, umie natomiast znaleźć wspólny język i dobrze radzi sobie ucząc dorosłych. Gdyby uczelnia nie zorganizowała tych praktyk, zapewne sama nie poszłaby pracować jako nauczycielka i nie dowiedziałaby się, że nauczanie języka podoba jej się bardziej niż praca tłumacza.

Z drugiej strony jednak, narzucanie przez jednostkę jakiegoś rodzaju praktyk spotykało się z krytyką części naszych rozmówców ze względu na to, że dostrzegali w tym niebezpieczeństwo zmuszania studentów do wykonywania prac, których nikt nie chce się podjąć (co jest „wyzyskiem”) albo które w ogóle nie są potrzebne (co jest marnowaniem czasu i energii). W konsekwencji takie praktyki nie przynoszą żadnego pożytku praktykantom.

Rozmowa o aktywności zawodowej w czasie studiów pokazała, że niektórzy badani starali się świadomie kierować swoim rozwojem w trakcie studiów. Przejawiało się to np. w poszukiwaniu takiej pracy, którą będzie można ewentualnie w przyszłości „pochwalić się” w CV. Na te kwestie zwracali uwagę bardziej absolwenci studiów drugiego stopnia, które z jednej strony zostawiały więcej czasu na pracę zawodową, a z drugiej – jak się wydaje były wybierane nieco bardziej świadomie niż studia pierwszego stopnia i jednak z jakąś myślą o przyszłym zawodzie (niezależnie od tego, że – jak już wspominaliśmy – ową „myślą” badani absolwenci nie podzielili się z badaczami).

Praca podejmowana w trakcie studiów była – jak pokazały przeprowadzone wywiady – podejmowana przede wszystkim z następujących dwóch przyczyn:

- Z powodu wyprowadzenia się z domu rodzinnego i związanej z tym konieczności samodzielnego zarobienia na własne utrzymanie,
- Z powodu tego, że akurat „nadarzyła się okazja” jakiejś ciekawej, choć nie koniecznie dobrze płatnej pracy, ewentualnie pracy, którą będzie można „wpisać do CV”.

Dla absolwentów studiów pierwszego stopnia, którzy kontynuowali naukę na drugim stopniu – przynajmniej dla tych, którzy zgodzili się uczestniczyć w naszym badaniu – uzyskanie dyplomu licencjackiego nie było żadnym momentem przełomowym w ich aktywności na rynku pracy. Taki moment przełomowy zdarzał się wcześniej lub później – właśnie wtedy, kiedy wyprowadzali się od rodziców. **Sam dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia był przez badanych traktowany raczej jako przepustka do kolejnych szczebli kształcenia, a nie jako dokument mający cokolwiek wspólnego z rynkiem pracy.**

4.2. Opinie absolwentów o oczekiwaniach pracodawców

Obraz sposobów poszukiwania pracy, który wyłania się z rozmów z absolwentami okazał się bardzo „zwyczajny”. Jednym z efektów zdobywanego w trakcie studiów doświadczenia zawodowego jest też znajomość rynku pracy i ogólna przynajmniej orientacja w tym, jakiego rodzaju zatrudnienia jak należy poszukiwać. Wydaje się, że we wszystkich zbadanych przypadkach proces poszukiwania zatrudnienia był bardzo świadomy: osoby wiedziały dokładnie, jak należy szukać pracy dorywczej „weekendowej”, a co powinno się zrobić i gdzie szukać bardziej „poważnego” zatrudnienia.

Badani absolwenci mieli za sobą zarówno doświadczenia poszukiwania „metodą sieciową”, czyli za pośrednictwem znajomych, kolegów i rodziny, jak też poszukiwanie w Internecie ogłoszeń o wolnych miejscach pracy i wysyłanie CV w odpowiedzi na te ogłoszenia. W niektórych branżach rynek pracy jest na tyle mały, że absolwenci dokładnie znają wszystkie firmy, które potencjalnie mogłyby zatrudnić osobę o takich kwalifikacjach, jakimi dysponują. Tak było w przypadku absolwentów studiów z zakresu nauk o Ziemi. Nasi rozmówcy stwierdzili, że nie muszą niczego specjalnie poszukiwać – wysyłają CV do wszystkich firm oferując konkretne umiejętności i mają nadzieję, że ci pracodawcy pamiętają ich jeszcze z okresu odbywanych u nich praktyk studenckich.

Charakterystyczne było także wrażenie pewnego „luzu”, który demonstrowali uczestnicy wywiadów – niezależnie od tego, który stopień studiów, czy jaką dziedzinę reprezentowali. **Wszyscy oni traktowali swoje pierwsze po uzyskaniu dyplomu doświadczenia na rynku pracy jako pewien etap w rozwoju i poznawaniu świata.** Opisywali m.in. także nieudane próby zdobycia jakiejś pracy. Jeden z badanych na przykład przeprowadził zaprojektowane przez siebie badanie i napisał o nim artykuł, żeby zwrócić uwagę pracodawcy, u którego bardzo chciał się zatrudnić. Z opowieści tego absolwenta wynikało, że najwyraźniej został zlekceważony, jednak zupełnie go to nie zraziło, potraktował całe zdarzenie jako lekcję o tym, jak należy rozmawiać z pracodawcami. Stwierdził m.in., że nie warto pokazywać bardzo dużej determinacji, bo *pracodawcy w jakimś sensie boją się za bardzo „napalonych” na dzień dobry osób* (absolwent ten próbował zatrudnić się w pewnej stacji radiowej).

Pierwsze doświadczenia z rynku pracy okazały się dla naszych rozmówców niezbyt stresujące, co było w pewnym stopniu wbrew oczekiwaniom. Zderzenie świeżo upieczonego magistra z rynkiem pracy opisał przed dwoma laty Marek Misiak w Forum Akademickim:

Nie jestem specjalistą od rynku pracy, mogę natomiast powiedzieć za siebie, co jest najtrudniejsze w przejściu z czasu studiów do samodzielnego utrzymywania się: zmiana rytmu dnia i tygodnia. Jeśli nie wykonuje się wolnego zawodu, czas, który możemy sami zagospodarować, gwałtownie się kurczy. Na studiach też nie miałem zbyt wiele wolnego czasu, ale o kolejności wykonywania większości czynności w ciągu dnia decydowałem sam. Odkąd rozpocząłem pracę na pełnym etacie,

załatwienie wielu spraw w ciągu dnia bywa kłopotliwe, jeśli jest się panem swojego czasu, dopiero od 16.00-16.30. Tydzień robi się nagle krótszy⁸.

Odmalowany tu obraz wydaje się bardzo sugestywny, jednak badani przez nas absolwenci na ogół nie mówili o swojej pracy w podobny sposób. Być może wynikało to z tego, że wszyscy mieli już wcześniejsze doświadczenia zawodowe i wiedzieli, czego się spodziewać, ponadto w okresie przeprowadzania wywiadów większość z nich nie pracowała w reżimie pracy pełnoetatowej.

W przeprowadzonych rozmowach prawie zupełnie nie występował problem wysokości wynagrodzeń. Badani komentowali to, w jakim stopniu dana praca jest rozwijająca, czego się w niej uczą lub z jakiego powodu wydaje im się trudna, nudna lub generalnie niesatysfakcjonująca. Wynagrodzenie było rzeczą wtórną. Wydaje się, że było tak m.in. dlatego, że wszyscy badani przez nas absolwenci pochodzili z rodzin nie mających problemów z bieżącym „wiązaniem końca z końcem”. Nawet jeśli głównym motywem podjęcia pracy było wyprowadzenie się z domu, wiedzieli, że mogą zawsze liczyć na rodziców w przypadku jakiegoś kryzysu.

To kolejny argument na rzecz tezy, że **zatrudnienie, które podejmuje się po ukończeniu studiów licencjackich (a zatem w trakcie magisterskich) oraz bezpośrednio po obronie magisterium nie jest traktowane jako coś docelowego**. To pierwsze kroki w karierze, które co najwyżej rozpatrywane są w kategoriach „warto” lub „nie warto” wpisywać to później do CV, a najważniejsze cechy pracy, na które świeżo upieczeni pracownicy zwracają uwagę, to możliwość pogodzenia jej z nauką (w przypadku studiujących na studiach 2 stopnia) i jej wkład w indywidualny rozwój.

Pytania wywiadu zmierzające do ustalenia, jakiego rodzaju oczekiwania pracodawcy formułują pod adresem poszukujących pracy absolwentów i jak te oczekiwania oceniają kandydaci na pracowników, wywoływały na ogół zakłopotanie. Nasi rozmówcy z reguły odpowiadali na ogłoszenia (jeśli nie podejmowali pracy „z polecenia” kogoś znajomego). W ogłoszeniach tych sformułowane są zazwyczaj wymagania...

Jak mi jakieś wymagania nie pasują, to nie piszę na takie ogłoszenie. A jak pasują profilowo – to wysłałam. I czekam. Z reguły się nie odzywają (mgr, WNE).

Trudność w ocenie wymagań pracodawców wynikała przede wszystkim z tego, że pracodawcy nie mają zwyczaju odpowiadać na oferty, których nie zamierzają przyjąć. W rezultacie kandydaci nie wiedzą, które elementy ich CV okazały się niesatysfakcjonujące dla pracodawcy.

4.3. Aspiracje zawodowe i edukacyjne absolwentów

Pierwszą rzeczą, którą doradzają poszukującym pracy absolwentom rozmaici konsultanci ds. rozwoju osobistego, jest opracowanie jakiegoś „planu na siebie” – strategicznej wizji rozwoju⁹. Najbardziej szkodliwe jest, ich zdaniem, podejście w rodzaju „gdzie się zaczepię, a potem – zobaczymy”.

Losy zawodowe uczestników wywiadów przeprowadzonych w ramach naszych badań przebiegały tak, jakby przyswoili sobie większość tych „złotych rad” konsultantów: staraj się pracować w czasie studiów, zaangażuj się w działalność non-profit, w organizacjach studenckich itp., postaraj się wyjechać na jakąś wymianę...

---

⁸ <https://forumakademickie.pl/fa/2014/02/przebudzenie-po-studiach/#> – dostęp 11.12.2016.

⁹ Zob. np. <https://interviewme.pl/blog/jak-znalezc-pierwsza-prace-5-porad>

W trakcie wywiadów okazało się, że:

- Absolwenci studiów drugiego stopnia z reguły mają już jakąś wizję indywidualnego rozwoju – przynajmniej w trakcie studiów dowiedzieli się, czego zdecydowanie nie chcą robić i jakiego rodzaju kariera ich nie interesuje. Rozumieją, jak ważne jest budowanie swojej historii – podejmują prace (nawet krótkie, dorywcze), które będą „dobrze wyglądały” w CV.
- Niektórzy aktywnie działali w kołach naukowych i innych organizacjach studenckich na Uniwersytecie. Podejmowali tę aktywność najczęściej świadomie, by – jak mówili – rozwinąć umiejętności współpracy w grupie i skutecznego „załatwiania” różnych rzeczy.

Okazało się również, że podejmujący swoje pierwsze „poważniejsze” prace absolwenci są świadomi tego, że na początku kariery będą „ostatni w hierarchii dziobania”. Są w stanie to zaakceptować jako tymczasowy stan, który – jak mają nadzieję – wkrótce doprowadzi ich na wyższe szczeble kariery. Starają się być cierpliwi.

Dla niektórych absolwentów cichym marzeniem byłoby podjęcie pracy naukowej na Uniwersytecie, jednak są jednocześnie głęboko przekonani, że nie mają na to szans. Absolwenci studiów humanistycznych wyrażali pogląd, że praca naukowa – czyli na początku studia doktoranckie – wymaga posiadania stabilnego źródła finansowania (np. dobrze zarabiającego współmałżonka), *a o to w dzisiejszych czasach trudno*, jak mówili. Ponadto uczelnianie miejsca pracy są postrzegane jako bardzo trudno dostępne – bo te, które są, już są zajęte, a nowych nie przybywa.

Wśród planów rozwoju zawodowego wymieniano m.in. chęć podjęcia jakiejś pracy za granicą – żeby zobaczyć, jak się pracuje w innych warunkach ekonomicznych i kulturowych.

Bibliografia

- Bożykowski, M., Dwórzniak, M., Giermanowska, E., Izdebski, A., Jasiński, M., Konieczna-Salamatin, J., Zając, T. (2014). *Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Raport końcowy*. Warszawa.
- Sosnowski P., *Pięć sposobów, jak znaleźć pierwszą pracę bez doświadczenia*. Blog. <https://interviewme.pl/blog/jak-znalezc-pierwsza-prace-5-porad> – dostęp 12.12.2016.
- Otto P., U. Mirowska, K. Opolska, (2015) *Uczelnie kształcą bezrobotnych. „To nieodpowiedzialne”*, Dziennik Gazeta Prawna, 19.01.2015, <https://goo.gl/KptJsg> – dostęp 12.12.2016.
- Misiak M. (2014), *Przebudzenie po studiach*, Forum Akademickie 02/2014, <https://forumakademicke.pl/fa/2014/02/przebudzenie-po-studiach/#> – dostęp 11.12.2016.

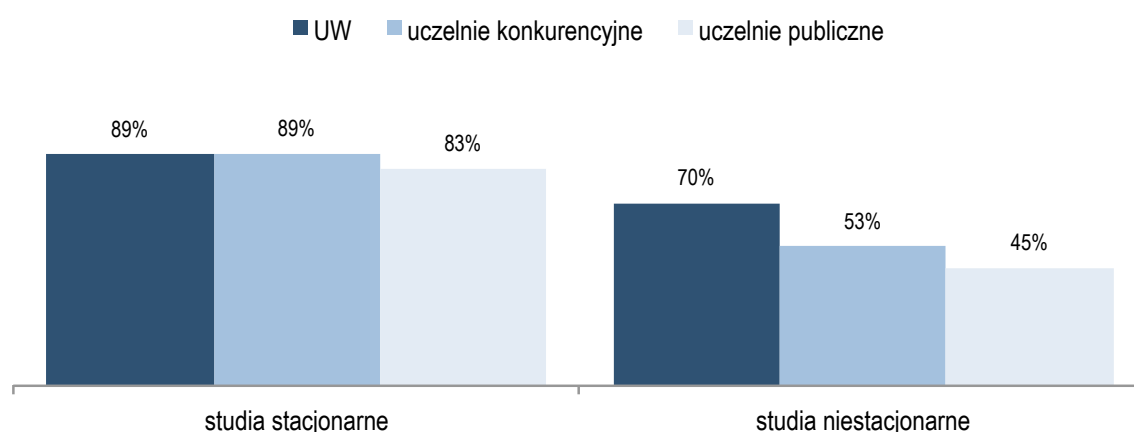
5. Absolwenci Uniwersytetu Warszawskiego – charakterystyka ogólna

Poniżej przedstawiamy ogólną charakterystykę absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego. Podczas lektury tego rozdziału należy pamiętać, że Uniwersytet Warszawski jest złożonym organizmem składającym się z integralnych całości – jednostek dydaktycznych, prowadzących studia w różnych dziedzinach nauki. Ogólny obraz Uniwersytetu nakreślony w niniejszym rozdziale zostanie w dalszej części raportu uzupełniony o opis specyficznych cech sytuacji absolwentów studiów z poszczególnych dziedzin. Dlatego z zasady na poziomie ogólnouczelnianym unikamy porównań z głównymi grupami odniesienia: uczelniami tworzącymi otoczenie konkurencyjne dla UW oraz uczelniami publicznymi. Wyjątek stanowią sytuacje, gdy różnice między dziedzinami na UW są nieduże.

5.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Cechą łączącą wszystkich absolwentów studiów I stopnia, niezależnie od dziedziny i formy studiów, jest **masowe podejmowanie studiów po uzyskaniu dyplomu licencjata**. W większym stopniu dotyczy to wprawdzie studiów stacjonarnych (89%) niż niestacjonarnych (70%), jednak we wszystkich przypadkach potwierdza to powszechne przekonanie, że **studia I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim traktowane są jako etap edukacji, nie zaś jako studia zawodowe przygotowujące do pracy**. W przypadku studiów stacjonarnych wpisuje się to w tendencję ogólnokrajową – po studiach I stopnia naukę kontynuuje zdecydowana większość absolwentów studiów stacjonarnych na uczelniach publicznych i na uczelniach tworzących otoczenie konkurencyjne dla UW. Jednakże w przypadku studiów niestacjonarnych zwraca uwagę znacznie niższy udział absolwentów uczelni publicznych i uczelni konkurencyjnych, którzy kontynuują naukę po uzyskaniu dyplomu licencjata. Wyniki prezentujemy na poniższym wykresie.

Rysunek 5.1.1. Procent absolwentów studiów I stopnia kontynuujących naukę

Równocześnie warto podkreślić, że ci absolwenci studiów I stopnia, którzy po dyplomie kontynuowali studia przygniatającą większość czasu (80% – 90%) objętego badaniem spędzili na nauce. Oznacza to *de facto*, że dla nich okres niestudiowania jest okresem dzielącym datę uzyskania dyplomu i datę rozpoczęcia nowych studiów.

W przypadku absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia zwraca uwagę niewielki odsetek osób posiadających doświadczenie pracy w ciągu ostatnich miesięcy przed uzyskaniem dyplomu: od 7% w przypadku absolwentów studiów chemicznych do 17% w przypadku nauk prawnych (średnio 11% dla ogółu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia na UW). W przypadku studiów niestacjonarnych odsetek ten jest znacznie wyższy: od 35% – nauki humanistyczne – do 56% – nauki prawne (średnio 45% dla ogółu absolwentów studiów niestacjonarnych I stopnia na UW). Obserwacja ta rzuca na porównania osiągnięć na rynku pracy absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

5.1.1. Zatrudnialność

Na aktywność zawodową absolwentów studiów I stopnia kluczowy wpływ mają zjawiska opisane powyżej – absolwenci ci po ukończeniu swoich studiów z zasady koncentrują się na nauce, nie zaś poszukiwaniu pracy. Stąd wynikają **bardzo niskie wskaźniki wszelkich form aktywności zawodowej wśród absolwentów studiów I stopnia** – zarówno podejmowania pracy, jak i rejestrowania się jako osoba bezrobotna. Podkreślenia wymaga systematyczna, duża różnica w aktywności zawodowej dzieląca absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Jak pisaliśmy w rozdziale metodologicznym, **absolwenci studiów niestacjonarnych I stopnia są aktywniejsi na rynku pracy**.

Wskaźniki bezrobocia w naszym raporcie podawać będziemy wyłącznie dla okresów, w których absolwenci nie studiowali. W okresie bycia studentem nie ma bowiem możliwości zarejestrowania się jako osoba bezrobotna.

Wskaźnikiem bezrobocia, który wykorzystujemy w tym podrozdziale jest ryzyko bezrobocia, tj. średni procent miesięcy bycia bezrobotnym – oszacowanie prawdopodobieństwa tego, że statystyczny absolwent będzie bezrobotny. Wskaźnik ten, choć prosty i wygodny, nie nadaje się do porównań osób zamieszkujących obszary o odmiennym poziomie bezrobocia. Wówczas właściwszym jest posługiwanie się tzw. względnym wskaźnikiem bezrobocia (WWB) wolnym od tego typu obciążeń. Wskaźnika WWB będziemy używali przy porównywaniu absolwentów UW z absolwentami innych uczelni – w podrozdziałach poświęconych poszczególnym dziedzinom studiów.

Ryzyko bezrobocia po studiach I stopnia na UW jest bardzo niskie – przeciętny absolwent tych studiów spędził zaledwie 4% pierwszego roku po studiach jako bezrobotny.

Absolwenci, którzy mieli doświadczenie pracy przed dyplomem byli rzadziej narażeni na bezrobocie niż ci, którzy nie mieli takiego doświadczenia, przy czym **absolwenci studiów niestacjonarnych częściej bywali bezrobotni niż absolwenci studiów stacjonarnych**. Wyniki ilustruje poniższa tabela.

Tabela 5.1.1.1 Ryzyko bezrobocia w okresie niestudowania wśród absolwentów studiów I stopnia ze względu na formę studiów i doświadczenie pracy przed dyplomem.

	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	ogółem
osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	1,0%	3,8%	2,5%
osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem	2,5%	13,0%	4,3%
ogółem	2,3%	8,7%	3,9%

Procent absolwentów studiów I stopnia, którzy mieli doświadczenie pracy po dyplomie, wynosił 27% dla absolwentów studiów stacjonarnych i 63% dla absolwentów studiów niestacjonarnych. Jak widać, **niewielka część absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia na UW podjęła po dyplomie**

mie jakąkolwiek pracę. Odróżnia ich to od absolwentów studiów niestacjonarnych, z których większość miała doświadczenie pracy w pierwszym roku po dyplomie. Warto podkreślić, że nie wszyscy, którzy nie podjęli pracy byli bezrobotni (informacje na temat poziomu bezrobocia przedstawiliśmy powyżej).

Absolwenci studiów stacjonarnych I stopnia na UW podejmowali pracę etatową zdecydowanie rzadziej niż absolwenci studiów niestacjonarnych i to niezależnie od dziedziny studiów (odpowiednio, 20% wobec 54% osób). Podobnie, absolwenci studiów stacjonarnych bez doświadczenia pracy przed dyplomem rzadziej podejmowali pracę etatową niż absolwenci studiów niestacjonarnych bez doświadczenia pracy przed dyplomem (odpowiednio, 12% wobec 24% osób).

Powyższe wyniki potwierdzają wcześniejsze obserwacje ilustrujące większe koncentrowanie się studentów i absolwentów studiów niestacjonarnych I stopnia na pracy zawodowej niż ma to miejsce w przypadku studentów i absolwentów studiów stacjonarnych.

Podjęcie samozatrudnienia przez absolwentów studiów I stopnia na UW jest zjawiskiem marginalnym, niezależnie od dziedziny i formy studiów. Procent osób, które po dyplomie licencjata założyły nowe firmy (wśród tych, którzy w czasie studiów nie pracowali na etat lub samozatrudnienie) w żadnej zbiorowości wyróżnionej przez dziedzinę i formę studiów nie przekracza 1%.

Ze względu na wspomniane wcześniej nastawienie absolwentów studiów I stopnia bardziej na naukę niż na pracę okres od dyplomu do podjęcia pierwszej etatowej pracy po dyplomie nie powinien być nazywany „czasem poszukiwania pracy”. Można bowiem powiedzieć, że znaczna część absolwentów studiów I stopnia nie poszukuje pracy etatowej, zaś podjęcie pracy etatowej może częściej oznaczać wykorzystanie nadarżającej się okazji niż rezultat działań absolwenta nastawionych na ustabilizowanie swojej pozycji na rynku pracy. Z tego względu czas poszukiwania pracy etatowej będzie w dalszej części raportu wyznaczany jedynie dla absolwentów studiów magisterskich.

5.1.2. Stabilność zatrudnienia

Biorąc pod uwagę fakt, że blisko 90% absolwentów studiów pierwszego stopnia kontynuuje naukę, nie dziwi dość niski w tej grupie przeciętny udział czasu przepracowanego na podstawie umowy o pracę. Udział ten wynosi średnio 19,2% dla całego Uniwersytetu i waha się od 5,36% (dla absolwentów nauk chemicznych) do 35,4% (dla absolwentów nauk prawnych).

Widoczne są tu bardzo znaczące – sięgające 70 punktów procentowych – różnice między osobami, które podejmowały zatrudnienie przed uzyskaniem dyplomu a tymi, które w czasie studiów nie pracowały. Wielkość tych różnic w niewielkim stopniu zależy od formy studiów. Wynika to najprawdopodobniej z tego, że zatrudnienie etatowe w trakcie studiów pierwszego stopnia podejmują osoby, które z różnych powodów są zmuszone to zrobić (np. z powodu trudnej sytuacji finansowej w domu lub z powodu wyprowadzenia się z domu rodzinnego). Takie osoby utrzymują to samo lub inne zatrudnienie także po uzyskaniu dyplomu, niezależnie od tego, czy kontynuują naukę na studiach drugiego stopnia, czy też nie.

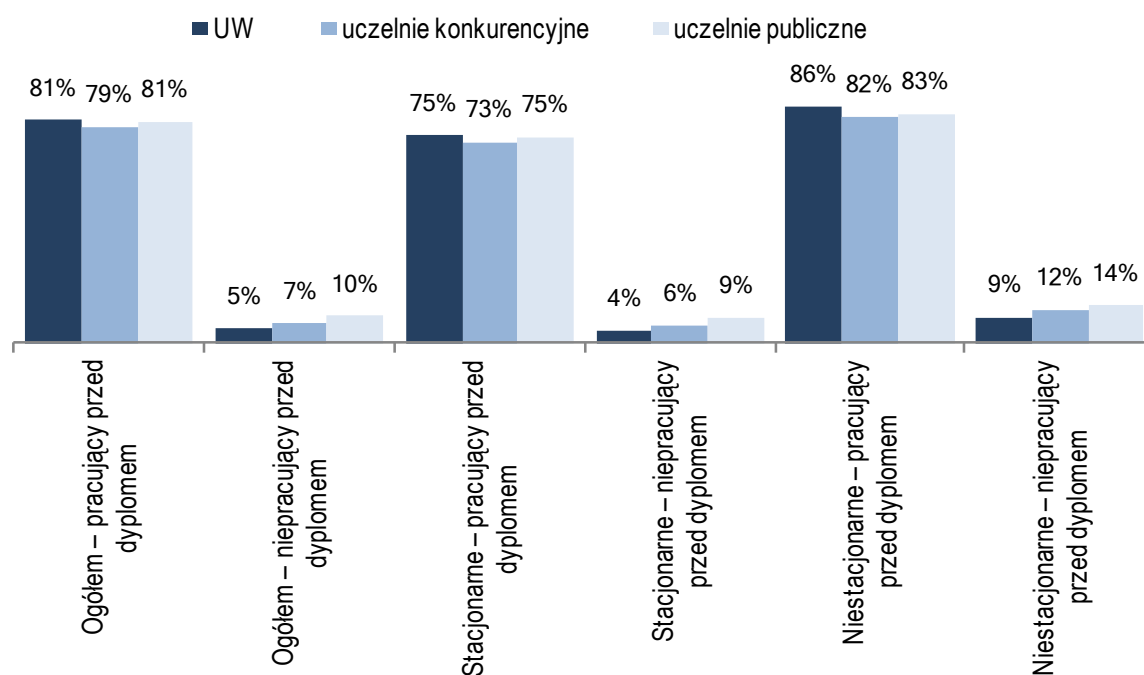
Poza tymi sytuacjami, praca w okresie studiów pierwszego stopnia ma częściej charakter pracy dorywczej, na podstawie umów cywilnoprawnych, a nie na podstawie umowy o pracę – stąd generalnie niski udział czasu przepracowanego na etat wśród absolwentów bez doświadczenia zawodowego przed dyplomem (to ci, których okoliczności nie zmuszały do podjęcia „pełnowartościowego” zatrudnienia w trakcie studiów).

Tabela 5.1.2.1 Procent miesięcy przepracowanych na etat wśród absolwentów studiów pierwszego stopnia (licencjackich) ze względu na formę studiów i doświadczenie pracy przed dyplomem.

	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	ogółem
osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	66,9%	82,4%	74,8%
osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem	5,8%	12,1%	6,7%
ogółem	12,7%	43,5%	19,2%

Stabilność pracy absolwentów uczelni konkurencyjnych, mierzona odsetkiem miesięcy przepracowanych na podstawie umowy o pracę, kształtuje się bardzo podobnie, choć wskaźniki dla konkurencji wypadają nieco lepiej (o 1–2 punkty procentowe) niż dla Uniwersytetu Warszawskiego, jeśli bierzemy pod uwagę wszystkich absolwentów danej formy studiów. **Absolwenci studiów licencjackich na UW, którzy nie kontynuują nauki, nieco częściej niż ich koleżanki i koledzy z innych uczelni osiągają stabilną sytuację na rynku pracy (zatrudnienie na umowę o pracę).** Różnica odsetka czasu przepracowanego w ramach pracy etatowej między absolwentami UW i innych uczelni nie jest jednak duża i występuje tylko w grupie absolwentów, którzy nie pracowali przed uzyskaniem dyplomu. Pokazuje to Rys. 5.1.2.1.

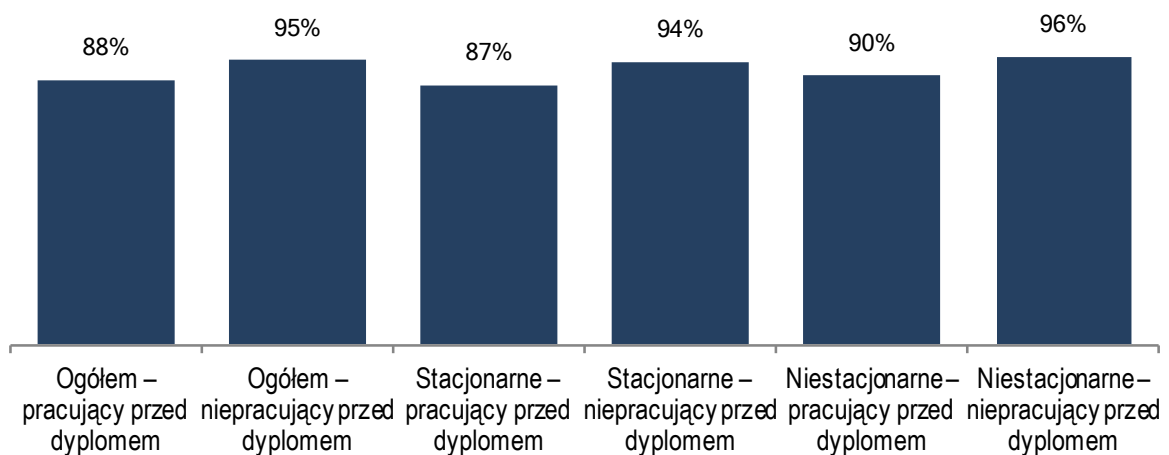
Rysunek 5.1.2.1 Procent miesięcy przepracowanych na etat w okresie niestudowania

Absolwenci studiów licencjackich – jeśli podjęli zatrudnienie na podstawie umowy o pracę – z reguły mieli jednego pracodawcę (90,7% pracujących absolwentów było w takiej sytuacji) i znaczna większość z nich nie miała w badanym okresie doświadczenia utraty (zakończenia) pracy etatowej. W szczególności dotyczy to licencjatów, którzy nie kontynuowali nauki: w tej grupie bez doświadczenia zakończenia pracy etatowej było 80,3% absolwentów studiów niestacjonarnych i 73,1% – absolwentów studiów stacjonarnych.

Odsetki osób pracujących dla jednego pracodawcy w miesiącu były nieco większe wśród absolwentów, którzy nie pracowali przed uzyskaniem dyplomu (94,7%) niż wśród mających doświadczenie pracy (88,3%), co może wynikać z krótkiego okresu objętego pomiarem – osoby, które nie pracowały przed uzyskaniem dyplomu, a po jego uzyskaniu podjęły pracę etatową, nie zdążyły poszukać kolejnych pracodawców.

Rysunek 5.1.2.2 Odsetki absolwentów studiów pierwszego stopnia mających jednego pracodawcę

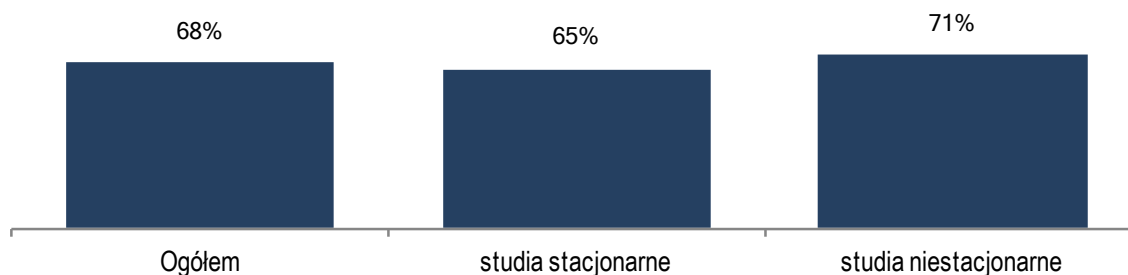

Praca dla jednego pracodawcy może być odzwierciedleniem przynajmniej dwóch bardzo odmiennych sytuacji, w których mogli znaleźć się badani absolwenci:

- Znalezienie odpowiedniego pracodawcy i takiego zajęcia, czy warunków pracy, jakie badanej osobie odpowiadają – w takiej sytuacji pracownik nie jest zainteresowany ani zmianą tej pracy ani poszukiwaniem jakiegoś dodatkowego zatrudnienia;
- Zaakceptowanie jakiegokolwiek nadarzającej się okazji zatrudnienia – to jest szczególnie aktualne w przypadku absolwentów studiów licencjackich, którzy kontynuują naukę, a jednocześnie pracują niekoniecznie dlatego, że zmusza ich do tego sytuacja rodzinna. Nie są wówczas zainteresowani poszukiwaniem dodatkowych pracodawców, gdyż zwyczajnie nie mają na to czasu.

Innym wskaźnikiem stabilności pracy jest odsetek osób, które nie doświadczyły zakończenia pracy etatowej. W grupie absolwentów studiów pierwszego stopnia znaczna większość, bo 67,5% ani razu nie kończyła pracy w ciągu roku poprzedzającego badanie.

Rysunek 5.1.2.3 Odsetki absolwentów UW studiów pierwszego stopnia, którzy nie doświadczyli zakończenia (utruty) pracy etatowej

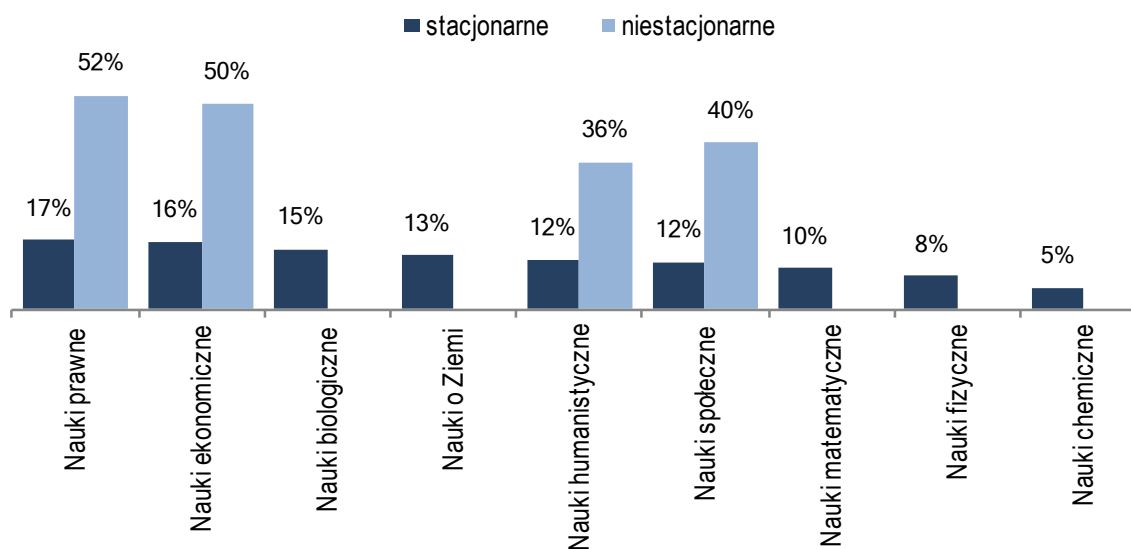

Wartości omawianego wskaźnika były w niewielkim stopniu zróżnicowane w zależności od trybu studiów (absolwenci studiów niestacjonarnych wpadali nieco lepiej – tzn. rzadziej doświadczyli zakończenia pracy).

Procent miesięcy przepracowanych w ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę był w pewnym stopniu zróżnicowany ze względu na dziedzinę ukończonych studiów – największy odsetek stabilnego zatrudnienia zanotowano wśród absolwentów nauk prawnych i ekonomicznych, przy czym dziedziny te były na czele rankingu zarówno z punktu widzenia studiów stacjonarnych, jak niestacjonarnych. Najmniejszy odsetek miesięcy przepracowanych na etat charakteryzował absolwentów nauk chemicznych i fizycznych (Rys. 5.1.2.4).

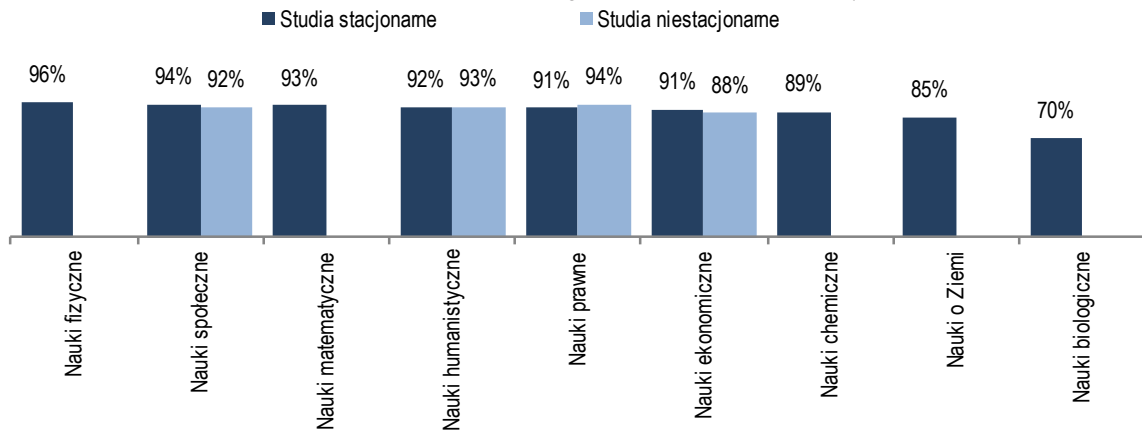
Warto w tym miejscu przypomnieć, że absolwenci studiów pierwszego stopnia z reguły kontynuują naukę na następnym stopniu, zatem podejmowanie pracy etatowej nie jest w tej grupie regułą. Studia drugiego stopnia z zakresu nauk ścisłych, czy eksperymentalnych (jak nauki chemiczne) zazwyczaj wymagają znacznych nakładów czasowych – trudno jest więc godzić je z pracą etatową.

Rysunek 5.1.2.4. Procent miesięcy przepracowanych przez absolwentów I stopnia studiów UW w ramach umowy o pracę w badanym okresie – wg formy i dziedziny studiów

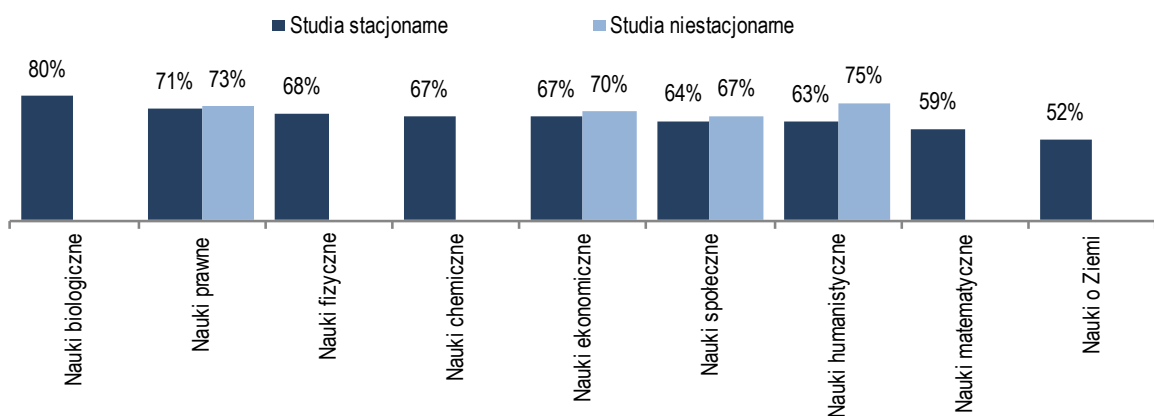

Pozostałe wskaźniki stabilności pracy – odsetek osób mających jednego pracodawcę etatowego oraz odsetek tych, którzy nie zakończyli zatrudnienia w ramach umowy o pracę – były praktycznie niezróżnicowane ze względu na dziedzinę ukończonych studiów. Ilustrują to Rys. 5.1.2.5 i Rys. 5.1.2.6.

Rysunek 5.1.2.5. Odsetek absolwentów UW (studiów I stopnia), którzy mieli tylko jednego pracodawcę na umowę o pracę – w podziale według dziedzin nauki i formy studiów.

Rysunek 5.1.2.6. Odsetki absolwentów UW (studiów I stopnia), którzy w ciągu roku poprzedzającego badanie nie doświadczyli zakończenia zatrudnienia etatowego – w podziale według dziedzin nauki i formy studiów

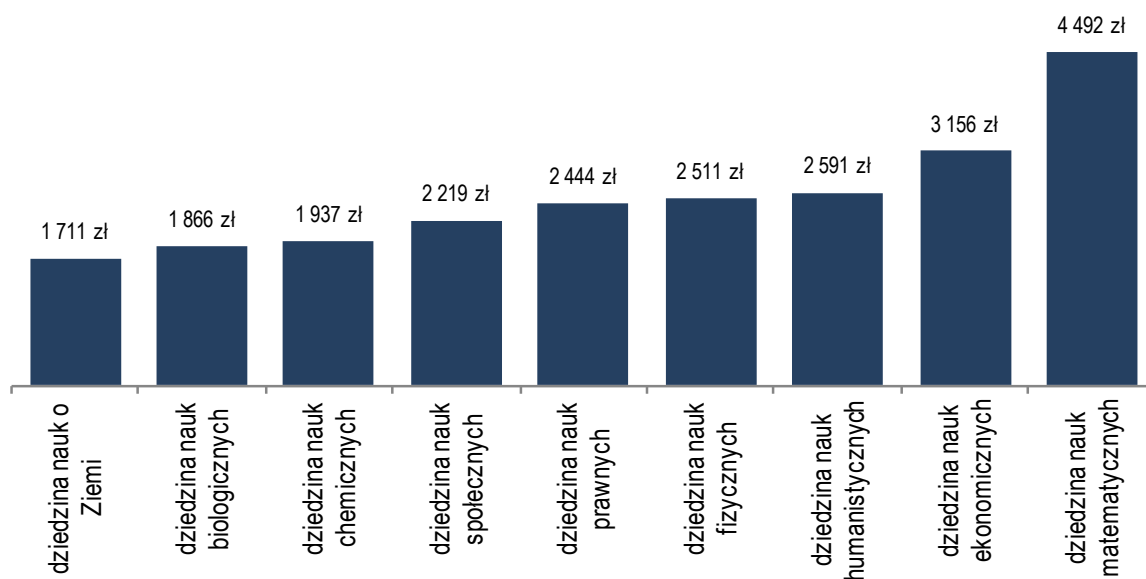

5.1.3. Wynagrodzenia

Niski poziom aktywności na rynku pracy absolwentów studiów licencjackich UW i koncentracja na dalszym kształceniu bez wątplenia przekłada się na wysokość osiągniętych przez nich zarobków z pracy etatowej. Przeciętna wysokość wynagrodzenia z etatu wśród absolwentów I stopnia była stosunkowo niska i wyniosła zaledwie 2756 zł brutto. W ujęciu względnym oznacza to, iż co najmniej połowa absolwentów I stopnia UW osiągała płace z umów o pracę nie przekraczające 60% wartości przeciętnego wynagrodzenia w swoim powiecie zamieszkania.

Czynnikiem **najwyraźniej różnicującym wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów UW I stopnia okazała się dziedzina studiów**. Wynik ten nie jest szczególnie zaskakujący, gdyż absolwenci poszczególnych dziedzin podejmują pracę nie tylko w różnych branżach gospodarki, ale wręcz w odmiennie opłacanych zawodach.

Rysunek 5.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów UW stacjonarnych studiów I stopnia wg dziedzin

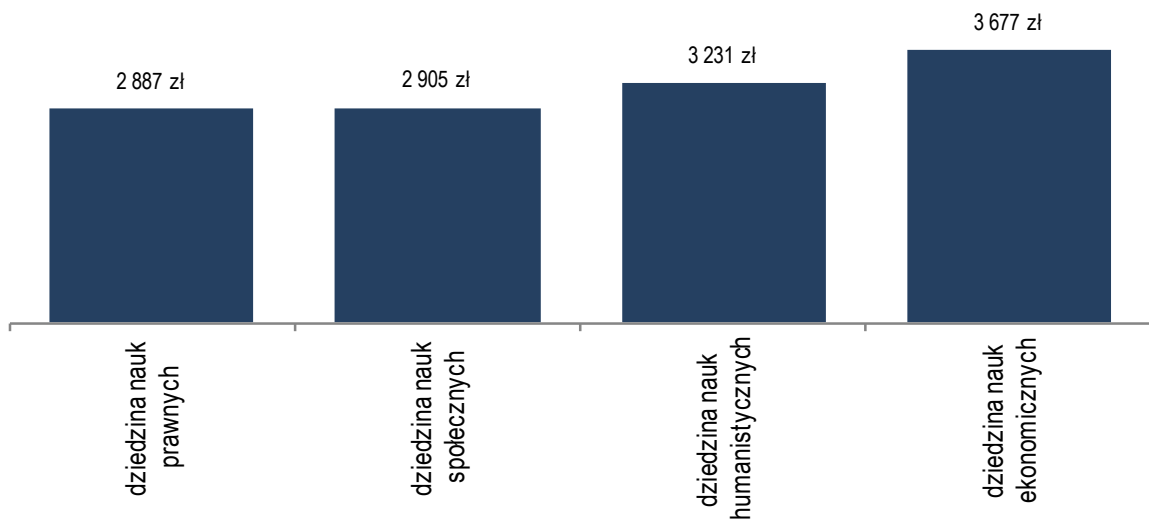

* – mediana

Wśród absolwentów UW studiów stacjonarnych zakończonych dyplomem licencjackim najwyższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwały osoby po studiach z dziedziny nauk matematycznych. Na drugim miejscu, choć z wyraźnie niższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń, znaleźli się absolwenci z dziedziny nauk ekonomicznych. Kolejne miejsca zajmowali, z podobnym poziomem zarobków, absolwenci dziedziny nauk humanistycznych, fizycznych, prawnych i społecznych. Zaś najniższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwali absolwenci nauk: chemicznych, biologicznych i nauk o Ziemi. W przypadku trzech ostatnich podzbiorowości absolwentów ich przeciętne wynagrodzenia z etatu nie przekraczały 2000 zł brutto.

W przypadku osób, które ukończyły na UW studia niestacjonarne dyplomem licencjackim różnice w poziomie osiągniętych zarobków z umów o pracę wśród absolwentów różnych dziedzin nie były tak wyraźne. W świetle wyników analiz można stwierdzić, absolwenci dziedzin nauk ekonomicznych i humanistycznych uzyskiwali najwyższy poziom zarobków, nieco mniejsze płace z etatu osiągały osoby, które ukończyły studia w zakresie nauk społecznych i na ostatnim miejscu w rankingu płac absolwentów znalazły się osoby, które ukończyły studia w zakresie nauk prawnych.

Rysunek 5.1.3.2 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów UW niestacjonarnych studiów I stopnia wg dziedzin

* – mediana

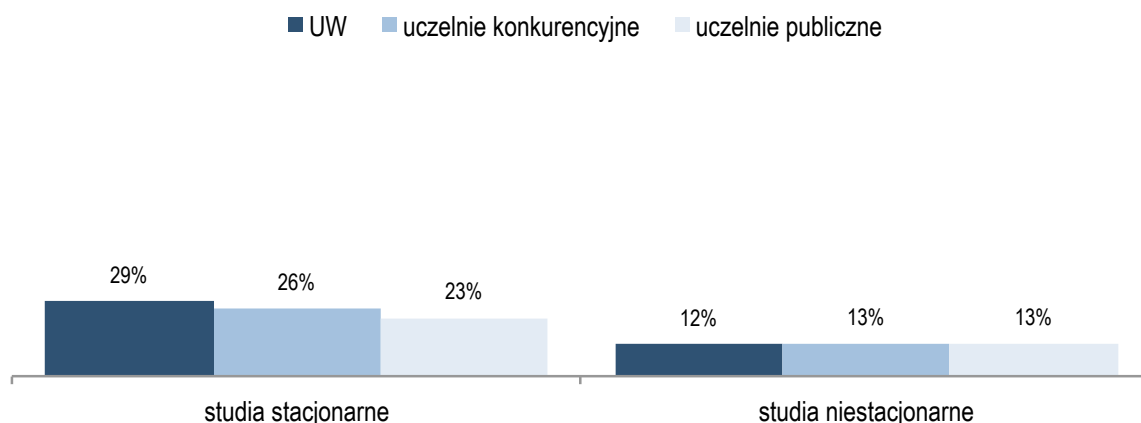
Kolejnym uwarunkowaniem wysokości wynagrodzeń absolwentów I stopnia było doświadczenie zawodowe przed uzyskaniem dyplomu. Zazwyczaj osoby z doświadczeniem zawodowym przed uzyskaniem dyplomu charakteryzowały się wyższymi przeciętnymi płacami z umowy o pracę niż osoby, które tego doświadczenia nie posiadały. Niemniej zależność ta nie zawsze występowała, przykładem mogą być absolwenci studiów stacjonarnych z dziedziny nauk społecznych, czy nauk ekonomicznych.

Z uwagi na różnorodną rolę doświadczenia zawodowego i formy studiów w poszczególnych dziedzinach w kształtowaniu poziomu wynagrodzeń z etatu absolwentów, szczegółowe wyniki analiz – jeśli było to możliwe z uwagi na odpowiednio duże liczebności podzbiorowości – przedstawiono w dalszej części raportu poświęconego sytuacji absolwentów poszczególnych dziedzin.

5.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Większość absolwentów studiów kończonych dyplomem magistra nie podejmuje dalszych studiów. Prawidłowość ta dotyczy w podobnym stopniu absolwentów UW, co absolwentów uczelni konkurencyjnych, jak i uczelni publicznych. Podobnie, jak w przypadku studiów I stopnia naukę kontynuuje wyraźnie mniejszy odsetek absolwentów studiów niestacjonarnych niż stacjonarnych. Odsetek ten jest podobny w poszczególnych dziedzinach studiów.

Rysunek 5.2.1. Procent absolwentów studiów magisterskich kontynuujących naukę

Doświadczenie pracy przed uzyskaniem dyplomu magistra jest silnie zróżnicowane zarówno ze względu na formę, jak i na dziedzinę kształcenia. W przypadku studiów stacjonarnych procent ten waha się od 15% w przypadku nauk chemicznych do 42% dla nauk ekonomicznych (średnio 26% dla ogółu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich na UW), zaś dla studiów niestacjonarnych – od 43% dla nauk prawnych do 83% dla nauk ekonomicznych (średnio 63% dla ogółu absolwentów studiów niestacjonarnych magisterskich na UW).

5.2.1. Zatrudnialność

Ryzyko bezrobocia wśród absolwentów studiów kończących się dyplomem magistra jest wyższe niż w przypadku absolwentów studiów I stopnia i wynosi 7,7%. Poniższa tabela ilustruje ryzyko bezrobocia w zależności od formy studiów oraz doświadczenia pracy etatowej lub samozatrudnienia przed uzyskaniem dyplomu magistra.

Tabela 5.2.1.1 Ryzyko bezrobocia w okresie niestudowania wśród absolwentów studiów magisterskich ze względu na formę studiów i doświadczenie pracy przed dyplomem.

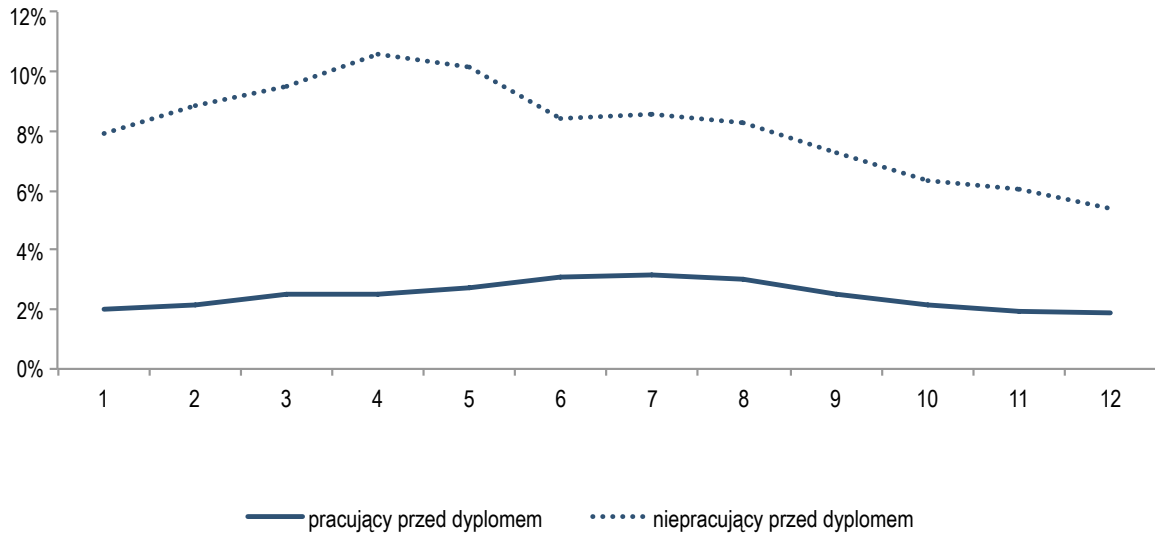
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	ogółem
osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	3,3%	3,0%	3,1%
osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem	9,9%	14,7%	11,2%
ogółem	8,1%	7,2%	7,7%

Jak widać, osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem okazywały się znacznie częściej narażone na bezrobocie niż osoby z doświadczeniem, niezależnie od formy studiów. Jednocześnie wśród osób bez doświadczenia pracy lub samozatrudnienia w czasie studiów bardziej narażeni na bezrobocie byli absolwenci studiów niestacjonarnych.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę tego zjawiska w pierwszych dwunastu miesiącach po dyplomie.

Rysunek 5.2.1.1. Miesięczna dynamika procentu bezrobotnych w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów UW z tytułem magistra w zależności od doświadczenia pracy etatowej lub samozatrudnienia w czasie studiów

Jak widać, w całym badanym okresie ryzyko bezrobocia wśród absolwentów niemających pracy przed dyplomem było wyższe niż wśród absolwentów z takim doświadczeniem. Zwraca także uwagę **różnica w dynamice ryzyka bezrobocia w tych grupach**. W pierwszej z nich wskaźnik ryzyka bezrobocia przez pierwszy kwartał wchodzenia na rynek pracy zauważalnie rośnie, by w dalszej części roku systematycznie maleć. W przypadku osób z doświadczeniem pracy przed dyplomem ryzyko bezrobocia utrzymuje się na równym, niskim poziomie.

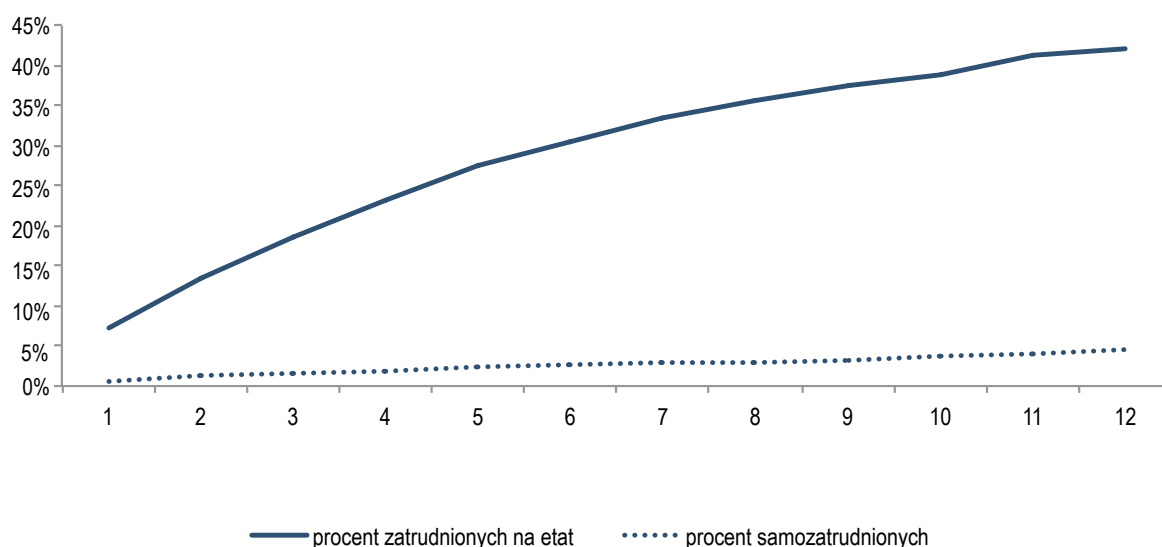
Procent absolwentów studiów II stopnia lub jednolitych magisterskich, którzy mieli doświadczenie pracy po dyplomie, wynosił 75% dla absolwentów studiów stacjonarnych i 88% dla absolwentów studiów niestacjonarnych. Jak widać, **zdecydowana większość absolwentów UW z dyplomem magistra znalazła po dyplomie pracę**. Warto podkreślić, że nie wszyscy, którzy nie podjęli pracy byli bezrobotni (informacje na temat poziomu bezrobocia przedstawiliśmy powyżej).

Absolwenci stacjonarnych studiów magisterskich rzadziej pracowali etatowo niż absolwenci studiów niestacjonarnych z dyplomem magistra (odpowiednio: 57% wobec 76%). Wynika to z różnic we wcześniejszych doświadczeniach na rynku pracy. Studenci studiów niestacjonarnych częściej niż studenci studiów stacjonarnych podejmują etatową w czasie studiów. Osoby, które pracowały etatowo przed dyplomem z reguły kontynuują zatrudnienie po ukończeniu studiów. Okazuje się jednak, że **absolwenci studiów stacjonarnych z dyplomem magistra byli równie skuteczni w znajdowaniu nowej pracy etatowej co absolwenci studiów niestacjonarnych**. Procent osób, które pracowały etatowo w pierwszym roku po dyplomie wśród osób, które nie miały takiej pracy przed dyplomem, był podobny wśród magistrów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (odpowiednio: 45% i 48%).

W przypadku podejmowania samozatrudnienia absolwenci z magisterium są bardziej aktywni niż absolwenci studiów I stopnia. Jednakże skala zjawiska nadal pozostaje nieduża. Zaledwie 4% absolwentów, którzy rozpoczynali dopiero swoją aktywność na rynku pracy, rozpoczęło w pierwszym roku po studiach działalność gospodarczą. Zjawisko to było wprawdzie zróżnicowane w poszczególnych dziedzinach studiów (piszemy o tym w dalszej części raportu), jednak w każdej z wyróżnionych grup **absolwenci studiów magisterskich bardzo rzadko zakładali własne firmy**.

Poniższy wykres ilustruje skuteczność zdobywania pracy etatowej i zakładania własnych firm przez absolwentów studiów magisterskich na UW nie posiadających wcześniejszego doświadczenia takiej pracy.

Rysunek 5.2.1.2. Miesięczna dynamika procentu osób zatrudnionych na etat oraz procentu osób samozatrudnionych w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów UW z tytułem magistra nie posiadających doświadczenia pracy przed dyplodem.

Jak widać, tempo przyrostu udziału osób zatrudnionych na etat okazało się znacznie szybsze niż tempo przyrostu osób samozatrudnionych wśród osób bez doświadczenia pracy przed dyplodem. **W ciągu jednego roku pracę etatową znalazło przeszło 40% osób, które nie miały jej przed dyplodem.** Udział osób zakładających nową działalność gospodarczą powoli, systematycznie wzrastał – jednak do poziomu nie przekraczającego 5%.

Średni czas poszukiwania pracy etatowej po studiach magisterskich na UW wynosił wśród ogółu badanych 2,7 miesiąca. Dla właściwego określenia tempa zdobywania pracy etatowej należy jednak skoncentrować się na czasie jej poszukiwania przez osoby dopiero wchodzące na rynek pracy¹⁰. Osoby te szukały pracy etatowej przeciętnie 5,5 miesiąca, przy czym absolwenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych nie różnili się zasadniczo pod tym względem.

5.2.2. Stabilność zatrudnienia

Wskaźniki stabilności zatrudnienia po ukończeniu studiów na poziomie magisterskim (tj. studiów 2 stopnia lub jednolitych magisterskich) są wyraźnie wyższe niż w przypadku studiów licencjackich. Jest to związane również z tym, że odsetki kontynuujących naukę po uzyskaniu dyplomu magistra są znacznie mniejsze niż to było w przypadku licencjatów. Zmienia się też podejście do kwestii zatrudnienia – praca podejmowana po studiach magisterskich ma znacznie częściej charakter podstawowej działalności absolwenta, niż czegoś w rodzaju dodatku czy uzupełnienia studiowania.

¹⁰ W przypadku osób kontynuujących po dyplomie wcześniejszą pracę etatową czas jej poszukiwania wynosi bowiem zero.

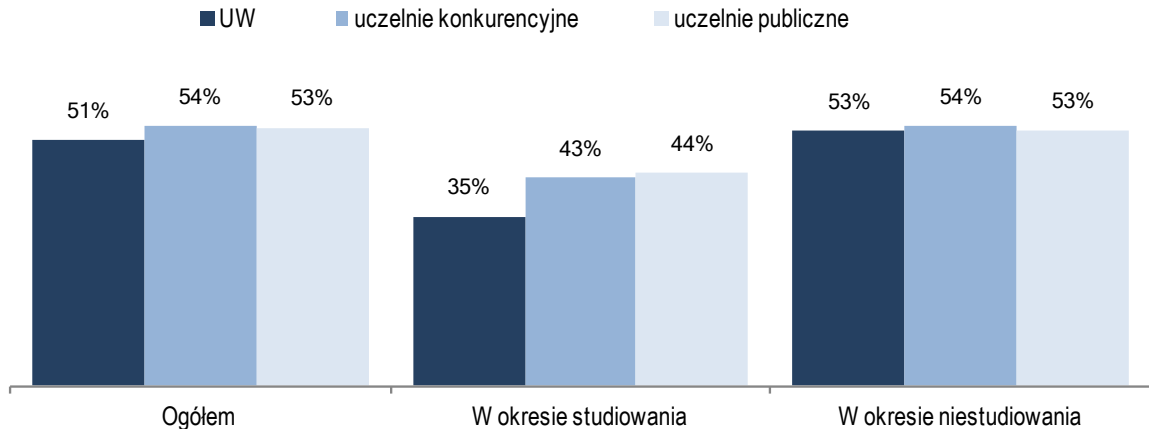
W rezultacie udział czasu przepracowanego na podstawie umowy o pracę wynosi dla absolwentów studiów magisterskich 50,7%, w porównaniu do 19,2% dla osób z dyplomem ukończenia studiów pierwszego stopnia.

Tabela 5.2.2.1 Procent miesięcy przepracowanych na etat wśród absolwentów studiów drugiego stopnia (i jednolitych magisterskich) ze względu na formę studiów i doświadczenie pracy przed dyplomem.

	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	ogółem
osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	80,4%	84,9%	83,1%
osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem	28,5%	28,9%	28,6%
ogółem	42,1%	64,3%	50,7%

Z dostępnych danych można wnioskować, że wielu absolwentów studiów magisterskich UW stabilizuje swoje zatrudnienie po zakończeniu nauki. W okresie, gdy jeszcze studiowali przepracowali na podstawie umowy o pracę 35% miesięcy, po zakończeniu nauki odsetek ten wzrósł do 52,5%. Absolwenci uczelni konkurencyjnych i innych publicznych mają w okresie studiowania większe odsetki czasu pracy etatowej – wskaźnik ten wynosi 42,5% dla absolwentów głównych uczelni konkurencyjnych i 43,8% dla uczelni publicznych. Po zakończeniu nauki wskaźniki wyrównują się.

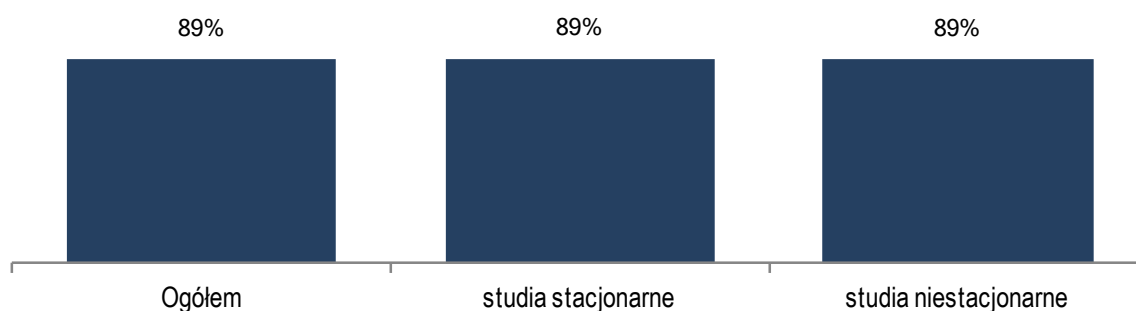
Rysunek 5.2.2.1. Udział miesięcy przepracowanych na podstawie umowy o pracę wśród absolwentów studiów magisterskich – w okresie studiowania i po zakończeniu nauki.

Zaprezentowana tu tendencja występuje zarówno u absolwentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

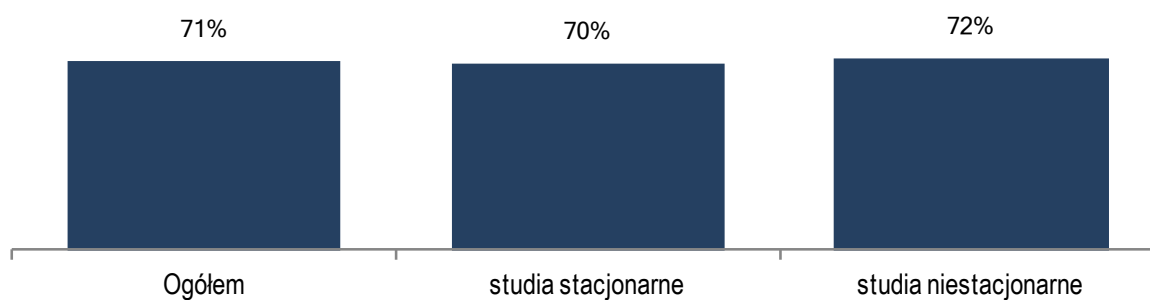
Absolwenci studiów magisterskich w zdecydowanej większości pracują dla jednego pracodawcy – około 11% ma więcej niż jednego, przy czym tak mierzona intensywność pracy niemal nie zależy od tego, czy dotyczy okresu, w którym absolwent jest jeszcze studentem, czy – gdy już zakończył naukę. Nie zależy to także – co pokazuje Rys. 5.2.2.2 – od trybu studiów.

Rysunek 5.2.2.2 Odsetki absolwentów studiów magisterskich mających jednego pracodawcę

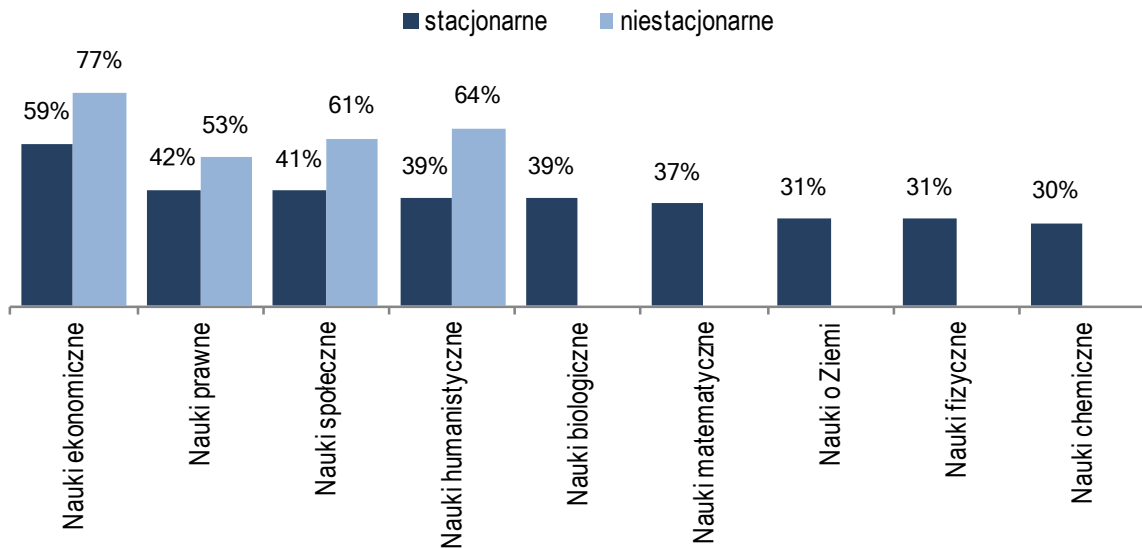
Absolwenci studiów magisterskich nie doświadczali także na ogół zakończenia pracy, co oznacza, że stosunkowo rzadko pracę tracili oraz zmieniali (zmiana pracodawcy jest równoznaczna z zakończeniem poprzedniego zatrudnienia). Również ten wskaźnik nie zależał od tego, czy ukończone studia dobyte w trybie stacjonarnym, czy niestacjonarnym.

Rysunek 5.2.2.3 Odsetki absolwentów UW studiów magisterskich, którzy nie doświadczali zakończenia (utruty) pracy etatowej

Udział miesięcy przepracowanych na podstawie umowy o pracę był wyraźnie zróżnicowany ze względu na studiowaną dziedzinę, znaczenie miał także tryb studiów. Jak już wspomniano, absolwenci studiów niestacjonarnych mieli ogólnie większe odsetki czasu przepracowanego w ramach zatrudnienia na umowę o pracę – i tak było we wszystkich dziedzinach. Najczęściej stabilną pracę zdobywali absolwenci nauk ekonomicznych – ta grupa wyróżniała się istotnie większym niż absolwenci innych dziedzin udziałem pracy etatowej w swojej aktywności zawodowej. Najniższe wartości tego wskaźnika zanotowano dla absolwentów nauk chemicznych, fizycznych i nauk o Ziemi.

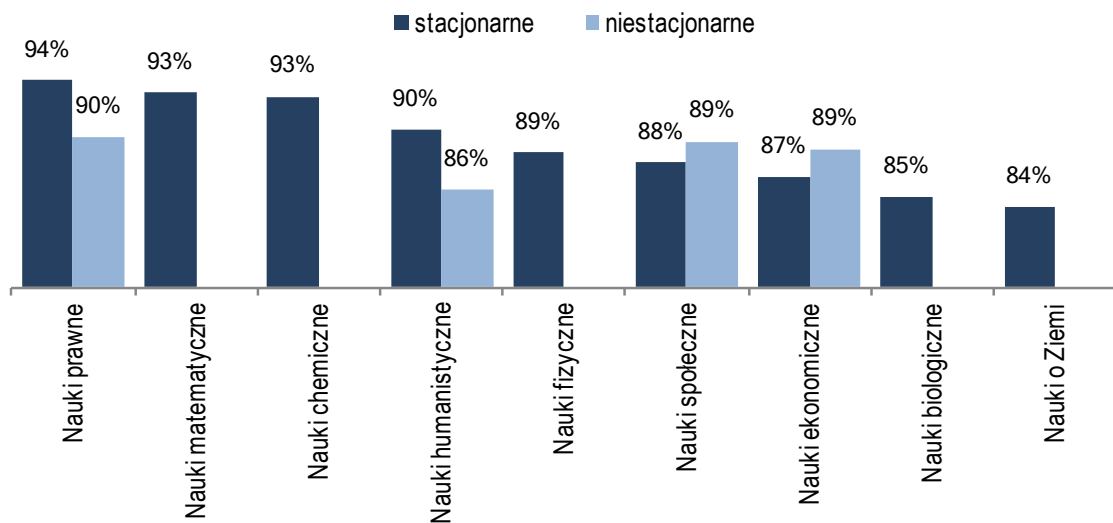
Rysunek 5.2.2.4. Udział miesięcy przepracowanych przez absolwentów studiów II stopnia i jednolitych magisterskich na UW na podstawie umowy o pracę – w podziale według dziedziny nauki i formy studiowania.

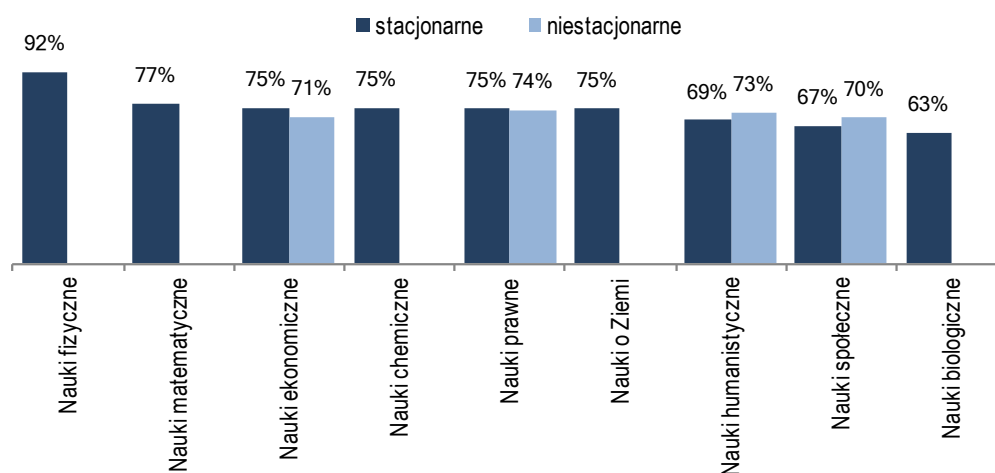
Inne wskaźniki stabilności zatrudnienia – odsetek absolwentów mających jednego pracodawcę oraz odsetek tych, którzy w ciągu roku poprzedzającego badanie ani razu nie utracili pracy – wykazują mniejsze zróżnicowanie między dziedzinami. Mają też wyraźnie większe wartości.

Na czele rankingu stworzonego na podstawie odsetka osób mających jednego pracodawcę, stoją nauki prawne, matematyczne i fizyczne. Absolwenci ostatnich dwóch z nich charakteryzowali się najniższym udziałem pracy etatowej w ogólnej swojej aktywności zawodowej. Widać jednak, że jeśli podejmują zatrudnienie na podstawie umowy o pracę – nie poszukują już kolejnych pracodawców (Rys. 5.2.2.5. i Rys. 5.2.2.6).

Rysunek 5.2.2.5. Odsetek absolwentów UW (studiów II stopnia i jednolitych magisterskich), którzy mieli tylko jednego pracodawcę na umowę o pracę – w podziale według dziedzin nauki i formy studiów.

Rysunek 5.2.2.6. Odsetki absolwentów UW (studiów II stopnia i jednolitych magisterskich), którzy w ciągu roku poprzedzającego badanie nie doświadczyli zakończenia zatrudnienia etatowego – w podziale według dziedzin nauki i formy studiów

W tym miejscu można powtórzyć komentarz do analogicznych wskaźników wyznaczonych dla studiów pierwszego stopnia. Zarówno wysoki odsetek osób, które miały tylko jednego pracodawcę, jak i tych, które nie doświadczyły zakończenia pracy etatowej, mogą być wskaźnikami stabilności zatrudnienia – czyli informować o częstotliwości znajdowania zatrudnienia odpowiadającego wyobrażeniom, potrzebom i ambicjom absolwentów. W takiej sytuacji pracownik nie poszukuje alternatywnych czy dodatkowych prac.

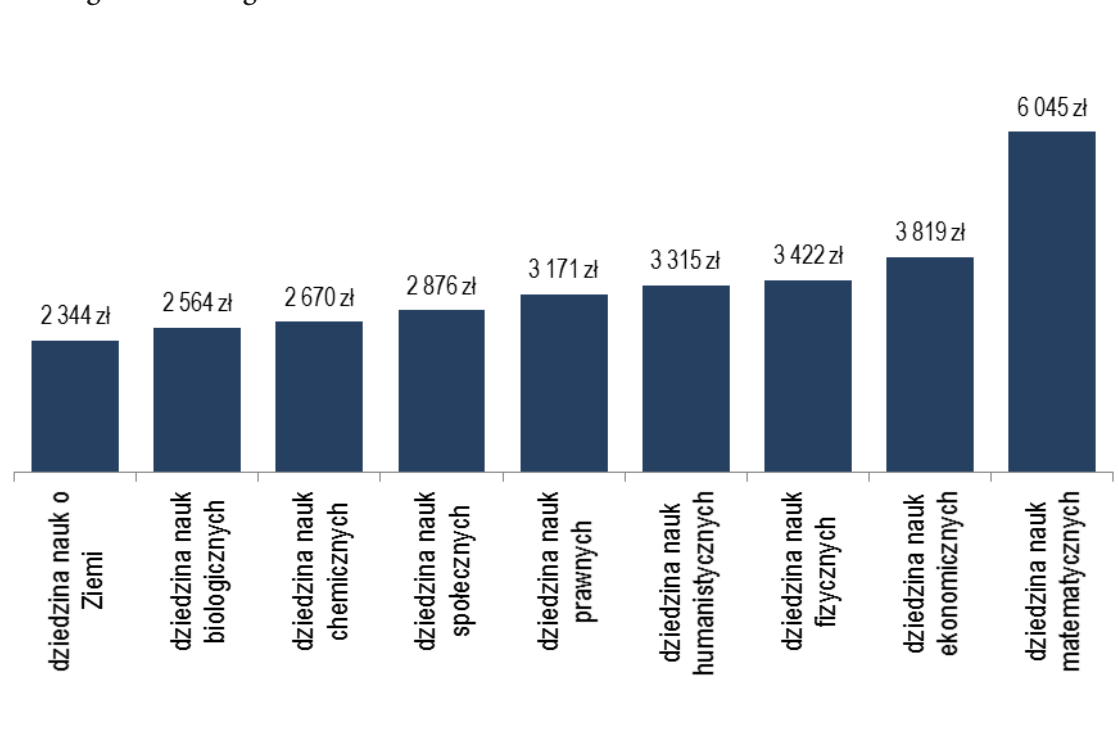
Warto jednak zdawać sobie sprawę z tego, że może być również tak, iż absolwenci ci akceptują jakąkolwiek nadarzającą się okazję zatrudnienia w obawie, że inna, lepsza już się nie pojawi. Jeśli rzeczywiście się nie pojawia, to pozostają przy jednym pracodawcy i nie zmieniają go (nie mają więc epizodów zakończenia pracy). W takiej sytuacji mamy do czynienia z zatrudnieniem stabilnym, ale nie koniecznie satysfakcjonującym pracownika.

5.2.3. Wynagrodzenia

Przeciętna wysokość wynagrodzenia z etatu wśród osób, które ukończyły studia z tytułem magistra wyniosła 3143 zł brutto. Wynik ten oznacza w ujęciu względnym, że co najmniej połowa absolwentów UW z magisterium osiągała płace z umów o pracę nie przekraczające 71% wartości przeciętnego wynagrodzenia w swoim powiecie zamieszkania.

Podobnie jak w przypadku absolwentów UW I stopnia, także i w podzbiorowości osób, które zakończyły kształcenie na naszej uczelni tytułem magistra, czynnikiem **najwyraźniej różnicującym wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów okazała się dziedzina studiów**. Dodać wypada, że ranking poszczególnych dziedzin wg wynagrodzeń etatowych był wśród absolwentów stacjonarnych studiów magisterskich niemal identyczny, jak ten wyznaczony dla absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia.

Rysunek 5.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów UW stacjonarnych studiów magisterskich wg dziedzin

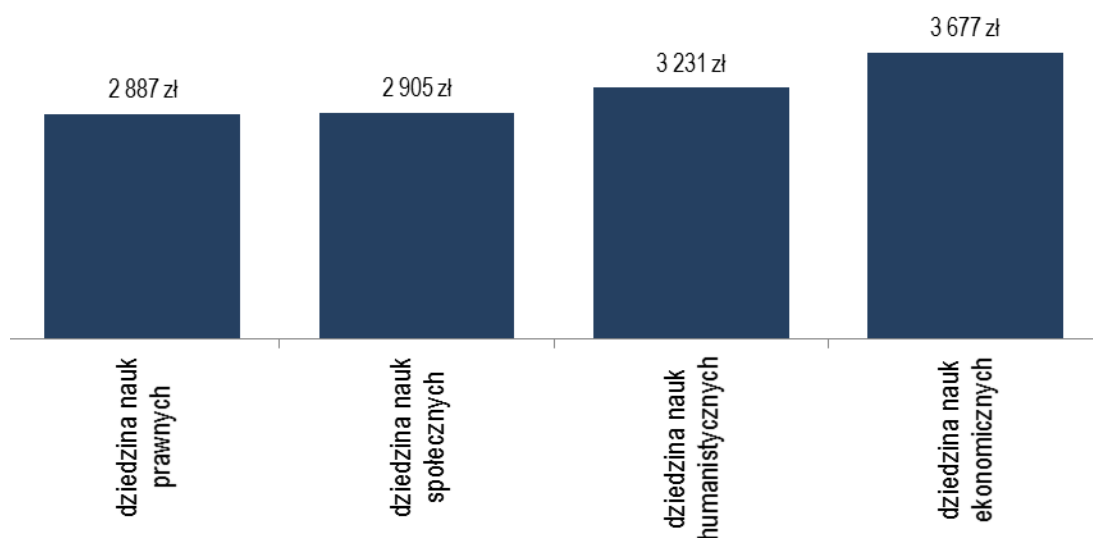

* – mediana

Wśród absolwentów UW studiów stacjonarnych zakończonych dyplomem magistra najwyższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwały osoby po studiach z dziedziny nauk matematycznych. Na drugim miejscu, choć z wyraźnie niższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń, znaleźli się absolwenci z dziedziny nauk ekonomicznych. Kolejne miejsca zajmowali, ze zbliżonym poziomem zarobków, absolwenci dziedzin nauk: fizycznych, humanistycznych i prawnych. Zaś najniższe przeciętne wynagrodzenia z pracy etatowej, nie przekraczające 3000 zł brutto uzyskiwali absolwenci nauk: społecznych, chemicznych, biologicznych i nauk o Ziemi.

W przypadku osób, które ukończyły studia niestacjonarne zakończone dyplomem magistra różnice w poziomie osiągniętych zarobków z umów o pracę wśród absolwentów różnych dziedzin nie były tak wyraźne jak w przypadku osób, które kształciły się stacjonarnie. W przypadku absolwentów magisterskich studiów niestacjonarnych ranking dziedzin wg wynagrodzeń z etatu był identyczny jak w przypadku absolwentów tej formy studiów I stopnia. Najwyższe zarobki z umów o pracę uzyskiwali absolwenci dziedzin nauk ekonomicznych, nieco niższe osoby, które ukończyły studia z zakresu nauk humanistycznych, na dalszym miejscu lokowały się osoby, które ukończyły studia w zakresie nauk społecznych i na ostatnim miejscu w rankingu płac etatowych absolwentów znalazły się osoby, które ukończyły studia w zakresie nauk prawnych.

Rysunek 5.2.3.2 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów UW niestacjonarnych studiów magisterskich wg dziedzin

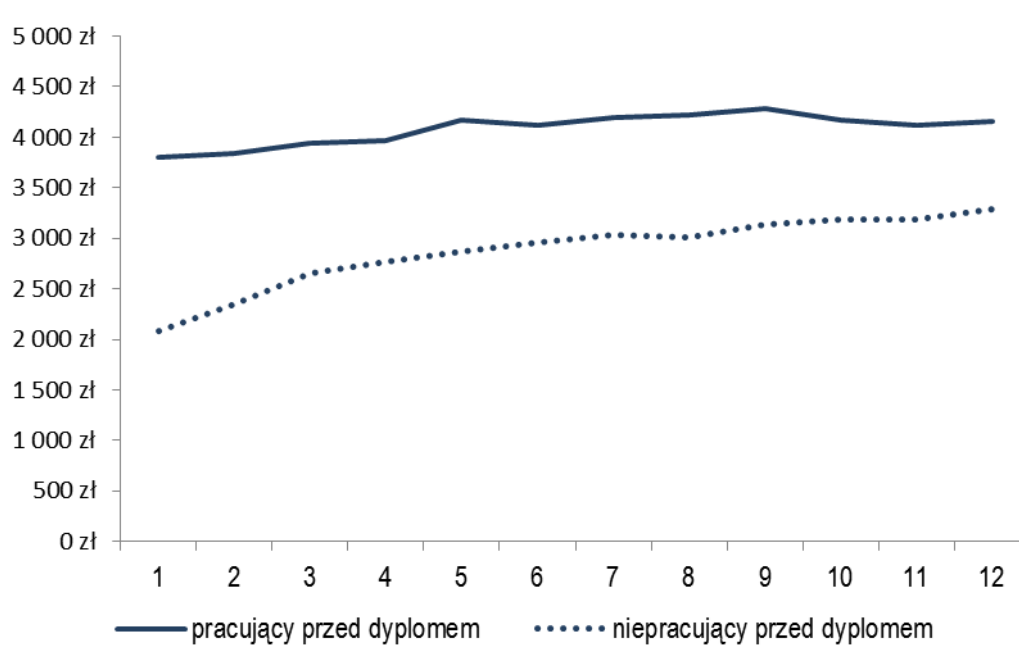
* – mediana

W przypadku absolwentów studiów zakończonych dyplomem magistra wyraźnym uwarunkowaniem wysokości wynagrodzeń absolwentów było doświadczenie zawodowe przed uzyskaniem dyplomu. Osoby z doświadczeniem zawodowym przed uzyskaniem dyplomu charakteryzowały się wyższymi przeciętnymi płacami z umowy o pracę niż osoby, które tego doświadczenia nie miały.

W celu zobrazowania różnic w osiągniętych zarobkach z umowy o pracę poniżej na wykresie przedstawiono dynamikę przeciętnych wynagrodzeń z etatu w podzbiorowości absolwentów różniących się doświadczeniem zawodowym w pierwszych dwunastu miesiącach po uzyskaniu dyplomu magistra.

Rysunek 5.2.3.3 Miesięczna dynamika średnich wynagrodzeń z etatu w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów UW z tytułem magistra wg doświadczenia zawodowego

Wyniki analizy pokazują, że już w pierwszym miesiącu osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem osiągają znacznie wyższy poziom wynagrodzeń z etatu niż ci absolwenci, którzy nie mieli doświadczeń zawodowych. Jednak wzrost wynagrodzeń wśród osób z doświadczeniem zawodowym w kolejnych miesiącach po uzyskaniu dyplomu jest bardzo mały. Niewielki wzrost płac w tej podzbiorowości wynika zapewne z faktu, że większość takich osób kontynuuje zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy i rzadko kiedy uzyskuje podwyżkę płacy. Z kolei wśród absolwentów nie mających doświadczeń pracy przed uzyskaniem dyplomu odnotowuje się wyraźnie szybsze tempo wzrostu płac niż u ich kolegów z doświadczeniem zawodowym. Wyraźny wzrost płac z etatu wśród tych absolwentów w kolejnych miesiącach jest związany z procesem poszukiwania pracy. Można przypuszczać, że mechanizm ten wygląda mniej więcej w ten sposób – otóż część z absolwentów jest zmuszona do podjęcia pracy zarobkowej, w efekcie szybko znajduje zatrudnienie, ale jest to zatrudnienie przy niezbyt korzystnych warunkach płacowych. Osoby te w przeciągu kolejnych miesięcy szukają lepiej płatnego zajęcia i części z nich to się udaje. Inna część absolwentów nie jest zmuszona do szybkiego podejmowania pracy zarobkowej po studiach i stara się znaleźć zajęcie dobrze opłacane, po upływie dłuższego czasu je znajduje. W konsekwencji po roku od uzyskania dyplomu dysproporcja w przeciętnych wynagrodzeniach z umów o pracę osób z doświadczeniem i bez doświadczenia zawodowego ulega dużemu zmniejszeniu.

Szczegółowe wyniki analiz dotyczących związków między dziedziną, formą studiów i doświadczeniem zawodowym zostały przedstawione – jeśli było to możliwe z uwagi na odpowiednio duże liczebności podzbiorowości – w dalszej części raportu poświęconego sytuacji absolwentów poszczególnych dziedzin.

6. Absolwenci studiów z dziedziny nauk humanistycznych

6.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci studiów humanistycznych kontynuują naukę nieco rzadziej niż pozostali absolwenci studiów I stopnia na UW. Nadal jest to jednak przeważająca część: 85% absolwentów humanistycznych studiów stacjonarnych i 63% absolwentów studiów niestacjonarnych studiowało po dyplomie. Podobne udziały osób kontynuujących studia po dyplomie licencjata wystąpiły wśród absolwentów studiów humanistycznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych.

Wprawdzie absolwenci humanistycznych studiów stacjonarnych I stopnia na UW równie rzadko podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem co absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (odpowiednio: 11%, 8%, 9%), jednakże w przypadku studiów niestacjonarnych absolwenci UW mieli takie doświadczenie zauważalnie rzadziej niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (odpowiednio: 35% wobec 49% i 48%). Jest to zarazem najmniejszy udział wśród wszystkich studiów niestacjonarnych I stopnia na UW.

6.1.1. Zatrudnialność

Wskaźniki bezrobocia charakteryzujące sytuację absolwentów licencjackich studiów humanistycznych na UW są dużo niższe niż w przypadku uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych, zarówno po studiach stacjonarnych (0,14 wobec 0,27 i 0,43), jak i niestacjonarnych (0,58 wobec 1,37 i 1,24).

Pomimo niskiego bezrobocia absolwenci licencjackich studiów humanistycznych na UW nie pracowali etatowo częściej niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. W przypadku studiów stacjonarnych procent ten był podobny jak wśród absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych (18% wobec 19% i 21%), zaś w przypadku studiów stacjonarnych – dla absolwentów UW wyraźnie niższy niż w grupach odniesienia (42% wobec 52% i 58%).

6.1.2. Stabilność zatrudnienia

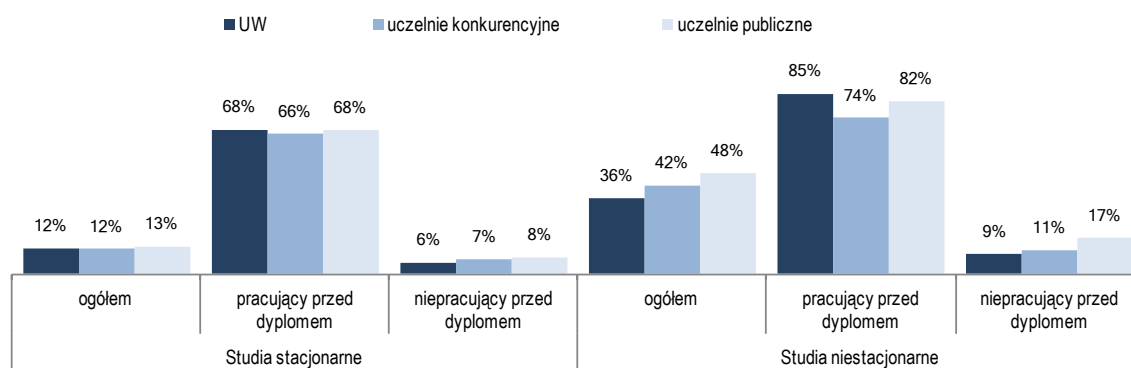
Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

Tabela 6.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk humanistycznych

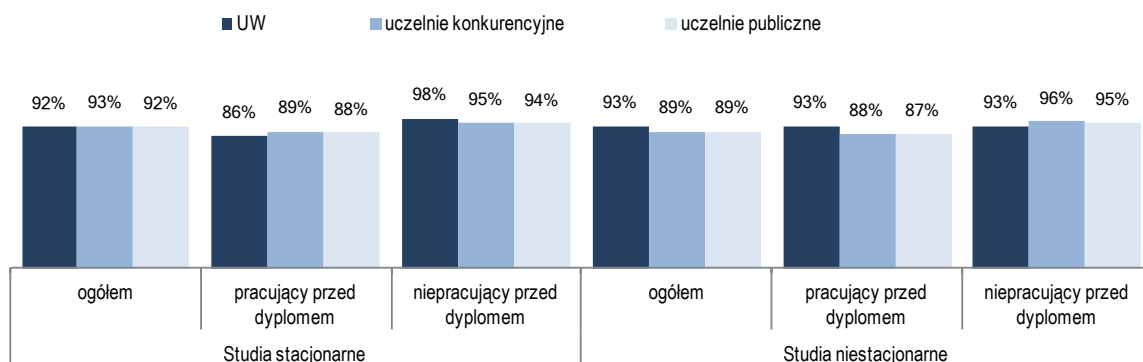
	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	1335	141	1194	258	90	168
uczelnie konkurencyjne	5058	429	4629	641	315	326
uczelnie publiczne	13016	1141	11875	2045	975	1070

Zróźnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było bardzo niewielkie. Jakikolwiek różnice można było dostrzec jedynie w przypadku wskaźnika odsetka czasu przepracowanego w ramach umowy o pracę. Absolwenci studiów niestacjonarnych na UW, którzy nie pracowali przed uzyskaniem dyplomu, przepracowali na etacie mniej czasu niż analogiczni absolwenci pozostałych uczelni. I generalnie te udziały czasu przepracowanego na etat były małe. Wśród pracujących przed dyplomem, absolwenci UW wyróżniali się nieco wyższym niż inni odsetkiem czasu pracy etatowej. Warto także zauważyć, że te odsetki były kilkakrotnie wyższe niż wśród niepracujących przed dyplomem.

Rysunek 6.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

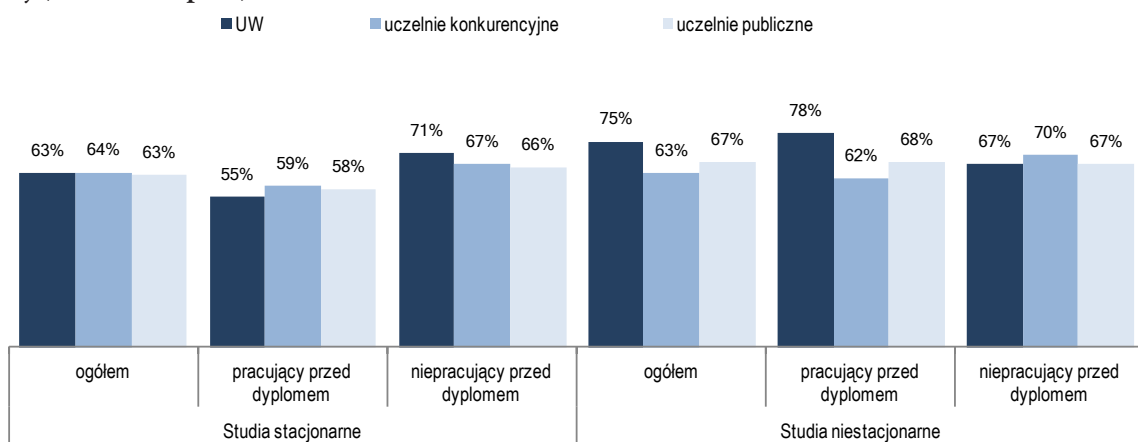

Rysunek 6.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

Odsetek osób, które w ciągu roku poprzedzającego badanie ani razu nie kończyły pracy etatowej, był praktycznie jednakowy we wszystkich analizowanych podzbiorowościach na studiach stacjonarnych. Na studiach niestacjonarnych absolwenci UW wyróżnili się nieco wyższymi niż osoby z dyplomami innych uczelni wartościami tego wskaźnika stabilności zatrudnienia.

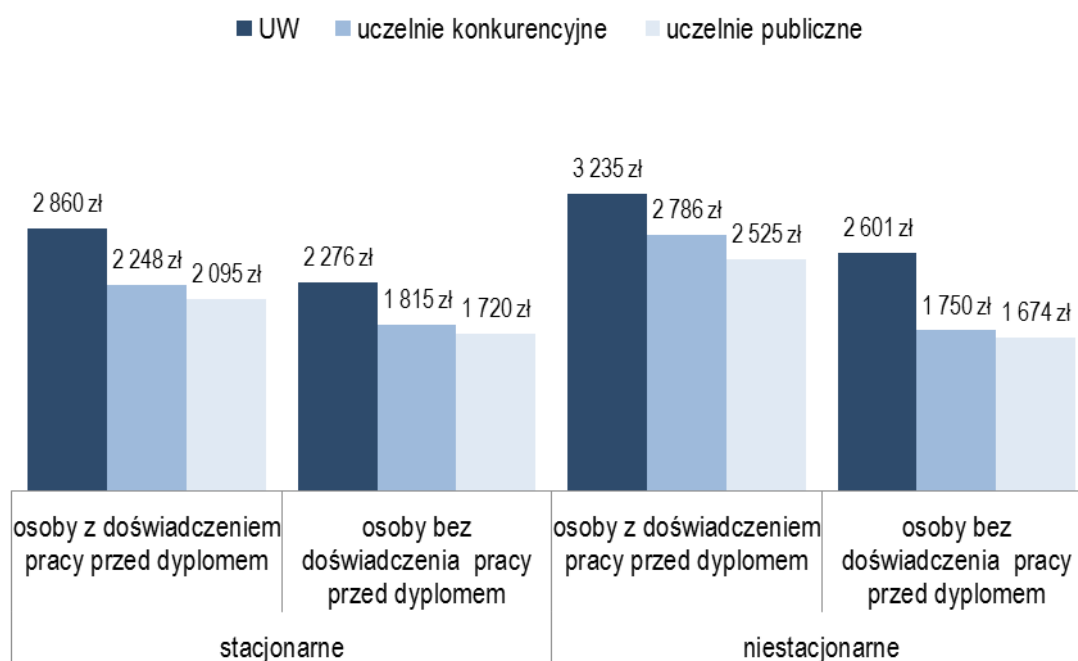
Rysunek 6.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

6.1.3. Wynagrodzenia

Materiał empiryczny dotyczący osób, które zakończyły kształcenie dyplomem licencjackim w dziedzinie nauk humanistycznych pozwolił na przeprowadzenie szczegółowych analiz uwzględniających zarówno rodzaj uczelni, jaki i formę kształcenia oraz doświadczenie pracy zawodowej przed dyplomem. W każdej z wyodrębnionych podzbiorowości **absolwenci studiów licencjackich na UW cechowali się wyższym poziomem wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych**. Warto przy tym dodać, że poziom wynagrodzeń absolwentów z uczelni konkurencyjnych, w każdej z wyróżnionych podzbiorowości, był wyższy niż ten, który charakteryzował osoby kończące uczelnie publiczne.

Rysunek 6.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk humanistycznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

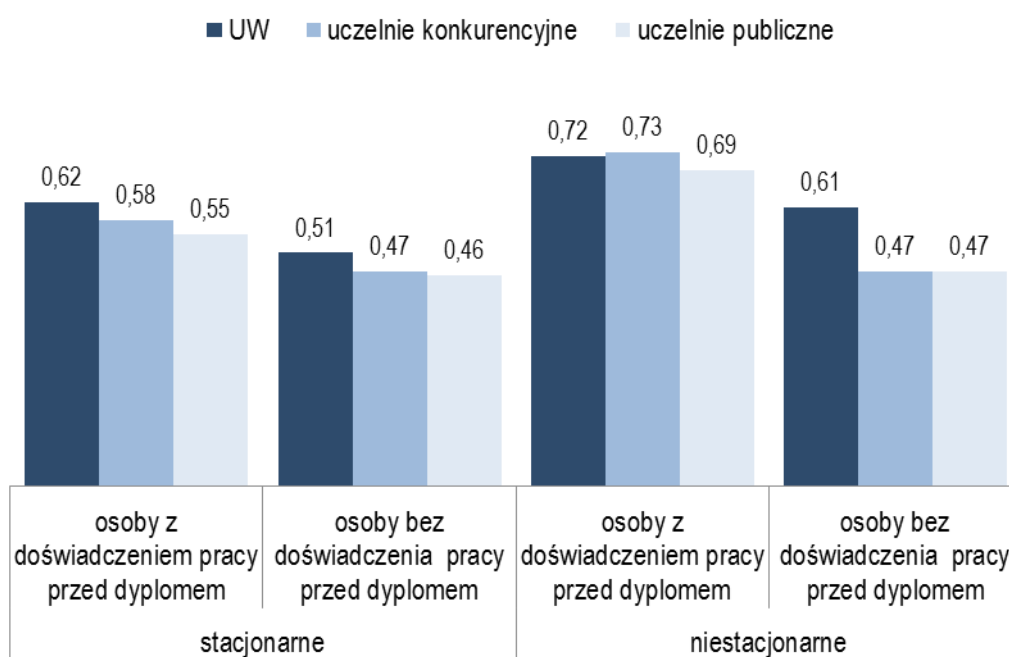
Wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk humanistycznych były dość mocno zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki.

W podzbiorowości absolwentów studiów I stopnia z dziedziny nauk humanistycznych UW przeciętnie wyższe płace z umów o pracę uzyskiwały osoby, które zakończyły studia niestacjonarne. Ta zależność pojawia się także wśród osób, które ukończyły naukę w konkurencyjnych i publicznych uczelniach z tymże dotyczy tylko osób mających doświadczenie zawodowe; natomiast wśród absolwentów tych uczelni, którzy nie mieli doświadczeń z pracy przed dyplomem poziom uzyskiwanych wynagrodzeń wśród kształcących się w poszczególnych formach był podobny.

Wśród absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk humanistycznych - zarówno wśród osób, kończących studia w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej - ujawnia się prawidłowość polegająca na tym, że osoby mające doświadczenie pracy zawodowej przed uzyskaniem dyplomu osiągają wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż te, które nie miały takiego doświadczenia.

Dystanse między osobami, które ukończyły studia na UW a pozostałymi w poziomie płac z umowy o pracę ulegają zmianie wówczas, gdy posłużymy się względnym wskaźnikiem wynagrodzeń, który uwzględnia poziom wynagrodzeń w miejscu zamieszkania absolwentów.

Rysunek 6.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk humanistycznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

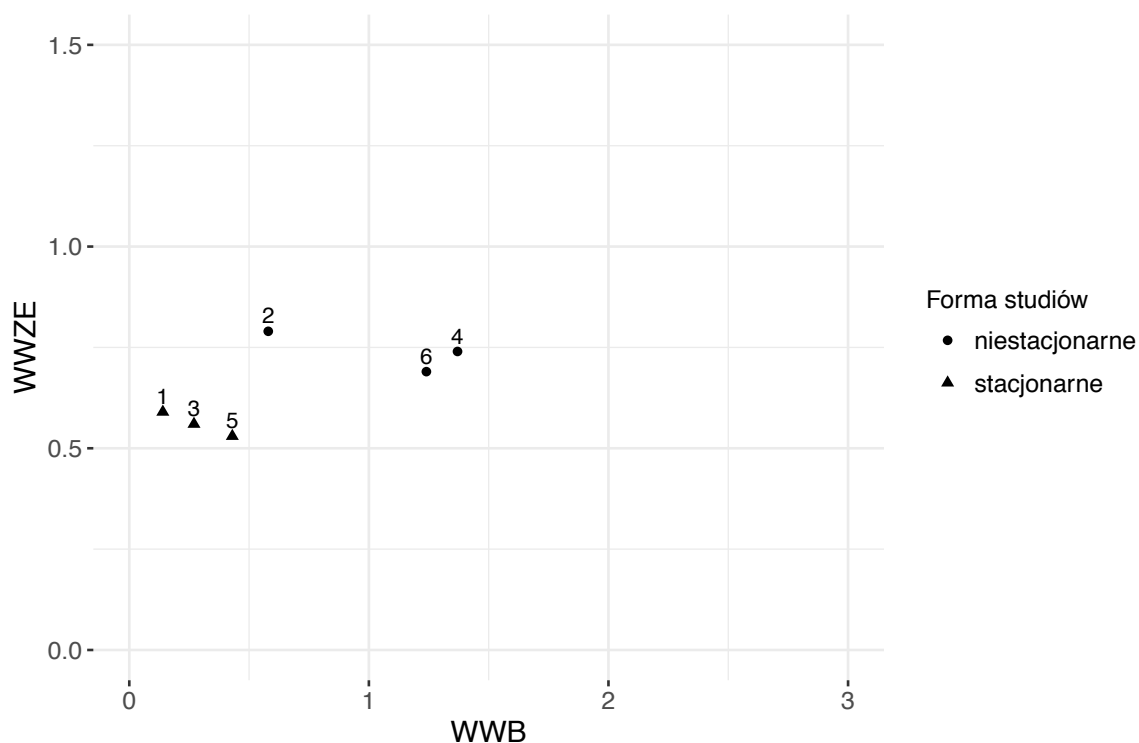
W największym stopniu zmienia się obraz wynagrodzeń w przypadku absolwentów, którzy ukończyli studia w formie niestacjonarnej i mieli doświadczenie zawodowe zdobyte w trakcie nauki. Okazuje się, niezależnie od rodzaju ukończonej uczelni, że względne wynagrodzenia z etatu tych osób są zbliżone – i oscylują wokół 70% wartości przeciętnych wynagrodzeń w powiecie zamieszkania. W przypadku pozostałych kategorii absolwentów tj. **osób kończących studia w formie stacjonarnej (niezależnie od posiadania doświadczenia zawodowego), jak i absolwentów studiów niestacjonarnych nie mających doświadczenia zawodowego można odnotować wyższe wartości względnego wskaźnika wynagrodzeń z pracy etatowej wśród absolwentów naszej uczelni niż wśród osób kończących studia na uczelniach konkurencyjnych, czy uczelniach publicznych.**

6.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek pozwoli na nieco bardziej syntetyczne ujęcie przedstawionych zjawisk. Ilustruje on sytuację ekonomiczną absolwentów humanistycznych studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 6.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów humanistycznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Jak widać, głównym czynnikiem kształtującym funkcjonowanie na rynku pracy absolwentów humanistycznych studiów I stopnia jest forma studiów. **Absolwenci studiów niestacjonarnych, wprawdzie więcej zarabiali z tytułu pracy etatowej lecz byli w większym stopniu narażeni na bezrobocie niż absolwenci studiów stacjonarnych. Sytuacja absolwentów UW w każdej z tych grup była lepsza od sytuacji absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych, przy czym przewaga ta okazała się wyraźniejsza w przypadku studiów niestacjonarnych.**

6.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Procent absolwentów stacjonarnych studiów humanistycznych na UW studiujących po uzyskaniu dyplomu magistra jest mniejszy niż na uczelniach konkurencyjnych (30% wobec 36%), ale podobny jak na uczelniach publicznych (30%). W przypadku niestacjonarnych studiów humanistycznych udział osób kontynuujących naukę po ukończeniu UW jest podobny jak na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (12% wobec 13% i 14%).

Absolwenci humanistycznych studiów II stopnia na UW podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem podobnie często jak absolwenci uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – w przypadku studiów stacjonarnych udziały te wynosiły 22% wobec 24% i 21%, zaś w przypadku studiów niestacjonarnych 67% wobec 62% i 65%.

6.2.1. Zatrudnialność

Absolwenci studiów humanistycznych II stopnia na UW bywali bezrobotni wyraźnie rzadziej niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Zależność ta była widoczna zarówno dla studiów stacjonarnych (względny wskaźnik bezrobocia równy 0,79 wobec 1,43 i 1,5), jak i – w mniejszym stopniu – na niestacjonarnych (0,75 wobec 0,95 i 1,08).

Absolwenci UW po studiach humanistycznych II stopnia pracowali etatowo w pierwszym roku po dyplomie równie często, co absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Prawdopodobnie ta dotyczy zarówno studiów stacjonarnych (52% wobec 54% w obu grupach odniesienia), jak i niestacjonarnych (72% wobec 72% i 75%).

Czas poszukiwania pracy etatowej przez absolwentów studiów humanistycznych II stopnia był nieznacznie niższy w przypadku absolwentów UW niż absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych (5,2 miesiąca wobec 6,1 miesiąca dla obu grup referencyjnych), jak i niestacjonarnych (5,7 miesiąca wobec 6,5 i 6,4 miesiąca).

6.2.2. Stabilność zatrudnienia

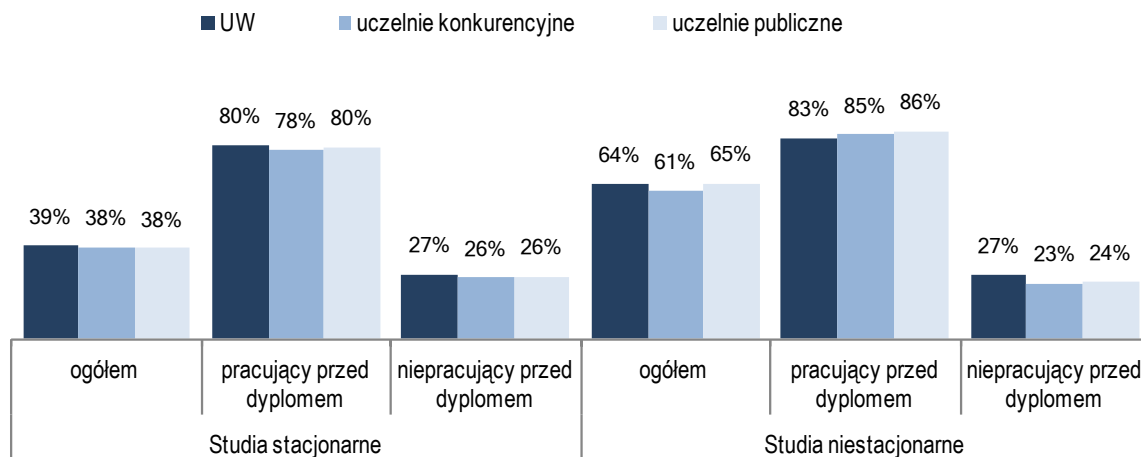
W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 6.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk humanistycznych

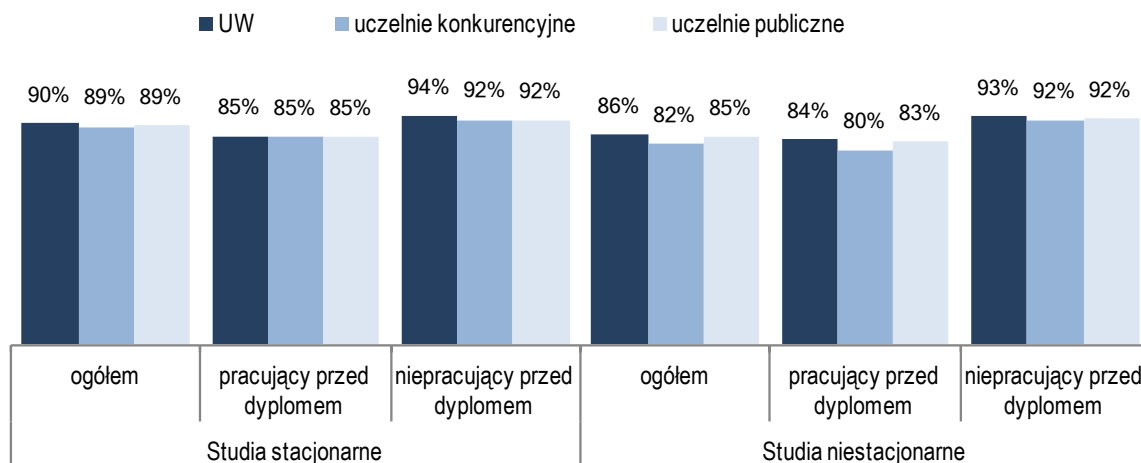
	ogółem	pracujący	niepracujący	ogółem	pracujący	niepracujący
		przed dyplomem	jący przed dyplomem		przed dyplomem	przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	888	196	692	421	280	141
uczelnie konkurencyjne	3622	862	2760	1269	787	482
uczelnie publiczne	8460	1807	6653	2045	975	1070

Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było minimalne. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu znacznie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra.

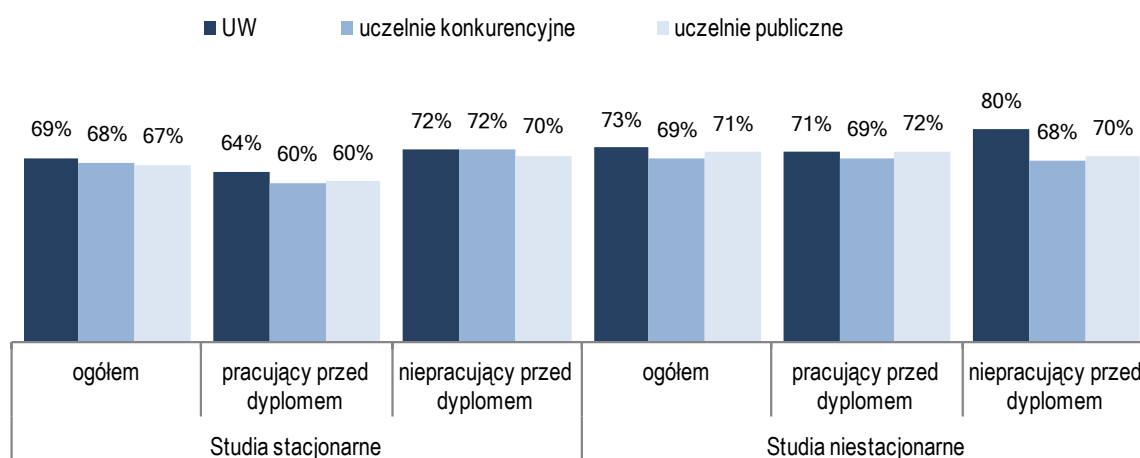
Rysunek 6.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 6.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

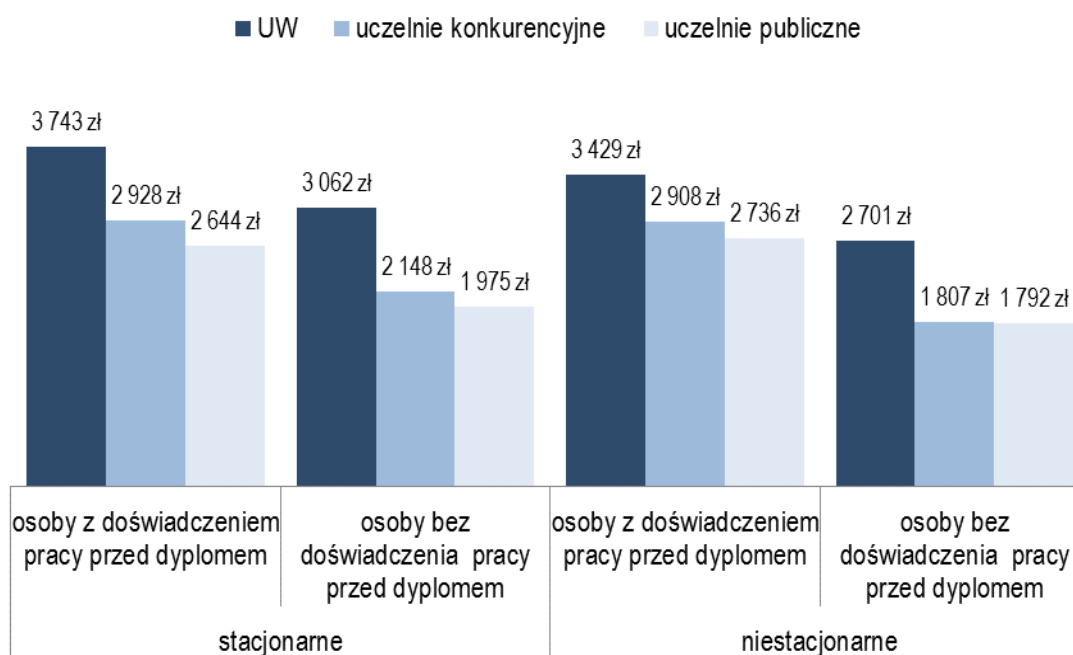
Rysunek 6.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

6.2.3. Wynagrodzenia

W przypadku absolwentów, którzy zakończyli kształcenie dyplomem magisterskim w dziedzinie nauk humanistycznych materiał empiryczny umożliwia przeprowadzenie szczegółowych analiz z wykorzystaniem informacji o rodzaju uczelni, formie kształcenia oraz doświadczeniu pracy zawodowej przed dyplomem. W każdej z wyodrębnionych podzbiorowości **absolwenci studiów II stopnia i jednolitych magisterskich na UW cechowali się wyższym poziomem wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych.** Można dodać, że poziom wynagrodzeń absolwentów z uczelni konkurencyjnych w większości przypadków był wyższy niż ten, który charakteryzował osoby kończące uczelnie publiczne – wyjątkiem są absolwenci studiów niestacjonarnych, którzy nie mieli doświadczeń pracy przed dyplomem.

Rysunek 6.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk humanistycznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

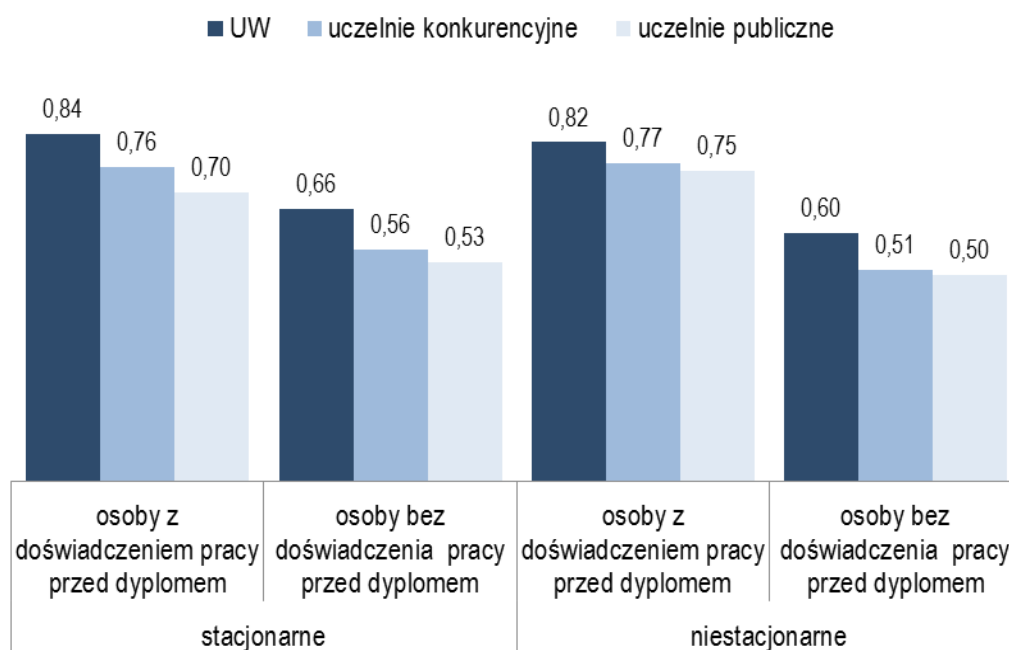
W podzbiorowości osób, które kształcenie zakończyły dyplomem magistra z dziedziny nauk humanistycznych płace z pracy etatowej były dość zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy przed dyplomem.

W podzbiorowości absolwentów z magisterium z dziedziny nauk humanistycznych przeciętnie wyższą wysokość płac z umów o pracę uzyskiwały osoby, które zakończyły studia stacjonarne. Wyjątkiem były osoby, które zdobyły doświadczenie zawodowe przed uzyskaniem dyplomu na konkurencyjnych i publicznych uczelniach – przeciętna wysokość wynagrodzeń w podzbiorowościach absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych była podobna.

Wyniki analizy pokazują także wyraźną prawidłowość przejawiającą się tym, że wśród absolwentów studiów magisterskich z dziedziny nauk humanistycznych – zarówno wśród osób kończących studia w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej – **osoby mające doświadczenie pracy zawodowej przed uzyskaniem dyplomu osiągały wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż te, które nie miały takiego doświadczenia.**

Powyższa prawidłowość dotycząca wysokości wynagrodzeń absolwentów poszczególnych uczelni nie ulega zmianie wówczas, gdy posłużymy się względnym wskaźnikiem wynagrodzeń. W każdej z wyodrębnionych podzbiorowości osób, które zdobyły magisterium z dziedzin humanistycznych przeciętny względny poziom wynagrodzeń absolwentów UW był wyższy niż absolwentów konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rysunek 6.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk humanistycznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

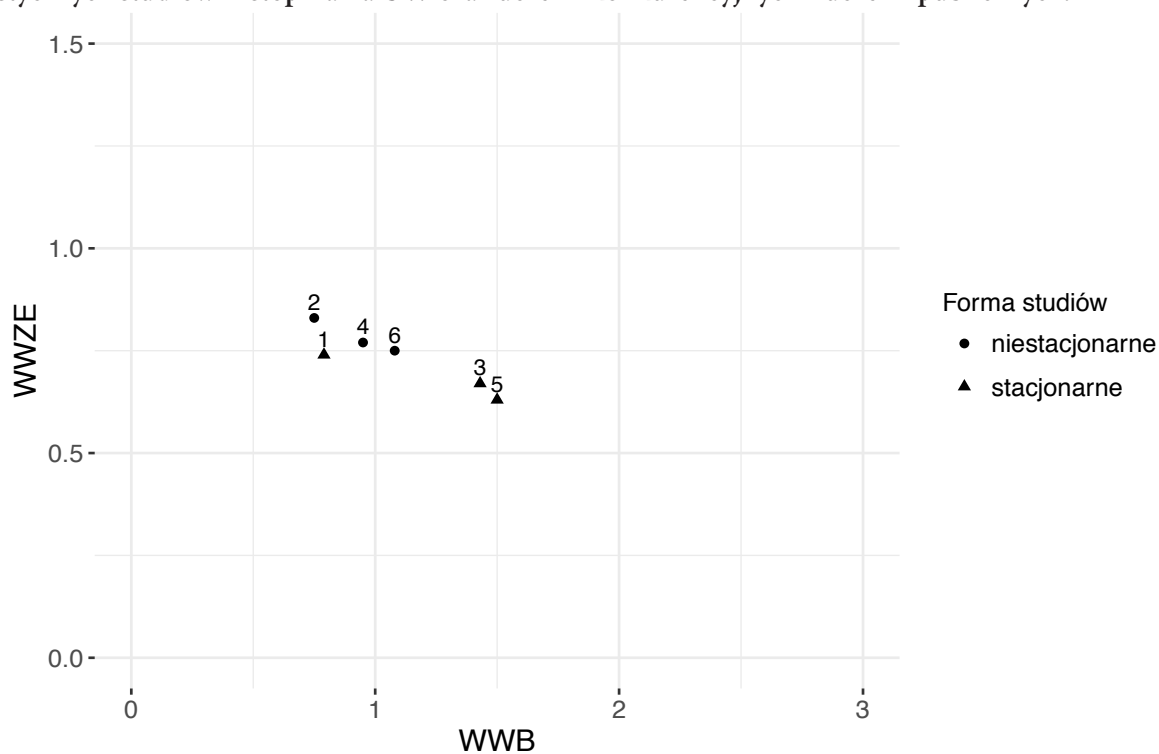
W świetle uzyskanych wyników potwierdza się także zależność występująca między doświadczeniem zawodowym a wysokością płacy z umowy o pracę. Osoby z doświadczeniem pracy w trakcie nauki osiągały wyższe wynagrodzenia. Przykładowo absolwenci studiów stacjonarnych UW, którzy mieli doświadczenie zawodowe uzyskiwali zarobki z pracy etatowej stanowiące 84% przeciętnych wynagrodzeń w ich miejscu zamieszkania, wówczas gdy ich koledzy bez doświadczenia zawodowego osiągał płace w wysokości 66% przeciętnego wynagrodzenia w miejscu zamieszkania.

6.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek pozwoli na nieco bardziej syntetyczne ujęcie przedstawionych zjawisk. Ilustruje on sytuację ekonomiczną absolwentów humanistycznych studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 6.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów humanistycznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnie i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Podobnie jak dla studiów I stopnia, również w przypadku magisterskich studiów humanistycznych **sytuacja absolwentów UW jest lepsza od sytuacji absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych niezależnie od formy studiów**, choć tym razem przewaga absolwentów UW była większa dla studiów stacjonarnych.

7. Absolwenci studiów z dziedziny nauk biologicznych

Dla kierunków z dziedziny nauk biologicznych nie odnotowano liczby absolwentów studiów nie-stacjonarnych na UW wystarczającej do uwzględnienia ich w analizach. Dlatego wyniki prezentowane w tym podrozdziale będą dotyczyły wyłącznie absolwentów studiów stacjonarnych i zestawiane tylko z wynikami dla innych studiów stacjonarnych.

Z badań dotyczących zachowań rekrutacyjnych na UW wynika, że kandydaci na kierunki biologiczne na UW często ubiegają się również o przyjęcie na studia medyczne lub pokrewne (medycyna, stomatologia, studia farmaceutyczne, biologia medyczna, nauki o zdrowiu). Dlatego wyniki analiz dotyczące sytuacji absolwentów studiów z dziedziny nauk biologicznych zestawiamy zarówno z analogicznymi wynikami dla studiów biologicznych, jak i medycznych oraz pokrewnych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Wprawdzie absolwenci kierunków biologicznych i medycznych często funkcjonują na różnych rynkach pracy, jednak w momencie wyboru studiów studia z obu tych dziedzin stanowią wzajemnie realną alternatywę dla kandydata.

7.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Podobnie jak w przypadku uczelni konkurencyjnych i publicznych około 90% absolwentów studiów biologicznych I stopnia na UW podjęło dalsze studia. W przypadku nauk medycznych i pokrewnych odsetek ten był niższy – około 80% absolwentów tych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i około $\frac{3}{4}$ absolwentów innych uczelni publicznych kontynuowało naukę.

Zwraca uwagę wyższy odsetek osób podejmujących pracę etatową lub samozatrudnienie w trakcie studiów wśród absolwentów UW (15%) niż wśród absolwentów studiów biologicznych na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (po 6%), jak i absolwentów studiów medycznych na tych uczelniach (odpowiednio: 8% i 9%).

7.1.1. Zatrudnialność

Wartości względnego wskaźnika bezrobocia dla absolwentów studiów biologicznych I stopnia na UW były nieco wyższe od wartości tego wskaźnika dla absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i podobne do wartości wśród absolwentów uczelni publicznych (0,3 wobec 0,13 i 0,28). Na podobnym poziomie kształtował się ten wskaźnik dla absolwentów studiów medycznych na uczelniach konkurencyjnych (0,29), choć dla studiów medycznych na uczelniach publicznych był zauważalnie wyższy (0,64).

Absolwenci studiów biologicznych I stopnia na UW częściej niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych pracowali na etat (22% wobec 11% i 13%), jednak przewaga ta bierze się z większego odsetka osób pracujących przed dyplomem. Odsetek osób podejmujących pracę etatową bez doświadczenia takiej pracy przed dyplomem jest w tych grupach niemal identyczny (9% wobec 8% i 9%). W przypadku kierunków medycznych, udział osób pracujących etatowo jest wyraźnie większy niż po kierunkach biologicznych – w przypadku uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych wynosił on po 41%. Osoby po studiach medycznych niepracujące przed ukończeniem studiów znacznie częściej podejmowały pracę etatową (37% po uczelniach konkurencyjnych, 36% po uczelniach publicznych) niż absolwenci kierunków biologicznych.

7.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

Tabela 7.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk biologicznych

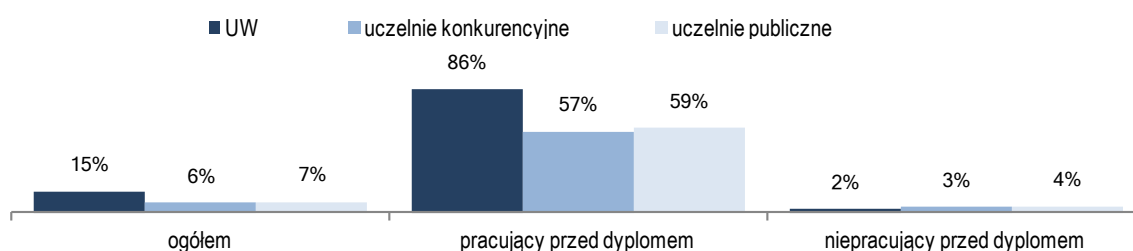
	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	251	38	213
uczelnie konkurencyjne	932	52	880
uczelnie publiczne	2095	122	1973

Wśród absolwentów studiów I stopnia, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było dość wyraźne i wyłania się z niego ciekawy obraz funkcjonowania na rynku pracy osób z dyplomem licencjata w zakresie nauk biologicznych.

Przede wszystkim można zauważyć, że osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu przepracowały na etat bez porównania więcej czasu niż ci, którzy przed dyplomem nie pracowali. Wynika to zapewne z tego, że absolwenci studiów I stopnia z reguły kontynuują naukę. Studia biologiczne są wymagające i absorbujące czasowo, zatem pracę etatową podejmują na ogół jedynie ci, którzy rzeczywiście są do tego zmuszeni.

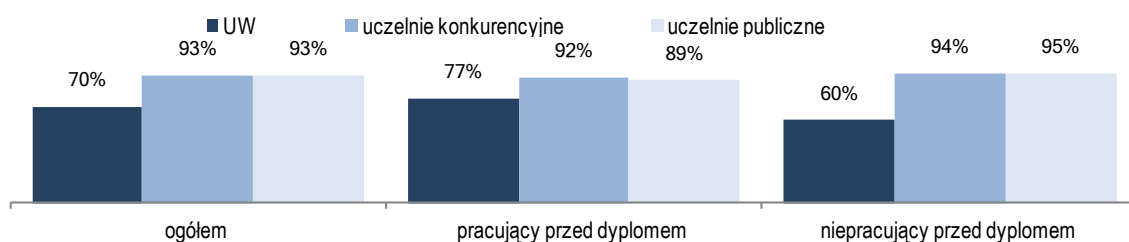
Jednak, jeśli już pracują, to absolwenci UW mają większy udział pracy etatowej w ogólnym czasie poświęconym na pracę niż absolwenci innych uczelni. Okazuje się też, że wśród absolwentów UW więcej niż jednego pracodawcę etatowego miało 30% absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk biologicznych. A w grupie tych, którzy nie pracowali przed uzyskaniem dyplomu odsetek ten wynosił nawet 40%.

Rysunek 7.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

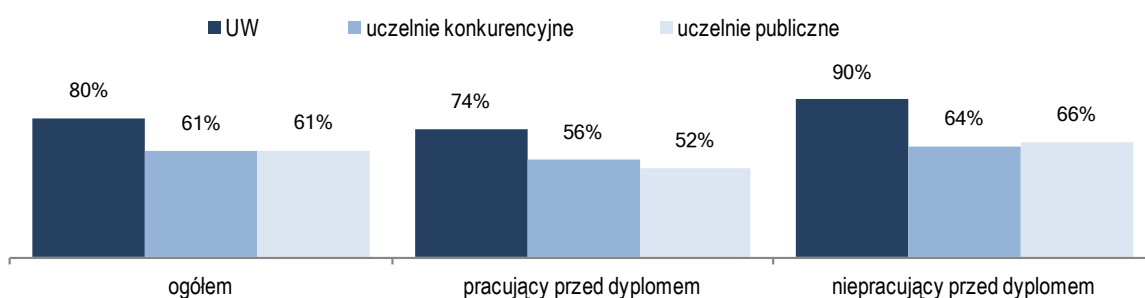

Rysunek 7.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

Odsetek absolwentów, którzy nie kończyli zatrudnienia etatowego jest wyższy dla absolwentów UW niż dla osób z dyplomami innych uczelni. Wskazuje to zarówno na stabilność zatrudnienia (brak doświadczenia utraty pracy), jak też na niską mobilność (zmiana pracodawcy także zostawia w rejestrach ślad w postaci zakończenia poprzedniego zatrudnienia).

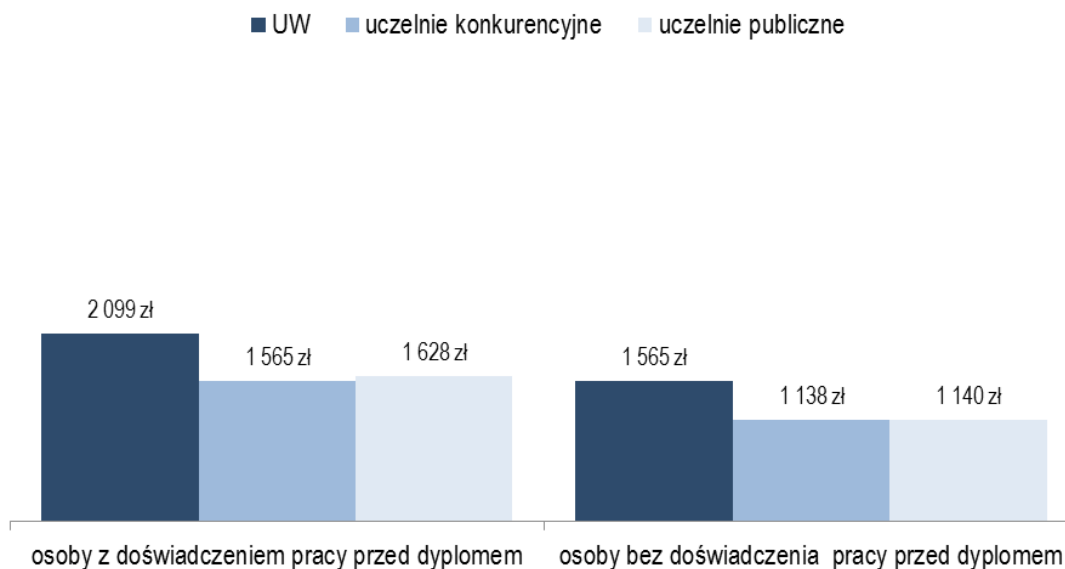
Rysunek 7.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

7.1.3. Wynagrodzenia

Wśród absolwentów, którzy zakończyli kształcenie dyplomem licencjackim w dziedzinie nauk biologicznych w formie stacjonarnej **absolwenci UW cechowali się wyższym poziomem wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych** – niezależnie od posiadanego doświadczenia z pracy przed dyplomem. Warto przy tym dodać, że po uwzględnieniu informacji o doświadczeniu zawodowym okazało się, że poziom wynagrodzeń z pracy etatowej osób, które ukończyły uczelnie konkurencyjne i publiczne był zbliżony.

Rysunek 7.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk biologicznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

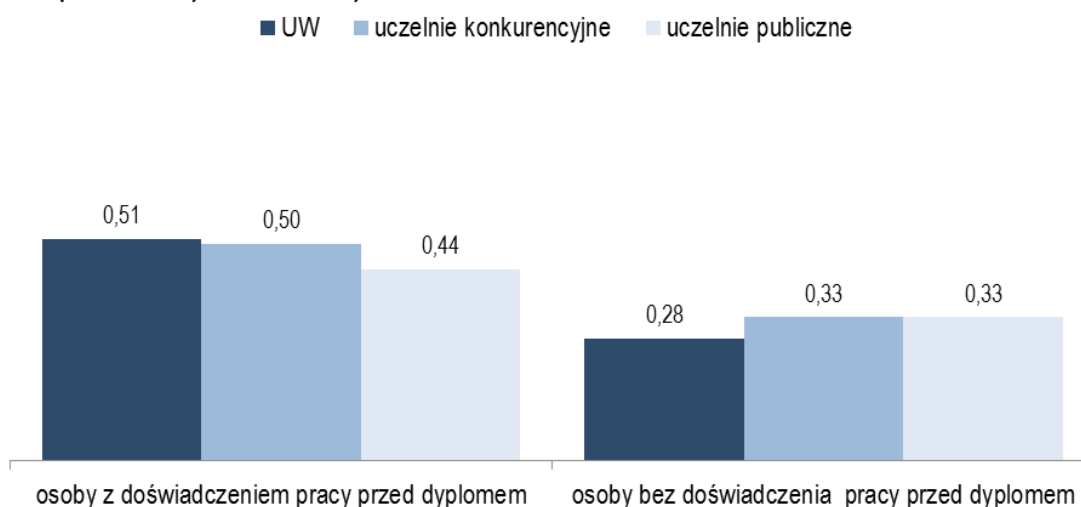

* - mediana

Wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk biologicznych różniły się w zależności od tego, czy w czasie nauki zdobywali doświadczenia zawodowe. **Wśród absolwentów stacjonarnych studiów licencjackich z dziedziny nauk biologicznych widać wyraźną zależność, która przejawia się tym, że osoby mające doświadczenie pracy zawodowej przed uzyskaniem dyplomu osiągają wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż te, które nie miały doświadczeń zawodowych w trakcie studiów.**

Wśród absolwentów stacjonarnych studiów licencjackich z dziedziny nauk biologicznych obraz wynagrodzeń z pracy etatowej zasadniczo zmienia się, gdy w analizie wykorzystany zostanie względny wskaźnik wynagrodzeń. W świetle wyników tej analizy okazuje się, że absolwenci UW nie wypadają tak dobrze, jak wówczas gdy wykorzystuje się informacje o absolutnej wysokości wynagrodzeń.

Rysunek 7.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk biologicznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Wśród tych osób, które w czasie nauki zdobywały doświadczenia zawodowe względne wynagrodzenia absolwentów naszej uczelni są niemal identyczne jak te, które uzyskują osoby z dyplomem licencjata w dziedzinie nauk biologicznych z konkurencyjnych uczelni – tj. uzyskują 50% z przeciętnego wynagrodzenia w powiecie zamieszkania. Zaś w podzbiorowości osób, które nie miały doświadczenia pracy przed dyplomem względne wynagrodzenia absolwentów UW są nawet nieco niższe niż osób, które ukończyły uczelnie konkurencyjne i uczelnie prywatne.

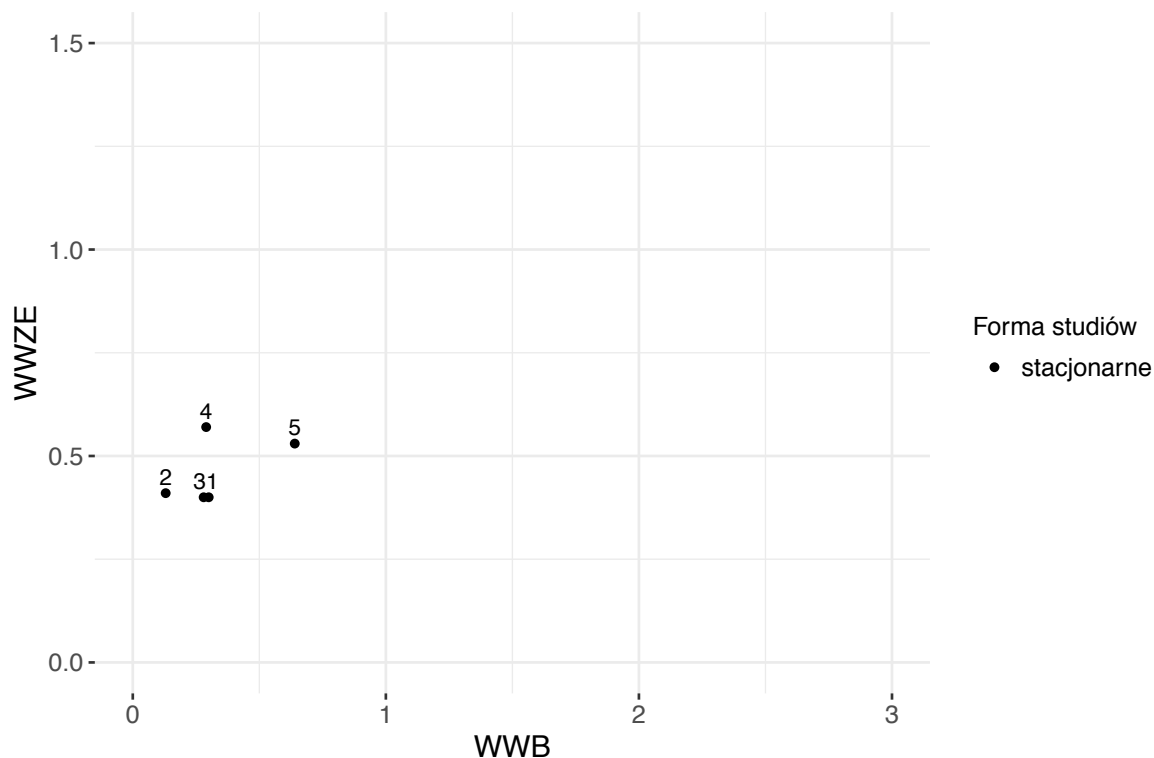
Materiał empiryczny pozwala także na dokonanie innego, pośredniego porównania wynagrodzeń absolwentów I stopnia dziedziny nauk biologicznych naszej uczelni z konkurencją, a mianowicie z absolwentami dziedziny nauk medycznych (odpowiednie dane zostały zamieszczone w aneksie – Tablice 7.1.3.1 oraz 7.1.3.2). Wyniki tej analizy nie są jednoznaczne. Z jednej strony można stwierdzić, że wśród osób pracujących przed dyplomem przeciętna wysokość płacy z umów o pracę absolwentów nauk biologicznych z UW jest nieco wyższa niż absolwentów z dziedziny nauk medycznych, którzy ukończyli uczelnie publiczne. Z kolei wśród osób, które nie zdobyły doświadczenia zawodowego w trakcie studiów wynagrodzenia osób kończących UW z dziedziny nauk biologicznych były wyraźnie niższe niż te, które uzyskują osoby po stacjonarnych studiach I stopnia z zakresu nauk medycznych na uczelniach konkurencyjnych i publicznych.

7.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów biologicznych studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów medycznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 7.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów biologicznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia medyczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia medyczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Sytuacja na rynku pracy absolwentów studiów biologicznych I stopnia na UW była zbliżona do sytuacji absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Zarobki w tych grupach były niższe niż wśród absolwentów kierunków medycznych I stopnia.

7.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Procent absolwentów studiów biologicznych na UW studiujących po uzyskaniu dyplomu magistra jest mniejszy niż na uczelniach konkurencyjnych (27% wobec 33%), ale podobny jak na uczelniach publicznych (28%). W przypadku kierunków medycznych, procent magistrów kontynuujących naukę jest wyraźnie mniejszy – po 15% na uczelniach konkurencyjnych i publicznych.

Absolwenci biologicznych studiów II stopnia na UW podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem częściej niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (21% wobec 13% i 14%). Udział ten był nieznacznie większy niż w przypadku kierunków medycznych na uczelniach konkurencyjnych (17%) i publicznych (18%).

7.2.1. Zatrudnialność

Wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów studiów biologicznych II stopnia na UW, choć wysoki na tle pozostałych absolwentów Uniwersytetu, był wyraźnie niższy od wskaźnika dla absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (1,52 wobec 2,22 i 2,16). Wskaźnik ten był jednak dużo wyższy niż w przypadku absolwentów studiów medycznych, zarówno na uczelniach konkurencyjnych (0,39), jak i publicznych (0,6). Trzeba jednak pamiętać, że znaczną część absolwentów studiów medycznych magisterskich stanowią młodzi lekarze, którzy masowo podejmują staże po studiach. Znacząco obniża to ryzyko bezrobocia i udział osób zatrudnionych na etat w tej grupie.

Udział osób pracujących na etat w pierwszym roku po ukończeniu studiów biologicznych II stopnia był na UW wyższy (55%) niż na uczelniach konkurencyjnych (47%) i publicznych (49%). Różnicy tej nie da się wyjaśnić samą różnicą w odsetku osób pracujących jeszcze przed dyplomem – **absolwenci UW byli także skuteczniejsi w znajdowaniu nowych etatów.** Wśród osób bez doświadczenia pracy etatowej lub samozatrudnienia przed dyplomem w ciągu roku od ukończenia studiów pracę etatową znalazło 45% absolwentów UW, 40% absolwentów uczelni konkurencyjnych i 41% absolwentów uczelni publicznych. W przypadku absolwentów kierunków medycznych udział osób pracujących etatowo w pierwszym roku po studiach był znacznie wyższy – po 79% na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Byli także skuteczniejsi w znajdowaniu pracy – w obu grupach uczelni 75% osób niepracujących przed dyplomem znalazło pracę etatową w pierwszym roku po studiach.

Absolwenci studiów biologicznych II stopnia na UW znajdowali pracę etatową dużo szybciej (4,6 miesiąca) niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (6,6 miesiąca) i publicznych (6,7 miesiąca). Dla absolwentów UW czas poszukiwania pracy etatowej był zbliżony do tego, jaki zaobserwowano u absolwentów kierunków medycznych na uczelniach konkurencyjnych (4 miesiące) i publicznych (4,1 miesiąca).

7.2.2. Stabilność zatrudnienia

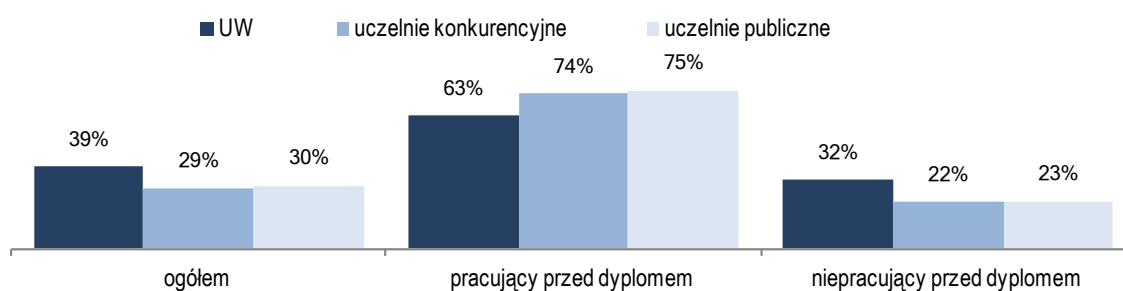
W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 7.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk biologicznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	321	66	255
uczelnie konkurencyjne	970	127	843
uczelnie publiczne	2181	314	1867

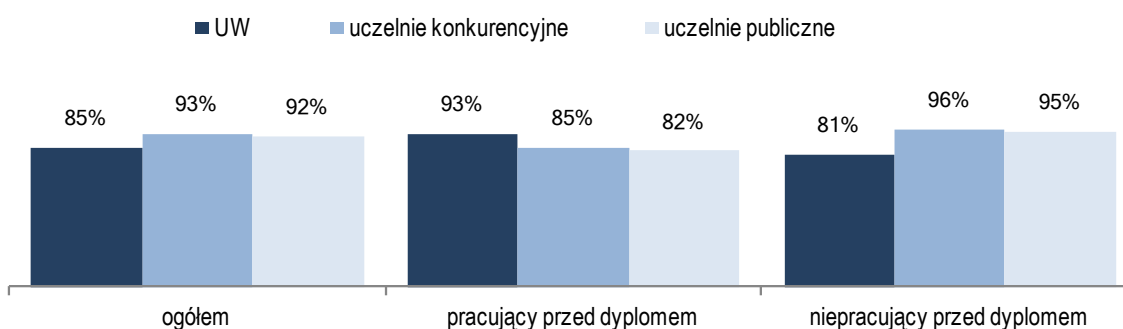
Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było niewielkie. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak wielkie, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

Rysunek 7.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

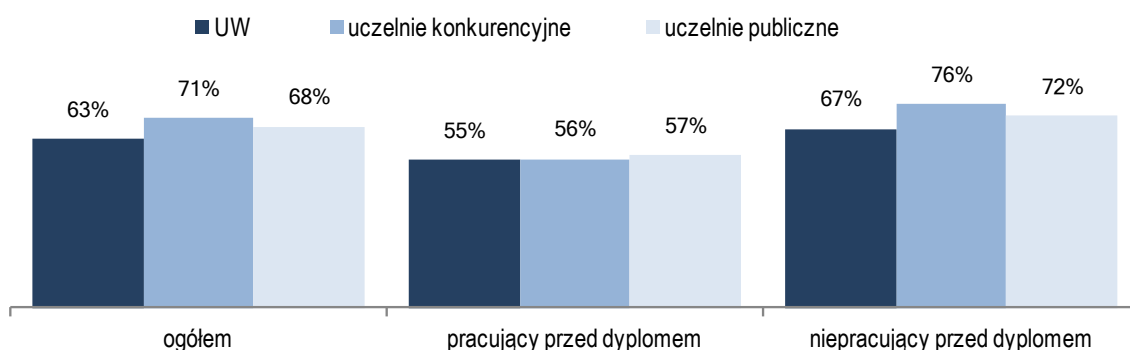

Absolwenci UW z dyplomem magistra nauk biologicznych, którzy pracowali przed uzyskaniem dyplomu, nieco mniej czasu pracowali na umowę o pracę niż osoby, które ukończyły inne uczelnie. Wśród niepracujących przed dyplomem relacja była odwrotna. Jednocześnie niepracujący przed dyplomem częściej niż pracujący, mieli jednego pracodawcę, który zatrudniał ich w ramach umowy o pracę.

Rysunek 7.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

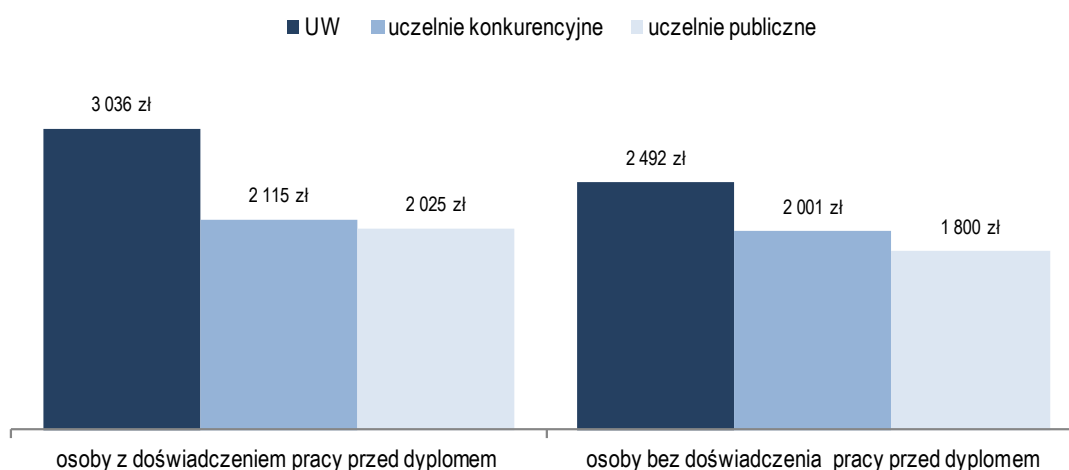
Rysunek 7.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

7.2.3. Wynagrodzenia

Wśród osób po studiach stacjonarnych II stopnia w dziedzinie nauk biologicznych **absolwenci UW osiągnęli wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych** – niezależnie od posiadanego doświadczenia z pracy przed dyplomem. Warto przy tym dodać, że po uwzględnieniu informacji o doświadczeniu zawodowym okazało się, że poziom wynagrodzeń z pracy etatowej osób, które ukończyły uczelnie konkurencyjne był zbliżony.

Rysunek 7.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk biologicznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

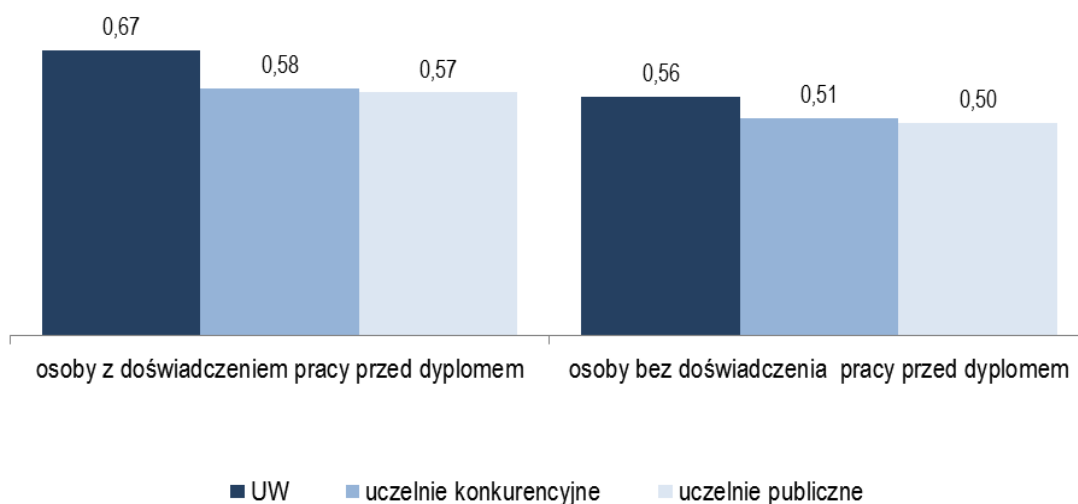

* - mediana

Wysokość przeciętnego wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów stacjonarnych studiów II stopnia z dziedziny nauk biologicznych różniła się w zależności od tego, czy w czasie nauki zdobywali doświadczenia zawodowe. Wśród absolwentów stacjonarnych studiów II stopnia z dziedziny nauk biologicznych widać zależność, która przejawia się tym, że **osoby mające doświadczenie pracy zawodowej przed uzyskaniem dyplomu osiągają wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż te, które nie miały doświadczeń zawodowych w trakcie studiów** – jest ona szczególnie wyraźna w przypadku absolwentów UW.

Analizy względnego poziomu wynagrodzeń potwierdzają powyżej opisane prawidłowości. Względny poziom płac z etatu absolwentów UW był wyraźnie wyższy niż absolwentów konkurencyjnych i publicznych uczelni. Ponadto wynagrodzenia absolwentów poszczególnych uczelni z doświadczeniem zawodowym zdobytym przed dyplomem były wyższe niż osób bez takich doświadczeń.

Rysunek 7.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk biologicznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Pośrednie porównanie wynagrodzeń absolwentów II stopnia dziedziny nauk biologicznych naszej uczelni z konkurencją, a mianowicie z absolwentami z magisterium dziedziny nauk medycznych (odpowiednie dane zostały zamieszczone w aneksie – Tablice 7.2.3.1 oraz 7.2.3.2) prowadzą do niejednoznacznych wniosków. W przypadku osób, które zdobyły doświadczenie zawodowe przed dyplomem względny wskaźnik wynagrodzenia pokazuje, że absolwenci UW zarabiali wyraźnie mniej niż osoby, które ukończyły studia w dziedzinie nauk medycznych na konkurencyjnych i publicznych uczelniach. Osoby z doświadczeniem zawodowym: po uczelniach konkurencyjnych osiągały zarobki w wysokości 80% przeciętnego wynagrodzenia w miejscowości zamieszkania, po uczelniach publicznych miały płace etatowe w wysokości 78% przeciętnego wynagrodzenia w miejscowości zamieszkania, a absolwenci UW osiągnęli jedynie 67% przeciętnego wynagrodzenia w miejscowości zamieszkania. Z kolei w podzbiorowości osób bez doświadczeń zawodowych względne zarobki z etatu absolwentów różnych uczelni były zbliżone i dla absolwentów poszczególnych uczelni oscyływały w granicach 55% - 59% przeciętnego wynagrodzenia w powiecie zamieszkania.

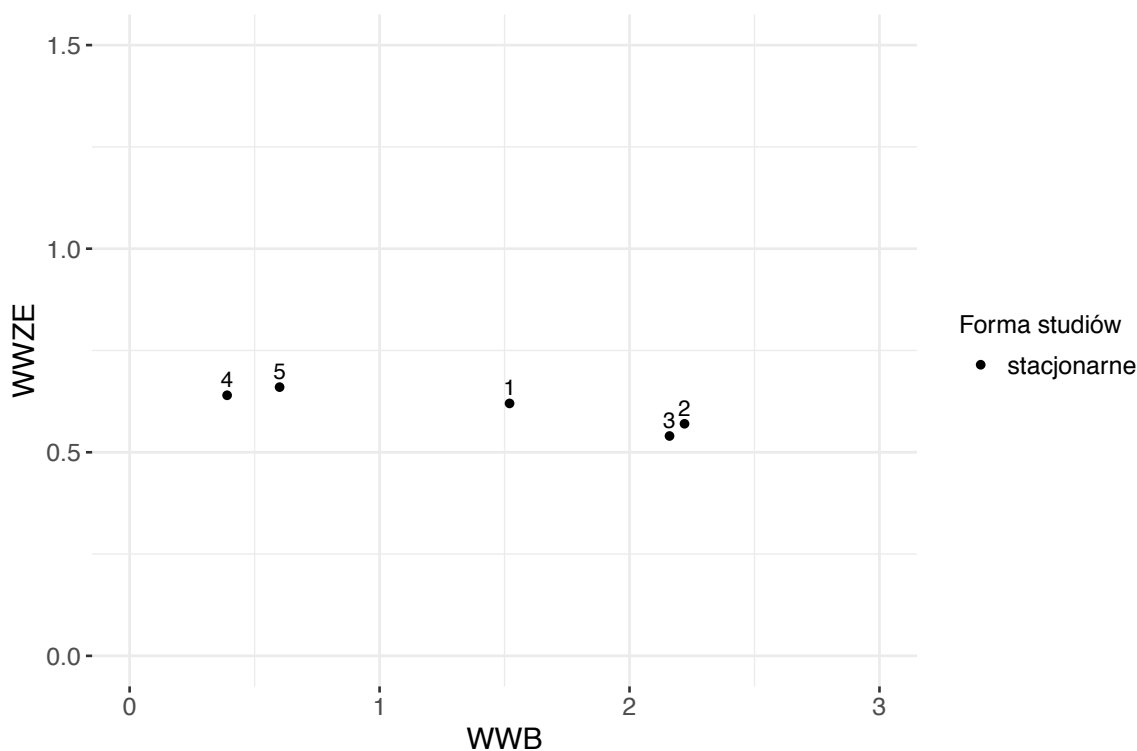

7.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów biologicznych studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów medycznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 7.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów biologicznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia medyczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia medyczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci biologicznych studiów II stopnia na UW byli bezrobotni dużo rzadziej niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych, ale dużo częściej niż absolwenci kierunków medycznych. Badane grupy w niewielkim stopniu różniły się poziomem wynagrodzeń z etatów – po wzięciu poprawki na zarobki na lokalnych rynkach pracy.

8. Absolwenci studiów z dziedziny nauk o Ziemi

Dla kierunków z tej dziedziny nie odnotowano liczby absolwentów studiów niestacjonarnych na UW wystarczającej do uwzględnienia ich w analizach. Dlatego wyniki prezentowane w tym podrozdziale będą dotyczyły wyłącznie absolwentów studiów stacjonarnych i zestawiane tylko z wynikami dla innych studiów stacjonarnych.

8.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Procent osób kontynuujących studia po uzyskaniu dyplomu na kierunkach z tej dziedziny wynosi 91% i nie odbiega znacząco od wskazań dla studiów stacjonarnych I stopnia na UW (89%) oraz na analogicznych kierunkach uczelni konkurencyjnych (92%) i uczelni publicznych (90%). Można więc powiedzieć, że **absolwenci studiów stacjonarnych I stopnia kierunków z dziedziny nauk o Ziemi masowo podejmują studia po uzyskaniu dyplomu licencjata.**

Równocześnie badani z tej grupy **rzadko podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie podczas studiów** (10%), czym nie odróżniali się od reszty absolwentów studiów z tej dziedziny uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych (po 8%).

8.1.1. Zatrudnialność

Bezrobocie wśród absolwentów studiów I stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW prawie nie występowało: względny wskaźnik bezrobocia wynosił zaledwie 0,05. Absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych bywali bezrobotni znacznie częściej – wskaźniki dla tych grup wynosiły odpowiednio 0,36 i 0,31.

Udział osób pracujący na etat był wśród licencjatów nauk o Ziemi na UW podobny jak wśród absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (18% wobec 16% i 18%).

8.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

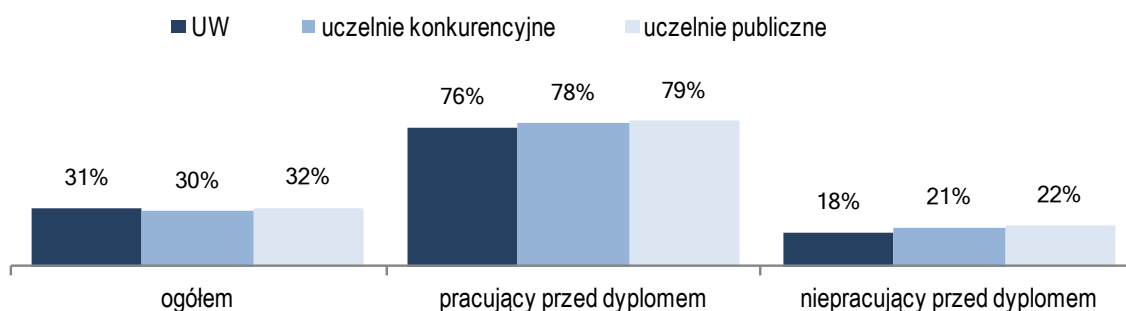
Tabela 8.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk o Ziemi

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	150	15	135
uczelnie konkurencyjne	484	30	446
uczelnie publiczne	981	75	906

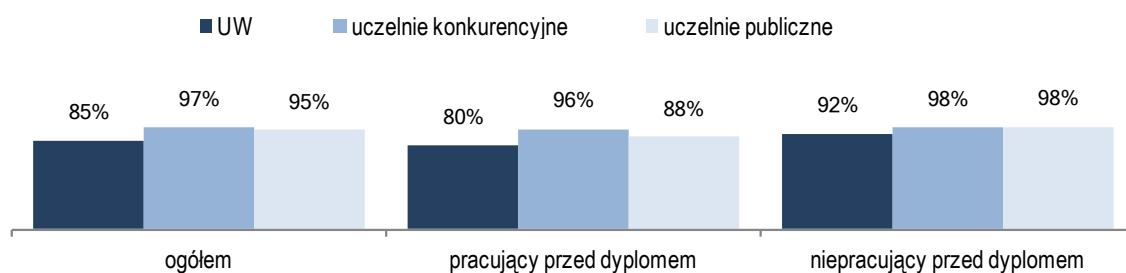
Zróznicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było bardzo niewielkie. Wyraźniejsze różnice można było dostrzec w pierwszym z analizowanych wskaźników, czyli w odsetkach czasu przepracowanego w ramach umowy o pracę. W grupie osób, które pracowały przed uzyskaniem dyplomu, absolwenci UW przepracowali na etat wyraźnie więcej czasu niż osoby z dyplomami innych uczelni. Należy jednak pamiętać, że liczebność tej grupy była stosunkowo niewielka (24 osoby), co może oznaczać dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba to już znaczny procent badanej populacji.

Wśród niepracujących przed dyplomem udziały czasu przepracowanego na etat były wręcz marginalne, co przede wszystkim jest wynikiem powszechnego kontynuowania studiów na drugim stopniu. Badania jakościowe przyniosły informację o tym, że na studiach II stopnia z zakresu nauk o Ziemi studenci mają dość dużo zajęć wymagających znacznego zaangażowania czasowego, a to nie pozwala na podjęcie „poważnej” pracy etatowej.

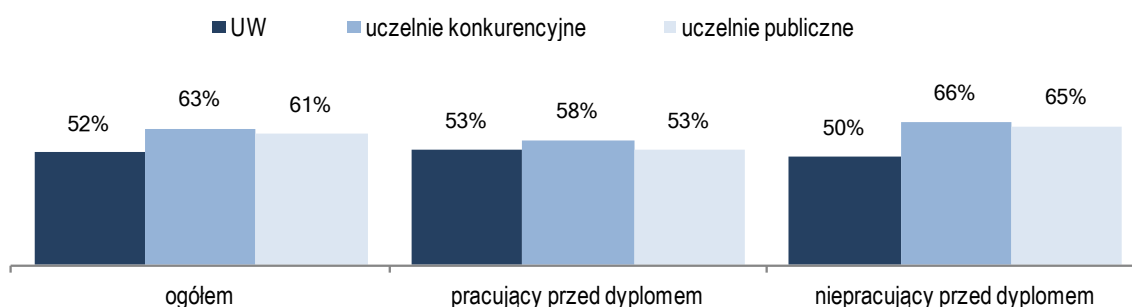
Rysunek 8.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 8.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

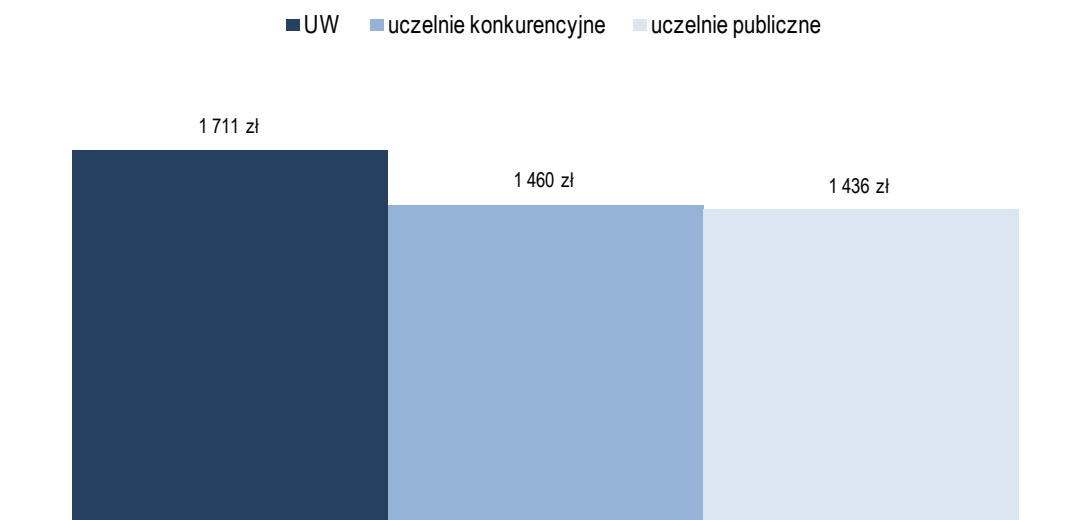
Rysunek 8.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

8.1.3. Wynagrodzenia

Poziom wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów UW był nieznacznie wyższy niż osób z uczelni konkurencyjnych i publicznych wśród osób, które kończyły stacjonarne studia I stopnia w dziedzinie nauk o Ziemi.

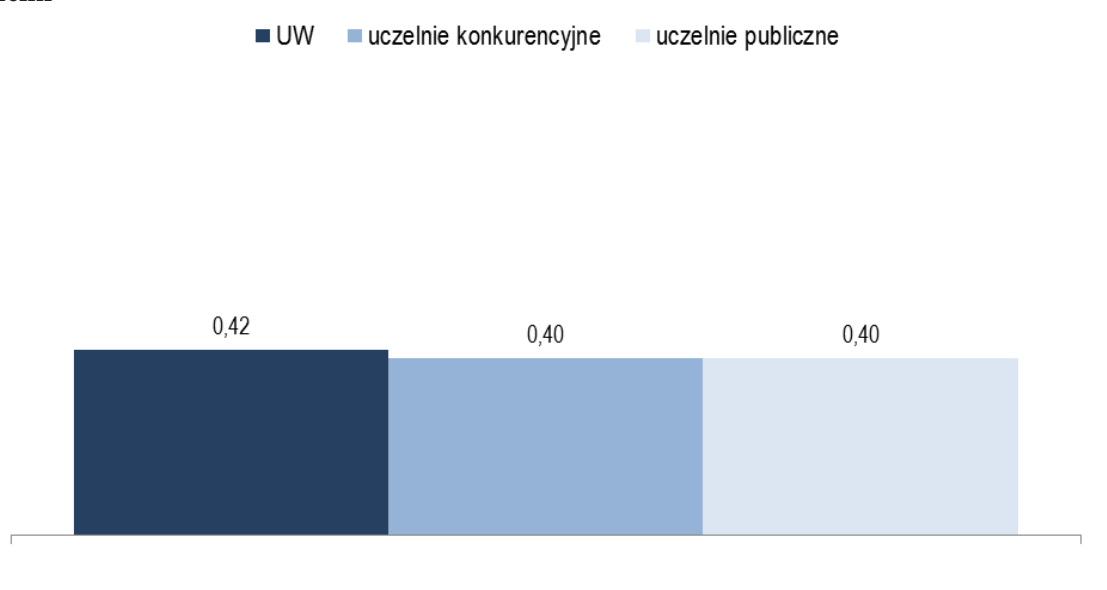
Rysunek 8.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk o Ziemi wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Wykorzystanie w analizie względnego wskaźnika zarobków nie zmienia opisanej powyżej prawidłowości wśród absolwentów stacjonarnych studiów licencjackich z dziedziny nauk o Ziemi. Wyniki analiz pokazują, iż absolwenci I stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk o Ziemi z naszej uczelni zarabiali 42% wartości przeciętnych wynagrodzeń w ich powiecie zamieszkania. Natomiast wśród osób, które kończyły tego rodzaju studia na konkurencyjnych bądź publicznych uczelniach wartość analogicznego wskaźnika wyniosła 40%.

Rysunek 8.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk o Ziemi wg rodzaju ukończonej uczelni

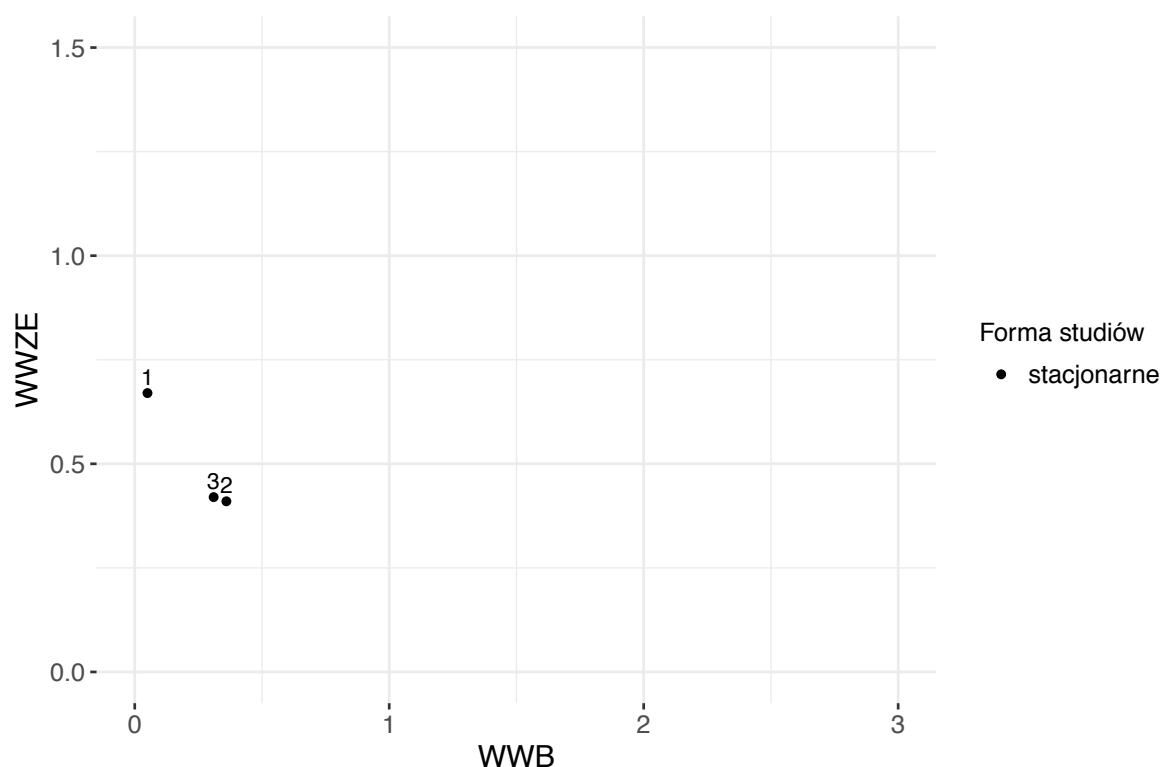

8.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk o Ziemi w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 8.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów I stopnia na UW z dziedziny nauk o Ziemi oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Sytuacja zawodowa absolwentów studiów I stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW była zauważalnie lepsza od sytuacji absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych, zarówno pod względem zarobków, jak i poziomu bezrobocia.

8.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Absolwenci studiów z dziedziny nauk o Ziemi na UW częściej studiują po uzyskaniu dyplomu magistra niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (26% wobec 17% i 18%).

Procent osób podejmujących pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem magistra wśród absolwentów nauk o Ziemi jest większy na UW (23%) niż na uczelniach konkurencyjnych (16%) czy publicznych (17%).

8.2.1. Zatrudnialność

Absolwenci studiów II stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW odnotowali zdecydowanie najwyższy wskaźnik bezrobocia (2,81), ponad trzykrotnie wyższy niż analogiczny wskaźnik dla wszystkich absolwentów stacjonarnych studiów magisterskich na Uniwersytecie Warszawskim. Wskaźnik wśród absolwentów nauk o Ziemi był wyższy na UW niż na uczelniach konkurencyjnych (2,2) i publicznych (2,1), choć i w ich wypadku bezrobocie w tej grupie było wyraźnie wyższe od przeciętnej.

Procent osób pracujących etatowo w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów studiów II stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW (49%) był podobny do tego, jaki odnotowano dla absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (48%) i publicznych (51%).

Absolwenci studiów II stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW szukali pracy etatowej nieco dłużej (7,9 miesiąca) niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (6,6 miesiąca) i publicznych (7 miesięcy).

8.2.2. Stabilność zatrudnienia

W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

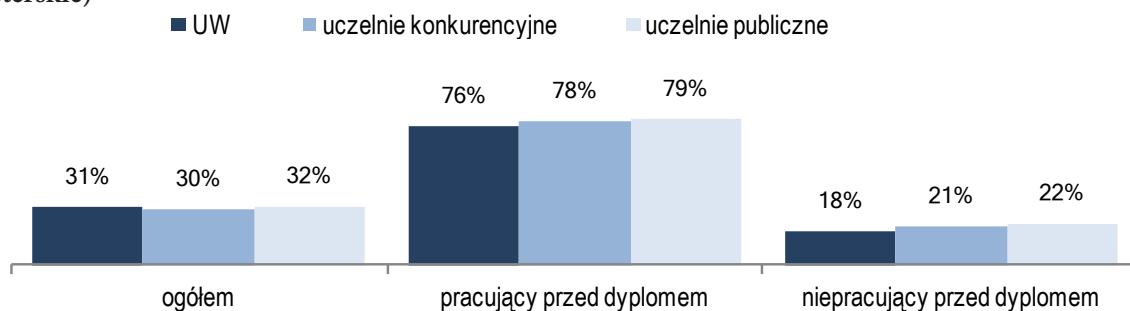
Tabela 8.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk o Ziemi

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	105	24	81
uczelnie konkurencyjne	399	63	336
uczelnie publiczne	789	132	657

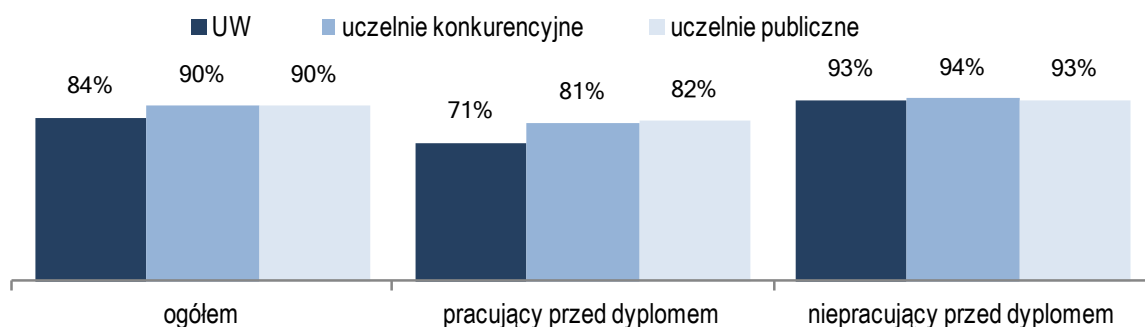
Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było nieznaczące. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak wielkie, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

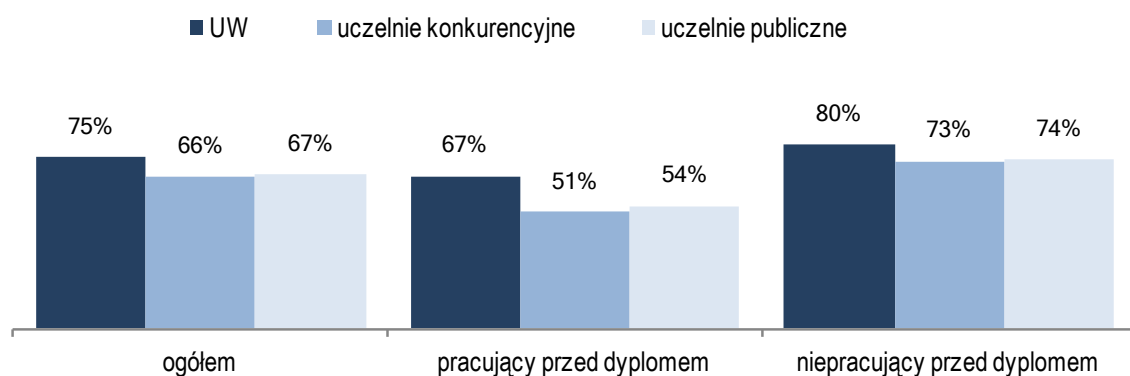
Rysunek 8.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 8.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

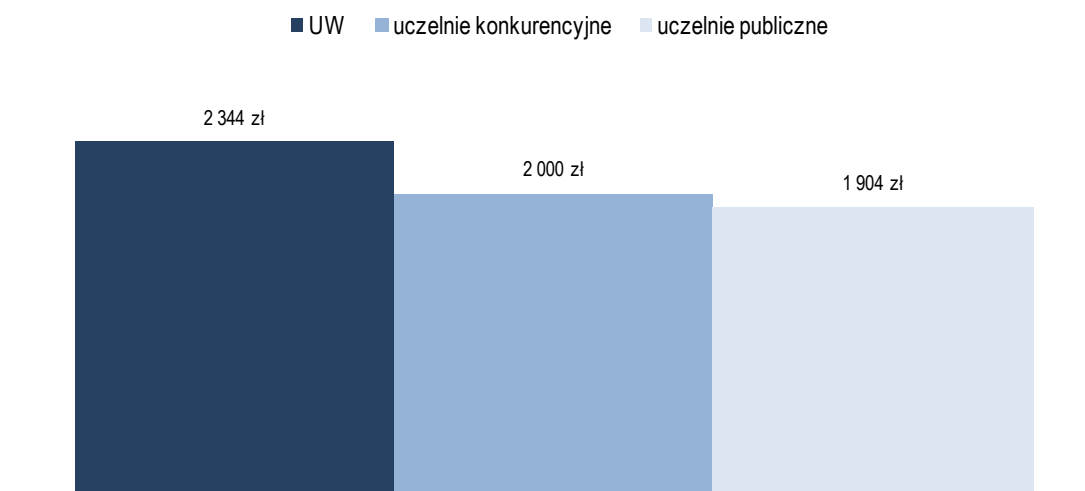
Rysunek 8.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

8.2.3. Wynagrodzenia

Poziom wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów UW był nieznacznie wyższy niż osób z uczelni konkurencyjnych i publicznych wśród osób, które kończyły stacjonarne studia z dyplomem magistra w dziedzinie nauk o Ziemi.

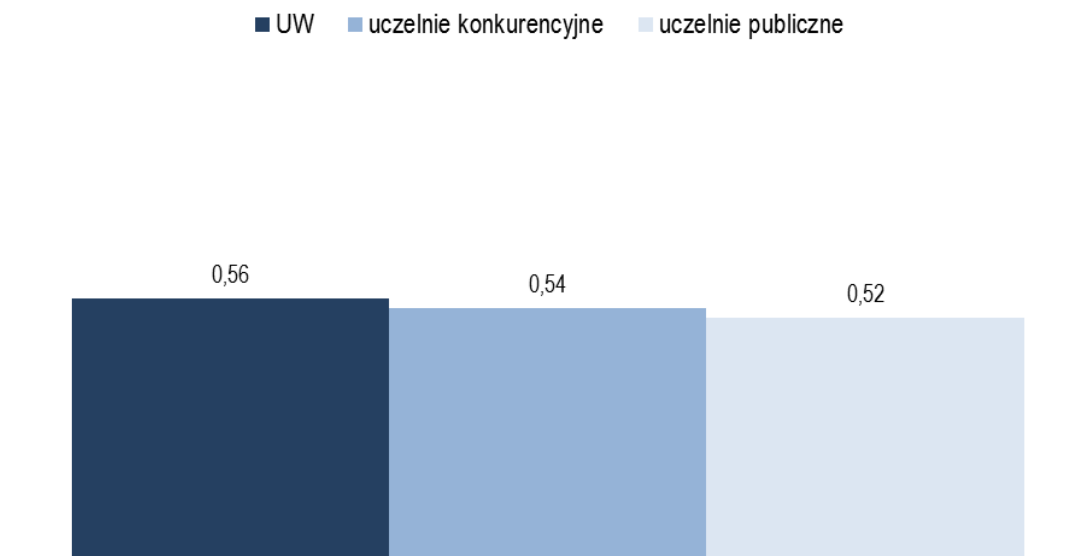
Rysunek 8.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk o Ziemi wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Wyniki analiz z wykorzystaniem względnego wskaźnika zarobków z pracy etatowej nie zmieniają opisaną powyżej prawidłowości. Absolwenci II stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk o Ziemi z UW osiągnęli wynagrodzenia etatowe w wysokości 56% wartości przeciętnych wynagrodzeń w ich powiecie zamieszkania. Natomiast wśród osób, które kończyły tego rodzaju studia na konkurencyjnych i publicznych uczelniach wartości analogicznego wskaźnika wyniosły odpowiedni 54% i 52%.

Rysunek 8.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk o Ziemi wg rodzaju ukończonej uczelni

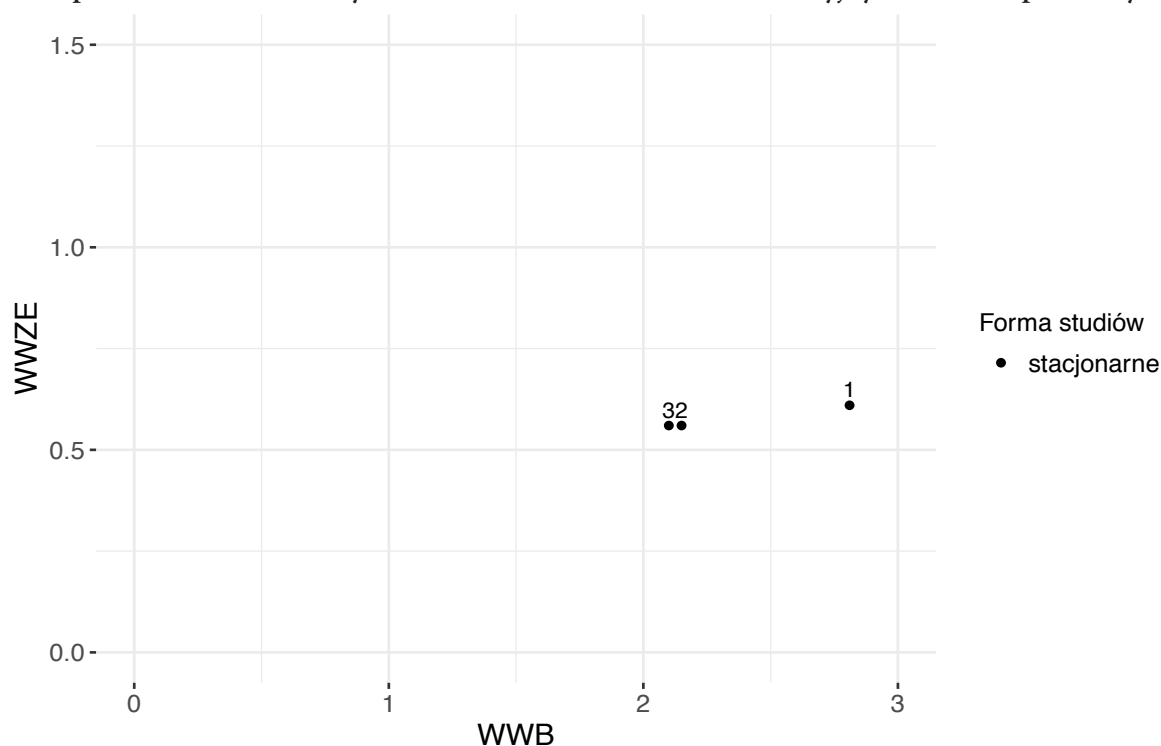
* - mediana

8.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk o Ziemi w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresie znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 8.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów II stopnia na UW z dziedziny nauk o Ziemi oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Sytuacja absolwentów studiów II stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW była dużo gorsza od sytuacji absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych pod względem poziomu bezrobocia i nieco lepsza pod względem osiąganych zarobków. Zwraca uwagę to, że absolwenci studiów II stopnia z dziedziny nauk o Ziemi na UW wypadli gorzej zarówno pod względem poziomu bezrobocia jak i wynagrodzeń od absolwentów analogicznych studiów I stopnia na UW.

9. Absolwenci studiów z dziedziny nauk ekonomicznych

9.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci ekonomicznych studiów niestacjonarnych I stopnia na UW szczególnie często kontynuują naukę po dyplomie (79%) – częściej niż reszta absolwentów studiów niestacjonarnych I stopnia na UW (70%), a także absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (68%) i uczelniach publicznych (58%). Pod tym względem wyższy procent wśród absolwentów studiów niestacjonarnych I stopnia odnotowali wyłącznie absolwenci studiów prawnych.

Absolwenci ekonomicznych studiów stacjonarnych I stopnia na UW nie odróżniają się pod tym względem od reszty UW – 91% wobec 89% na UW (91% dla uczelni konkurencyjnych i 85% dla uczelni publicznych) – choć, rzecz jasna, jest to wyższy procent niż w przypadku studiów niestacjonarnych.

Absolwenci ekonomicznych studiów niestacjonarnych nieco częściej niż reszta absolwentów studiów niestacjonarnych na UW podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie w trakcie studiów (53% wobec 45% na UW), ale podobnie jak w przypadku uczelni konkurencyjnych (54%) i nieco rzadziej niż dla uczelni publicznych (59%).

Niski udział osób pracujących przed dyplomem wśród absolwentów ekonomicznych studiów stacjonarnych I stopnia na UW (13%) nie odbiegał od wskazań dla studiów stacjonarnych dla całego UW (11%), uczelni konkurencyjnych (14%), ani uczelni publicznych (13%).

9.1.1. Zatrudnialność

Bezrobocie wśród absolwentów ekonomicznych studiów stacjonarnych I stopnia na UW było niemal zerowe – względny wskaźnik bezrobocia wynosił zaledwie 0,04. Wyraźnie częściej bywali bezrobotni absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (0,31) i na uczelniach publicznych (0,6). W przypadku ekonomicznych studiów niestacjonarnych I stopnia również wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów UW jest wyraźnie niższy niż w grupach odniesienia (0,5 wobec 0,83 i 1,11).

Absolwenci studiów ekonomicznych pracowali na etat częściej niż absolwenci innych stacjonarnych studiów I stopnia na UW – pracę etatową miało 26% absolwentów. Podobny udział pracujących na etat wystąpił wśród absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (28%) i publicznych (29%). Nie widać różnic między absolwentami UW a grupami odniesienia także w przypadku ekonomicznych studiów niestacjonarnych I stopnia – 66% absolwentów UW pracowało etatowo, zaś w obu grupach porównawczych po 68%.

9.1.2. Stabilność zatrudnienia

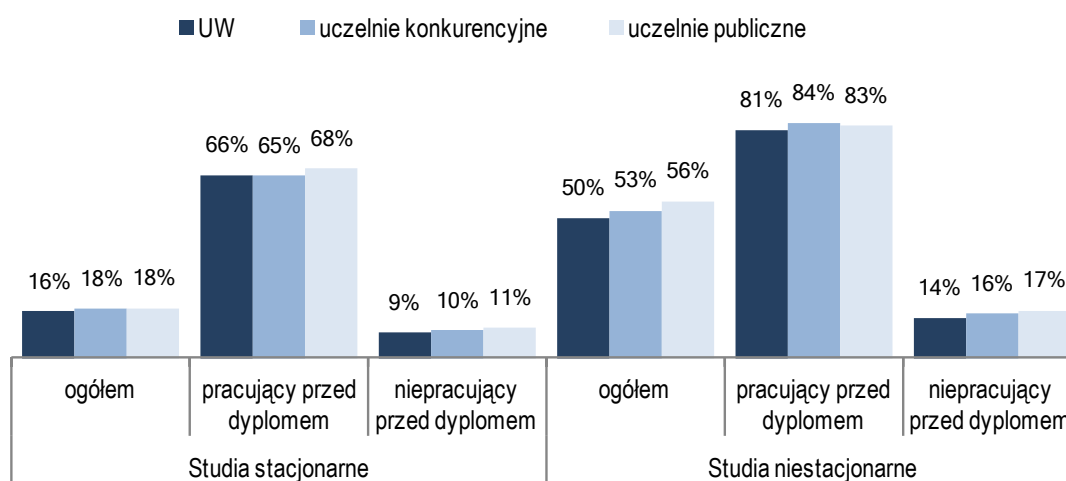
Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

Tabela 9.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk ekonomicznych

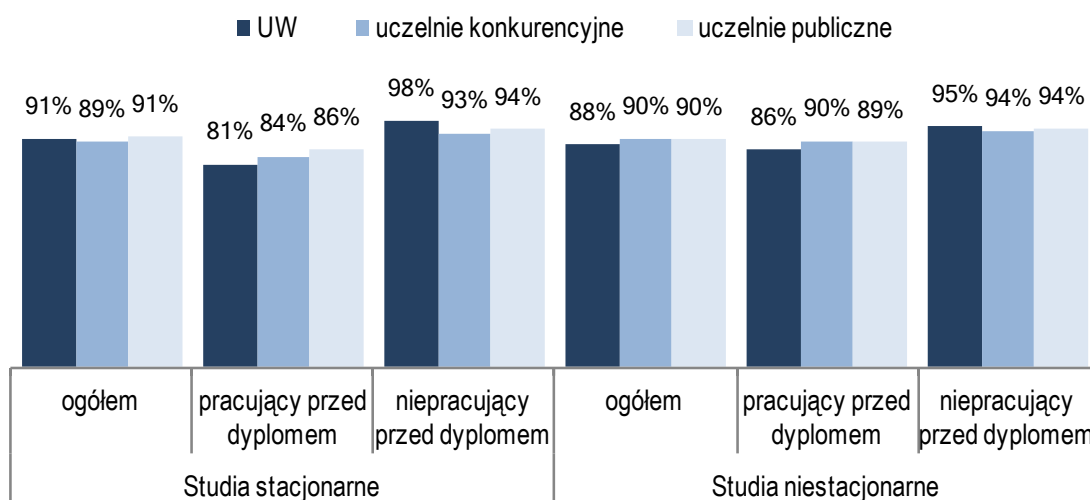
	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem
UW	606	81	525	300	159	141
uczelnie konkurencyjne	3310	464	2846	1273	691	582
uczelnie publiczne	16014	2036	13978	5137	3046	2091

Zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni praktycznie nie występowało. W grupie osób, które pracowały przed uzyskaniem dyplomu, odnotowano większy udział czasu przepracowanego na etat niż wśród niepracujących przed dyplomem. Pozostałe wskaźniki wykazują całkowicie nieznaczące zróżnicowania.

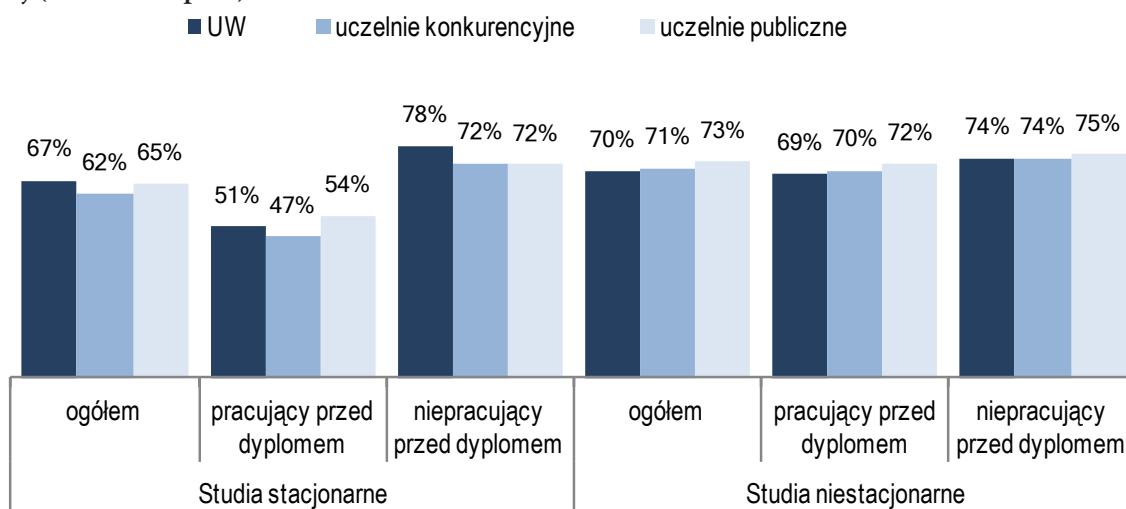
Rysunek 9.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 9.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

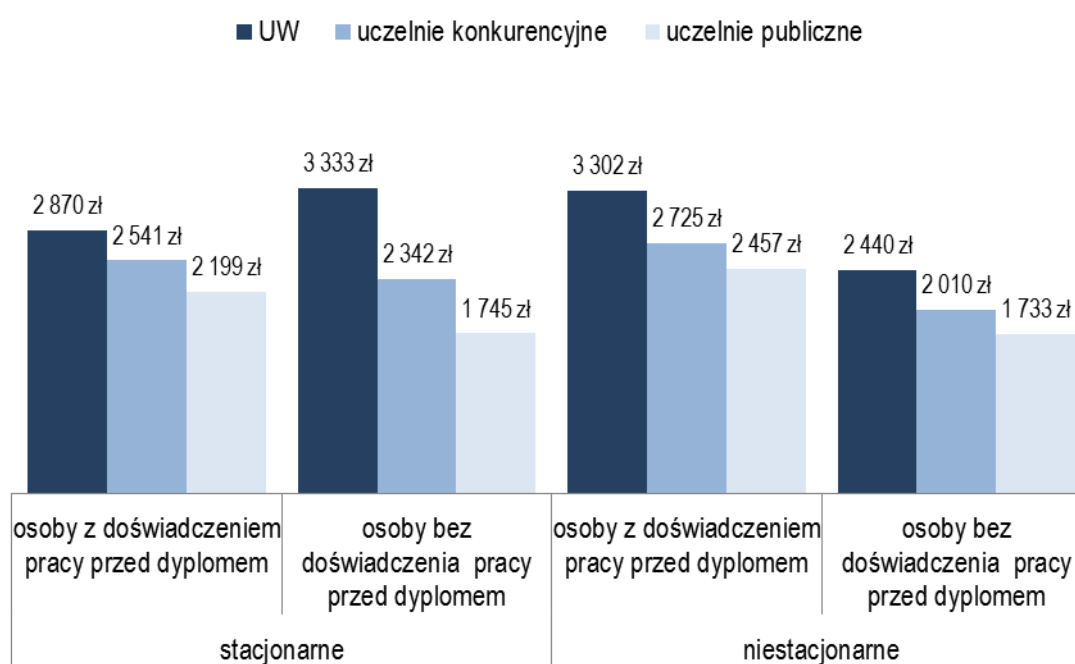
Rysunek 9.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

9.1.3. Wynagrodzenia

Dostępne dane odnoszące się do absolwentów, którzy zakończyli studia licencjackie w dziedzinie nauk ekonomicznych umożliwiały przeprowadzenie szczegółowych analiz uwzględniających zarówno rodzaj uczelni, jaki i formę kształcenia oraz doświadczenie pracy zawodowej przed dyplomem. W każdej z wyodrębnionych podzbiorowości **absolwenci UW cechowali się wyższym poziomem wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych.** Dodatkowo można stwierdzić, że poziom wynagrodzeń absolwentów z uczelni konkurencyjnych, w każdej z wyróżnionych podzbiorowości, był wyższy niż ten, który charakteryzował osoby kończące uczelnie publiczne.

Rysunek 9.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk ekonomicznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

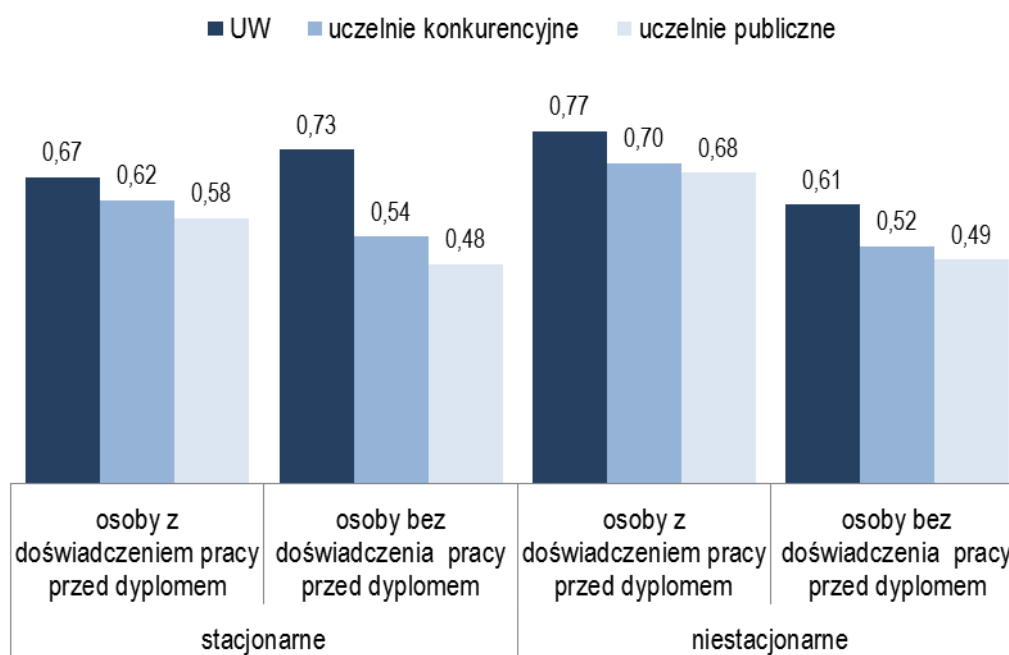
* - mediana

W podzbiorowości absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk ekonomicznych wynagrodzenia z pracy etatowej były wyraźnie zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że w każdej z grup absolwentów z doświadczeniem zawodowym wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwały osoby po studiach niestacjonarnych. Z kolei wśród tych, którzy nie zdobyli doświadczeń zawodowych w trakcie kształcenia większe płace z umów o pracę miały osoby po studiach stacjonarnych – wyjątkiem są w tym przypadku absolwenci uczelni publicznych, gdzie przeciętne wynagrodzenia w podzbiorowościach wyodrębnionych wg formy kształcenia były niemal identyczne.

Opisane prawidłowości nie ulegają zmianie wówczas, gdy w analizach wykorzystamy względnych wskaźnik wynagrodzeń z etatu. W każdej z wyodrębnionych kategorii absolwentów studiów I stopnia dziedzin ekonomicznych najwyższy względny poziom wynagrodzeń z pracy etatowej występował wśród osób, które ukończyły naszą uczelnię.

Rysunek 9.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk ekonomicznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

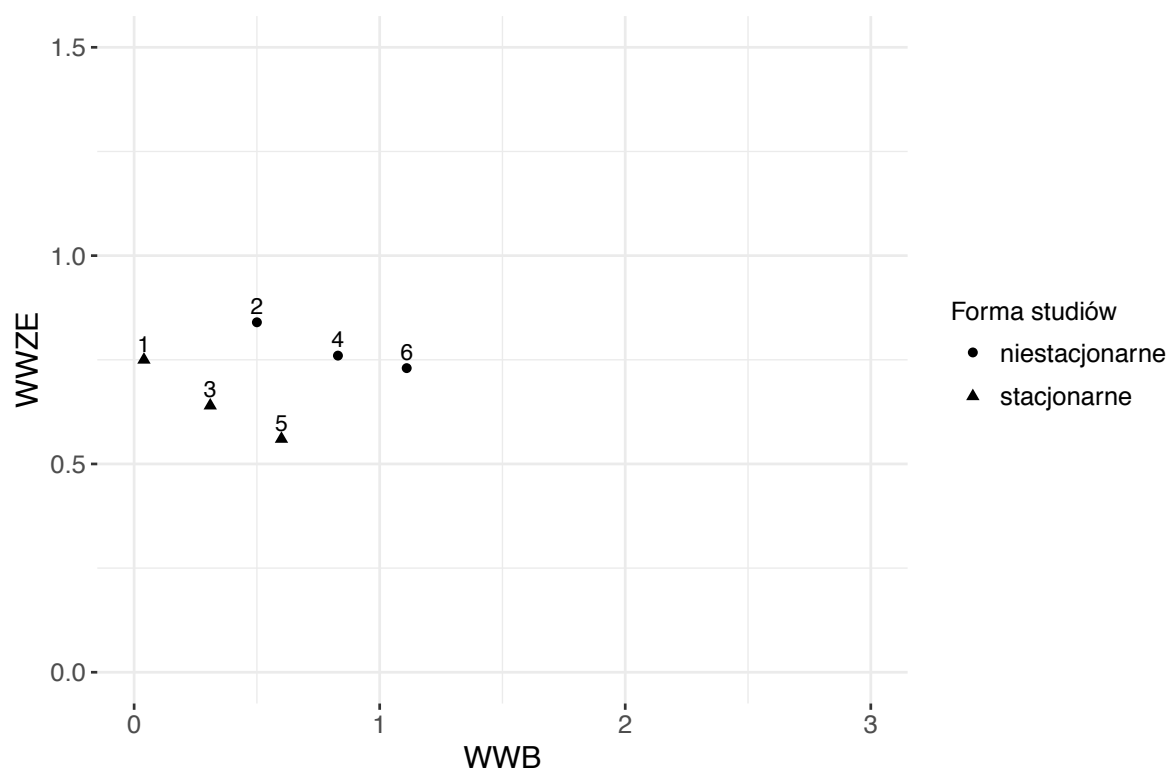
* - mediana

9.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów ekonomicznych studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 9.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów ekonomicznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Sytuacja na rynku pracy absolwentów studiów ekonomicznych I stopnia była w dużej mierze zależna od formy studiów – we wszystkich badanych grupach uczelni absolwenci studiów niestacjonarnych częściej bywali bezrobotni, ale osiągnęli wyższe zarobki niż absolwenci studiów stacjonarnych. Przy obu formach studiów sytuacja absolwentów UW była lepsza od sytuacji grup odniesienia.

9.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Absolwenci studiów ekonomicznych II stopnia najrzadziej kontynuują studia spośród magistrów UW – 25% absolwentów studiów stacjonarnych i 9% absolwentów studiów niestacjonarnych (średnia dla całego UW wynosi odpowiednio 29% i 12%). Stacjonarne studia ekonomiczne kontynuuje 20% absolwentów uczelni konkurencyjnych i 27% absolwentów uczelni publicznych. W przypadku studiów niestacjonarnych w obu grupach referencyjnych udział ten wynosi 14%, a zatem zauważalnie więcej niż w przypadku analogicznych studiów na UW.

Absolwenci studiów ekonomicznych mieli doświadczenie pracy etatowej lub samozatrudnienia przed dyplomem dużo częściej niż inni absolwenci studiów II stopnia i jednolitych magisterskich na UW – 42% absolwentów studiów ekonomicznych stacjonarnych i 83% absolwentów studiów niestacjonarnych miało doświadczenie pracy przed dyplomem, podczas gdy udział ten wśród wszystkich absolwentów studiów magisterskich na UW wynosił na studiach stacjonarnych 26%, a na niestacjonarnych 63%. Udział osób z doświadczeniem pracy wśród absolwentów studiów ekonomicznych na UW był zbliżony do udziału takich osób wśród absolwentów studiów ekonomicznych na uczelniach konkurencyjnych (41% na studiach stacjonarnych, 79% na niestacjonarnych) i nieco wyższy niż na uczelniach publicznych (odpowiednio, 35% i 78%).

9.2.1. Zatrudnialność

Absolwenci ekonomicznych studiów II stopnia na UW byli bezrobotni rzadziej niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Prawidłowość tę widać na wartościach wskaźników bezrobocia zarówno w przypadku studiów stacjonarnych (0,57 wobec 0,79 i 1,29), jak i niestacjonarnych (0,49 wobec 0,76 i 0,82).

Absolwenci ekonomicznych studiów II stopnia na UW pracowali na etat w pierwszym roku po dyplomie równie często, co absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych (73% wobec 72% i 69%), jak i niestacjonarnych (86% wobec 84% i 83%).

Czas poszukiwania pracy etatowej przez absolwentów stacjonarnych studiów ekonomicznych II stopnia na UW (4,9 miesiąca) był nieznacznie krótszy od czasu poszukiwania pracy przez absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (5,4 miesiąca) i uczelniach publicznych (5,8 miesiąca). Podobnie przedstawiał się czas poszukiwania pracy dla absolwentów studiów niestacjonarnych (4,9 wobec 5,6 miesiąca w obu grupach odniesienia).

9.2.2. Stabilność zatrudnienia

W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 9.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk ekonomicznych

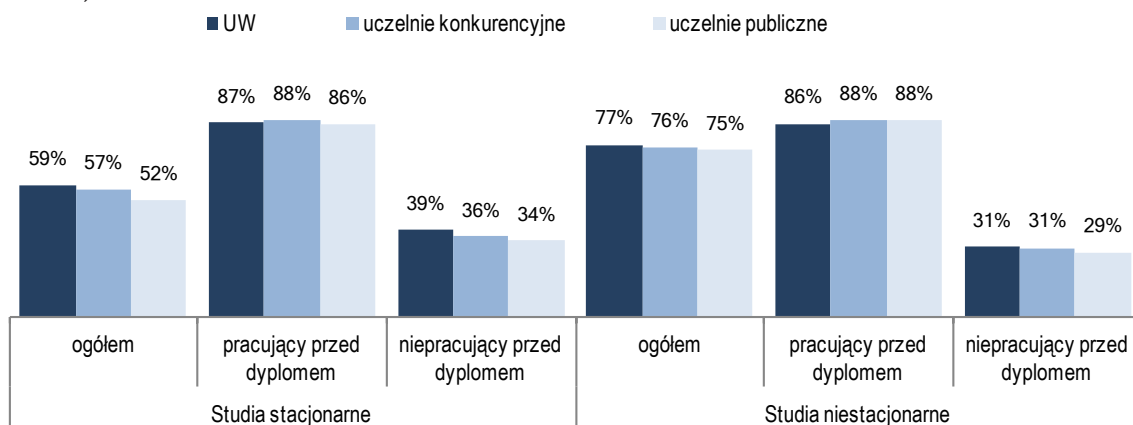
	ogółem	pracujący	niepracujący	ogółem	pracujący	niepracujący
		przed dyplomem	przed dyplomem		przed dyplomem	przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	463	195	268	614	511	103
uczelnie konkurencyjne	3147	1293	1854	2475	1948	527
uczelnie publiczne	4220	4220	7756	5137	3046	2091

Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wszystkich trzech analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było nieznaczące. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed

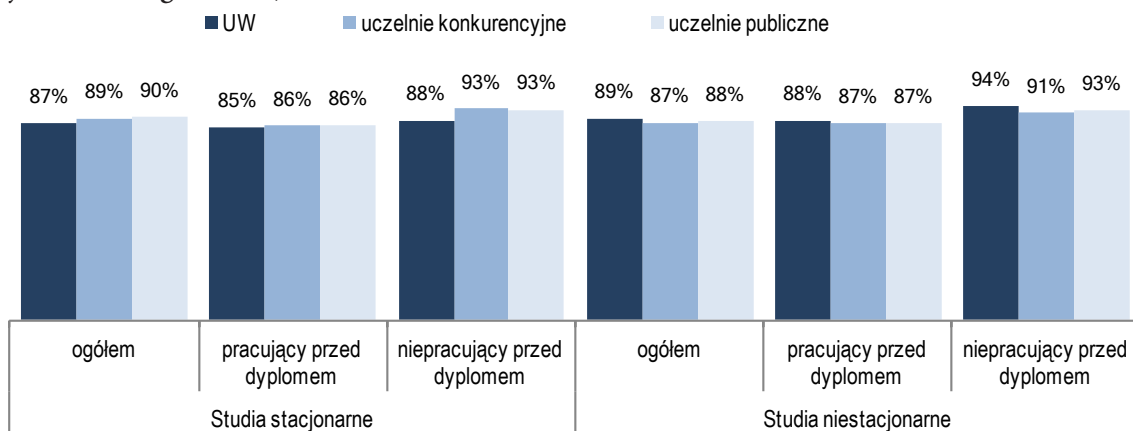
uzyskaniem dyplomu, wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak duże, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

Nie stwierdzono natomiast różnic między sytuacją studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

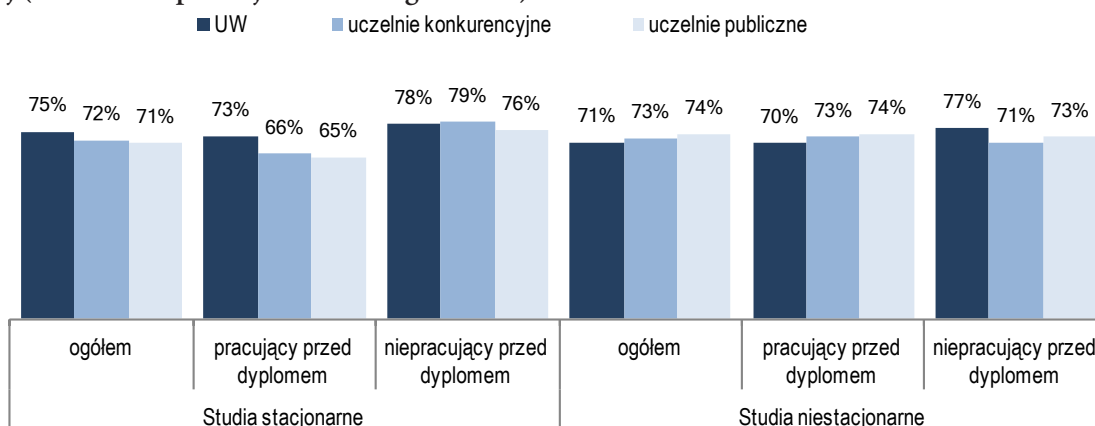
Rysunek 9.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 9.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

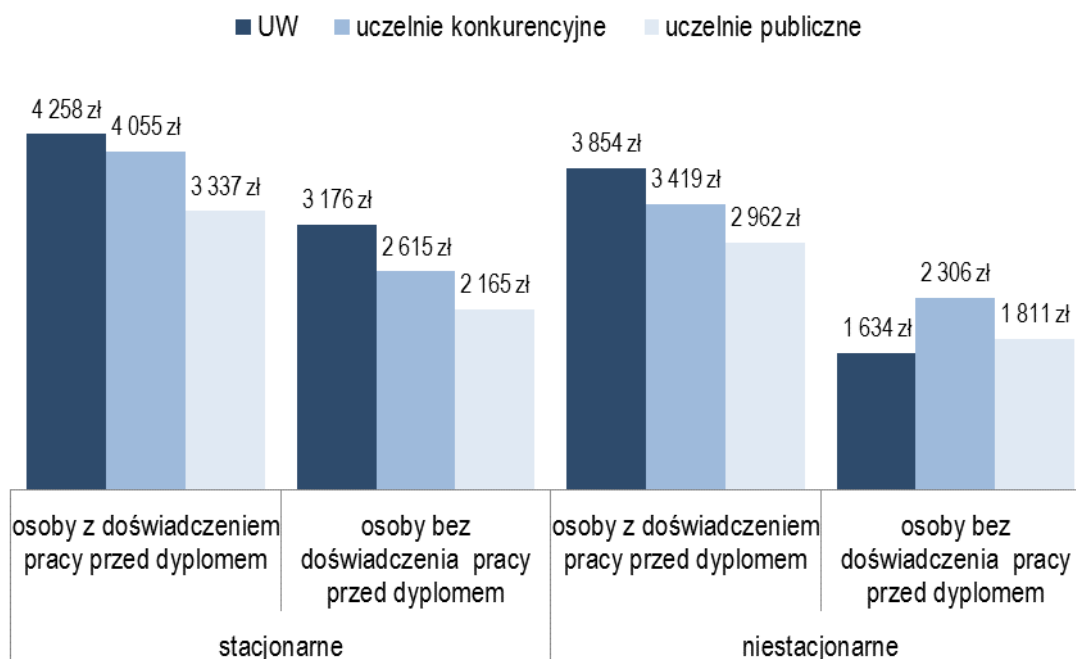
Rysunek 9.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

9.2.3. Wynagrodzenia

Zgromadzone dane odnoszące się do absolwentów, którzy zakończyli studia z tytułem magistra w dziedzinie nauk ekonomicznych umożliwiły przeprowadzenie szczegółowych analiz uwzględniających zarówno rodzaj uczelni, formę kształcenia oraz doświadczenie pracy zawodowej przed dyplomem. Wśród osób, które ukończyły studia stacjonarne – niezależnie od doświadczenia zawodowego absolwenci UW cechowali się wyższą wysokością wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych.

Rysunek 9.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk ekonomicznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

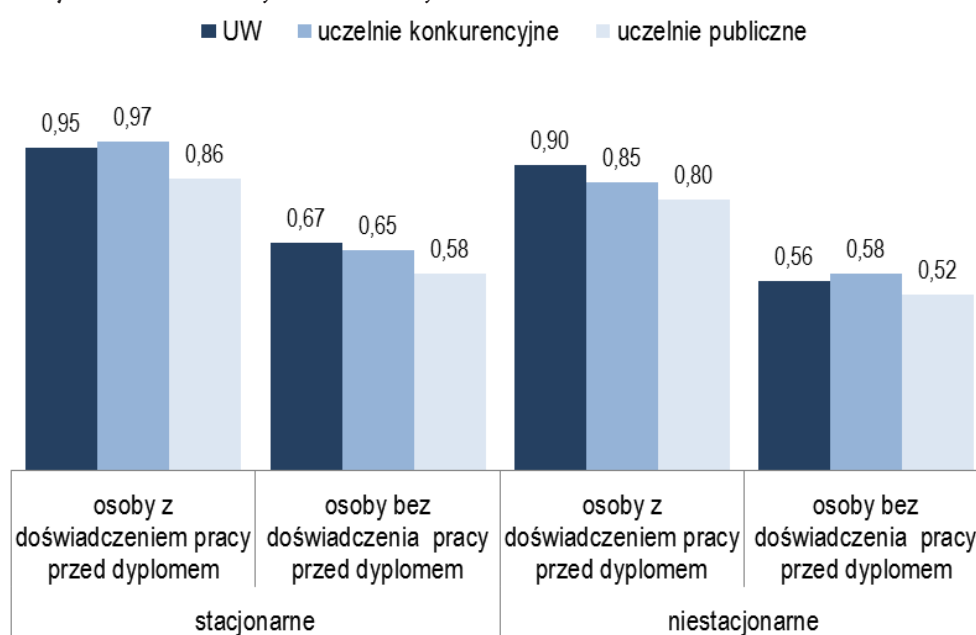
Natomiast w podzbiorowości osób, które kończyły niestacjonarne studia II stopnia w dziedzinie nauk ekonomicznych odnotować należy zasadniczą różnicę pozycji absolwentów UW w rankingu ustalonym pod względem osiągniętych wynagrodzeń wśród osób o odmiennych doświadczeniach zawodowych. O ile wśród osób z doświadczeniem pracy przed uzyskaniem dyplomu przeciętna wysokość wynagrodzeń lokuje absolwentów UW przed osobami, które ukończyły konkurencyjne i publiczne szkoły wyższe, to wśród tych którzy nie mieli doświadczeń zawodowych przeciętna wysokość wynagrodzeń z pracy etatowej absolwentów UW była najniższa.

Wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk ekonomicznych wynagrodzenia z pracy etatowej były wyraźnie zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że **w każdej z grup absolwentów poszczególnych uczelni – niezależnie od doświadczenia zawodowego – wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwały osoby po studiach stacjonarnych.**

W świetle rezultatów można także stwierdzić, że w ramach poszczególnych form studiów **osoby pracujące przed dyplomem uzyskiwały przeciętnie wyższe wynagrodzenia niż osoby bez doświadczeń zawodowych** – niezależnie od rodzaju ukończonej uczelni.

Powyższe prawidłowości nie ulegają zasadniczo zmianie wówczas, gdy w analizach wykorzystamy względny wskaźnik wynagrodzeń z etatu. Niemniej pewne zmiany w obrazie sytuacji następują.

Rysunek 9.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk ekonomicznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

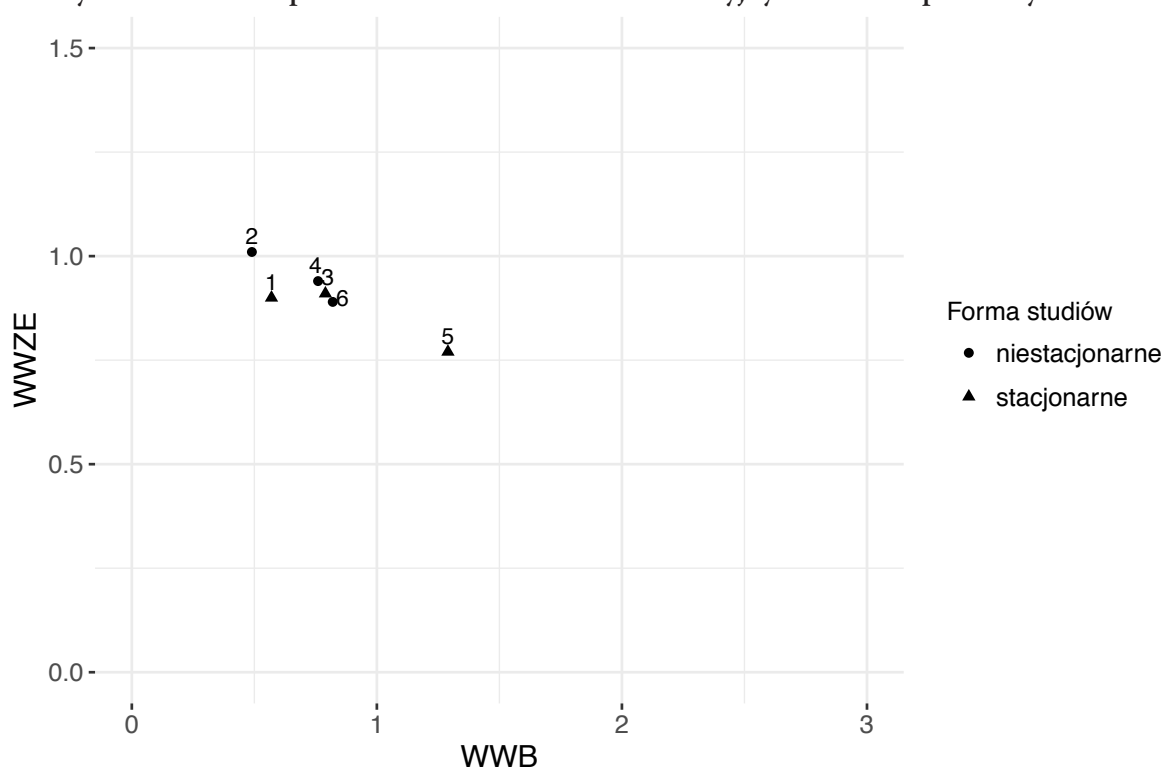
Po pierwsze, należy zwrócić uwagę na fakt, że w świetle względnego wskaźnika wynagrodzenia osób, które kończyły studia w formie stacjonarnej i miały doświadczenie zawodowe na UW i uczelniach konkurencyjnych stają się bardzo podobne – osoby te osiągały wynagrodzenia stanowiące około 95% wartości przeciętnego wynagrodzenia w miejscu zamieszkania. Druga zmiana dotyczy podzbiorowości osób, które kończyły studia niestacjonarne i nie miały doświadczeń zawodowych. W tym przypadku znaczna różnica w poziomie absolutnych zarobków z etatu między absolwentami UW i uczelni konkurencyjnych ulega zatarciu – ich względne wynagrodzenia są niemal identyczne.

9.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów ekonomicznych studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 9.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów ekonomicznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

We wszystkich badanych grupach uczelni sytuacja na rynku pracy absolwentów ekonomicznych studiów niestacjonarnych II stopnia była lepsza niż absolwentów studiów stacjonarnych. Szczególnie korzystnie przedstawiała się sytuacja absolwentów studiów niestacjonarnych na UW, zaś szczególnie niekorzystnie – absolwentów studiów stacjonarnych na uczelniach publicznych.

10. Absolwenci studiów z dziedziny nauk prawnych

Przy interpretacji wyników dla studiów z tej dziedziny należy pamiętać, że studia na kierunku „Prawo” są studiami jednolitymi magisterskimi. Z tego powodu absolwenci tego kierunku nie pojawiają się wśród absolwentów studiów I stopnia z dziedziny nauk prawnych. Analizy ich dotyczące znajdują się w podrozdziale 10.2.

10.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci studiów niestacjonarnych I stopnia na UW z dziedziny nauk prawnych kontynuują naukę po studiach najczęściej spośród wszystkich kierunków niestacjonarnych na UW (83% wobec 70% na UW). Jest to znacznie wyższy wskaźnik niż w przypadku absolwentów niestacjonarnych studiów prawniczych I stopnia na uczelniach konkurencyjnych (68%) i uczelniach publicznych (55%).

Jednakże absolwenci studiów stacjonarnych I stopnia tej dziedziny (92%) nie odróżniają się pod tym względem od reszty absolwentów studiów stacjonarnych na UW (89%), a także od uczelni konkurencyjnych (92%), choć wynik ten jest nieco większy niż w przypadku uczelni publicznych (86%).

Absolwenci prawniczych studiów I stopnia – zarówno niestacjonarnych (56%), jak i stacjonarnych (17%) – podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem częściej niż absolwenci jakiegokolwiek innej dziedziny na UW (średnio, odpowiednio, 45% i 11%). Absolwenci prawniczych stacjonarnych studiów I stopnia przewyższali pod tym względem również absolwentów uczelni konkurencyjnych (13%) i uczelni publicznych (8%). Absolwenci prawniczych niestacjonarnych studiów I stopnia nie odróżniali się pod tym względem ani od uczelni konkurencyjnych (57%), ani – publicznych (56%).

10.1.1. Zatrudnialność

Absolwenci studiów prawnych rejestrowali się jako osoby bezrobotne dużo częściej niż zostali absolwenci studiów I stopnia na UW – względny wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów prawnych studiów stacjonarnych wynosił 0,85, a wśród niestacjonarnych – 1,52. Na całym UW wskaźniki te wśród absolwentów studiów I stopnia wynosiły odpowiednio 0,17 i 0,75. **Wskaźniki bezrobocia były wyższe wśród absolwentów nauk prawnych na UW niż wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (0,43 po studiach stacjonarnych i 1,14 po studiach niestacjonarnych) i zbliżone do zaobserwowanych na uczelniach publicznych (odpowiednio, 0,77 i 1,44).**

Absolwenci nauk prawnych pracowali etatowo częściej niż przeciętni studenci UW – pracę etatową w pierwszym roku po dyplomie miało 25% absolwentów prawnych studiów stacjonarnych i 66% studiów niestacjonarnych. Procenty te nie odbiegają od udziału pracujących etatowo absolwentów kierunków prawnych I stopnia na uczelniach konkurencyjnych ani uczelniach publicznych (odpowiednio, 23% i 68%).

10.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

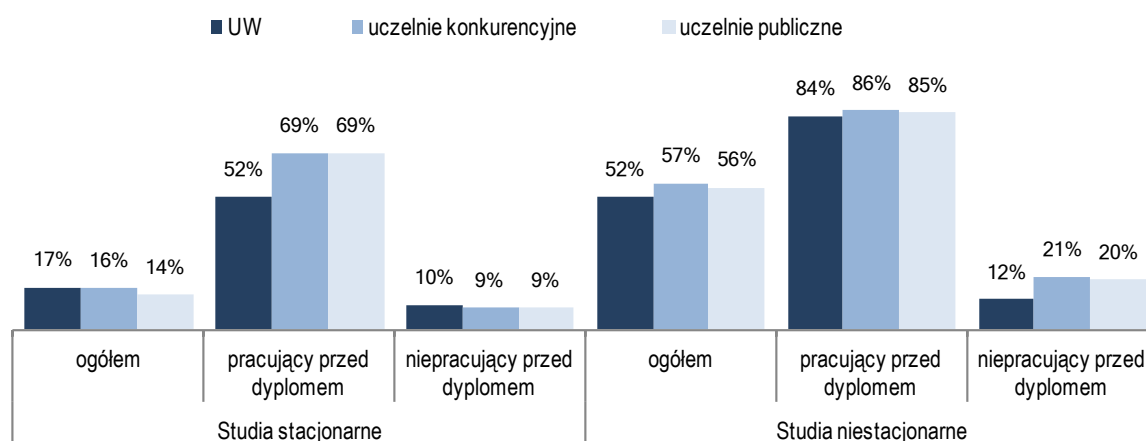
Tabela 10.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk prawnych

	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	96	16	80	107	60	47
uczelnie konkurencyjne	1066	138	928	371	210	161
uczelnie publiczne	2512	212	2300	2983	1766	1217

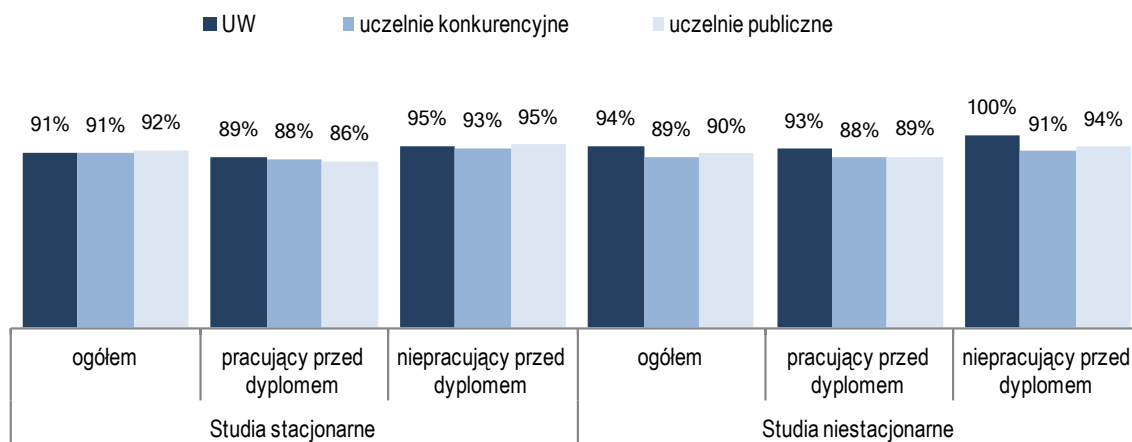
Zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni praktycznie nie występowało. W grupie osób, które pracowały przed uzyskaniem dyplomu, odnotowano większy udział czasu przepracowanego na etat niż wśród niepracujących przed dyplomem. Widoczne na Rys. 10.1.2.1. różnice między absolwentami UW i innych analizowanych uczelni w grupie pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż liczebność tej grupy była niewielka (16 osób), co powoduje, że jedna osoba stanowi znaczny odsetek badanej populacji.

Pozostałe wskaźniki wykazują całkowicie nieznaczące zróżnicowania.

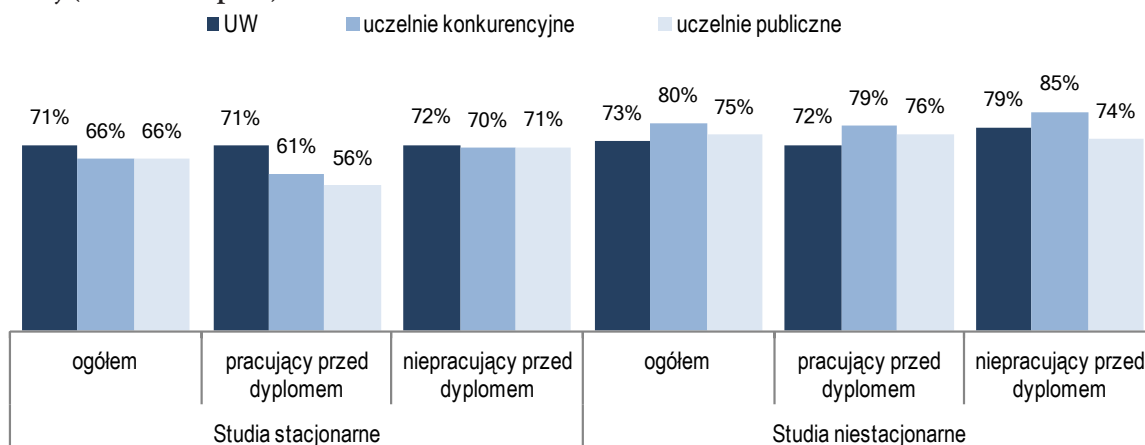
Rysunek 10.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 10.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

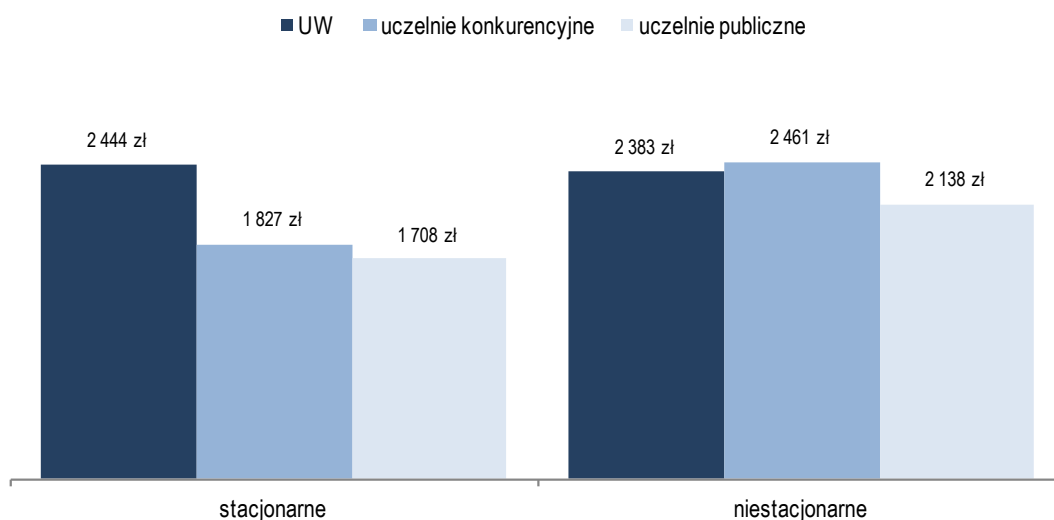
Rysunek 10.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

10.1.3. Wynagrodzenia

W przypadku absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk prawnych wynagrodzenia z pracy etatowej były zróżnicowane w zależności od formy ukończonych studiów. Choć już na wstępie podkreślić należy, że różnice w wysokości przeciętnych wynagrodzeń z pracy na etat między osobami, które ukończyły studia w odmiennej formie na Uniwersytecie Warszawskim w zasadzie nie występowały. Natomiast dystanse w poziomie wynagrodzeń występowały wśród osób, które zakończyły studia licencjackie z dziedziny nauk prawnych na konkurencyjnych i publicznych uczelniach. Wśród takich absolwentów wyższe przeciętne wynagrodzenia osiągały osoby, które kształciły się w formie niestacjonarnej.

Rysunek 10.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk prawnych wg formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

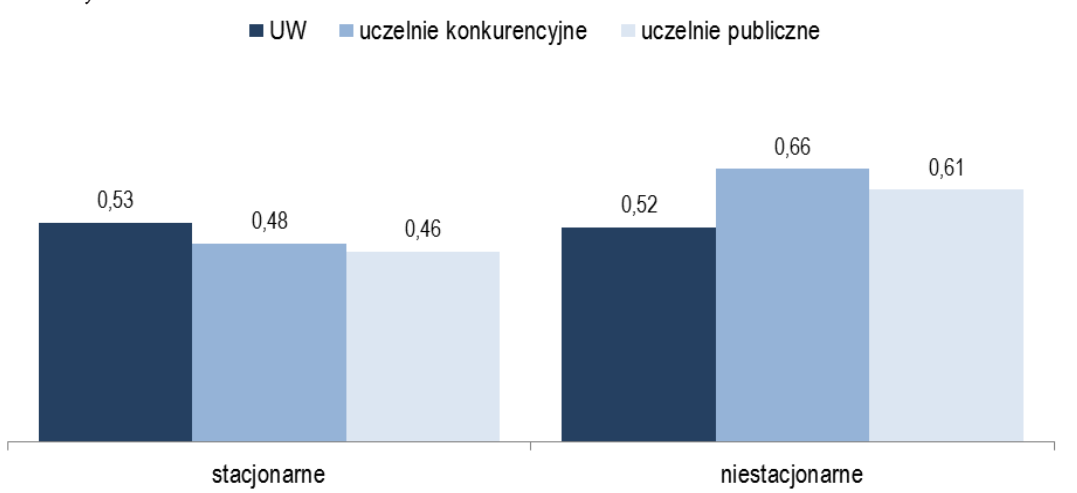

* - mediana

W konsekwencji poziom wynagrodzeń z etatu absolwentów UW wśród osób, które ukończyły studia stacjonarne był wyższy niż osób z konkurencyjnych i publicznych szkół wyższych. Natomiast w podzbiorowości absolwentów studiów w formie niestacjonarnej poziom zarobków z pracy etatowej absolwentów naszej uczelni był zbliżony do tego, jaki otrzymywały osoby po studiach na uczelniach konkurencyjnych i nieznacznie wyższy niż absolwentów niestacjonarnych studiów I stopnia dziedziny nauk prawnych z publicznych szkół wyższych.

Powyższe zależności dotyczące wysokości wynagrodzeń z umowy o pracę w zależności od rodzaju uczelni i formy ukończonych studiów potwierdzają się w świetle wyników analizy względnego poziomu wynagrodzeń. W podzbiorowości absolwentów stacjonarnych studiów I stopnia dziedziny nauk prawnych najwyższe wartości względny wskaźnik zarobków z etatu przyjmuje wśród absolwentów UW.

Rysunek 10.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk prawnych wg formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

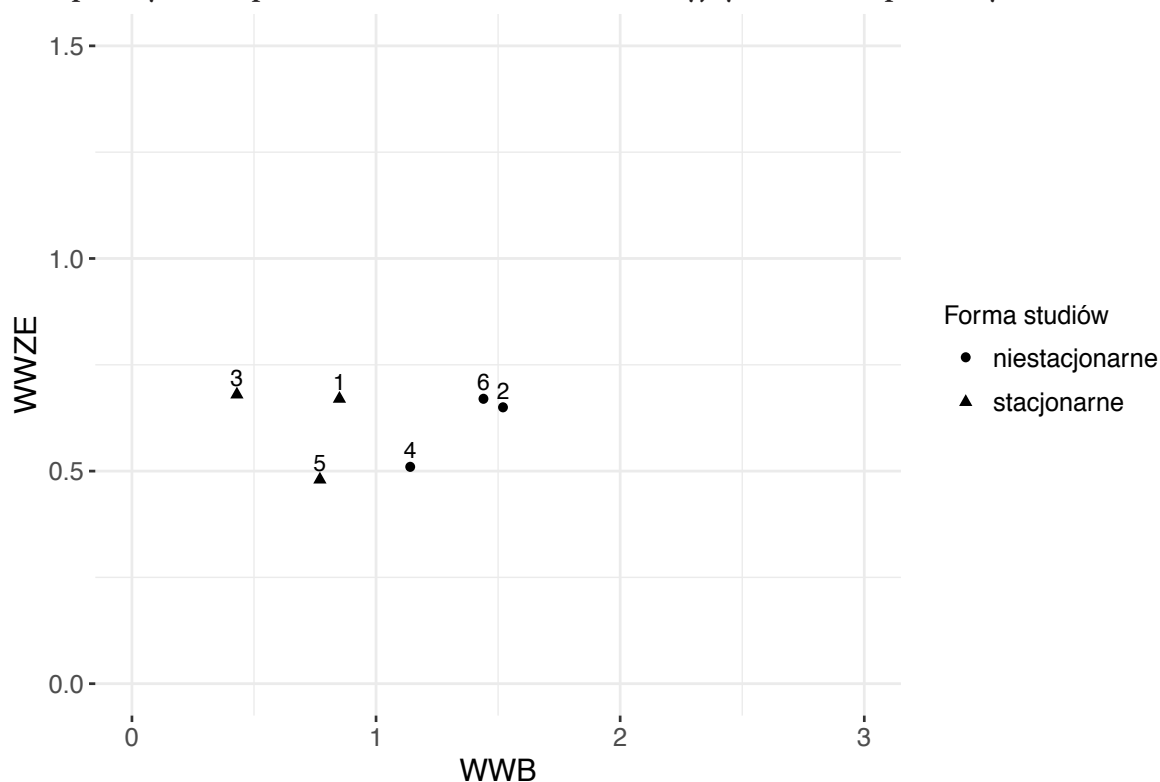
* - mediana

Natomiast wśród absolwentów niestacjonarnych studiów względny poziom wynagrodzeń z pracy etatowej w przypadku osób z UW był najniższy. Absolwenci UW niestacjonarnych studiów z dziedziny nauk prawnych osiągnęli wynagrodzenia stanowiące jedynie 52% z wartości przeciętnego wynagrodzenia w ich powiatach zamieszkania, wówczas gdy absolwenci z uczelni konkurencyjnych i publicznych osiągnęli zarobki z pracy na etat powyżej 60% z wartości przeciętnego wynagrodzenia w ich powiatach zamieszkania.

10.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów prawnych I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Rysunek 10.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów prawnych I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnie i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Absolwenci prawnych studiów stacjonarnych I stopnia byli bezrobotni rzadziej niż absolwenci studiów niestacjonarnych. Niezależnie od formy studiów, **absolwenci UW byli w większym stopniu narażeni na bezrobocie niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i publicznych.**

10.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Absolwenci stacjonarnych studiów magisterskich w dziedzinie nauk prawnych na UW równie często studiowali po uzyskaniu dyplomu co absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i nieco częściej niż absolwenci uczelni publicznych (30% wobec 31% i 25%). W przypadku studiów niestacjonarnych, absolwenci UW kontynuowali naukę nieco częściej niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych (15% wobec 10% i 11%).

Absolwenci stacjonarnych studiów prawnych II stopnia i jednolitych magisterskich na UW nieco częściej mieli doświadczenie pracy etatowej lub samozatrudnienia przed ukończeniem studiów (22%) niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (19%) i uczelniach publicznych (17%). Jednak absolwenci magisterskich niestacjonarnych studiów prawnych dużo rzadziej (43%) pracowali przed dyplomem niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (59% w obu grupach odniesienia).

10.2.1. Zatrudnialność

Absolwenci stacjonarnych studiów magisterskich w dziedzinie nauk prawnych na UW byli bezrobotni znacznie rzadziej (względny wskaźnik bezrobocia równy 0,65) niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (1,39) i publicznych (1,65). W przypadku studiów niestacjonarnych bezrobocie wśród absolwentów UW jest podobne jak w grupach referencyjnych (1,11 wobec 1,26 i 1,21). Warto zauważyć, że na UW poziom bezrobocia wśród absolwentów studiów stacjonarnych był niższy niż wśród absolwentów studiów niestacjonarnych, podczas gdy w grupach odniesienia prawidłowość była przeciwna (choć znacznie słabsza).

Udział osób pracujących na etat w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów studiów magisterskich w dziedzinie nauk prawnych na UW był zbliżony do tego, jaki zaobserwowano wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Prawidłowość ta dotyczy zarówno studiów stacjonarnych (61% wobec 60% i 58%), jak i niestacjonarnych (69% wobec 75% i 73%).

Absolwenci magisterskich studiów prawnych zakładali własną działalność gospodarczą zdecydowanie najczęściej ze wszystkich absolwentów UW. Spośród osób, które nie miały doświadczenia pracy etatowej ani samozatrudnienia przed dyplomem, samozatrudnienie podjęło 13% absolwentów studiów stacjonarnych i 8% absolwentów studiów niestacjonarnych. Jest to wynik specyficzny dla Uniwersytetu Warszawskiego – podejmowanie samozatrudnienia zdarzało się na znacznie mniejszą skalę wśród absolwentów magisterskich studiów prawnych na uczelniach konkurencyjnych (4% wśród absolwentów studiów stacjonarnych i 3% wśród absolwentów studiów niestacjonarnych) i publicznych (po 4% w obu grupach).

Absolwenci magisterskich studiów prawnych nie różnili się zbyt wiele czasem poszukiwania pracy etatowej od absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych (5,8 miesiąca wobec 6,4 i 6,7 miesiąca), jak i niestacjonarnych (5,9 wobec 6,3 i 6,4 miesiąca).

10.2.2. Stabilność zatrudnienia

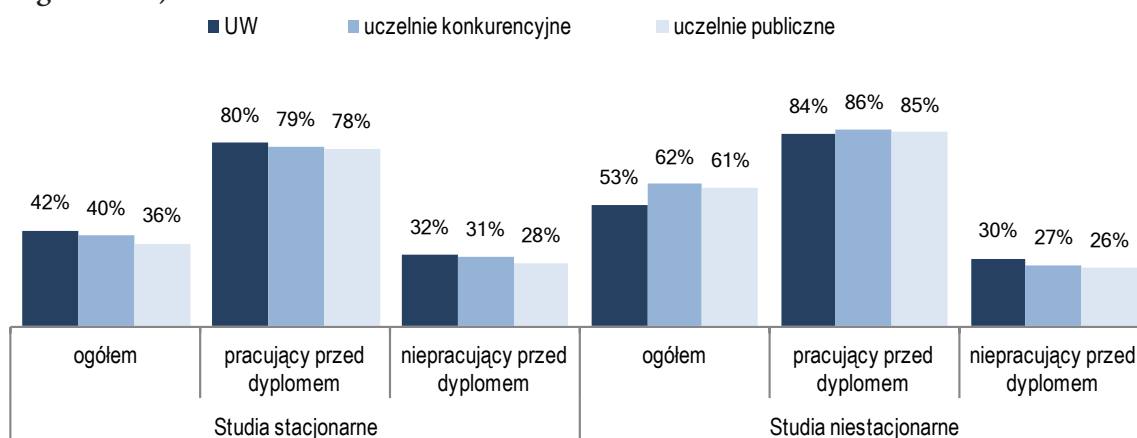
W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 10.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk prawnych

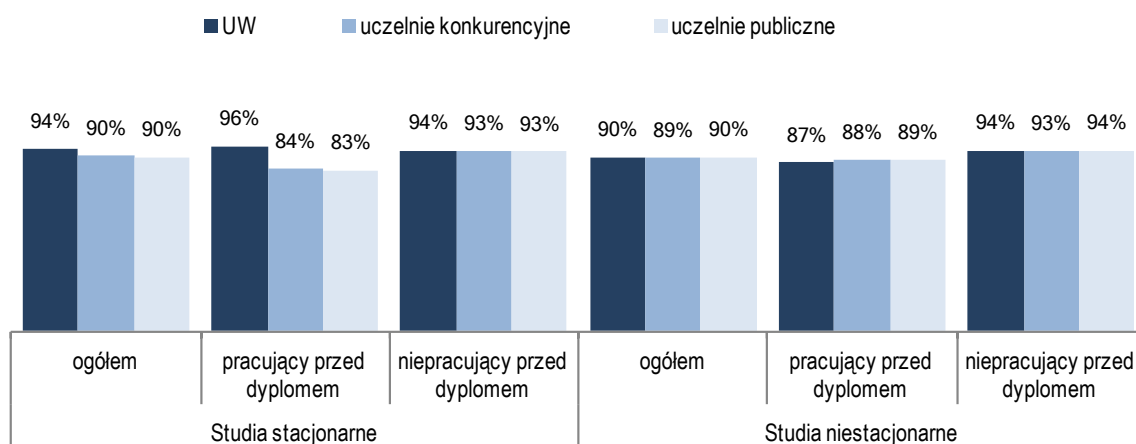
	ogółem	pracujący	niepracujący	ogółem	pracujący	niepracujący
		przed dyplomem	przed dyplomem		przed dyplomem	przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	335	73	262	579	250	329
uczelnie konkurencyjne	2789	536	2253	2081	1236	845
uczelnie publiczne	5565	938	4627	2983	1766	1217

Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wszystkich trzech analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było nieznaczące. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu, wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak duże, jak wśród absolwentów studiów I stopnia. Nie stwierdzono natomiast różnic między sytuacją studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

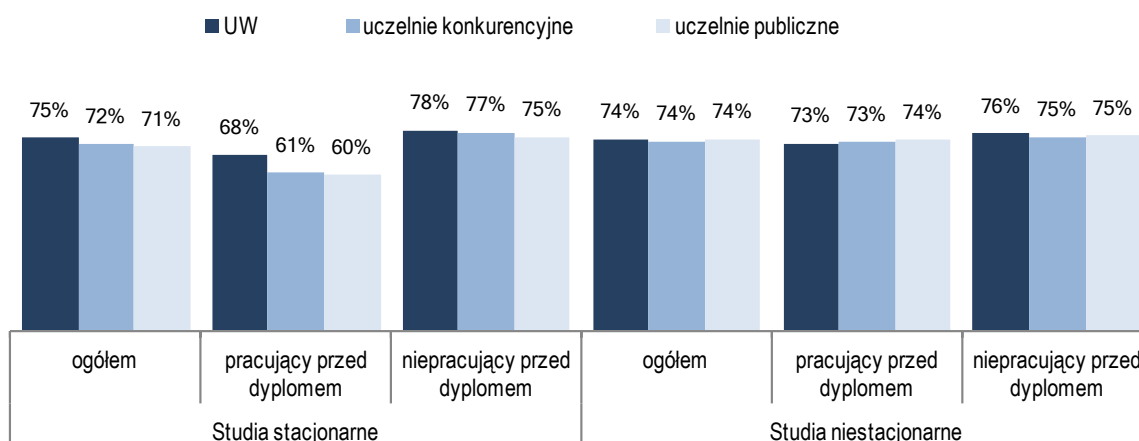
Rysunek 10.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 10.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 10.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

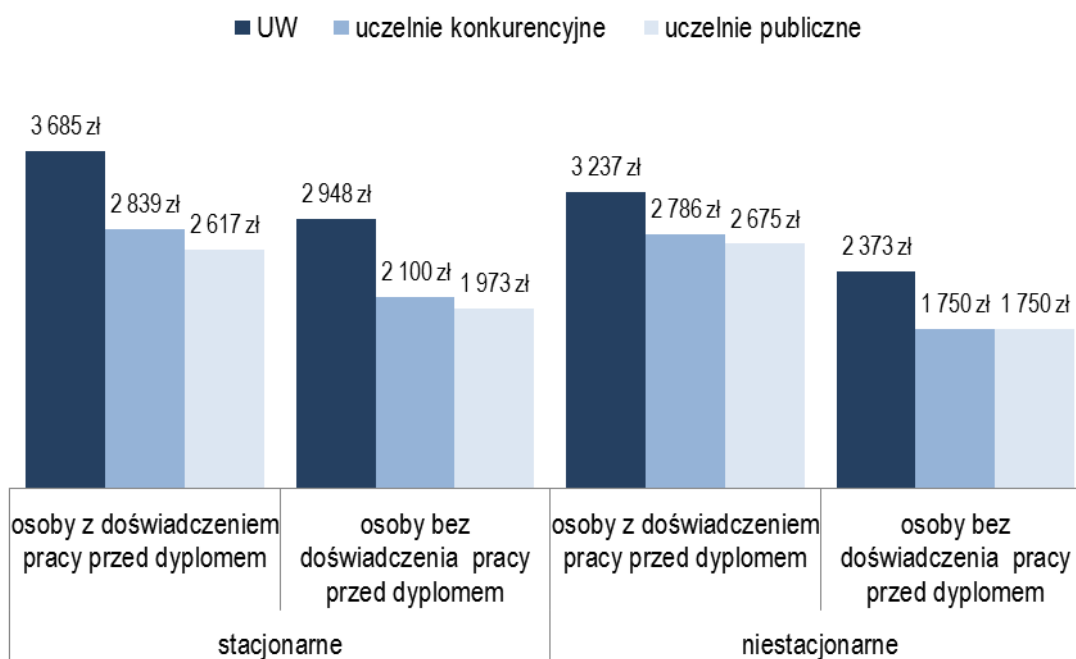

10.2.3. Wynagrodzenia

Zgromadzone dane odnoszące się do absolwentów, którzy zakończyli studia z tytułem magistra w dziedzinie nauk prawnych umożliwiały przeprowadzenie szczegółowych analiz uwzględniających zarówno rodzaj uczelni, formę kształcenia oraz doświadczenie pracy zawodowej przed dyplomem. **Wśród każdej z wyodrębnionych kategorii absolwenci UW osiągnęli wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych.** Dodać przy tym można, że w poszczególnych podzbiorowościach wynagrodzenia absolwentów konkurencyjnych i publicznych szkół wyższych był podobne.

Rysunek 10.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk prawnych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

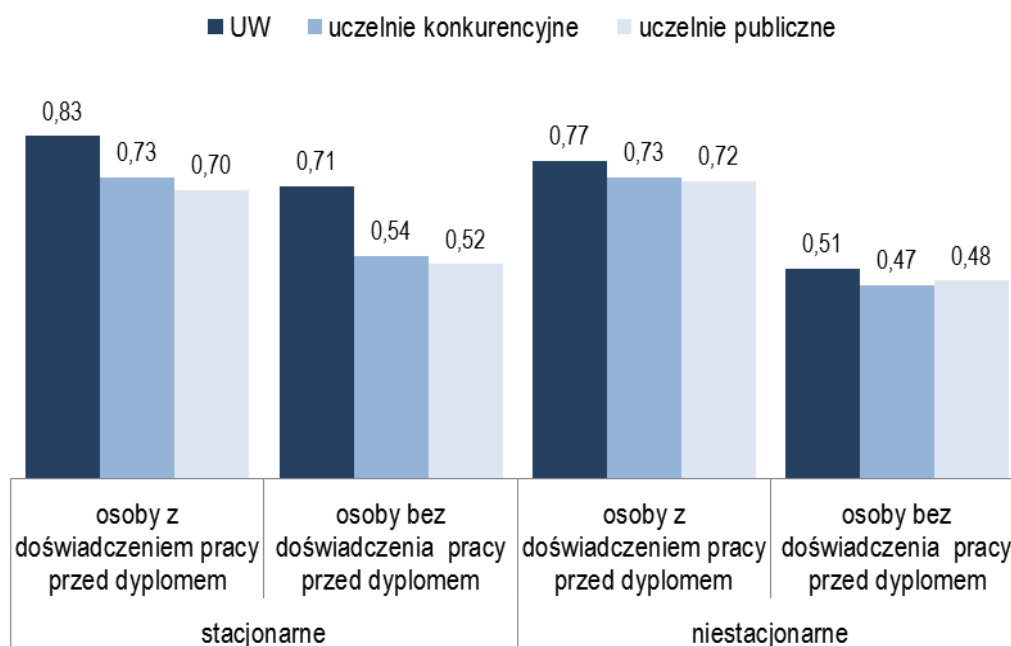
* - mediana

Wyniki analizy unaoczniają, iż wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk prawnych wynagrodzenia z pracy etatowej były zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki. Na podstawie materiału empirycznego można stwierdzić, że w przypadku absolwentów UW – niezależnie od doświadczenia zawodowego – wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej uzyskiwały osoby po studiach stacjonarnych. Tego rodzaju zależność między formą studiów a wysokością wynagrodzeń pojawia się także w przypadku absolwentów, którzy nie mieli doświadczeń zawodowych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Ponadto należy odnotować, że w ramach poszczególnych form studiów **osoby pracujące przed dyplomem uzyskiwały przeciętnie wyższe wynagrodzenia niż osoby bez doświadczeń zawodowych** – niezależnie od rodzaju ukończonej uczelni.

Wśród osób, które skończyły studia z tytułem magistra w dziedzinie nauk prawnych omówione powyżej prawidłowości nie ulegają zasadniczej zmianie wówczas, gdy w analizach wykorzystamy względnych wskaźnik wynagrodzeń z etatu.

Rysunek 10.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk prawnych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

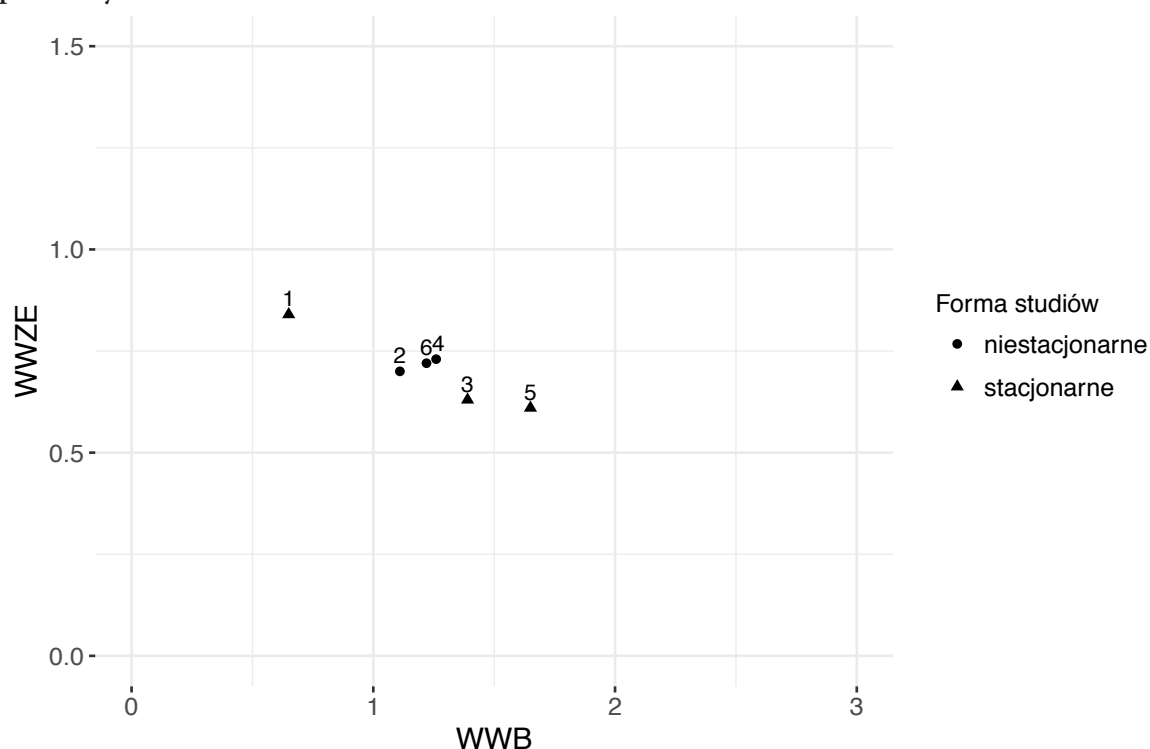
* - mediana

10.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów prawnych II stopnia i jednolitych magisterskich na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 10.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów prawnych II stopnia i jednolitych magisterskich na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Wśród absolwentów prawnych studiów magisterskich szczególnie korzystną sytuację na rynku pracy odnotowali absolwenci studiów stacjonarnych na UW, zaś najgorszą – absolwenci studiów stacjonarnych na uczelniach publicznych. Sytuacja absolwentów studiów niestacjonarnych nie różniła się zbytnio pomiędzy grupami uczelni.

11. Absolwenci studiów z dziedziny nauk społecznych

11.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci społecznych studiów stacjonarnych I stopnia na UW częściej niż absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych kontynuują studia po dyplomie (90% wobec, odpowiednio, 87% i 83%). W przypadku studiów niestacjonarnych przewaga ta jest podobna (63% wobec, odpowiednio, 58% i 55%). Pomimo to, zwraca uwagę, że **odsetek osób kontynuujących studia po społecznych studiach niestacjonarnych I stopnia na UW jest najmniejszy spośród wszystkich studiów I stopnia na UW.**

W przypadku absolwentów studiów stacjonarnych na UW udział osób z doświadczeniem pracy etatowej lub samozatrudnienia przed dyplomem okazał się podobny jak w przypadku absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (11% wobec, odpowiednio, 10% i 9%). Jednak w przypadku absolwentów studiów niestacjonarnych procent ten był znacznie niższy niż w kategoriach referencyjnych (40% wobec, odpowiednio, 50% i 59%). Należał zarazem do najniższych na UW na studiach niestacjonarnych.

Pod względem tych dwóch cech – kontynuowania studiów po dyplomie i pracy przed ukończeniem studiów – **absolwenci studiów społecznych i humanistycznych I stopnia okazali się bardzo podobni.**

11.1.1. Zatrudnialność

Wskaźniki bezrobocia wśród absolwentów studiów społecznych, choć jedne z wyższych po studiach I stopnia na UW, były jednak wyraźnie niższe niż wskaźniki bezrobocia wśród absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Prawidłowość ta wystąpiła zarówno dla studiów stacjonarnych (0,26 wobec 0,45 i 0,69), jak i niestacjonarnych (0,89 wobec 1,35 i 1,34).

Procent osób pracujących na etat w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów stacjonarnych studiów społecznych I stopnia na UW (19%) był nieco niższy niż wśród absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (25%) i uczelniach publicznych (26%). W przypadku studiów niestacjonarnych różnice te były większe – 51% wobec 60% i 68%.

11.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

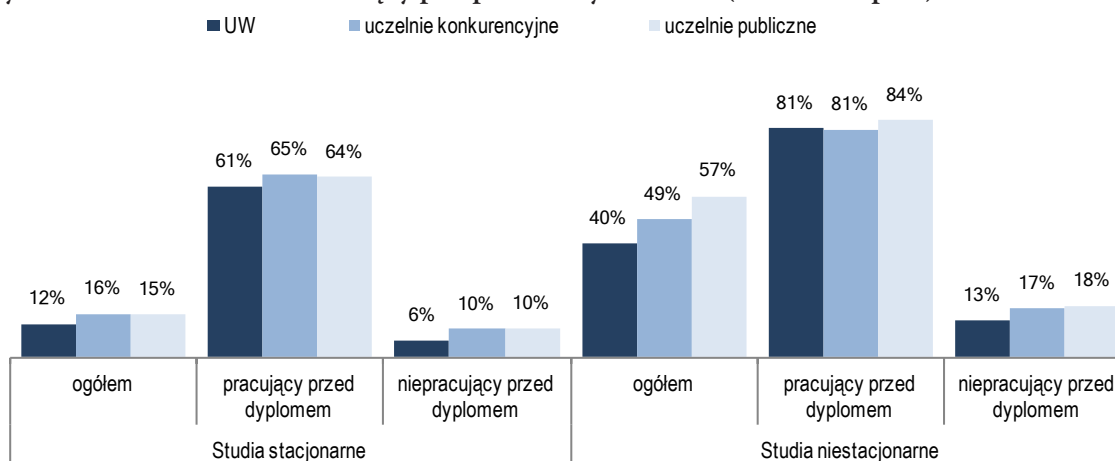
Tabela 11.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk społecznych

	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	808	85	723	297	119	178
uczelnie konkurencyjne	2296	236	2060	858	425	433
uczelnie publiczne	9277	855	8422	1273	691	582

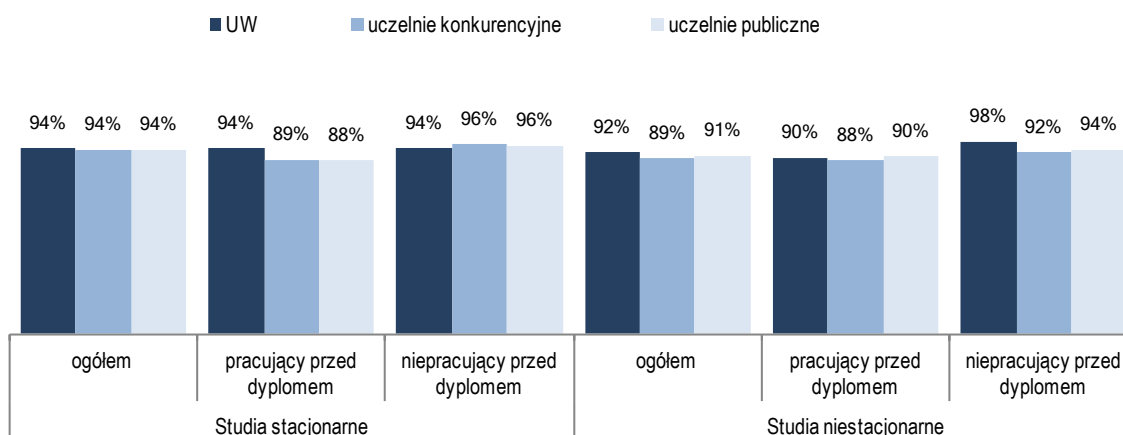
Zróznicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni praktycznie nie występowało w grupie absolwentów studiów stacjonarnych. Absolwenci UW po studiach niestacjonarnych charakteryzowali się mniejszym niż ich koleżanki i koledzy odsetkiem czasu przepracowanego w ramach zatrudnienia etatowego. Widać także, że osoby, które nie podejmowały pracy przed uzyskaniem dyplomu mają wyraźnie niższe wskaźniki czasu przepracowanego na etat niż ci, którzy przed dyplomem pracowali. Różnica ta jest bardzo duża i występuje niezależnie od trybu studiów.

Pozostałe wskaźniki wykazują całkowicie nieznaczące zróżnicowania.

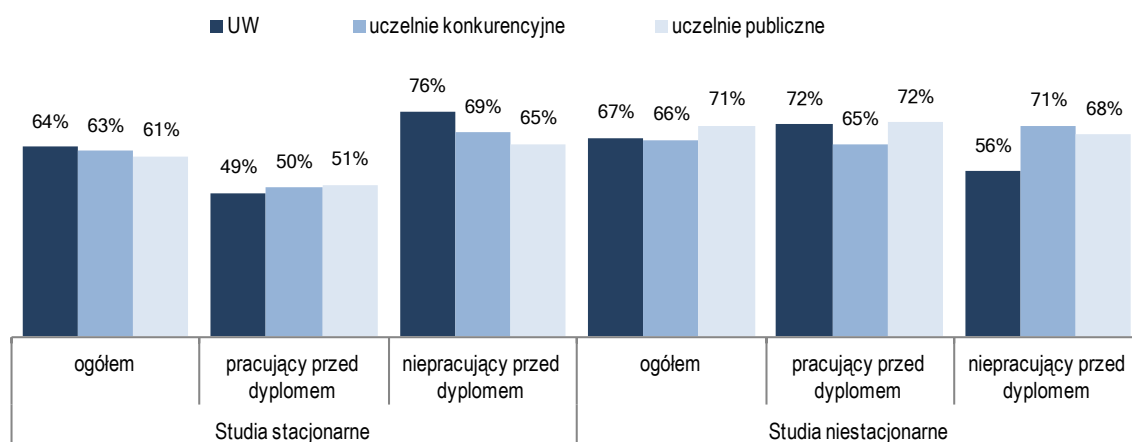
Rysunek 11.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 11.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

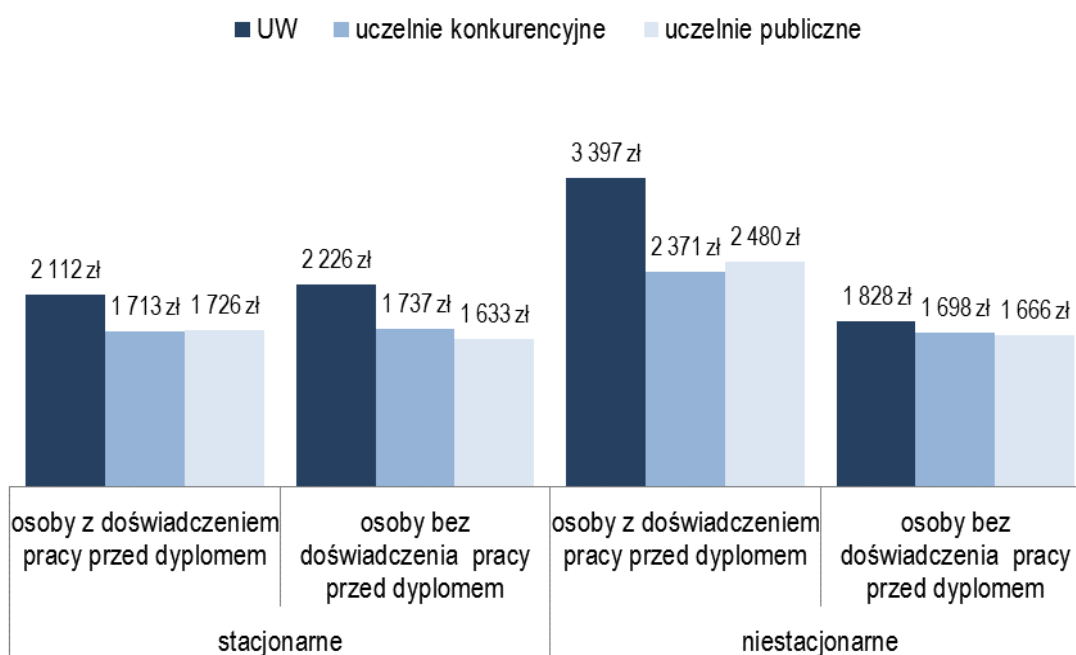
Rysunek 11.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

11.1.3. Wynagrodzenia

Wśród absolwentów studiów licencjackich z dziedziny nauk społecznych wynagrodzenia z pracy etatowej były wyraźnie zróżnicowane w zależności od formy studiów i doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki. Niemniej w każdej z wyróżnionych podzbiorowości absolwentów, na podstawie rodzaju ukończonej uczelni, formy studiów i doświadczenia zawodowego, **najwyższe płace z etatu osiągnęli absolwenci UW**. Warto przy tym zauważyć, że w ramach wyodrębnionych kategorii osoby, które ukończyły konkurencyjne i publiczne szkoły wyższe osiągały bardzo podobne wynagrodzenia.

Rysunek 11.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk społecznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

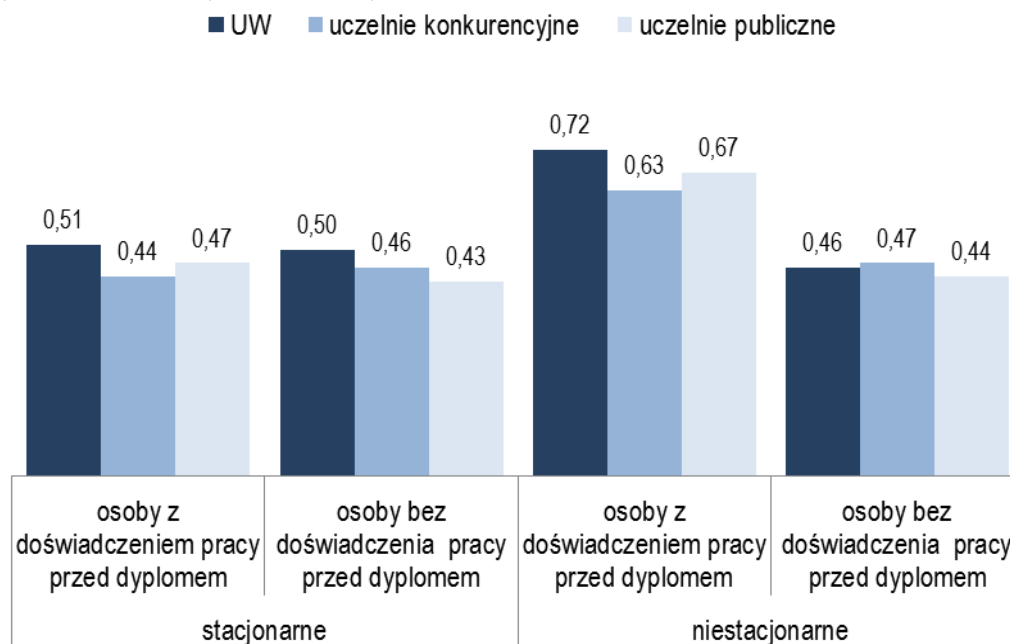

* - mediana

W podzbiorowości absolwentów, którzy kończyli studia stacjonarne nie można stwierdzić wyraźnej roli doświadczeń zawodowych nabytych przed dyplomem w kształtowaniu poziomu wynagrodzeń z etatu. Absolwenci studiów stacjonarnych z zakresu nauk społecznych poszczególnych uczelni niezależnie od doświadczeń zawodowych osiągnęli prawie identyczne wynagrodzenia z pracy etatowej. Natomiast wśród tych osób, które ukończyły takie studia w formie niestacjonarnej doświadczenie zawodowe nabyte w czasie studiowania okazało się uwarunkowaniem osiąganych płac. W tej podzbiorowości osoby, z doświadczeniem pracy przed dyplomem zarabiały w ramach pracy etatowej więcej niż ich koleżki z uczelni, którzy takich doświadczeń nie mieli.

Dystanse w wysokości płac z umowy o pracę między osobami, które ukończyły studia na UW a pozostałymi absolwentami I stopnia dziedziny nauk społecznych ulegają pewnej zmianie wówczas, gdy posłużymy się względnym wskaźnikiem wynagrodzeń, który uwzględnia poziom wynagrodzeń w miejscu zamieszkania absolwentów.

Rysunek 11.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów I stopnia dziedziny nauk społecznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Przede wszystkim zmienia się obraz wynagrodzeń w przypadku absolwentów, którzy ukończyli studia w formie niestacjonarnej i nie mieli doświadczenia zawodowego. Wyniki analizy pokazują, że w tej podzbiorowości względne wskaźniki wynagrodzenia z etatu wśród absolwentów poszczególnych uczelni są bardzo podobne – oscylują wokół wartości 45% przeciętnych wynagrodzeń w ich miejscu zamieszkania. W innych podzbiorowościach absolwenci UW wypadają pod względem zarobków z etatu lepiej niż osoby, które zakończyły kształcenie w konkurencyjnych i publicznych szkołach wyższych.

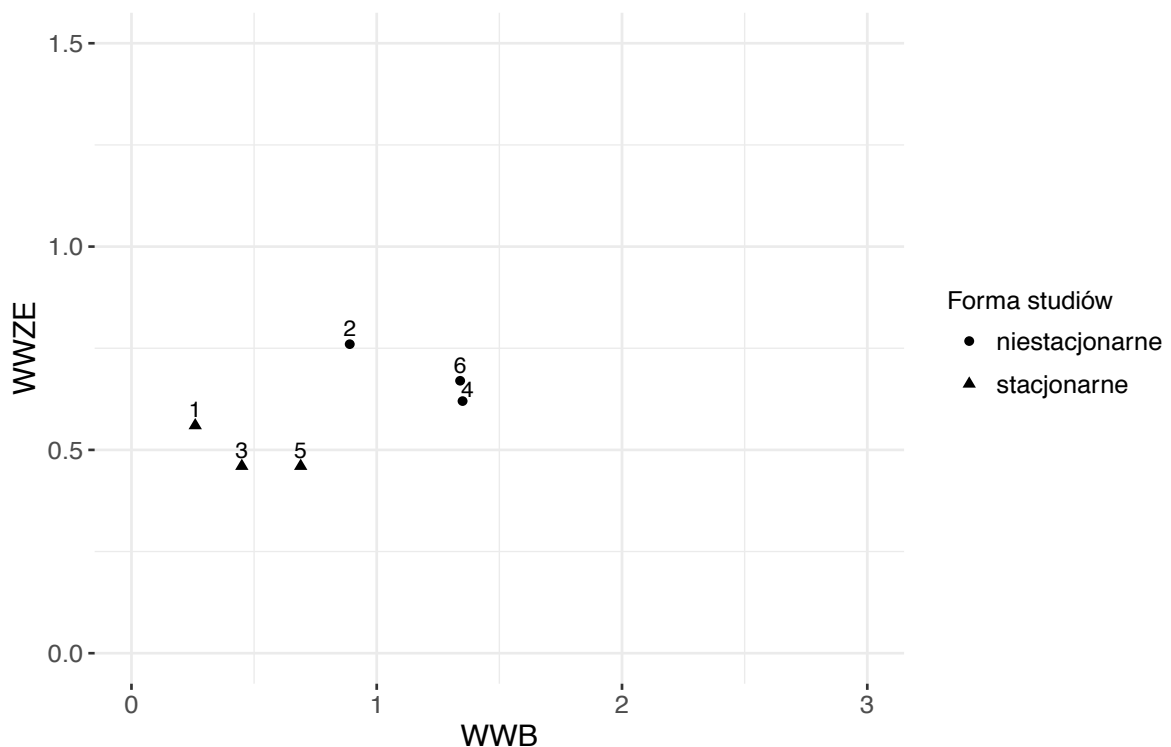

11.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów społecznych studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 11.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów społecznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

We wszystkich badanych grupach uczelnie sytuacja zawodowa absolwentów studiów społecznych I stopnia bardzo silnie wiązała się z formą studiów – absolwenci studiów niestacjonarnych

zarabiali więcej niż absolwenci studiów stacjonarnych, ale byli też od nich dużo częściej bezrobotni. W obu formach studiów **absolwenci UW osiągnęli lepsze wyniki na rynku pracy niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i publicznych.**

11.2. Studia magisterskie (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Absolwenci stacjonarnych magisterskich studiów społecznych na UW nieznacznie częściej kontynuowali naukę po uzyskaniu dyplomu niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych (30% wobec 25% i 27%). W przypadku studiów niestacjonarnych udziały te były wyraźnie mniejsze niż na studiach stacjonarnych, lecz dość podobne we wszystkich grupach (13% wobec 9% i 14%).

Absolwenci stacjonarnych magisterskich studiów społecznych na UW nieznacznie częściej niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed uzyskaniem dyplomu (27% wobec 24% i 23%). W przypadku studiów niestacjonarnych udział osób z doświadczeniem pracy przed dyplomem wśród absolwentów UW był zauważalnie niższy niż wśród absolwentów uczelni konkurencyjnych i publicznych (58% wobec 67% i 66%).

11.2.1. Zatrudnialność

Wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów stacjonarnych studiów magisterskich z dziedziny nauk społecznych na UW (0,77) jest wyraźnie niższy niż wśród absolwentów analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (1,47) i publicznych (1,81). W przypadku studiów niestacjonarnych, wskaźniki te są do siebie zbliżone (1,05 wobec 1,05 i 1,21). Zwraca uwagę fakt, że na UW wskaźniki bezrobocia były niższe wśród absolwentów studiów stacjonarnych niż niestacjonarnych, podczas gdy w obu grupach odniesienia prawidłowość była przeciwna.

Udział osób pracujących na etat w pierwszym roku po dyplomie wśród absolwentów społecznych studiów magisterskich był podobny na UW, uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Prawidłowość ta wystąpiła zarówno dla studiów stacjonarnych (57% wobec 58% i 59%), jak i niestacjonarnych (73% wobec 75% i 77%).

Absolwenci studiów magisterskich z dziedziny nauk społecznych na UW nie różnili się zbyt wiele czasem poszukiwania etatu od absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych (6 miesięcy wobec 5,9 i 6,5 miesiąca), jak i niestacjonarnych (5,7 wobec 6,4 i 6,3 miesiąca).

11.2.2. Stabilność zatrudnienia

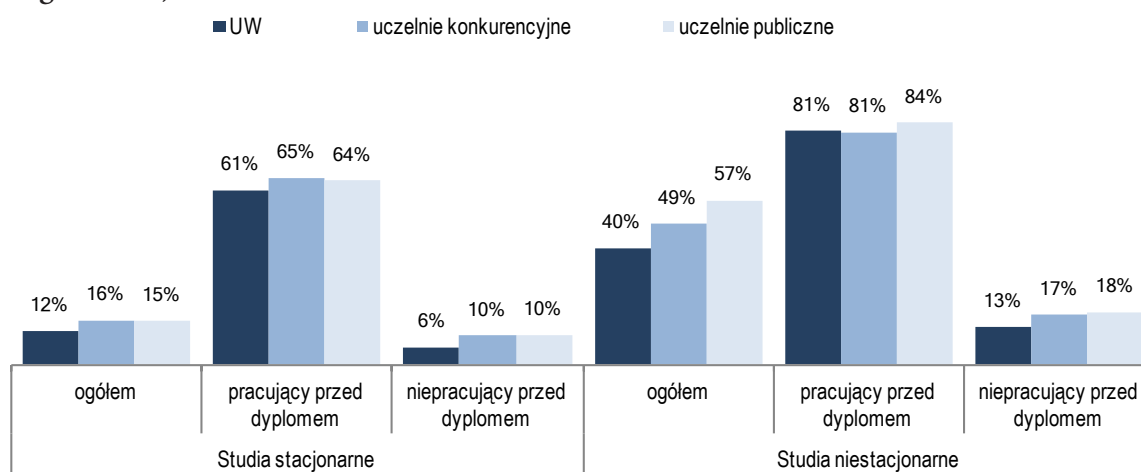
W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 11.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk społecznych

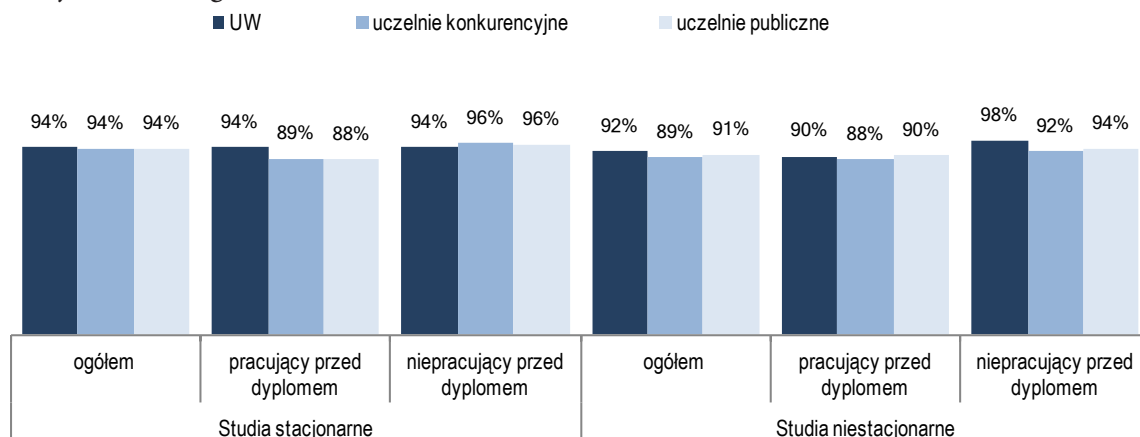
	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem	ogółem	pracujący przed dyplomem	niepracujący przed dyplomem
	STUDIA STACJONARNE			STUDIA NIESTACJONARNE		
UW	885	236	649	429	250	179
uczelnie konkurencyjne	2391	568	1823	1956	1318	638
uczelnie publiczne	6003	1357	4646	2475	1948	527

Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wszystkich trzech analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było nieznaczące. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu, wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak duże, jak wśród absolwentów studiów I stopnia. Nie stwierdzono natomiast różnic między sytuacją studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

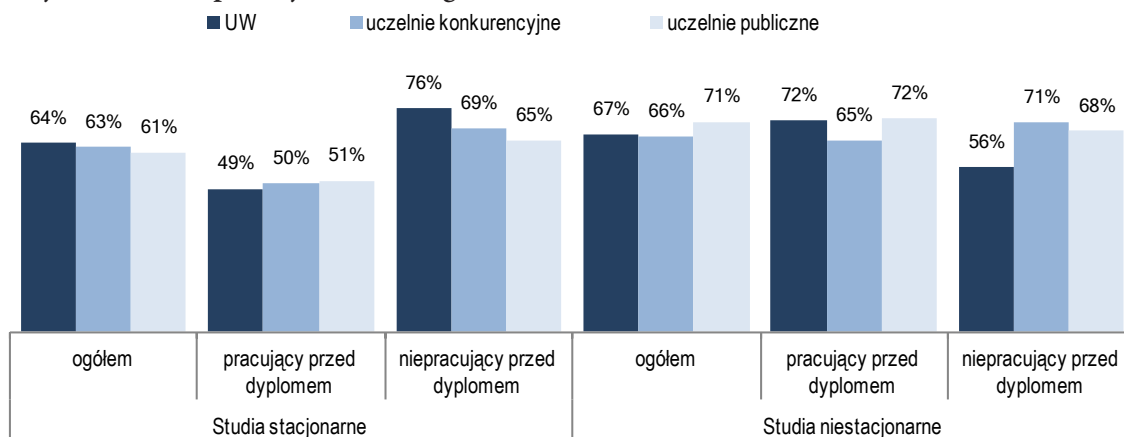
Rysunek 11.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 11.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

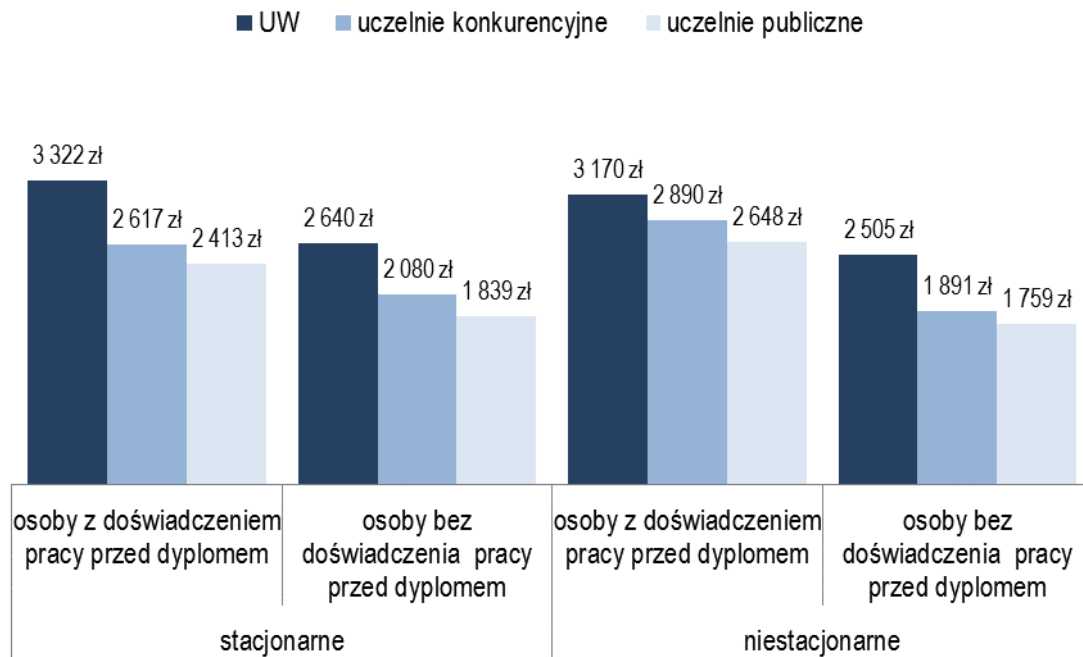
Rysunek 11.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

11.2.3. Wynagrodzenia

Zgromadzone dane odnoszące się do absolwentów, którzy zakończyli studia z tytułem magistra w dziedzinie nauk społecznych umożliwiły przeprowadzenie szczegółowych analiz uwzględniających zarówno rodzaj uczelni, formę kształcenia oraz doświadczenie pracy zawodowej przed dyplomem. Przede wszystkim należy podkreślić, że **wśród każdej z wyodrębnionych kategorii absolwenci UW osiągnęli wyższe wynagrodzenia z pracy etatowej niż osoby kończące studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych.**

Rysunek 11.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk społecznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

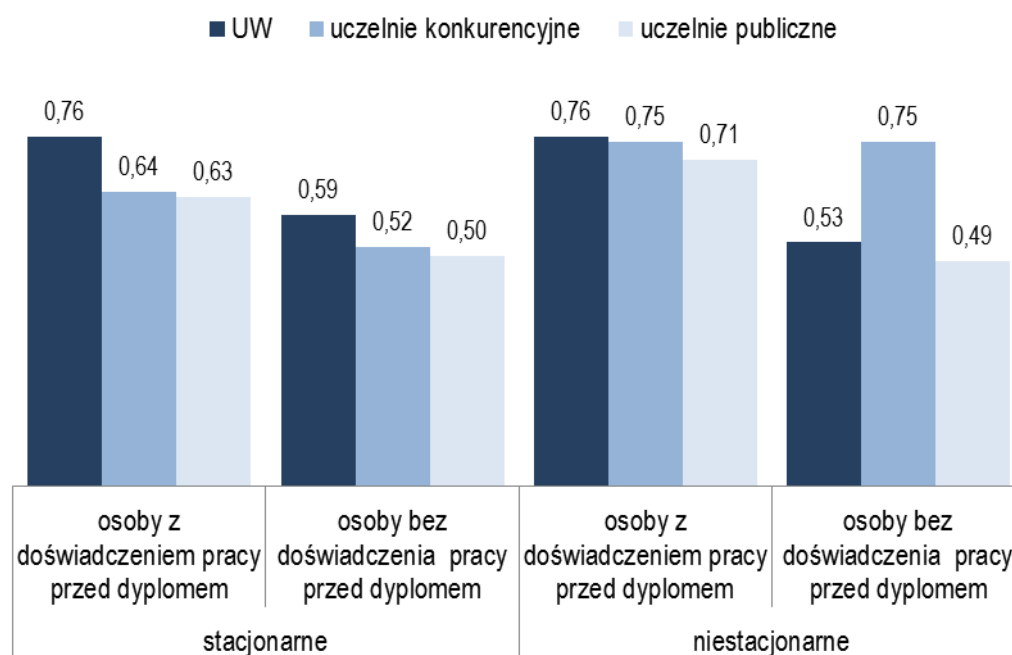

* - mediana

Jak można było oczekiwać wysokość wynagrodzeń absolwentów z magisterium dziedziny nauk społecznych była zróżnicowana przede wszystkim w zależności od doświadczeń pracy zawodowej podczas nauki. **Osoby pracujące przed dyplomem uzyskiwały przeciętnie wyższe wynagrodzenia niż osoby bez doświadczeń zawodowych** – niezależnie od rodzaju ukończonej uczelni i formy studiów.

Powyższe prawidłowości ulegają pewnym zmianom wówczas, gdy w analizach wykorzystamy względny wskaźnik wynagrodzeń z etatu. Zmiana obrazu etatowych wynagrodzeń absolwentów polega na tym, że wśród osób, które ukończyły studia niestacjonarne i nie miały doświadczeń pracy przed dyplomem względne wynagrodzenia absolwentów dziedziny nauk społecznych z UW były niższe niż osób, które ukończyły konkurencyjne uczelnie. W tej podzbiorowości absolwenci UW osiągnęli zarobki z etatu w wysokości 53% przeciętnego wynagrodzenia w ich powiecie zamieszkania, wówczas gdy absolwenci z konkurencyjnych uczelni zarabiali 75% przeciętnego wynagrodzenia w swoich powiatach zamieszkania

Rysunek 11.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów magisterskich dziedziny nauk społecznych wg doświadczeń zawodowych, formy studiów i rodzaju ukończonej uczelni

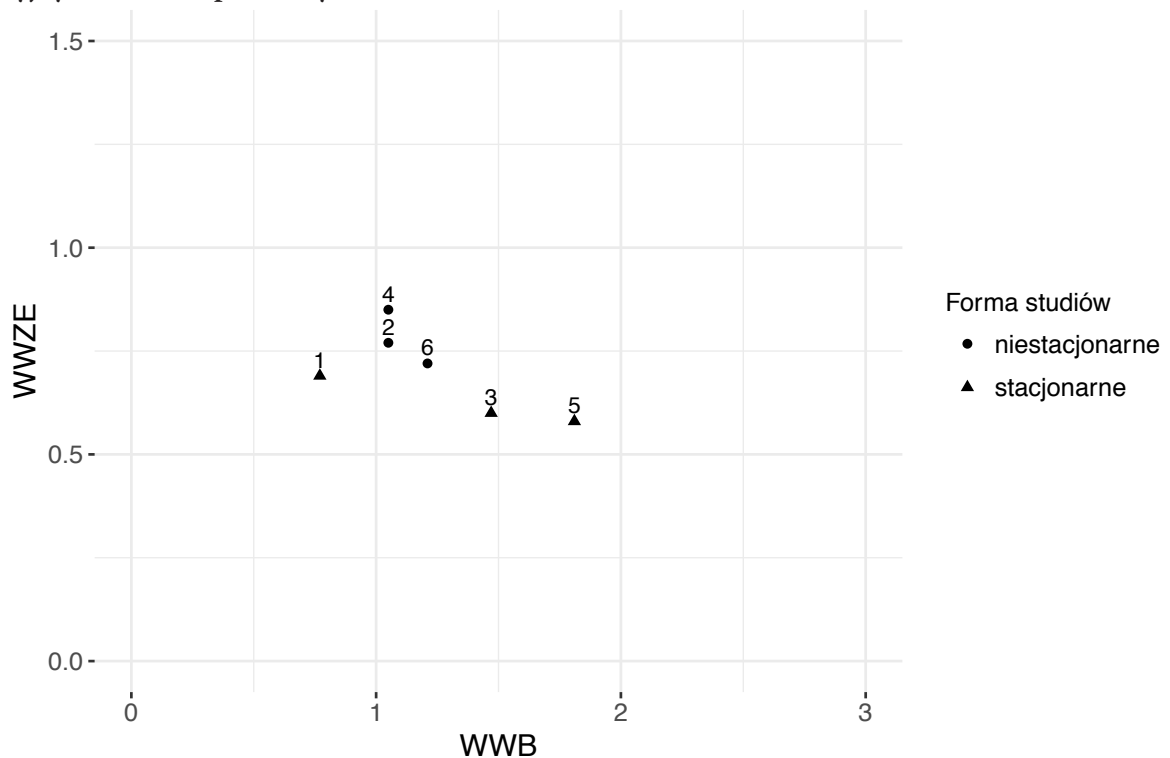
* - mediana

11.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów społecznych studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich na Uniwersytecie Warszawskim w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych – osobno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 11.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów społecznych studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	UW, studia niestacjonarne
3	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
4	uczelnie konkurencyjne, studia niestacjonarne
5	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
6	uczelnie publiczne, studia niestacjonarne

Absolwenci niestacjonarnych studiów społecznych II stopnia osiągnęli wyższe zarobki niż absolwenci kierunków stacjonarnych we wszystkich badanych grupach uczelni. Absolwenci kierunków stacjonarnych na uczelniach publicznych osiągnęli najslabsze rezultaty zarówno pod względem zarobków, jak i poziomu bezrobocia.

12. Absolwenci studiów z dziedziny nauk chemicznych

Dla kierunków z dziedziny nauk chemicznych nie odnotowano liczby absolwentów studiów niestacjonarnych na UW wystarczającej do uwzględnienia ich w analizach. Dlatego wyniki prezentowane w tym podrozdziale będą dotyczyły wyłącznie absolwentów studiów stacjonarnych i zestawiane tylko z wynikami dla innych studiów stacjonarnych.

12.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci chemicznych studiów licencjackich należą do najczęściej kontynuujących studia po dyplomie. Dotyczy to w niemal identycznym stopniu absolwentów UW, co uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych (odpowiednio: 94%, 94%, 92%).

Absolwenci studiów chemicznych podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed ukończeniem studiów I stopnia najrzadziej spośród wszystkich dziedzin. Prawidłowość ta wystąpiła zarówno na UW, jak i na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (odpowiednio: 7%, 4% i 5%).

12.1.1. Zatrudnialność

Żaden z absolwentów studiów chemicznych I stopnia na UW nie zarejestrował się jako osoba bezrobotna w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu. Wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych wskaźniki bezrobocia należały do jednych z niższych (odpowiednio, 0,12 i 0,26).

Absolwenci studiów chemicznych I stopnia najrzadziej podejmowali pracę etatową spośród absolwentów UW – zaledwie 10% pracowało w ten sposób w pierwszym roku po dyplomie. Podobnie niski udział pracujących etatowo wystąpił wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (12%) i uczelniach publicznych (13%).

12.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

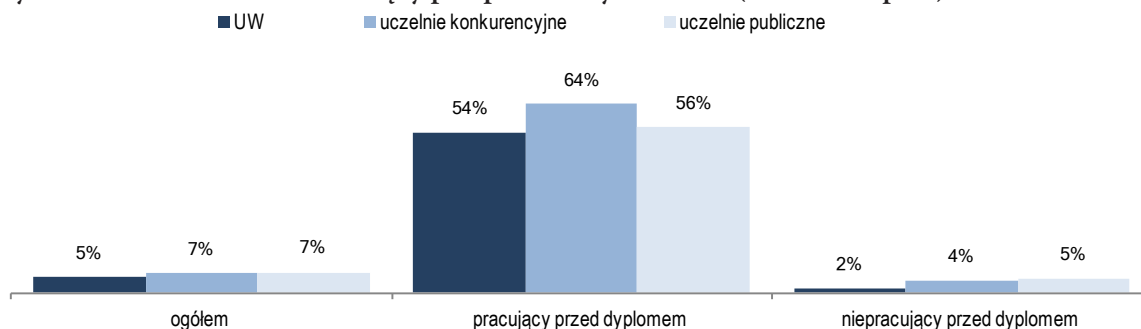
Tabela 12.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk chemicznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	86	6	80
uczelnie konkurencyjne	612	27	585
uczelnie publiczne	1367	63	1304

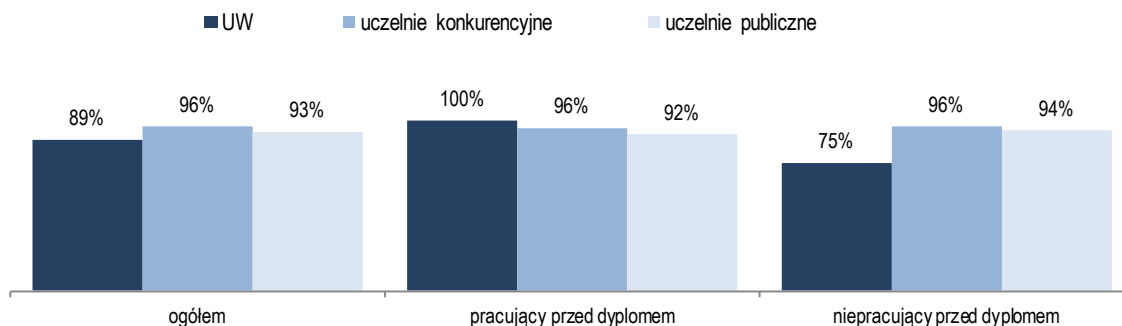
Różnice wartości analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW a absolwentami innych uczelni było niewielkie. Zauważalne na Rys. 12.1.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż w badanej populacji było tylko 6 takich osób, co może oznaczać dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba to już bardzo znaczny odsetek badanej populacji.

Wśród niepracujących przed dyplomem udziały czasu przepracowanego na etat były wręcz marginalne, co przede wszystkim jest wynikiem powszechnego kontynuowania studiów na drugim stopniu.

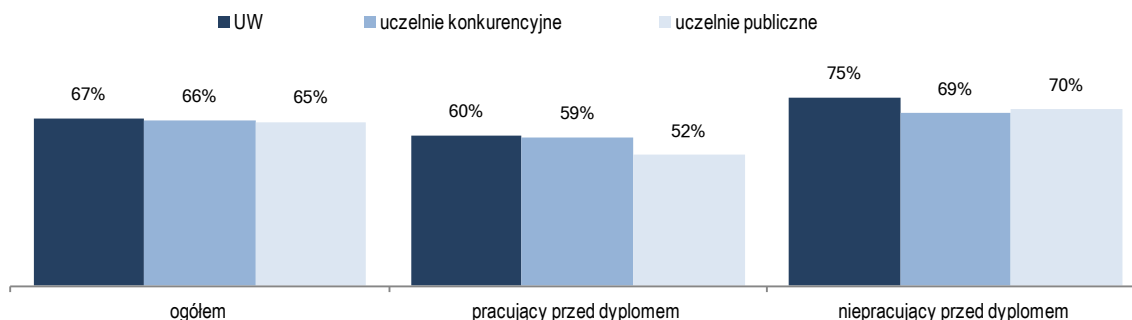
Rysunek 12.1.2.1. Odsetek miesięcy pracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 12.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

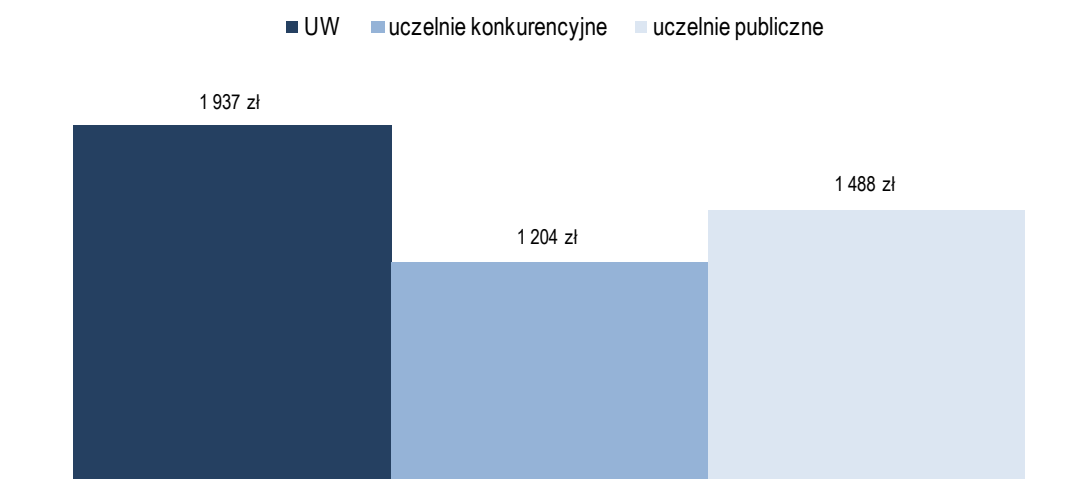
Rysunek 12.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

12.1.3. Wynagrodzenia

Poziom wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów UW był wyższy niż osób z uczelni konkurencyjnych i publicznych wśród tych osób, które kończyły stacjonarne studia I stopnia w dziedzinie nauk chemicznych.

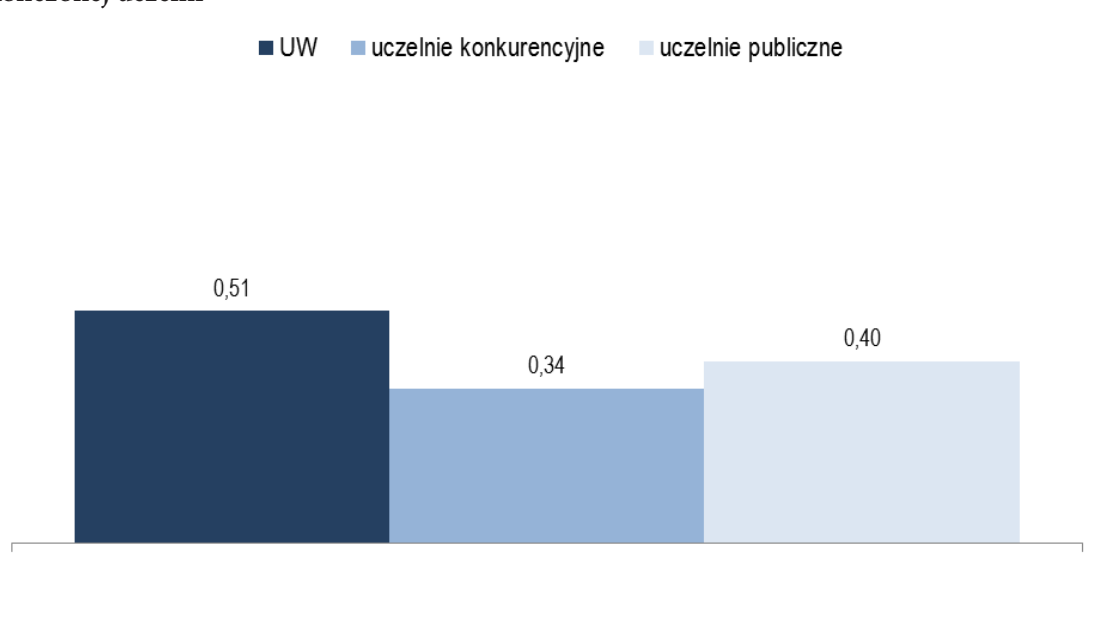
Rysunek 12.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk chemicznych wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Wyniki analizy z wykorzystaniem względnego wskaźnika zarobków nie zmieniają opisanej powyżej prawidłowości dotyczącej wynagrodzeń z pracy wśród absolwentów stacjonarnych studiów licencjackich z dziedziny nauk chemicznych poszczególnych uczelni. Uzyskane rezultaty pokazują, iż absolwenci I stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk chemicznych UW zarabiali 42% wartości przeciętnych wynagrodzeń w ich powiecie zamieszkania. Natomiast wśród osób, które kończyły tego rodzaju studia na konkurencyjnych bądź publicznych uczelniach wartość analogicznego wskaźnika była wyraźnie niższa i wyniosła: 34% w przypadku uczelni konkurencyjnych i 40% w przypadku osób, które ukończyły wyższe szkoły publiczne.

Rysunek 12.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk chemicznych wg rodzaju ukończonej uczelni

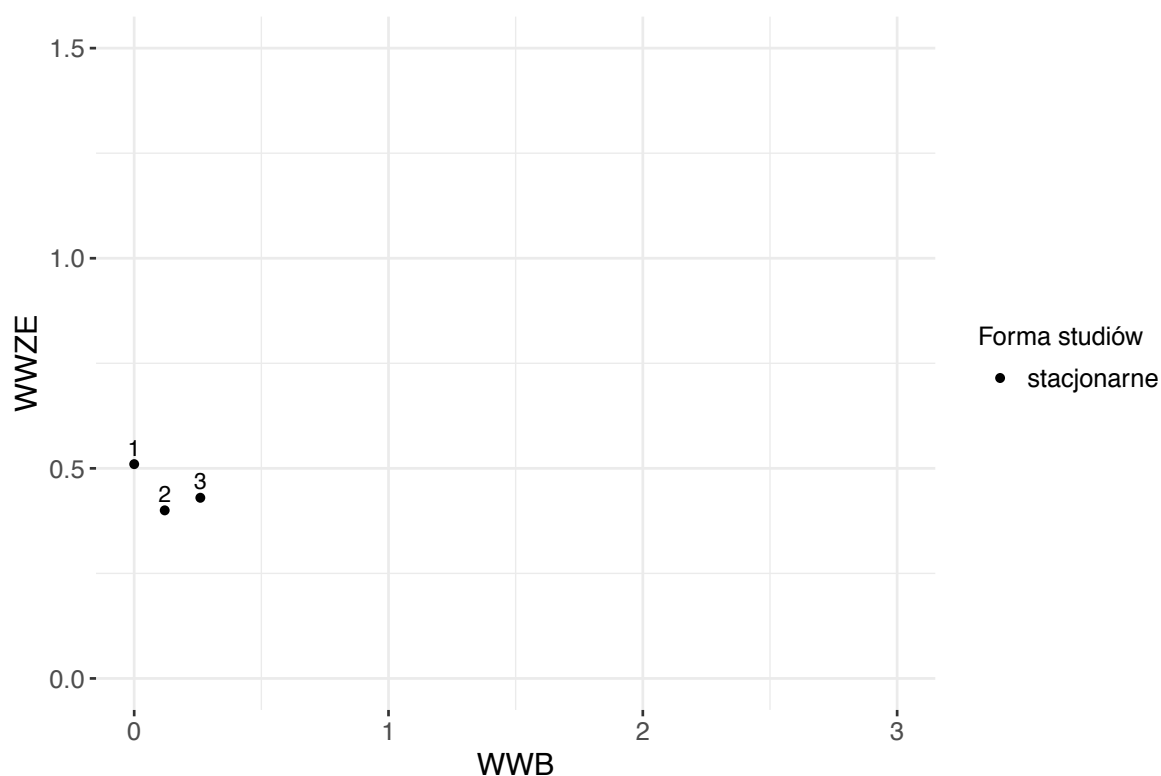
* - mediana

12.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk chemicznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 12.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów chemicznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci studiów chemicznych I stopnia w badanych grupach uczelni osiągnęli podobne rezultaty na rynku pracy. **Absolwenci UW zarabiali nieco więcej niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i publicznych, mając przy tym zerowy poziom bezrobocia. Należy to jednak wiązać z zasadniczą nikłą aktywnością absolwentów chemicznych studiów I stopnia na UW na rynku pracy.**

12.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Absolwenci studiów chemicznych II stopnia na UW kontynuują studia po dyplomie równie często, co absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (33% wobec 32%) i nieco częściej niż na uczelniach publicznych (28%).

Podobnie jak w przypadku studiów I stopnia, **absolwenci studiów chemicznych najradziej spośród wszystkich dziedzin mieli doświadczenie pracy etatowej lub samozatrudnienia przed dyplomem** (15% po UW wobec 11% po ukończeniu uczelni konkurencyjnych i 12% po publicznych).

12.2.1. Zatrudnialność

Wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów studiów chemicznych II stopnia na UW był wyraźnie niższy (1,21) niż w przypadku absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (1,78) i publicznych (2,06).

Absolwenci studiów magisterskich z dziedziny nauk chemicznych na UW relatywnie rzadko podejmowali pracę etatową w pierwszym roku po dyplomie (42%). Udział ten był wyraźnie mniejszy niż wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (po 53%).

Jednak **absolwenci chemicznych studiów II stopnia na UW, którzy znaleźli pracę etatową, pozyskiwali ją szybko** – w 4,8 miesiąca. Znalezienie pracy etatowej zajmowało absolwentom studiów chemicznych II stopnia na uczelniach konkurencyjnych 6,1 miesiąca, zaś na uczelniach publicznych – 6,4 miesiąca.

12.2.2. Stabilność zatrudnienia

W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

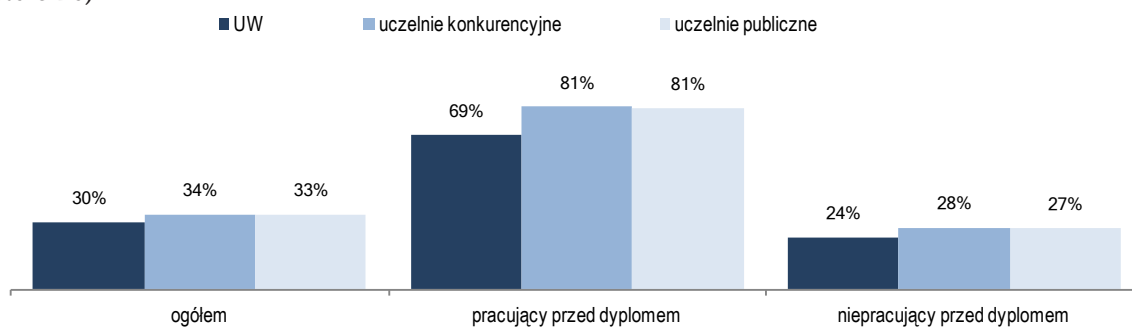
Tabela 12.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk chemicznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	67	10	57
uczelnie konkurencyjne	580	64	516
uczelnie publiczne	1230	143	1087

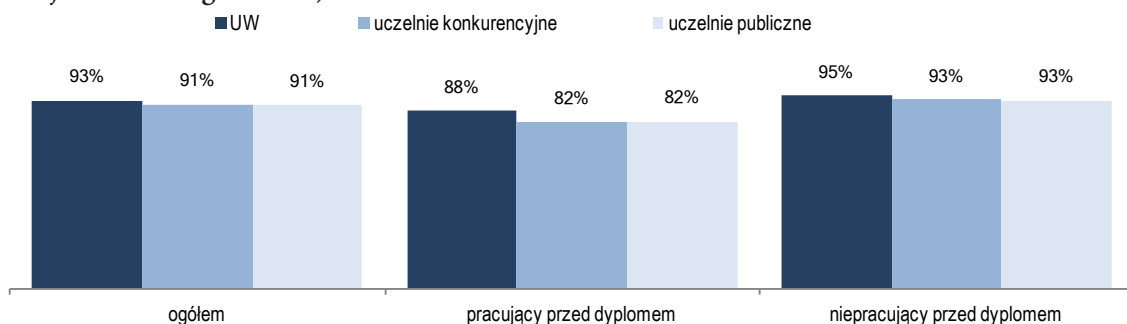
Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było również nieznaczne. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak wielkie, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

Zauważalne na Rys. 12.2.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż w badanej populacji było tylko 10 takich osób, co może oznaczać dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba to już bardzo znaczny odsetek badanej populacji.

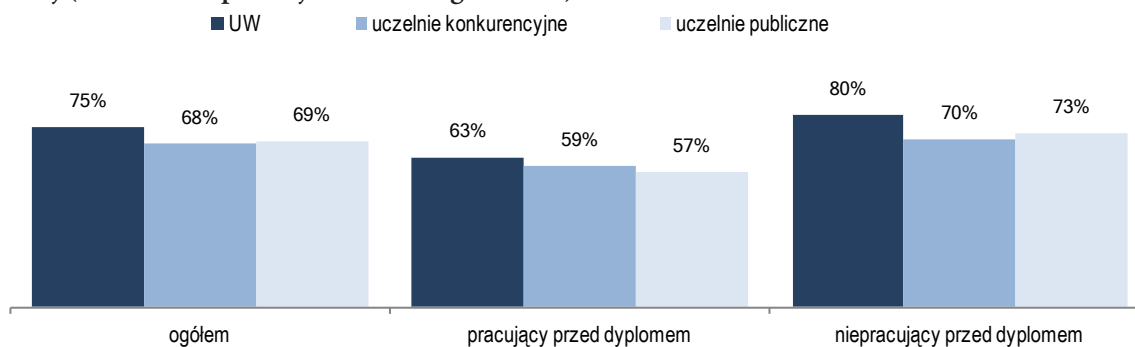
Rysunek 12.2.2.1. Odsetek miesięcy pracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 12.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

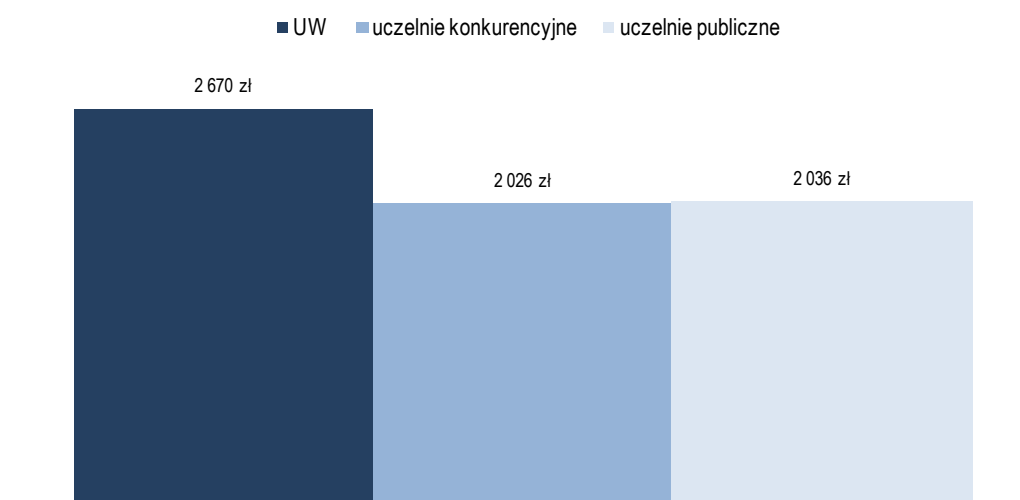
Rysunek 12.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

12.2.3. Wynagrodzenia

Omawiając wynagrodzenia z pracy etatowej osób, które kończyły stacjonarne studia z dyplomem magistra w dziedzinie nauk chemicznych należy stwierdzić, że wysokość **wynagrodzeń uzyskiwanych przez absolwentów UW była wyraźnie wyższa niż osób, które zakończyły studia na uczelniach konkurencyjnych i publicznych**. Warto także zwrócić uwagę na to, że wynagrodzenia absolwentów z konkurencyjnych i publicznych uczelni były nieomal identyczne.

Rysunek 12.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk chemicznych wg rodzaju ukończonej uczelni

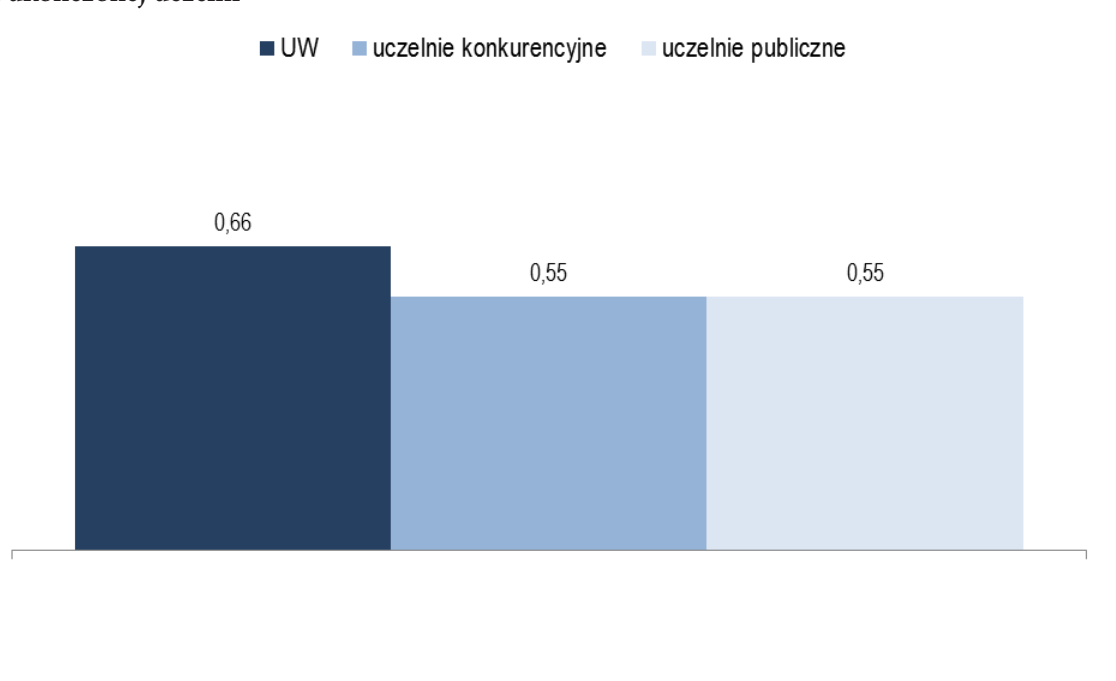

* - mediana

Wyniki analizy z wykorzystaniem względnego wskaźnika zarobków potwierdzają prawidłowość dotyczącą wynagrodzeń z pracy etatowej wśród absolwentów stacjonarnych studiów II stopnia z dziedziny nauk chemicznych poszczególnych uczelni. Uzyskane rezultaty pokazują, iż absolwenci II stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk chemicznych UW zarabiali 2/3 z wartości przeciętnych wynagrodzeń w ich powiecie zamieszkania. Natomiast osoby, które kończyły tego rodzaju studia na konkurencyjnych bądź publicznych uczelniach w ramach pracy etatowej uzyskiwały 55% wartości przeciętnych wynagrodzeń w swoich powiatach zamieszkania.

Rysunek 12.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk chemicznych wg rodzaju ukończonej uczelni

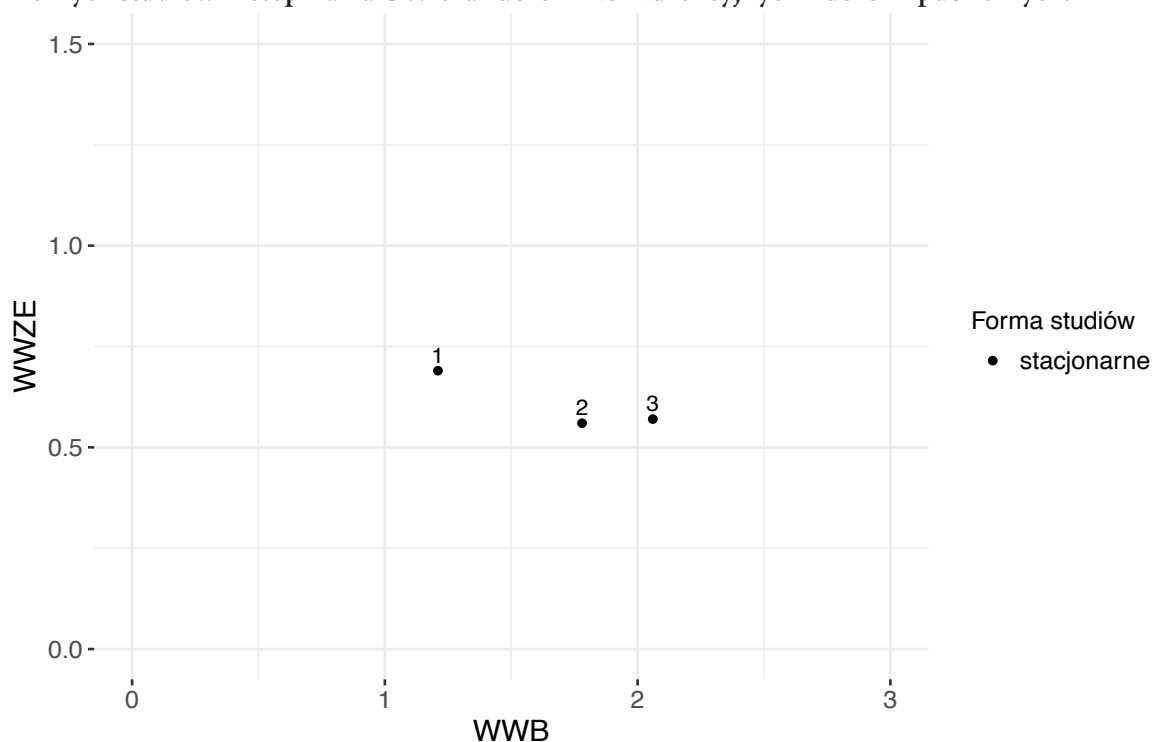
* - mediana

12.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk chemicznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 12.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów chemicznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnie i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci studiów chemicznych II stopnia w różnych grupach uczelni różnią się między sobą bardziej niż w przypadku studiów I stopnia. Również w przypadku studiów magisterskich **absolwenci UW radzili sobie lepiej na rynku pracy niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i publicznych**, ale przewaga ta była dużo wyraźniejsza.

13. Absolwenci studiów z dziedziny nauk fizycznych

W przypadku nauk fizycznych również nie odnotowano liczby absolwentów studiów niestacjonarnych na UW wystarczającej do uwzględnienia ich w analizach. Dlatego wyniki prezentowane w tym podrozdziale będą dotyczyły wyłącznie absolwentów studiów stacjonarnych i zestawiane tylko z wynikami dla innych studiów stacjonarnych.

Z badań dotyczących zachowań rekrutacyjnych na UW wynika, że kandydaci na kierunki fizyczne na UW często ubiegają się również o przyjęcie na studia techniczne. Dlatego wyniki analiz dotyczące sytuacji absolwentów studiów z dziedziny nauk fizycznych zestawiamy zarówno z analogicznymi wynikami dla studiów fizycznych, jak i technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych.

13.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Udział osób kontynuujących studia po uzyskaniu dyplomu licencjata wśród absolwentów nauk fizycznych jest na UW podobny jak w przypadku analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych (92% wobec, odpowiednio, 91% i 90%). Absolwenci studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych okazali się równie skłonni do kontynuowania studiów (92%), zaś w przypadku uczelni publicznych – wyraźnie mniej (84%).

Absolwenci nauk fizycznych nieco rzadziej niż pozostali absolwenci podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed ukończeniem studiów I stopnia. W przypadku UW udział takich osób wynosił 8%, na uczelniach konkurencyjnych 5%, zaś na uczelniach publicznych 7%. W przypadku absolwentów studiów technicznych procent ten był nieco większy – 9% na uczelniach konkurencyjnych i 11% na uczelniach publicznych.

13.1.1. Zatrudnialność

Bezrobocie wśród absolwentów fizycznych studiów I stopnia na UW było bardzo niskie – względny wskaźnik bezrobocia wynosił zaledwie 0,07. Dla absolwentów stacjonarnych studiów fizycznych I stopnia na uczelniach konkurencyjnych i publicznych wskaźnik ten wyniósł po 0,23. Wartość wskaźnika bezrobocia dla absolwentów UW jest też niska w porównaniu z absolwentami kierunków technicznych, zarówno na uczelniach konkurencyjnych (0,25), jak i publicznych (0,47).

Udział osób pracujących etatowo po studiach fizycznych I stopnia na UW był względnie niski (14%) i nie odbiegał zbyt od udziału osób pracujących etatowo po analogicznych studiach na uczelniach konkurencyjnych (15%) i publicznych (18%). Był on niższy od udziału pracujących etatowo absolwentów kierunków technicznych, zarówno na uczelniach konkurencyjnych (24%), jak i publicznych (29%).

13.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

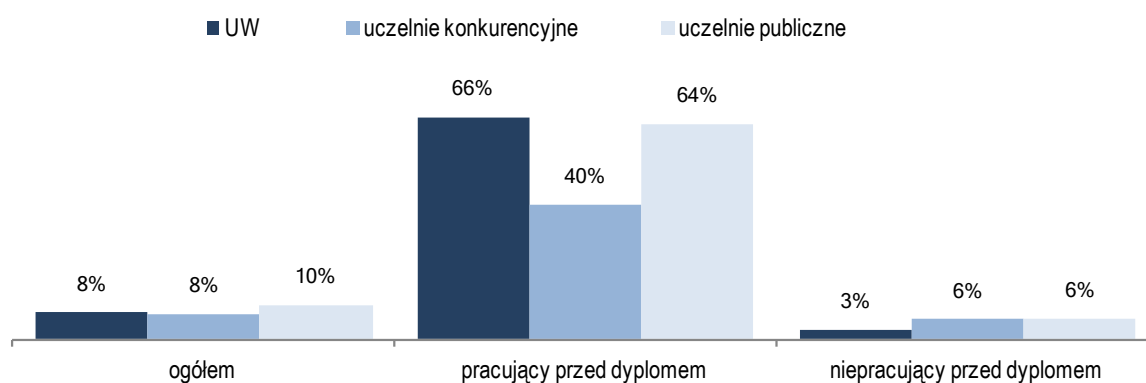
Tabela 13.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk fizycznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	153	12	141
uczelnie konkurencyjne	261	14	247
uczelnie publiczne	609	43	566

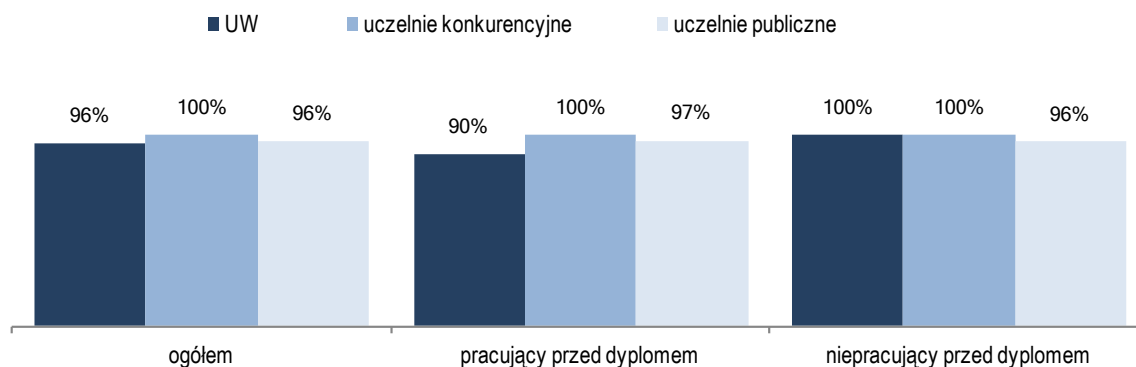
Różnice wartości analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW a absolwentami innych uczelni było niewielkie. Zauważalne na Rys. 13.1.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż w badanej populacji było tylko 12 takich osób, co może oznaczać dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba to już bardzo znaczny odsetek badanej populacji.

Wśród niepracujących przed dyplomem udziały czasu przepracowanego na etat były wręcz marginalne, co przede wszystkim jest wynikiem powszechnego kontynuowania studiów na drugim stopniu.

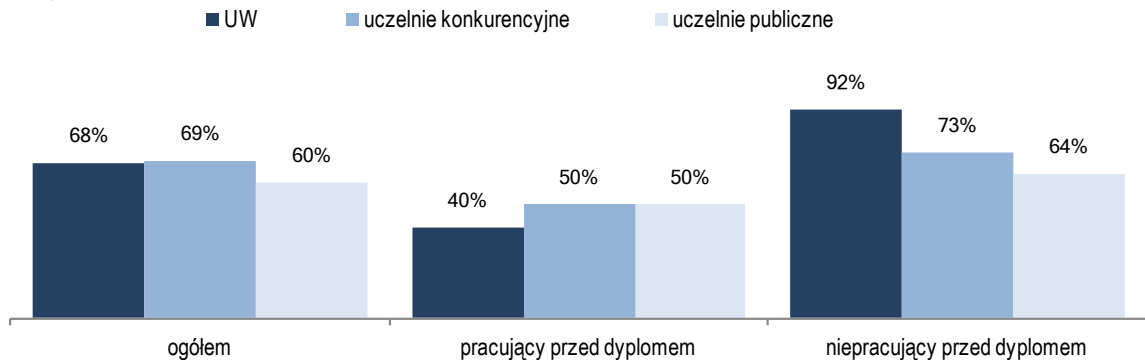
Rysunek 13.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 13.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

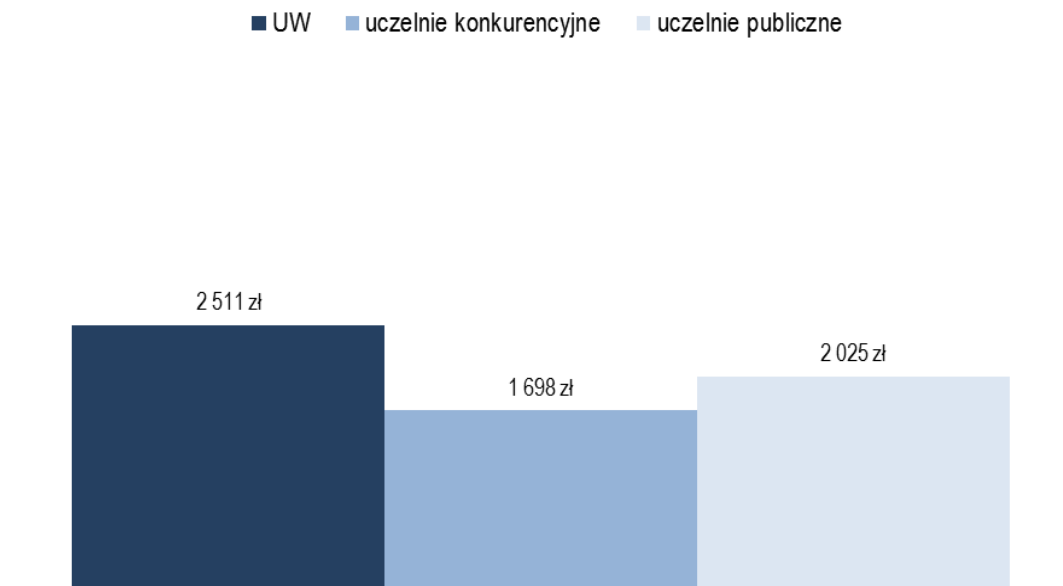
Rysunek 13.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

13.1.3. Wynagrodzenia

Wyniki porównania poziomu wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia w dziedzinie nauk fizycznych unaoczniają, że **osoby z UW osiągały najwyższe zarobki z etatu**, w dalszej kolejności lokowali się absolwenci z wyższych szkół publicznych, zaś osoby z konkurencyjnych uczelni otrzymywały najniższe wynagrodzenia z etatu.

Rysunek 13.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk fizycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

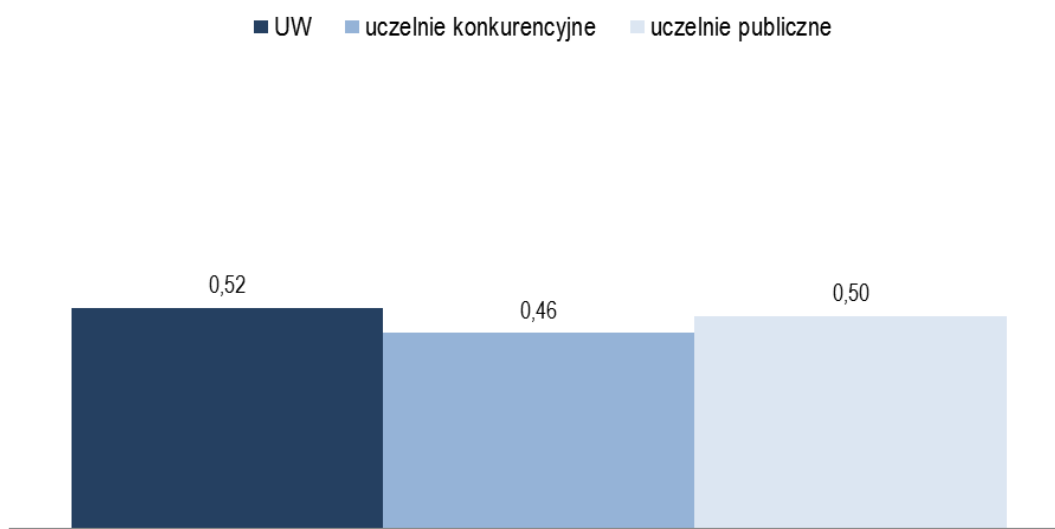

* - mediana

Wyniki analizy z wykorzystaniem względnego wskaźnika zarobków jakkolwiek nie zmieniają rankingu wynagrodzeń z etatu absolwentów wg rodzaju uczelni, to jednak zmieniają obraz różnic w poziomie wynagrodzeń. W świetle tej analizy okazuje się, iż absolwenci I stopnia studiów stacjo-

narnych dziedziny nauk fizycznych UW zarabiali 52% wartości przeciętnych wynagrodzeń w ich powiecie zamieszkania. Natomiast wśród osób, które kończyły tego rodzaju studia na konkurencyjnych bądź publicznych uczelniach wartość analogicznego wskaźnika była nieznacznie niższa, szczególnie w przypadku osób z publicznych uczelni, gdzie wartość wskaźnik wyniosła 50%.

Rysunek 13.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk fizycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

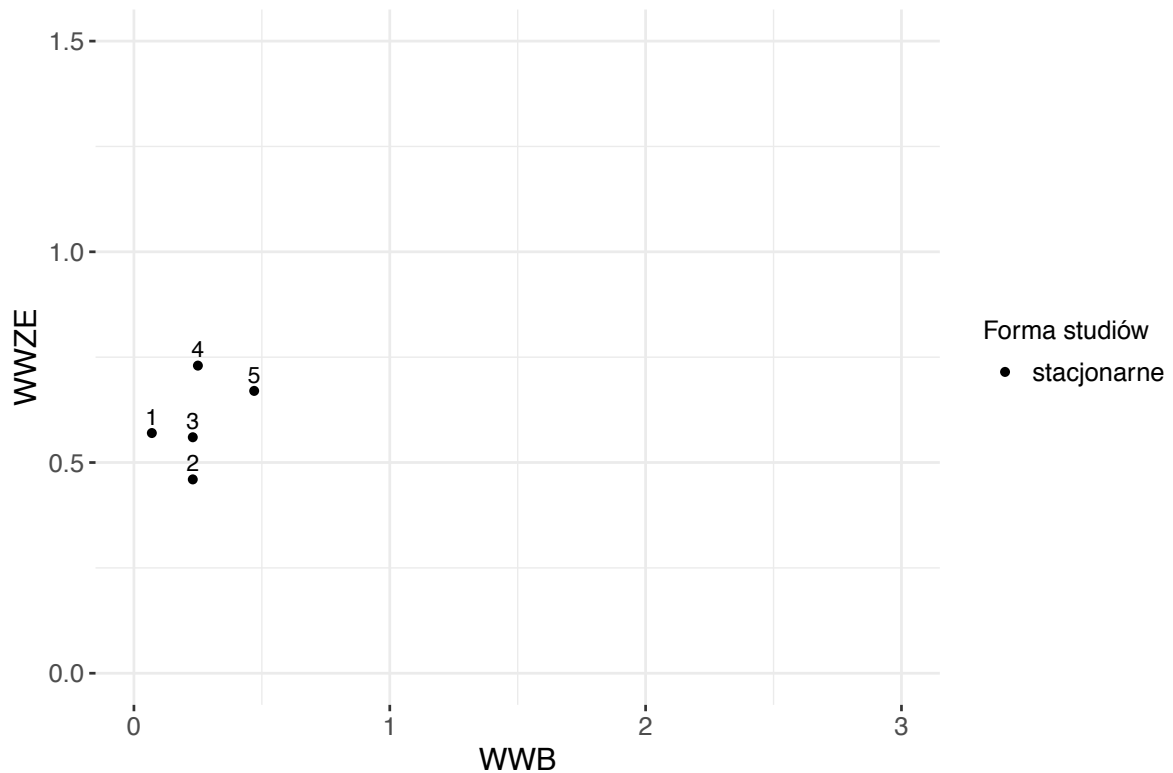
W przypadku absolwentów dziedziny nauk fizycznych zgromadzone dane pozwalają na dokonanie innego, pośredniego porównania wynagrodzeń absolwentów I stopnia naszej uczelni z konkurencją, a mianowicie z absolwentami dziedziny nauk technicznych (odpowiednie dane zostały zamieszczone w aneksie – Tablica 13.1.3.1). Wyniki tej analizy pokazują, że przeciętna absolutna wysokość płac z etatu otrzymywanych przez osoby kończące studia licencyjne na UW z dziedziny fizyki jest niewiele niższa od tej, którą osiągają absolwenci z dziedziny nauk technicznych z uczelni konkurencyjnych i trochę wyższa od osób kończących kierunki techniczne na publicznych uczelniach. Warto jednak zauważyć, że w świetle względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu absolwenci UW dziedziny nauk fizycznych lokują się wyraźnie niżej niż osoby z konkurencyjnych i publicznych szkół wyższych. O ile osoby kończące naszą uczelnie osiągały przeciętne wynagrodzenia sięgające 52% średniego wynagrodzenia w ich powiecie zamieszkania, to dla absolwentów I stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk technicznych z uczelni konkurencyjnych wartość analogicznego wskaźnika wyniosła 65%, zaś dla osób, które kształciły się na uczelniach publicznych 61%.

13.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk fizycznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 13.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów fizycznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia techniczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia techniczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci fizycznych studiów I stopnia w różnych grupach uczelni osiągnęli dość zbliżone rezultaty na rynku pracy, choć **absolwenci UW wyróżniali się niższym bezrobociem**. Absolwenci studiów technicznych osiągnęli wprawdzie wyższe zarobki, ale w przypadku absolwentów uczelni publicznych łączyło się to z nieco wyższym bezrobociem.

13.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Absolwenci studiów fizycznych kontynuowali naukę po uzyskaniu tytułu magistra częściej (aż w 36% przypadków) niż pozostali studenci na UW. Udział ten jest nieznacznie większy niż w przypadku fizycznych studiów magisterskich na uczelniach konkurencyjnych (34%) i publicznych (31%), ale dużo większy niż na kierunkach technicznych na tych uczelniach (odpowiednio, 18% i 16%).

Absolwenci studiów fizycznych II stopnia na UW podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem nieco rzadziej (21%) niż absolwenci magisterskich studiów fizycznych na uczelniach konkurencyjnych (27%) i publicznych (24%), lecz dużo rzadziej niż absolwenci studiów technicznych na tych uczelniach (odpowiednio, 34% i 31%).

13.2.1. Zatrudnialność

Bezrobocie wśród absolwentów studiów II stopnia z dziedziny nauk fizycznych na UW było bardzo niskie – wskaźnik bezrobocia wynosił zaledwie 0,27. Analogiczny wskaźnik dla absolwentów studiów magisterskich z tej dziedziny wynosił 1 wśród absolwentów uczelni konkurencyjnych i 0,83 wśród absolwentów uczelni publicznych. Absolwenci studiów fizycznych II stopnia na UW byli też rzadziej bezrobotni od absolwentów magisterskich studiów technicznych, zarówno na uczelniach konkurencyjnych (0,97), jak i publicznych (1,2).

Absolwenci fizycznych studiów II stopnia na UW najrzadziej pracowali etatowo w pierwszym roku po dyplomie spośród wszystkich absolwentów studiów magisterskich na UW – pracę etatową miało 39% z nich. Wyraźnie częściej pracowali etatowo absolwenci analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (51%) i publicznych (49%). Jeszcze częściej etat mieli absolwenci magisterskich studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (po 71%).

Generalnie rzecz biorąc, **absolwenci fizycznych studiów II stopnia na UW okazali się mało aktywni na rynku pracy i najbardziej wśród magistrów z UW skłonni do podejmowania studiów po uzyskaniu dyplomu magistra.**

13.2.2. Stabilność zatrudnienia

W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

Tabela 13.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk fizycznych

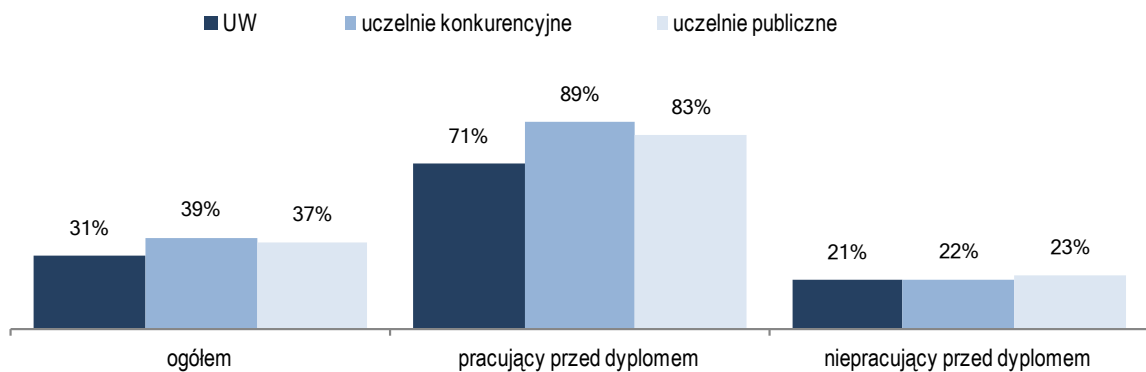
	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	67	14	53
uczelnie konkurencyjne	139	7	132
uczelnie publiczne	326	77	249

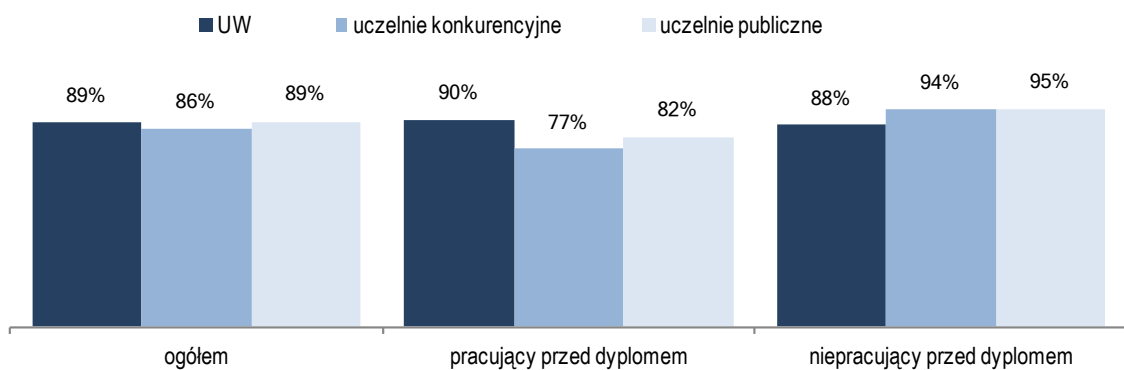
Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było również nieznaczne. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak wielkie, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

Zauważalne na Rys. 13.2.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż w badanej populacji było tylko 14 takich osób, co może odpowiadać za dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba stanowi znaczny odsetek badanej populacji.

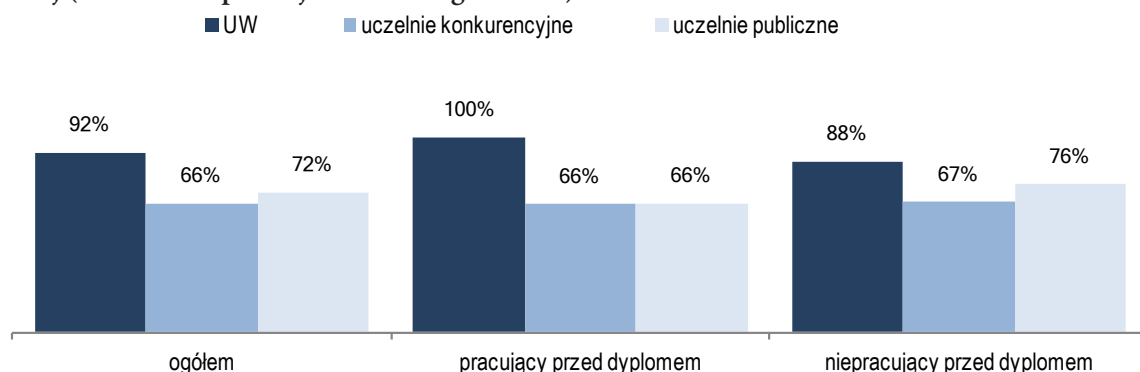
Rysunek 13.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 13.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

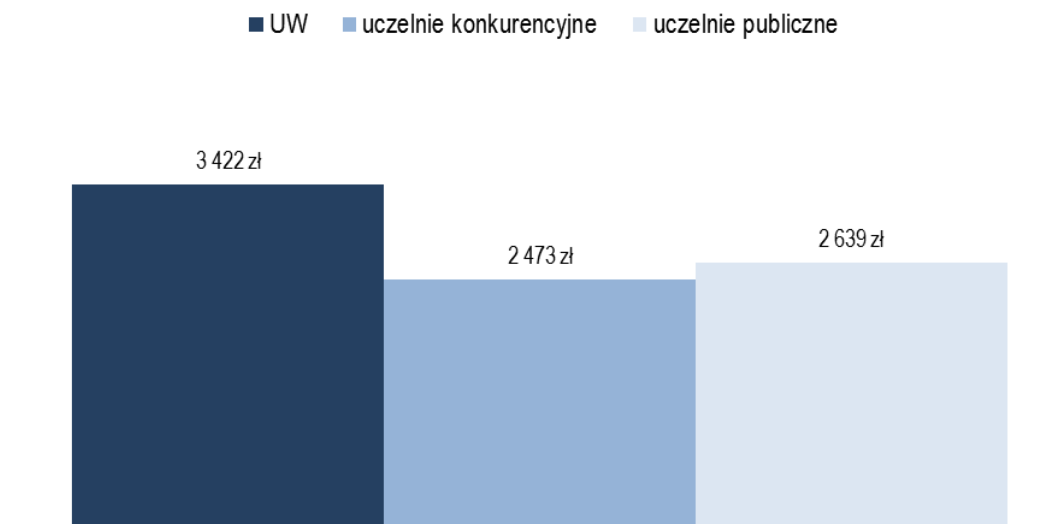
Rysunek 13.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

13.2.3. Wynagrodzenia

Wyniki porównania poziomu wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów studiów stacjonarnych II stopnia w dziedzinie nauk fizycznych unaoczniają, że **osoby, które skończyły studia na UW osiągały najwyższe zarobki z etatu** spośród porównywanych grup.

Rysunek 13.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk fizycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

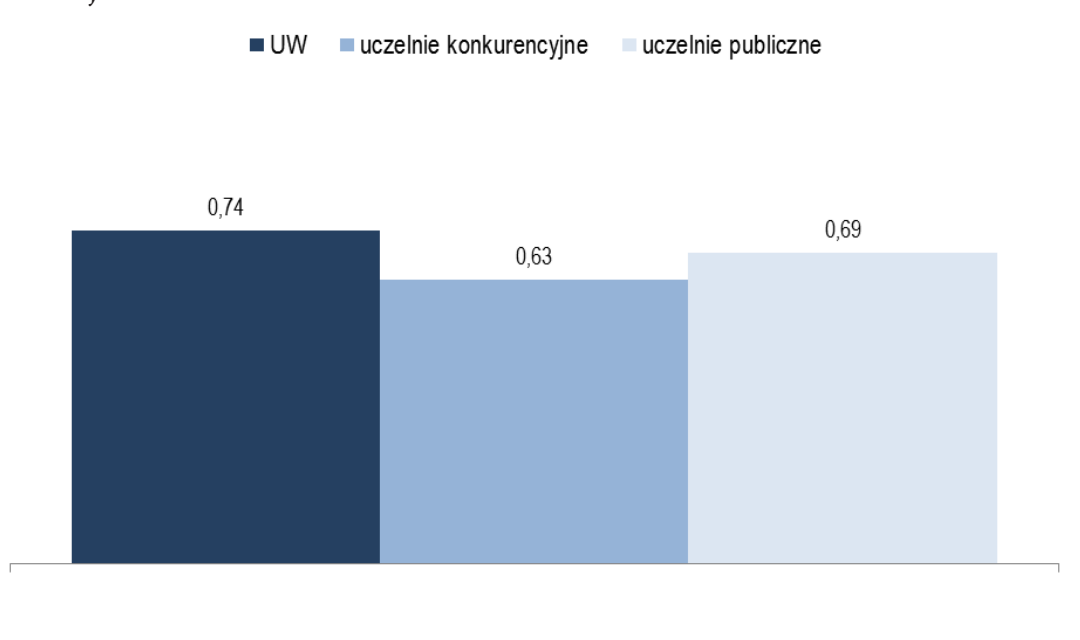

* - mediana

Wyniki analizy z wykorzystaniem względnego wskaźnika zarobków, choć nie zmieniają rankingu wynagrodzeń z etatu absolwentów wg rodzaju uczelni, to jednak nieznacznie zmniejszają skalę różnic w poziomie wynagrodzeń. W świetle tej analizy okazuje się, iż absolwenci II stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk fizycznych z UW zarabiali 72% wartości przeciętnych wynagrodzeń

w swoim powiecie zamieszkania. Natomiast wśród osób, które kończyły tego rodzaju studia na publicznych uczelniach wartość analogicznego wskaźnika była tylko nieznacznie niższa i wyniosła 69%.

Rysunek 13.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk fizycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

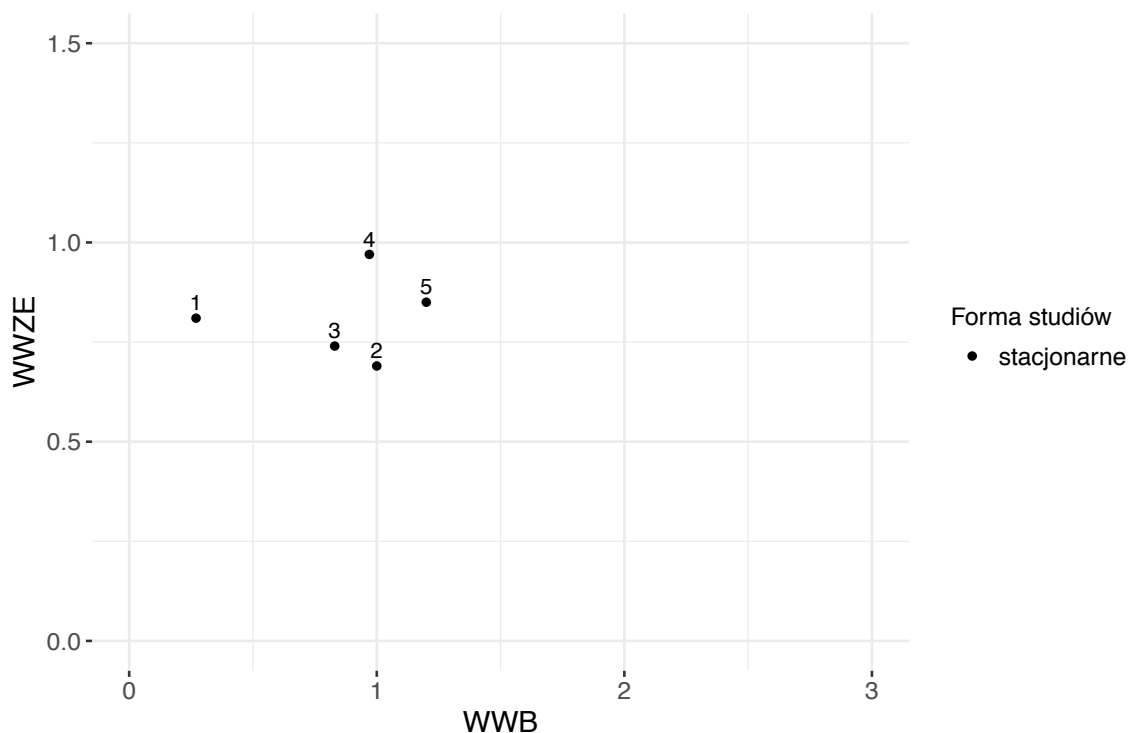
Pośrednie porównanie absolwentów nauk fizycznych naszej uczelni z konkurencją, a mianowicie z absolwentami dziedziny nauk technicznych (odpowiednie dane zostały zamieszczone w aneksie – Tablica 13.2.3.1) pokazuje, że pod względem przeciętnej absolutnej wysokości płac z etatu wynagrodzenia otrzymywane przez osoby kończące studia magisterskie na UW z dziedziny fizyki są prawie takie same jak te, które osiągają absolwenci z dziedziny nauk technicznych z uczelni konkurencyjnych. I jednocześnie wyższe od etatowych płac osób, które ukończyły kształcenia na kierunkach technicznych na publicznych uczelniach. Warto jednak zauważyć, że w świetle względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu absolwenci dziedziny nauk fizycznych z naszej uczelni lokują się wyraźnie niżej niż osoby z konkurencyjnych szkół wyższych. O ile osoby kończące naszą uczelnie osiągały przeciętne wynagrodzenia sięgające 74% średniego wynagrodzenia z ich powiatu zamieszkania, to dla absolwentów II stopnia studiów stacjonarnych dziedzin technicznych z uczelni konkurencyjnych wartość analogicznego wskaźnika wyniosła 86%.

13.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk fizycznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 13.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów fizycznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnie i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia techniczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia techniczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci studiów fizycznych II stopnia na UW byli bezrobotni dużo rzadziej niż absolwenci uczelni konkurencyjnych i publicznych, a także osiągnęli nieco wyższe wynagrodzenie niż oni. W porównaniu z absolwentami nauk fizycznych na UW, absolwenci kierunków technicznych osiągnęli wprawdzie wyższe zarobki, ale byli też dużo bardziej narażeni na bezrobocie.

14. Absolwenci studiów z dziedziny nauk matematycznych

W przypadku dziedziny nauk matematycznych również nie odnotowano liczby absolwentów studiów niestacjonarnych na UW wystarczającej do uwzględnienia ich w analizach. Dlatego wyniki prezentowane w tym podrozdziale będą dotyczyły wyłącznie absolwentów studiów stacjonarnych i zestawiane tylko z wynikami dla innych studiów stacjonarnych.

Z badań dotyczących zachowań rekrutacyjnych na UW wynika, że, podobnie jak ma to miejsce w przypadku nauk fizycznych, kandydaci na kierunki matematyczne na UW często ubiegają się również o przyjęcie na studia techniczne. Dlatego wyniki analiz dotyczące sytuacji absolwentów studiów z dziedziny nauk matematyczne zestawiamy zarówno z analogicznymi wynikami dla studiów matematycznych, jak i technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych.

14.1. Studia licencjackie (studia I stopnia)

Absolwenci studiów matematycznych I stopnia na UW kontynuowali naukę podobnie często, co absolwenci uczelni konkurencyjnych i nieznacznie częściej niż absolwenci uczelni publicznych (92% wobec, odpowiednio, 91% i 88%). Absolwenci studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych okazali się równie skłonni do kontynuowania studiów (92%), zaś w przypadku uczelni publicznych – wyraźnie mniej (84%).

Podjęcie pracy etatowej przed uzyskaniem dyplomu studiów matematycznych I stopnia na UW zdarzało się równie często, co na uczelniach konkurencyjnych (po 12%), choć nieznacznie częściej niż wśród absolwentów uczelni publicznych (9%). W przypadku absolwentów studiów technicznych procent ten był na uczelniach konkurencyjnych nieco mniejszy niż na studiach matematycznych na UW (9%), a zbliżony na uczelniach publicznych (11%).

14.1.1. Zatrudnialność

Absolwenci studiów matematycznych I stopnia na UW bardzo rzadko bywali bezrobotni – względny wskaźnik bezrobocia wynosił w ich przypadku zaledwie 0,04. Wskaźniki bezrobocia były wyraźnie większe na uczelniach konkurencyjnych (0,23) i uczelniach publicznych (0,46). Podobnie wyglądały wskaźniki bezrobocia wśród absolwentów kierunków technicznych na tych uczelniach – odpowiednio 0,25 i 0,47.

Absolwenci studiów matematycznych I stopnia na UW podejmowali pracę etatową w pierwszym roku po studiach rzadziej niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych i publicznych (17% wobec 26% i 24%). Udział ten był niższy także od tego wśród absolwentów studiów technicznych na tych uczelniach (odpowiednio, 24% i 29%).

14.1.2. Stabilność zatrudnienia

Ze względu na to, że wielkość badanych populacji ma znaczenie dla interpretacji wielkości ewentualnych różnic w wartościach wskaźników oraz dla stabilności wyników między pomiarami, poniżej prezentujemy tabelę zawierającą liczebności wszystkich analizowanych zbiorowości.

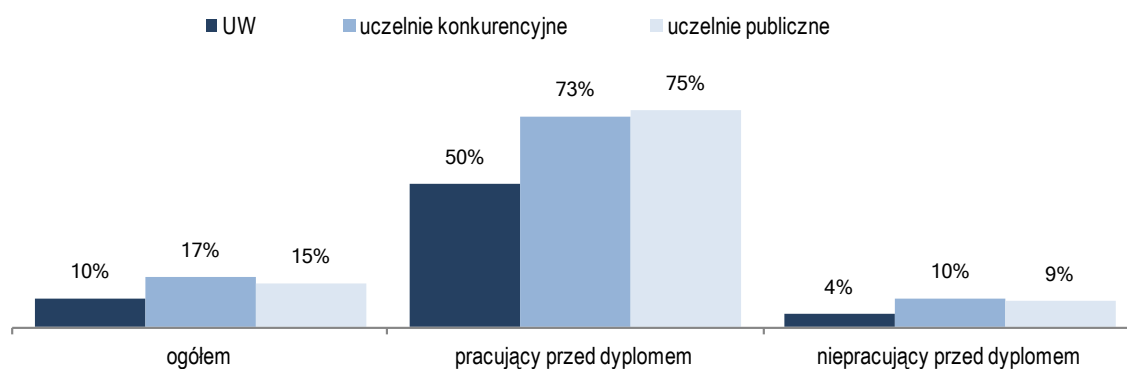
Tabela 14.1.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk matematycznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	166	20	146
uczelnie konkurencyjne	1135	132	1003
uczelnie publiczne	2830	258	2572

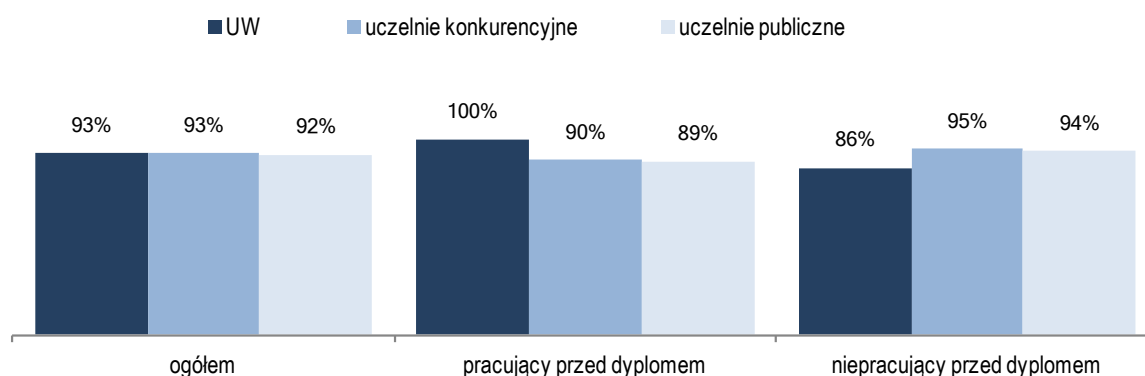
Różnice wartości analizowanych wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW a absolwentami innych uczelni było niewielkie. Zauważalne na Rys. 14.1.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem należy zignorować, gdyż w badanej populacji było tylko 20 takich osób, co może oznaczać dużą niestabilność wyników wynikającą z tego, że jedna osoba to już bardzo znaczny odsetek badanej populacji.

Wśród niepracujących przed dyplomem udziały czasu przepracowanego na etat były wręcz marginalne, co przede wszystkim jest wynikiem powszechnego kontynuowania studiów na drugim stopniu.

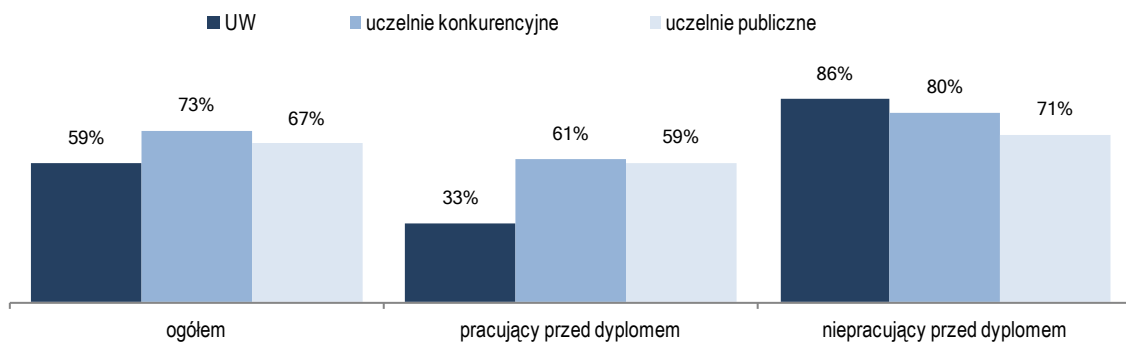
Rysunek 14.1.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia I stopnia)

Rysunek 14.1.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia I stopnia)

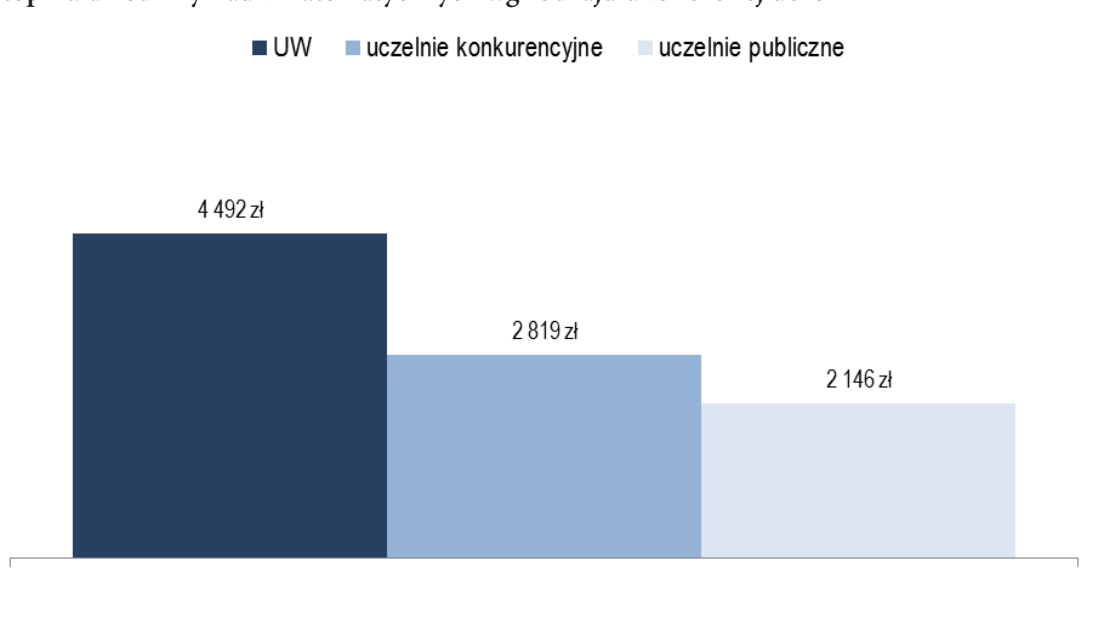
Rysunek 14.1.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia I stopnia)

14.1.3. Wynagrodzenia

Omawiając wynagrodzenia z pracy etatowej absolwentów stacjonarnych studiów I stopnia dziedziny nauk matematycznych należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Po pierwsze na to, że **absolwenci z UW pod względem uzyskiwanych zarobków byli wyraźnie lepsi od osób, które ukończyły uczelnie konkurencyjne i publiczne**. Po wtóre uwagę należy zwrócić na dystans występujący między przeciętnymi wynagrodzeniami absolwentów naszej uczelni a pozostałymi. Osoby, które zakończyły studia licencjackie na UW w dziedzinie nauk matematycznych zarabiała w ramach pracy etatowej ponad 1,5 razy więcej niż absolwenci z uczelni konkurencyjnych i ponad dwa razy więcej niż osoby, które ukończyły uczelnie publiczne.

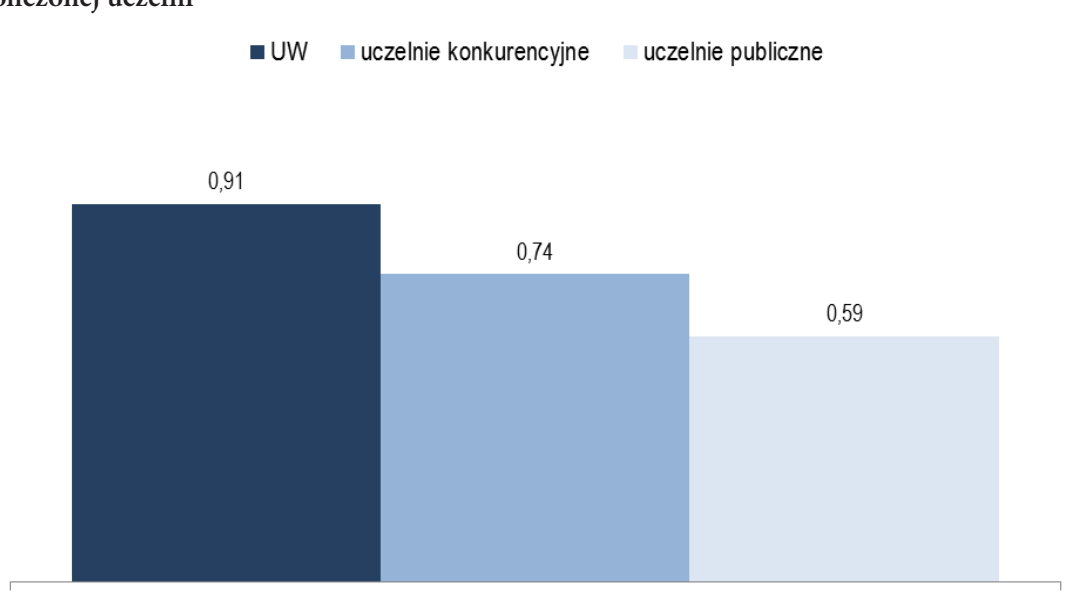
Rysunek 14.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk matematycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

W świetle wyników analizy, w której użyto względny wskaźnik zarobków opisana powyżej prawidłowość dotycząca wynagrodzeń z etatu absolwentów stacjonarnych studiów licencjackich z dziedziny nauk matematycznych poszczególnych uczelni nie ulega zmianie. Utrzymują się także bardzo wyraźne dystanse między absolwentami UW a pozostałymi w poziomie względnych wynagrodzeń. **Osoby, które zakończyły studia licencjackie z dziedziny nauk matematycznych na UW osiągały wynagrodzenia z etatu zbliżone do przeciętnych wynagrodzeń w ich miejscu zamieszkania**, wówczas gdy osoby po takich studiach na uczelniach konkurencyjnych uzyskiwały płace stanowiące około $\frac{3}{4}$ przeciętnego wynagrodzenia w ich powiecie zamieszkania, zaś absolwenci uczelni publicznych 59%.

Rysunek 14.1.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk matematycznych wg rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

Porównanie wynagrodzeń z pracy etatowej absolwentów I stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk matematycznych z osobami, które ukończyły studia w dziedzinie nauk technicznych na konkurencyjnych i publicznych uczelniach także wypada na korzyść absolwentów UW (odpowiednie dane zamieszczono w aneksie – Tablica 14.1.3.1). Przykładowo wśród osób kończących naszą uczelnię wskaźnik względnego wynagrodzenia z etatu sięga 91% średniego wynagrodzenia z powiatu zamieszkania, z kolei w przypadku absolwentów I stopnia studiów stacjonarnych dziedzin technicznych z uczelni konkurencyjnych wartość analogicznego wskaźnika wynosi 65%, zaś dla osób, które kształciły się na uczelniach publicznych jest jeszcze niższa i wynosi 61%.

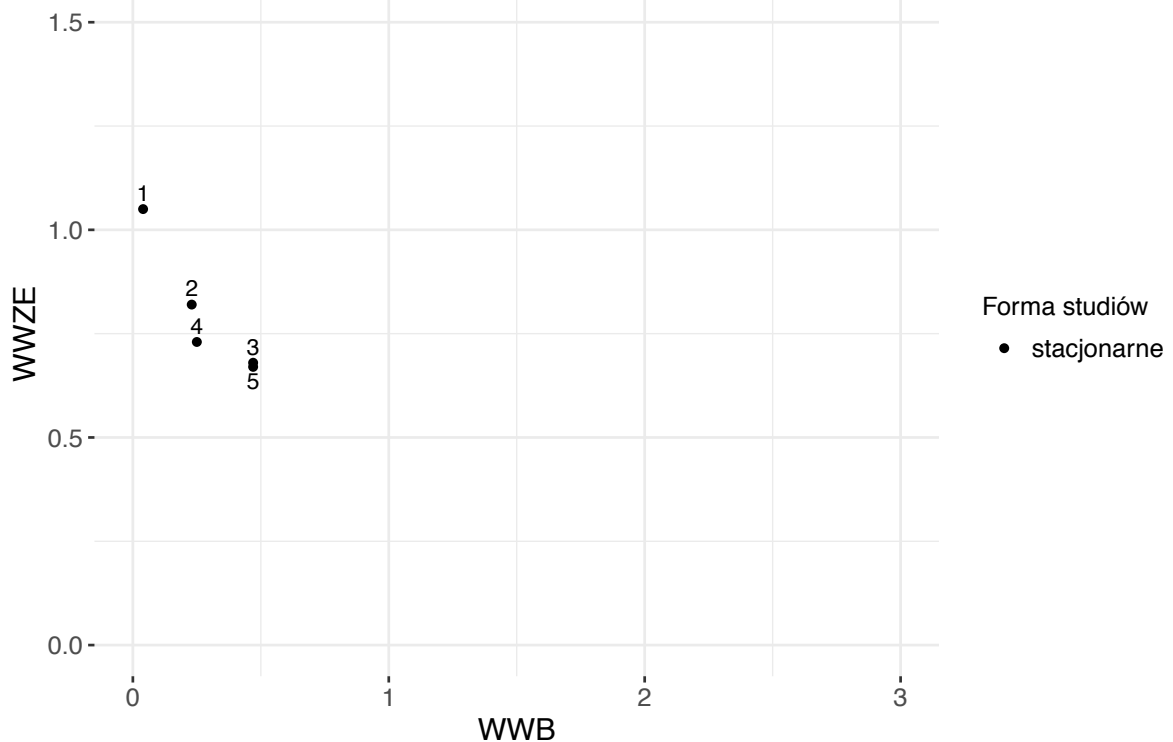
14.1.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów I stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk matematycznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 14.1.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów matematycznych studiów I stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnia i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia techniczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia techniczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Absolwenci studiów matematycznych I stopnia na UW osiągnęli znacznie większe zarobki i byli rzadziej bezrobotni niż absolwenci studiów matematycznych i technicznych I stopnia na uczelniach konkurencyjnych i publicznych. Absolwenci studiów matematycznych i technicznych na uczelniach publicznych osiągnęli niemal identyczne rezultaty na rynku pracy.

14.2. Studia magisterskie (studia II stopnia)

Absolwenci studiów matematycznych II stopnia na UW studiowali nadal po uzyskaniu dyplomu magistra rzadziej (25%) niż absolwenci analogicznych kierunków na uczelniach konkurencyjnych (34%), równie często jak absolwenci uczelni publicznych (26%) i częściej niż absolwenci kierunków technicznych na tych uczelniach (odpowiednio, 18% i 16%).

Absolwenci studiów matematycznych II stopnia na UW podejmowali pracę etatową lub samozatrudnienie przed dyplomem podobnie często (33%) jak absolwenci magisterskich studiów matematycznych na uczelniach konkurencyjnych (36%) i publicznych (32%) oraz absolwenci studiów technicznych na tych uczelniach (odpowiednio, 34% i 31%).

14.2.1. Zatrudnialność

Żaden z absolwentów studiów matematycznych II stopnia na UW nie zarejestrował się jako osoba bezrobotna w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu. Warto w tym kontekście wspomnieć, że wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów matematycznych studiów na uczelniach konkurencyjnych (0,84) i publicznych (1,11) był nieco niższy od przeciętnej na tych uczelniach. Podobnie wyglądał poziom bezrobocia wśród absolwentów magisterskich studiów technicznych na tych uczelniach (odpowiednio: 0,97 i 1,2).

Absolwenci studiów matematycznych II stopnia na UW relatywnie rzadko pracowali etatowo w pierwszym roku po dyplomie – zaledwie 44% z nich podjęło pracę etatową w tym okresie. Wśród absolwentów analogicznych studiów na uczelniach konkurencyjnych udział ten wynosił 71%, a na publicznych 67%. Na obu typach uczelni pracę etatową w pierwszym roku po dyplomie miało 71% absolwentów magisterskich studiów technicznych.

14.2.2. Stabilność zatrudnienia

W przypadku studiów magisterskich liczebności analizowanych zbiorowości również mogą mieć znaczenie, zatem prezentacja wyników analiz stabilności zatrudnienia zaczyna się od tabeli liczebności badanych populacji.

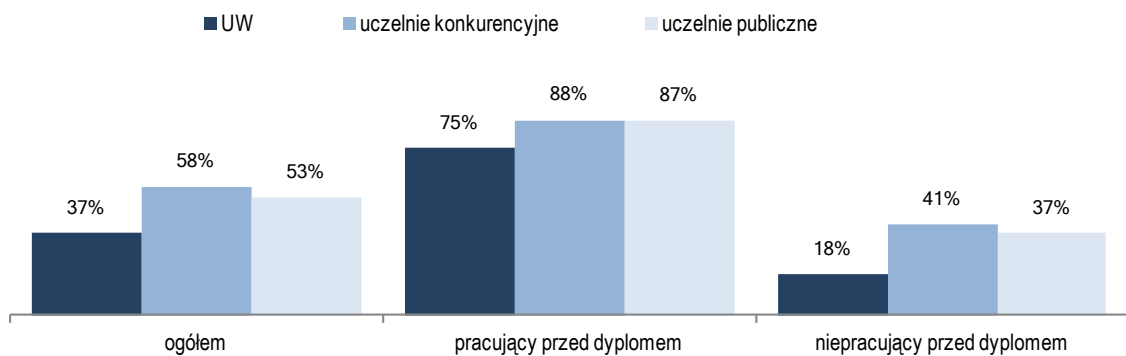
Tabela 14.2.2.1. Liczebność analizowanych zbiorowości absolwentów studiów II stopnia z zakresu nauk matematycznych

	Ogółem	Pracujący przed dyplomem	Niepracujący przed dyplomem
UW	101	33	68
uczelnie konkurencyjne	650	237	413
uczelnie publiczne	1411	446	965

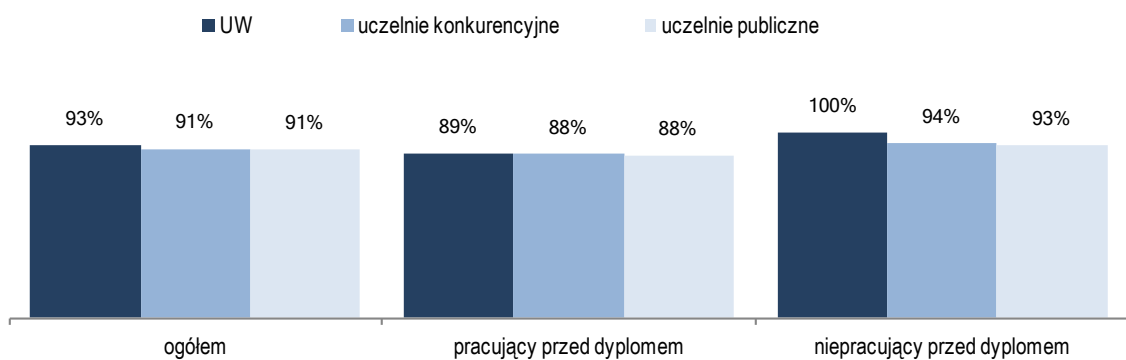
Wśród absolwentów z dyplomem magistra, zróżnicowanie wartości wskaźników stabilności zatrudnienia między absolwentami UW i innych uczelni było również nieznaczne. Można zauważyć, że – podobnie jak na studiach I stopnia – osoby które pracowały przed uzyskaniem dyplomu wyraźnie większy odsetek czasu przepracowały na etat niż ci, którzy szukali zatrudnienia dopiero po uzyskaniu dyplomu magistra – jednak nie były to różnice tak wielkie, jak wśród absolwentów studiów I stopnia.

Zauważalne na Rys. 14.2.2.1 różnice w grupie osób pracujących przed dyplomem mogą wynikać głównie z niewielkiej liczebności badanej populacji (33 osoby). W takiej sytuacji jedna osoba stanowi już znaczny odsetek badanej populacji. Niepracujących przed dyplomem było natomiast dość sporo (143 osoby), zatem z przedstawionych wyników wynika wyraźnie, że absolwenci UW przepracowali na etat mniejszą część swojej aktywności zawodowej niż ich koleżanki i koledzy z innych uczelni. Wydaje się, że absolwenci studiów matematycznych przyjmują generalnie inną strategię zatrudniania niż poszukiwanie pracy etatowej.

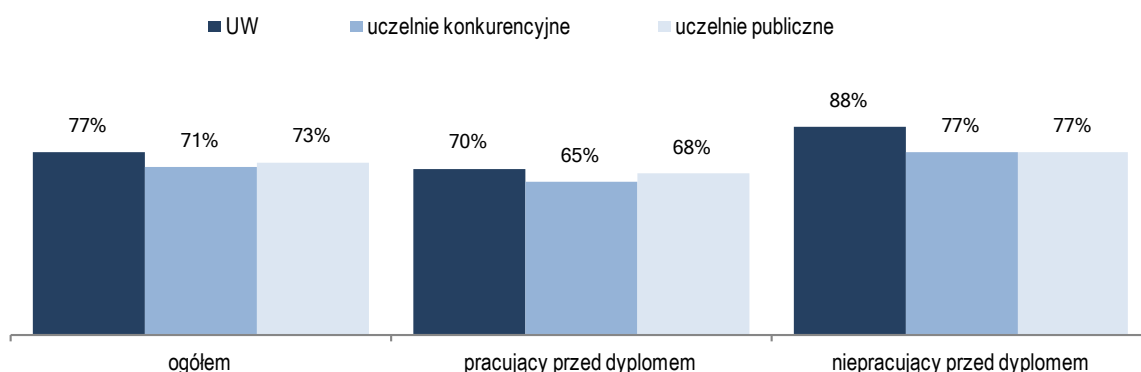
Rysunek 14.2.2.1. Odsetek miesięcy przepracowanych na etat (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

Rysunek 14.2.2.2. Odsetek absolwentów, którzy mieli tylko jednego pracodawcę (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

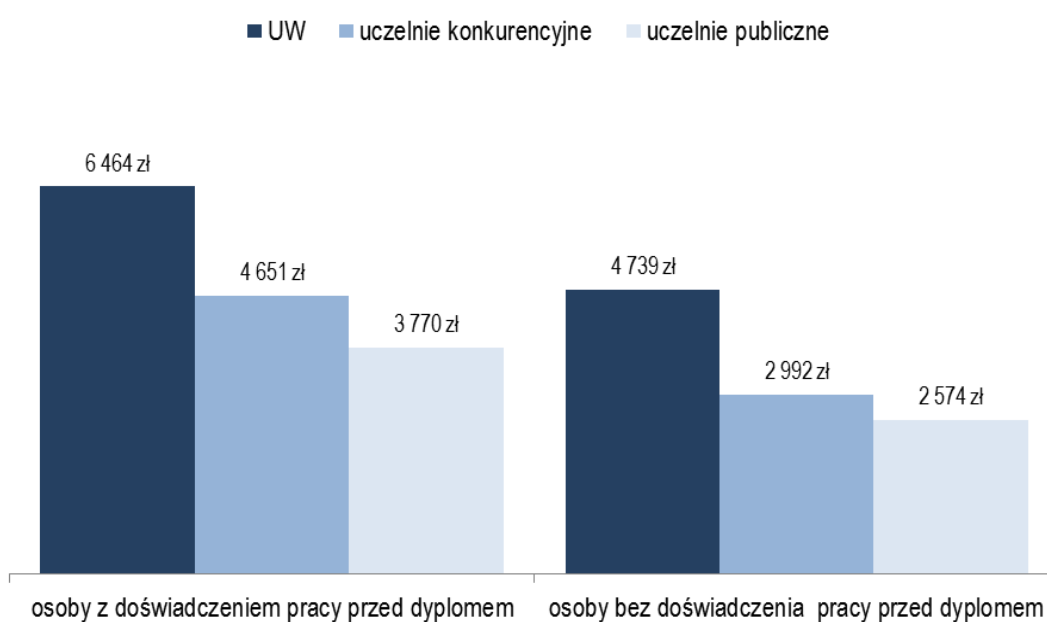
Rysunek 14.2.2.3. Odsetek absolwentów, którzy nie mieli doświadczenia zakończenia pracy etatowej (studia II stopnia i jednolite magisterskie)

14.2.3. Wynagrodzenia

Wśród absolwentów, którzy zakończyli kształcenie dyplomem magisterskim w dziedzinie nauk matematycznych w formie stacjonarnej **absolwenci UW cechowali się wyraźnie wyższym poziomem wynagrodzeń z pracy etatowej niż osoby kończące tego rodzaju studia na uczelniach konkurencyjnych lub uczelniach publicznych** – niezależnie od posiadanego doświadczenia z pracy przed dyplomem. Warto przy tym dodać, że poziom wynagrodzeń z pracy etatowej osób, które ukończyły uczelnie konkurencyjne był wyższy niż tych, którzy skończyli uczelnie publiczne. Uwagę także przykuwa znaczny dystans występujący między przeciętnymi wynagrodzeniami absolwentów naszej uczelni a pozostałymi.

Rysunek 14.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk matematycznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

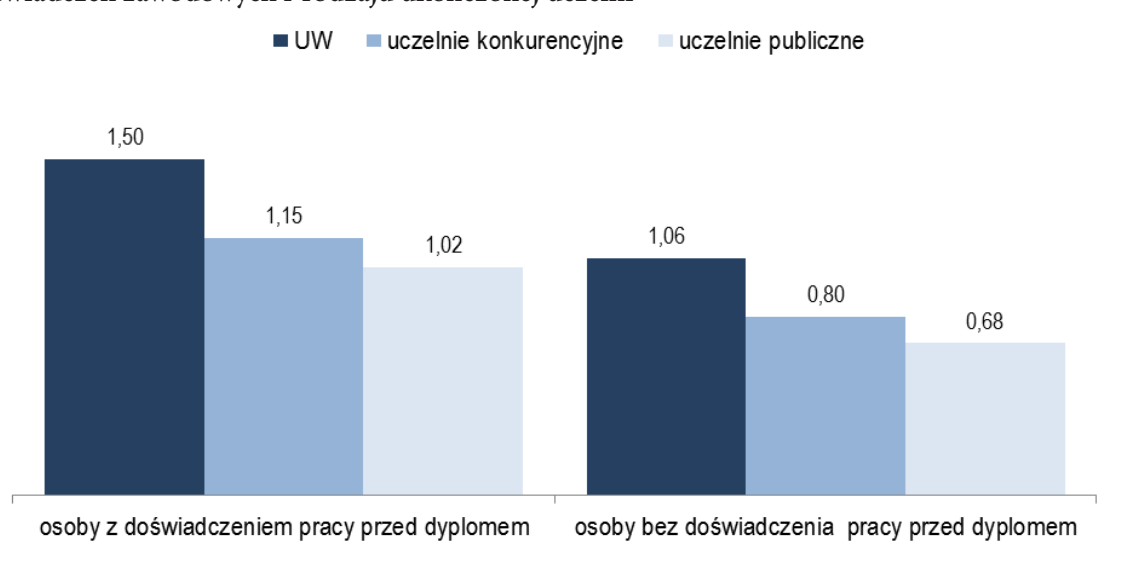

* - mediana

Wyniki analizy ujawniają także i to, że wynagrodzenia absolwentów dziedziny nauk matematycznych różniły się w zależności od tego, czy w czasie nauki zdobywali doświadczenia zawodowe. **Wśród absolwentów stacjonarnych studiów II stopnia z dziedziny nauk matematycznych** widać wyraźną zależność, która przejawia się tym, że **osoby mające doświadczenie pracy zawodowej przed uzyskaniem dyplomu osiągają wyższy poziom wynagrodzeń z pracy etatowej niż te, które nie miały doświadczeń zawodowych w trakcie studiów.**

Wśród osób, które skończyły studia z tytułem magistra w dziedzinie nauk matematycznych omówione powyżej prawidłowości nie ulegają zmianie wówczas, gdy w analizach wykorzystamy względnych wskaźnik wynagrodzeń z etatu. Warto jednak w kontekście tej analizy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Po pierwsze na to, że absolwenci UW – niezależnie od doświadczeń zawodowych – w pierwszym roku od zakończeniu studiów osiągają, przeciętnie biorąc, wynagrodzenia wyższe niż te, które występują w ich miejscu zamieszkania. Po drugie warto powiedzieć, że ponadprzeciętne zarobki w miejscu zamieszkania uzyskują ci absolwenci z magisterium, którzy zdobyli doświadczenie zawodowe w trakcie studiów – niezależnie od rodzaju uczelni.

Rysunek 14.2.3.2 Przeciętna* względna wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu wśród absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk matematycznych wg doświadczeń zawodowych i rodzaju ukończonej uczelni

* - mediana

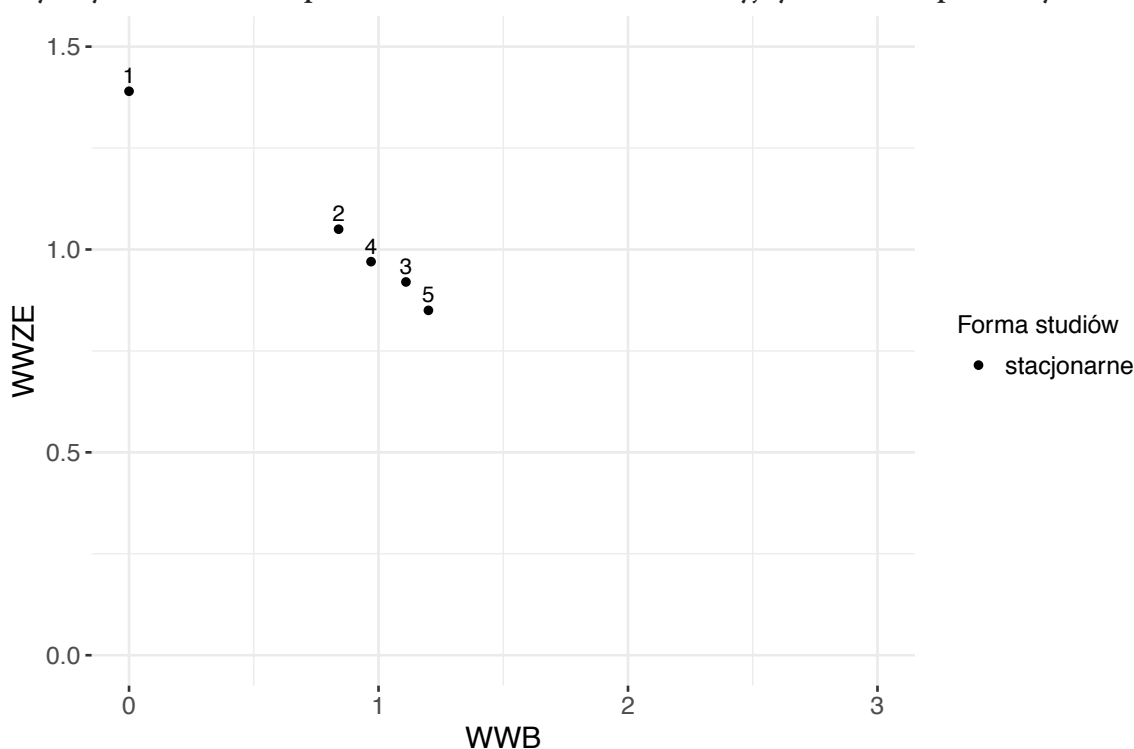
Porównanie wynagrodzeń z pracy etatowej absolwentów II stopnia studiów stacjonarnych dziedziny nauk matematycznych z osobami, które ukończyły studia w dziedzinie nauk technicznych na konkurencyjnych i publicznych uczelniach także wypada na korzyść absolwentów UW – niezależnie od doświadczenia zawodowego (odpowiednie dane zamieszczono w aneksie – Tablice 14.2.3.1 i 14.2.3.2). Przykładowo wśród osób z doświadczeniem zawodowym, kończących UW wskaźnik względnego wynagrodzenia z etatu sięga 150% średniego wynagrodzenia z ich powiatu zamieszkania, zaś w przypadku absolwentów II stopnia studiów stacjonarnych dziedzin technicznych z uczelni konkurencyjnych wartość analogicznego wskaźnika wynosi 109%, z kolei dla osób, które zakończyły kształcenie na uczelniach publicznych wartość względnych wynagrodzeń jest jeszcze niższa i wynosi 96%.

14.2.4. Syntetyczne zestawienie

Poniższy rysunek ilustruje sytuację ekonomiczną absolwentów studiów II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim z dziedziny nauk matematycznych w porównaniu z sytuacją absolwentów analogicznych studiów oraz studiów technicznych na uczelniach konkurencyjnych i uczelniach publicznych. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki prezentujące sytuację absolwentów UW, uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Oś pozioma wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – wartości względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Rysunek 14.2.4.1 Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów matematycznych studiów II stopnia na UW oraz uczelni konkurencyjnych i uczelni publicznych.

Legenda:

numer	Uczelnie i forma studiów
1	UW, studia stacjonarne
2	uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
3	uczelnie publiczne, studia stacjonarne
4	studia techniczne - uczelnie konkurencyjne, studia stacjonarne
5	studia techniczne - uczelnie publiczne, studia stacjonarne

Przewaga na rynku pracy absolwentów studiów matematycznych na UW nad absolwentami kierunków matematycznych i technicznych na uczelniach konkurencyjnych i publicznych jest bardzo duża – w przypadku studiów magisterskich jeszcze większa niż dla studiów I stopnia – ab-

solwenci UW osiągnęli zarobki z etatu o ponad 30% wyższe od średnich zarobków w ich miejscu zamieszkania, mając przy tym zerowy poziom bezrobocia. Absolwenci uczelni konkurencyjnych uzyskiwali zauważalnie lepsze rezultaty od absolwentów uczelni publicznych, zarówno w przypadku studiów matematycznych, jak i technicznych.

Pomimo niewielkiego udziału osób pracujących etatowo (i niewiele większego – 56% – udziału osób pracujących w jakikolwiek sposób rejestrowany przez ZUS) wśród absolwentów studiów matematycznych II stopnia na UW, trudno nazwać ich sytuację na rynku pracy trudną. Zerowe bezrobocie i wysokie zarobki sugerują, że brak etatu nie wynika z trudności w jego znalezieniu, ale w braku woli podjęcia takiej formy zatrudnienia. Można się spodziewać, że absolwenci tych studiów nad pracą etatową przedkładają pracę nierejestrowaną przez ZUS, np. umowy o dzieło lub pracę za granicą.

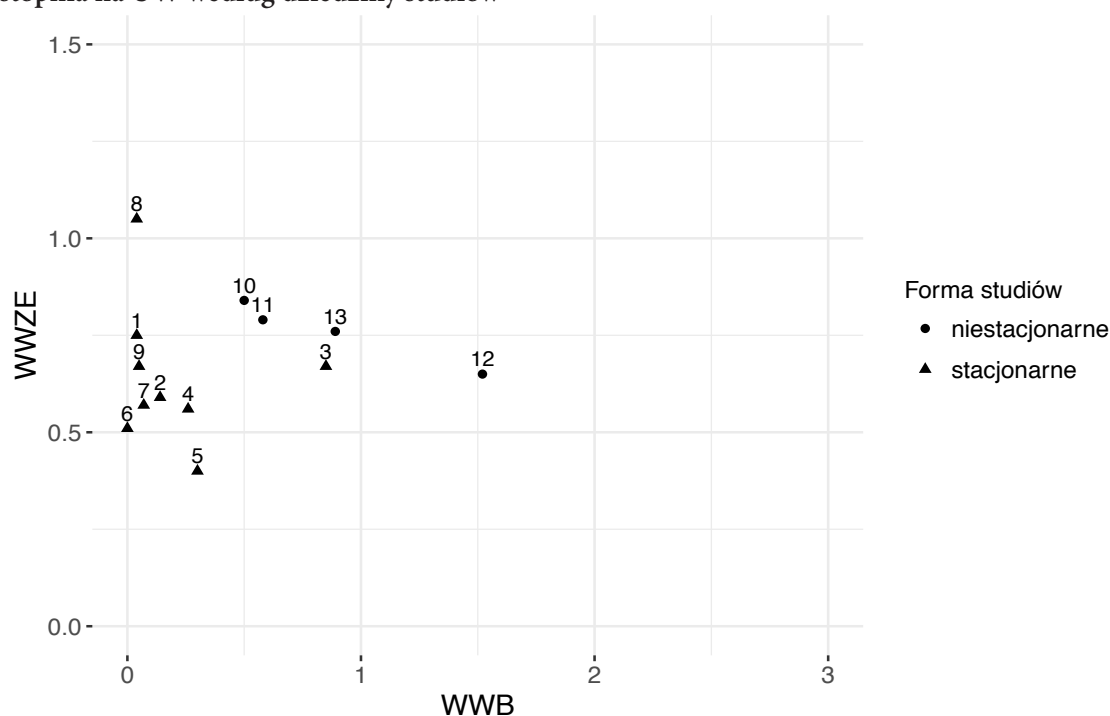

15. Absolwenci Uniwersytetu Warszawskiego – syntetyczne zestawienie

Nieco bardziej syntetyczne ujęcie przedstawionych zjawisk umożliwiają poniższe dwa rysunki. Ilustrują one sytuację ekonomiczną absolwentów studiów I stopnia oraz studiów II stopnia i jednolitych magisterskich różnych dziedzin kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim. Punkty wykresów odpowiadają różnym dziedzinom. Na wykresach znajdują się punkty przedstawiające wyniki dotyczące absolwentów, osobno, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Dziedziny oznaczone są na wykresach numerami.

Rysunek 15.1. Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów I stopnia na UW według dziedziny studiów

Legenda:

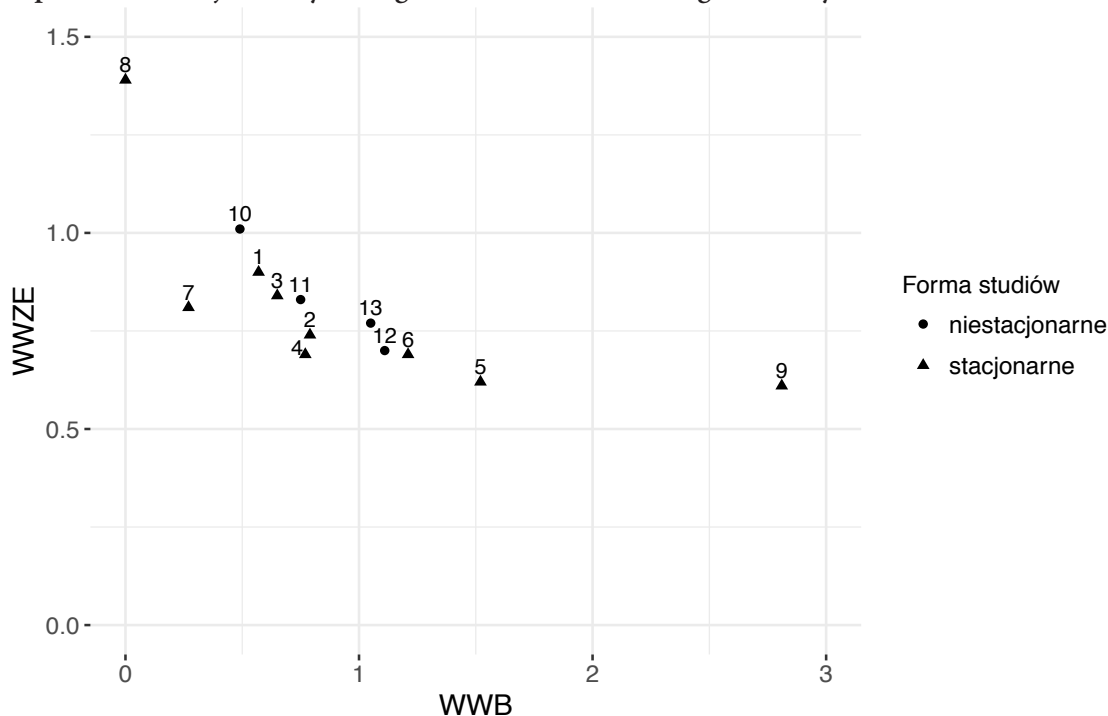
numer	Dziedzina i forma studiów	numer	Dziedzina i forma studiów
1	nauki ekonomiczne, studia stacjonarne	8	nauki matematyczne, studia stacjonarne
2	nauki humanistyczne, studia stacjonarne	9	nauki o Ziemi, studia stacjonarne
3	nauki prawne, studia stacjonarne	10	nauki ekonomiczne, studia niestacjonarne
4	nauki społeczne, studia stacjonarne	11	nauki humanistyczne, studia niestacjonarne
5	nauki biologiczne, studia stacjonarne	12	nauki prawne, studia niestacjonarne
6	nauki chemiczne, studia stacjonarne	13	nauki społeczne, studia niestacjonarne
7	nauki fizyczne, studia stacjonarne		

Oś pozioma każdego wykresu przedstawia wartości względnego ryzyka bezrobocia (WWB) wyznaczone dla okresów, gdy absolwenci nie byli studentami innych studiów, zaś oś pionowa – warto-

ści względnych zarobków z pracy etatowej (WWZE) absolwentów. Oznacza to, że lepiej o sytuacji ekonomicznej objętych badaniem absolwentów poszczególnych dziedzin studiów świadczą punkty usytuowane bliżej lewego górnego rogu wykresu, zaś gorzej – punkty usytuowane bliżej prawego dolnego rogu wykresu.

Jak widać, w **najlepszej sytuacji na rynku pracy znaleźli się absolwenci matematycznych stacjonarnych studiów I stopnia**. Względnie słabo wypadają zaś absolwenci studiów prawnych zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych oraz niestacjonarnych studiów społecznych. Absolwenci studiów biologicznych wprawdzie odnotowują niskie ryzyko bezrobocia, jednak okazali się grupą najniżej zarabiających na etat wśród absolwentów studiów I stopnia na UW. Przy interpretacji wyników dotyczących absolwentów studiów I stopnia pamiętać jednak należy, że zbiorowość ta jest w bardzo niewielkim stopniu aktywna zawodowo i praca przez nich podejmowana bywa traktowana jako poszukiwanie stabilnego, docelowego zatrudnienia znacznie rzadziej niż w przypadku absolwentów-magistrów.

Rysunek 15.2. Względne wskaźniki zarobków z etatu i ryzyka bezrobocia absolwentów studiów II stopnia i studiów jednolitych magisterskich na UW według dziedziny studiów

Legenda:

numer	Dziedzina i forma studiów	numer	Dziedzina i forma studiów
1	nauki ekonomiczne, studia stacjonarne	8	nauki matematyczne, studia stacjonarne
2	nauki humanistyczne, studia stacjonarne	9	nauki o Ziemi, studia stacjonarne
3	nauki prawne, studia stacjonarne	10	nauki ekonomiczne, studia niestacjonarne
4	nauki społeczne, studia stacjonarne	11	nauki humanistyczne, studia niestacjonarne
5	nauki biologiczne, studia stacjonarne	12	nauki prawne, studia niestacjonarne
6	nauki chemiczne, studia stacjonarne	13	nauki społeczne, studia niestacjonarne
7	nauki fizyczne, studia stacjonarne		

Również w przypadku absolwentów studiów kończonych dyplomem magistra zwraca uwagę **najlepsza pozycja na rynku pracy absolwentów studiów matematycznych** – wyraźnie odróżniająca ich sytuację od sytuacji absolwentów innych studiów. Warto podkreślić **najsłabszą sytuację absolwentów studiów z dziedziny nauk o Ziemi**. Punkty reprezentujące pozostałe dziedziny tworzą wprawdzie wyraźne skupienie, warto jednak zwrócić uwagę na jego rozległość pod względem obu wskaźników. Najlepiej w tej grupie wypadają absolwenci studiów ekonomicznych (stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz prawnych stacjonarnych, humanistycznych niestacjonarnych i fizycznych stacjonarnych. Najgorzej natomiast – absolwenci studiów biologicznych i chemicznych (stacjonarnych) oraz prawnych niestacjonarnych. Obserwacja ta wskazuje m.in. na znacząco odmienną sytuację absolwentów studiów matematycznych oraz studiów z dziedziny nauk biologicznych i nauk o Ziemi, które wyznaczają *de facto* dwa bieguny na mapie absolwentów UW.

ANEKS

Tabela 7.1.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk biologicznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk medycznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	2 099 zł	1 565 zł
Uczelnie konkurencyjne	1 964 zł	2 336 zł
Uczelnie publiczne	1 963 zł	1 961 zł

* - mediana

Tabela 7.1.3.2 Przeciętna* wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk biologicznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk medycznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	0,51	0,28
Uczelnie konkurencyjne	0,50	0,33
Uczelnie publiczne	0,44	0,33

* - mediana

Tabela 7.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk biologicznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk medycznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	3 036 zł	2 492 zł
Uczelnie konkurencyjne	3 173 zł	2 430 zł
Uczelnie publiczne	2 973 zł	2 389 zł

* - mediana

Tabela 7.2.3.2 Przeciętna* wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk biologicznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk medycznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	0,67	0,56
Uczelnie konkurencyjne	0,80	0,55
Uczelnie publiczne	0,78	0,59

* - mediana

Tabela 13.1.3.1 Przeciętne* charakteryzujące wynagrodzenia z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia z dziedziny nauk fizycznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk technicznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	wysokość wynagrodzeń w złotych	względny wskaźnik wynagrodzeń
Uniwersytet Warszawski	2 511 zł	0,52
Uczelnie konkurencyjne	2 634 zł	0,65
Uczelnie publiczne	2 248 zł	0,61

* - mediana

Tabela 13.2.3.1 Przeciętne* charakteryzujące wynagrodzenia z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich z dziedziny nauk fizycznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk technicznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	wysokość wynagrodzeń w złotych	względny wskaźnik wynagrodzeń
Uniwersytet Warszawski	3 422 zł	0,74
Uczelnie konkurencyjne	3 412 zł	0,86
Uczelnie publiczne	2 827 zł	0,75

* - mediana

Tabela 14.1.3.1 Przeciętne* charakteryzujące wynagrodzenia z etatu absolwentów studiów stacjonarnych I stopnia dziedziny nauk matematycznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk technicznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	wysokość wynagrodzeń w złotych	względny wskaźnik wynagrodzeń
Uniwersytet Warszawski	4 492 zł	0,91
Uczelnie konkurencyjne	2 634 zł	0,65
Uczelnie publiczne	2 248 zł	0,61

* - mediana

Tabela 14.2.3.1 Przeciętna* wartość wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk matematycznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk technicznych z konkurencyjnych i publicznych uczelniach.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	6 464 zł	4 739 zł
Uczelnie konkurencyjne	4 330 zł	2 831 zł
Uczelnie publiczne	3 636 zł	2 460 zł

* - mediana

Tabela 14.2.3.2 Przeciętna* wartość względnego wskaźnika wynagrodzeń z etatu absolwentów studiów stacjonarnych magisterskich dziedziny nauk matematycznych UW oraz absolwentów dziedziny nauk technicznych z konkurencyjnych i publicznych uczelni.

Rodzaj uczelni	osoby z doświadczeniem pracy przed dyplomem	osoby bez doświadczenia pracy przed dyplomem
Uniwersytet Warszawski	1,50	1,06
Uczelnie konkurencyjne	1,09	0,71
Uczelnie publiczne	0,96	0,65

* - mediana